

IESNIEGUMS

Studiju virziena "Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība" novērtēšana

Studiju virziens	<i>Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība</i>
Augstākās izglītības iestāde	<i>Vidzemes Augstskola</i>
Reģistrācijas kods	<i>2543001659</i>
Juridiskā adrese	<i>CĒSU IELA 4, VALMIERA, LV-4201</i>
Tālrunis	<i>64207230</i>
E-pasts	<i>info@va.lv</i>

Pašnovērtējuma ziņojums

Studiju virziens "Vadība, administrēšana un nekustamo
īpašumu pārvaldība"

Vidzemes Augstskola

Pašnovērtējuma ziņojums	2
Studiju virziena informācija	5
I - Informācija par augstskolu/koledžu	5
II - Studiju virziena raksturojums (1. Studiju virziena pārvaldība)	12
II - Studiju virziena raksturojums (2. Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas efektivitāte)	33
II - Studiju virziena raksturojums (3. Studiju virziena resursi un nodrošinājums)	41
II - Studiju virziena raksturojums (4. Zinātniskā pētniecība un mākslinieciskā jaunrade)	50
II - Studiju virziena raksturojums (5. Sadarbība un internacionalizācija)	63
II - Studiju virziena raksturojums (6. Iepriekšējās novērtēšanas procedūrās saņemto rekomendāciju ieviešana)	68
Pielikumi	71
Citi pielikumi	73
Biznesa vadība	74
Studiju programmas informācija	77
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (1. Studiju programmas raksturojošie parametri)	77
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (2. Studiju saturs un īstenošana)	81
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums)	92
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (4. Mācībspēki)	92
Pielikumi	98
Ekonomika un uzņēmējdarbība	99
Studiju programmas informācija	102
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (1. Studiju programmas raksturojošie parametri)	102
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (2. Studiju saturs un īstenošana)	105
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums)	112
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (4. Mācībspēki)	112
Pielikumi	122
Biznesa vides vadība	123
Studiju programmas informācija	127
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (1. Studiju programmas raksturojošie parametri)	127
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (2. Studiju saturs un īstenošana)	131

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums)	140
III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (4. Mācībspēki)	141
Pielikumi	146

I - Informācija par augstskolu/koledžu

1.1. Pamatinformācija par augstskolu/ koledžu un tās stratēģiskajiem attīstības virzieniem, ietverot šādus punktus:

Vidzemes Augstskola (ViA) dibināta 1996.gadā un 2001.gadā ieguvusi valsts augstskolas statusu. 2002.gadā ViA akreditēta uz nenoteiktu laiku. ViA piedāvā kvalitatīvas studiju programmas, kurās tiek līdzsvarota teorija un prakse. Studiju programmas tiek nemitīgi atjaunotas un pielāgotas aktuālām sabiedrības vajadzībām un izmaiņām darba tirgū. Studiju kvalitāti nodrošina pieredzējuši un profesionāli mācībspēki, progresīvas studiju formas, kā arī pētniecības un akadēmiskā darba integrācija.

ViA piedāvā koledžas, bakalaura, maģistra un doktorantūras programmas, kopskaitā 25. ViA studiju programmas tiek īstenotas sešos studiju virzienos, kas ir apvienoti divās fakultātēs – Sabiedrības zinātņu fakultātē un Inženierzinātņu fakultātē.

Pētnieciskais darbs ViA tiek īstenots divos zinātniskajos institūtos - Sociālo, ekonomisko un humanitāro pētījumu institūtā (HESPI), kas izveidots 2015.gadā, un Sociotehnisku sistēmu inženierijas institūtā (SSII), kas ir dibināts 2006.gada jūlijā.

ViA vīzija skan šādi: “ViA ir starptautiski atpazīstama reģionāla augstākās izglītības, zinātnes, zināšanu pārneses un ideju līderības platforma, kas piedāvā digitālā laikmeta ekosistēmu daudzpusīgām iespējām profesionālās augstākās izglītības iegūšanā un starpdisciplināras pētniecības veikšanā, proaktīvi atbildot uz sabiedrības izaicinājumiem.” Savukārt ViA misija ir veicināt zināšanu sabiedrības ilgtspējīgu attīstību reģionālā un nacionālā līmenī, nodrošinot privāto un publisko sektoru ar augsta līmeņa profesionāliem, kā arī veicot pētniecību sabiedriski aktuālu problēmu risināšanai.

ViA savā attīstības stratēģijā 2016. - 2020.gadam noteikusi trīs stratēģiskās prioritātes: 1.Izglītība, 2.Zinātne, un 3.Zināšanu pārnese un ideju līderība. Izglītības jomā izvirzītais uzdevums ir ne tikai attīstīt studiju programmas un studiju virzienus, bet piedāvāt arī plašas mūžizglītības iespējas, kā arī papildizglītību skolēniem. Zinātnes jomā izvirzītais uzdevums ViA ir īstenot tādu pētniecību, kas būtu proaktīva atbilde sabiedrības izaicinājumiem atbilstoši studiju virzieniem un ārējam pieprasījumam. Zināšanu pārneses un ideju līderības prioritātē noteiktais uzdevums ir ViA un tās partnerinstitūciju zināšanu nodošana sadarbības partneriem, Vidzemes reģiona intelektuālā līdera lomas pildīšana valsts un reģiona izaugsmes veicināšanā.

[ViA studiju programmu uzskaitījums apskatāms ziņojuma pielikumā \(skat.1.pielikumu\).](#)

[Studējošo skaita dinamika novērtēšanas periodā apskatāma ziņojuma pielikumā \(skat.2.pielikumu\).](#)

ViA stratēģija latviešu valodā pieejama ViA mājas lapā [gan latviešu](#), [gan angļu](#) valodās.

1.2. Augstskolas/ koledžas pārvaldības struktūras, galveno lēmumu pieņemšanā iesaistīto institūciju, to sastāva (procentuāli pēc piederības, piemēram, akadēmiskais personāls, administrācijas pārstāvji, studējošie) un šo institūciju pilnvaru raksturojums.

ViA ir atvasināta publiska persona. ViA ir dibinājusi valsts un tās tiesisko darbību reglamentē ViA

Satversme. ViA pārvaldībā tiek ievērots demokrātisks vadības stils un koleģialitātes princips. Fakultāšu dekāni un citu akadēmisko un administratīvo struktūru vadītāji, kā arī studentu valdes pārstāvji tiek iesaistīti lēmumu pieņemšanas procesā un augstskolas operatīvās un stratēģiskās vadības plānošanā un īstenošanā. Operatīvās vadības jautājumi tiek risināti iknedēļas vadības sēdēs. Augstskolas operatīvo vadību organizē administratīvais prorektors. Sēdes ir atklātas un informācija no sēdēm tiek izsūtīta augstskolas personālam elektroniski. Aktuālo procesu izvērtēšanai un sekmīgai studiju darba organizācijai, reizi mēnesī tiek organizēti *Studiju virzienu un studiju programmu direktoru darba semināri*, kā arī *Attīstības, akadēmisko un zinātnisko jautājumu sēdes*.

ViA struktūra apskatāma ziņojuma pielikumā ([skat.3.pielikumu](#)).

ViA lēmēj institūcijas:

- **Satversmes sapulce** - ViA augstākā koleģiālā pārstāvības un vadības institūcija un lēmēj institūcija, kuru ievēlē uz 2 gadiem. Satversmes sapulce sastāv no 40 personām, no kurām 24 pārstāvji tiek ievēlēti no akadēmiskajos amatos ievēlētā akadēmiskā personāla locekļiem, 8 pārstāvji tiek ievēlēti no vispārējā personāla locekļiem, un 8 pārstāvji tiek ievēlēti no pilna laika studējošo vidus.
- **Akadēmiskā šķīrējtiesa** - ViA institūcija, kas izveidota strīdu izskatīšanai starp ViA amatpersonām, struktūrvienību pārvaldes institūcijām, kas atrodas pakļautības attiecībās, kā arī studējošo un akadēmiskā personāla iesniegumu izskatīšanai par ViA Satversmē noteikto akadēmisko brīvību un tiesību ierobežojumiem un pārkāpumiem. Akadēmiskā šķīrējtiesa sastāv no 3 locekļiem, no kuriem 2, aizklāti balsojot, ievēlē Satversmes sapulce no akadēmiskajos amatos ievēlētā akadēmiskā personāla vidus, un 1 ievēlē studējošo pašpārvalde no pilna laika studējošo vidus.
- **Senāts** - koleģiāla vadības un lēmēj institūcija, kas apstiprina kārtību un noteikumus, kuri regulē visas Vidzemes Augstskolas darbības sfēras. Senāts sastāv no 20 locekļiem: 15 akadēmiskā personāla pārstāvjiem, 4 studējošo pārstāvjiem un 1 vispārējā personāla pārstāvja. Senāta pilnvaru termiņš ir divi gadi. Senāta sēdes notiek katra mēneša ceturtajā trešdienā. Tajās drīkst piedalīties jebkurš students un augstskolas darbinieks. Senāta ietvaros darbojas divas pastāvīgās komisijas: Studiju un zinātņu komisija un Finanšu, budžeta un stratēģijas komisija.
- **Akadēmiskās ētikas komisija** - koleģiāla institūcija, kas veicina izpratni un konsultē ViA studentus un docētājus par akadēmiskās un pētnieciskās ētikas jautājumiem un izskata ViA studējošo un akadēmiskā personāla akadēmiskās un pētījumu ētikas pārkāpumus.
- **Revīzijas komisija** pārbauda ViA finansiālo un saimniecisko darbību atbilstību ViA Satversmes un institūciju lēmumiem, kā arī Latvijas Republikas normatīviem aktiem. Revīzijas komisija saskaņā ar ViA Satversmi trīs cilvēku sastāvā tiek ievēlēta uz diviem gadiem.
- **Fakultāšu Domes** ir koleģiālas lēmēj institūcijas fakultāšu akadēmiskās, zinātniskās un pētnieciskās darbības nodrošināšanai.

Saraksts ar galvenajiem ViA iekšējiem normatīvajiem aktiem un regulējumiem apskatāms ziņojuma pielikumā ([skat.4.pielikumu](#)).

1.3. Kvalitātes politikas īstenošanas mehānisma raksturojums un procedūras augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanai. Kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izstrādē un pilnveidē iesaistīto pušu un to lomas raksturojums.

ViA Studiju kvalitātes nodrošināšanas politika ir ViA kvalitātes vadības sistēmas sastāvdaļa, kas sekmē ViA iekšējo kvalitātes kultūru un tās pastāvīgu pilnveidi. Tā ir izstrādāta, tiek pārskatīta un īstenota saskaņā ar *Standartiem un vadlīnijām kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (2015)*, Latvijas Republikas *Augstskolu likumā* noteikto un citiem normatīviem, vienlaikus, ņemot vērā ViA iekšējo un ārējo iesaistīto pušu viedokli un vajadzības. Politika atbalsta kvalitātes kultūras veidošanos, kuras ietvaros visas iekšējās iesaistītās puses uzņemas atbildību par kvalitāti un iesaistās kvalitātes nodrošināšanu visos līmeņos.

Turpmākajā tekstā sniegts pārskats par kvalitātes nodrošinājuma sistēmas dažādiem aspektiem.

Kvalitātes nodrošināšanas politika un pasākumi

ViA izstrādāta un apstiprināta attīstības stratēģija 2016.-2020.gadam, kas paredz tiekšanos uz izcilību un konkurētspēju izglītībā, tiekšanos uz izcilību un konkurētspēju zinātnē un pētniecībā, kā arī zināšanu pārnesei un ieguldījumu reģiona attīstībā. ViA ir **Stratēģiskā konsultatīvā padome**, kura izveidota ar mērķi sekmēt radošu diskusiju un radīt idejas, kas sekmētu saprātīgas, pievilcīgas un iedomājamas ViA nākotnes ainas (vīzijas) un stratēģiskā ceļa noteikšanu. Stratēģisko kontroli pār ViA attīstību īsteno ViA Senāts, bet administratīvo un uzskaites kontroli realizē Sociālo zinātņu fakultāte. Sociālo zinātņu fakultāte regulāri (reizi mēnesī) izvērtē savu darbību un lemj par aktuāliem jautājumiem fakultātes domes sēdēs. ViA ir **Zinātniskā padome**, kuras uzdevums ir sekmēt saskaņotu un mērķtiecīgu ViA akadēmisko un zinātniski pētniecisko darbību atbilstoši ViA stratēģijai. Padome konsultē un nepieciešamības gadījumā sagatavo priekšlikumus Senātam un rektoram par stratēģiski nozīmīgiem augstskolas zinātniski pētnieciskās darbības jautājumiem, t.sk., jaunu ViA pētniecības virzienu uzsākšanu. Akadēmiskā personāla kvalifikācija un kompetences tiek vērtētas, balstoties uz tā profesionālajiem, akadēmiskajiem un zinātniskajiem sasniegumiem. Ik gadu studiju virziena attīstība tiek izvērtēta pašnovērtējuma ziņojuma izstrādes un apspriešanas gaitā gan studiju virziena ietvaros, fakultātes līmenī, gan arī ViA Senātā. Kopš 2018.gada kvalitātes vadībā iesaistās arī studiju programmu konsultatīvās padomes. Augstskolā apstiprināta virkne dokumentu, kas nosaka attiecības starp docēšanu un pētniecību, iestādes kvalitātes un prasību stratēģiju, kā arī kvalitātes nodrošināšanas sistēmas organizāciju. Ir izstrādāts regulējums par fakultāšu, studiju virzienu un citu struktūrvienību un personu atbildību par kvalitātes nodrošināšanu, kā arī par studentu dalību kvalitātes nodrošināšanā, un kvalitātes politikas realizācijas, pārraudzības un koriģēšanas veidiem. Visi normatīvie dokumenti gan studējošajiem, gan akadēmiskajam personālam pieejami ViA e-vidē. Studējošie tiek informēti gan ievadstudijās, gan arī vēlāk studiju procesā par viņu tiesībām un iespējām piedalīties ViA attīstības politikas izstrādē un īstenošanā. ViA studējošo pašpārvalde, kas deleģē kandidātus ViA Senāta un Satversmes sapulces vēlēšanām, pēc nepieciešamības organizē tikšanos ar ViA rektoru un/vai studiju virzienu vadītājiem. ViA ir izstrādāta **Studiju programmu izstrādes, apstiprināšanas un uzraudzības kārtība** un citi dokumenti nolikumi, kas saistīti ar kvalitatīvu studiju procesa norisi.

Studiju programmas un to sastāvdaļas tiek izstrādātas tā, lai atbilstu tām izvirzītajiem mērķiem, kas, savukārt, atbilst **ViA stratēģijai**. Studiju programmas tiek veidotas, izmantojot ārējo iesaistīto pušu redzējumu un tā, lai atbilstu definētajiem sasniedzamajiem studiju rezultātiem un to apguves rezultāti atbilst *Latvijas un Eiropas kvalifikācijas ietvarstruktūrai*.

Akadēmiskā personāla darba kvalitātes nodrošināšana un novērtēšana

ViA ir noteikusi pasākumus, kā pārliecināties un pārbaudīt, ka ar studentiem strādājošiem docētājiem ir nepieciešamā kvalifikācija un kompetence, t.i., prasības ir noteiktas ViA **Nolikumā par vēlēšanām akadēmiskajos amatos**, ViA **Darba samaksas nolikumā** ir akadēmiskā darba sadalījums, nosacījumi par pētniecisko darbu, kā arī tiek ņemtas vērā studentu aptaujas par katru docētāja vadīto studiju kursu attiecīgajā studiju gada semestrī. ViA Senāts ir apstiprinājis **docētāju darba saturu un pienākumus**, kas nosaka prasības akadēmiskajā darbā, pētnieciskās,

akadēmiskās un zinātniskās kvalifikācijas celšanā un arī administratīvajā darbā. Lai nodrošinātu ViA akadēmiskā personāla kvalifikācijas, darba kvalitātes celšanu un profesionālo pilnveidi, docētājam tiek dota iespēja papildināt un paplašināt savas zināšanas un profesionalitāti, apgūstot ārzemju pieredzi vai stažējoties ārvalstu augstskolās/organizācijās, kā arī piedaloties atbilstošos semināros un konferencēs - Erasmus u.c. mobilitātes programmu ietvaros. Docētājam vienu reizi akadēmiskajā gadā (oktobrī par iepriekšējo akadēmisko gadu) jāiesniedz fakultātes dekānam atskaite par sasniegumiem zinātniskajā darbā, gūto pieredzi projektos, semināros un konferencēs. Iesniegtā informācija tiek izmantota zinātniskās atskaites un studiju virzienu pašnovērtējumu ziņojumu sagatavošanai. Lai docētājiem būtu iespēja pilnveidot savu akadēmisko darbu un tiktu īstenota akadēmiskā darba kvalitātes pārraudzība, ViA tiek īstenotas dažādas aktivitātes, t.sk. studiju kursa novērtējuma aptaujas un studiju kurus hospitēšanas iespējas. Biznesa vadības virzienā akadēmisko personālu veido vēlētie docētāji, gan arī nozares profesionāļi, kuri nodrošina ne tikai atsevišķas vieslekcijas, bet arī pilnu studiju kursu docēšanu. Tas ir viens no veidiem, kā tiek panākts līdzsvars studiju saturā starp teorētisko un praktisko zināšanu apguvi. Lēmums gan par vēlēto docētāju (lektoru, docentu amatiem), gan vieslektoru apstiprināšanu, pamatojoties uz Biznesa vadības virziena lēmumu, pieņem fakultātes dome pēc iepazīšanās ar katra pretendenta kvalifikāciju un kompetenču atbilstību. ViA vēlētie docētāji kvalifikācijas paaugstināšanas nolūkos piedalās Erasmus+ un citās profesionālās pilnveides mobilitātēs, apmeklējot ViA piedāvātos kursus, iesaistoties profesionālo organizāciju u.c. aktivitātēs.

Akadēmiskā darba un pētniecības resursi, atbalsts studentiem

ViA materiāli tehniskā bāze un infrastruktūra nodrošina, lai studentiem zinību apguvei pieejamie resursi būtu atbilstoši un piemēroti katrai piedāvātajai studiju programmai. ViA bibliotēka nodrošina akadēmiskajai un zinātniskajai darbībai nepieciešamos informatīvos resursus, nodrošina piekļuvi zinātnisko rakstu un citām elektronisko informāciju bāzēm no ViA bibliotēkas portāla. Tāpat ViA ir pieejama e-studiju vide, kas ir interaktīva studentu atbalsta vide, kurā ievietoti mācību materiāli, elektroniska dokumentu apmaiņa un saziņa ar docētāju, pārbaudes darbu un kontroldarbu izpildes nodrošināšana.

ViA studiju procesa, zinātnes, pētniecības un administratīvās darbības nodrošināšanai izmanto divas ēkas ar kopējo ViA rīcībā esošo telpu platību 7312 m². No tiem 2387 m² tiek izmantoti tieši studiju un pētniecības procesā. Pašreizējā studiju bāze ir 38 auditorijas (kopējā platība 1445 m²), t.sk. 3 datoru auditorijas ar 90 darba vietām un interneta pieslēgumu (195 m²) un 12 laboratorijas: *Datu drošības laboratorija (Kiberdrošības laboratorija); Datortīklu laboratorija; Virtuālās realitātes laboratorija; Multimediju laboratorijas studiju pārvaldības un tehnoloģiju pētniecības virzienam paredzētās materiālās vērtības; Multimediju laboratorijas komunikācijas ekosistēmu un tehnoloģiju pētniecības virzienam paredzētās materiālās vērtības; Imitāciju modelēšanas un RFID tehnoloģiju laboratorija; Mobilo tehnoloģiju laboratorija; Energoefektivitātes laboratorija; Mehatronikas laboratorija; Elektrotehnikas laboratorija; Būvniecības laboratorija; Telpiskās pētniecības laboratorija* (kopējā platība 324 m²). Visi datori ir saslēgti kopējā tīklā, kas nodrošina vienotu informācijas apriti, kā arī ir nodrošināta pieeja interneta tīklam un datu bāzu izmantošanai. Abonētās pilnteksta datubāzes ir pieejamas, autorizējoties no jebkuras vietas, kur ir pieejams internets. Studiju procesā tiek izmantota arī konferenču zāle (257 m²), savukārt studiju korpusos ir arī telpas grupu darbam un telpas, kurās studenti var veikt studiju patstāvīgos darbus (350 m²). Savukārt, telpu noslodzes un rezervācijas sistēma auditoriju un dienesta viesnīcu rezervēšanai nodrošina iespēju sekot līdzi nodarbību plānojumam.

ViA nodrošina karjeras attīstības atbalsta pakalpojumus studentiem un reflektantiem, radot iespēju viņiem pieņemt lēmumu par turpmāko izglītības vai nodarbinātības veidu, atrast atbilstošāko studiju virzienu, izvēlēties piemērotākos kompetenču pilnveides ceļus, izmantojot personīgos un

izglītības iestādes resursus, sagatavoties veiksmīgai profesionālai darbībai, attīstīt savu personību, sasniedzot izvirzītos profesionālos mērķus, plānotu tālākizglītību, uzsāktu savu uzņēmējdarbību, kā arī sniedz atbalstu citos karjeras jautājumos. Galvenie karjeras attīstības pasākumi ViA ir individuālās vai mazo grupu karjeras konsultācijas studentiem (iekļaujot arī konsultācijas par CV izveidošanu, darba meklēšanu, sagatavošanās darba intervijām u.c.), kā arī reflektantiem par piemērotāko studiju virziena izvēli studiju uzsākšanu ViA. Tiek attīstīta arī mentoru kustība, iesaistot augstskolas absolventus. ViA cieši sadarbojas ar nozares uzņēmumiem, regulāri informējot studentus par aktuālajiem darba un prakses piedāvājumiem nozares uzņēmumos, kā arī palīdz studentiem sagatavoties darba un prakses uzsākšanas posmā. Karjeras attīstības atbalsts tiek pilnībā integrēts arī studiju kursos, veidojot izpratni par nodarbinātību nozarē, sadarbojoties ar nozares ekspertiem un speciālistiem.

Informācijas vadība

ViA galvenie darbības rādītāji tiek izvērtēti un analizēti ik gadu, to atspoguļošana ir gan pašnovērtējuma ziņojumos, gan ikgadējos vadības ziņojumos, gan cita veida atskaitēs. Savukārt, informācija par studentu studiju gaitu, sekmēm un atbiruma rādītāji, studentu apmierinātība ar studiju programmās un absolventu karjeras gaitām tiek apkopota centralizēti, izmantojot gan kvalitatīvās, gan kvantitatīvās metodes – gan statistisko un finanšu rādītāju analīzi, gan dokumentu analīzi, gan reflektantu, gan studentu un absolventu aptaujas.

ViA nodrošina efektīvu studiju programmu un citu procesu vadīšanai nepieciešamās informācijas vākšanu, izmantojot ViA mājaslapu un sociālos tīklus, kā arī:

- ViA studiju administrēšanas informācijas sistēmu *LAIS*, kas nodrošina iespēju apkopot datus par visiem studiju aspektiem un sekmīgi izmantot tos studiju procesa darbībā, piebilstot, ka studenti savam studiju vērtējumu progresam var sekot savos profilos,
- Lietvedības informācijas sistēmu,
- E-mācību vidi *Moodle*,
- ViA absolventu datu bāzi,
- Bibliotēkas sistēmu *ALISE*,
- Grāmatvedības sistēmu *Horizon*,
- Studiju un studējošo kredītu uzskaites sistēmu.

Sabiedrības informēšana

ViA mājaslapā regulāri tiek publicēta aktuāla, neitrāla un objektīva informācija par augstskolas darbību, tai skaitā piedāvātajām koledžas, bakalaura, maģistra un augstākā līmeņa studiju programmām un iegūstamajiem grādiem/ kvalifikācijām un atlases kritērijiem uzņemšanai tajās; programmu sagaidāmajiem studiju rezultātiem, piešķiramo kvalifikāciju, izmantotajām mācīšanas, mācīšanās un sekmju vērtēšanas procedūrām, minimālajiem sekmīgajiem vērtējumiem vai prasībām, studentiem pieejamām mācīšanās iespējām un ārpus studiju aktivitātēm, kā arī informāciju par karjeras iespējām pēc absolvēšanas un absolventu nodarbinātību.

ViA katru gadu sagatavo, apstiprina un publicē studiju virzienu pašnovērtējuma ziņojumus, kā arī kārtējam akadēmiskajam gadam paredzētos uzņemšanas noteikumus. ViA docētāji un darbinieki aktīvi līdzdarbojas arī sabiedriskās domas veidošanā reģionā un Latvijā, piedaloties konferencēs, semināros, publiskās lekcijās, darbojoties NVO, publicējot zinātniskās publikācijas, par ko aktuālākā informācija tiek publicēta augstskolas sociālajos medijos un mājaslapā, tā popularizējot augstskolu un studiju programmas.

ViA regulāri publicē aktuālu, neitrālu un objektīvu informāciju par augstskolas darbību, piedāvātajām programmām un iegūstamajiem grādiem/kvalifikācijām sociālajos medijos – *Facebook*, *Twitter*, *draugiem.lv*, *Instagram*, *YouTube*, kā arī drukātos informatīvos bukletos un citos

izdales materiālos. Tāpat sociālajos medijos kā latviešu, tā angļu valodā tiek publicēta informācija, kas ir aktuāla, noderīga gan esošajiem, gan topošajiem studentiem, gan absolventiem, gan citām iesaistītajām pusēm un sabiedrībai. Informācija, kas aktuāla konkrētam cilvēkam vai cilvēku grupām, piemēram, docētājiem, augstskolas administrācijas darbiniekiem vai kādas konkrētas studiju programmas studentiem, tiek izsūtīta e-pastā.

Saikne ar ViA absolventiem tiek uzturēta sociālajā medija *Facebook* grupā “ViA Alumni”, kurā augstskola publicē aktuālāko informāciju, kas būtiska absolventiem, piemēram, par darba iespējām augstskolā, salidojumiem, iespējamo dalību pasākumos.

Par augstskolas darbību un aktuālākajiem notikumiem tiek informēti arī nozares mediji un citi, kā reģionālie, tā valsts mēroga, mediji, aicinot informāciju izplatīt plašākai sabiedrībai mediju drukātajās, elektroniskajās un citās versijās un/vai sociālo mediju kontos. Tāpat kompetences robežās tiek sniegta nepieciešamā informācija mediju pārstāvjiem par viņiem interesējošām aktualitātēm, notikumiem un jaunumiem, kas saistīti ar augstskolu, tās darbiniekiem vai studentiem. Katru dienu tiek veikts mediju monitorings, kura laikā tiek apkopota medijos publicētā informācija par augstskolu un aktualitātēm, kas ar to saistītas. Izvērtējot informācijas būtiskumu un piemērotību, tā tiek pārpublicēta augstskolas sociālo mediju kontos.

Studiju virzienu popularizēšanai tiek veiktas gan rakstiska, gan video formāta intervijas ar docētājiem, studentiem un augstskolas absolventiem, kas tiek publicētas augstskolas mājaslapā, kā arī sociālajos medijos *Facebook*, *Twitter*, *draugiem.lv*, *Instagram* un *YouTube*. Tāpat studiju virzienu popularizēšanai mājaslapā un sociālajos medijos tiek publicēta informācija par studentu individuāli veiktajiem darbiem, sasniegumiem zinātnes jomā, konferencēs, konkursos vai sacensībās, studiju procesu, kā arī iespējām pilnveidot savas zināšanas augstskolas laboratorijās, prakses laikā uzņēmumos, augstskolas piedāvātajosursos, nodarbībās, radošajās darbnīcās un citviet. ViA publicitātes nodrošināšanai ārpus Latvijas, mobilitātes programmu ietvaros, ārvalstu sadarbības partneriem tiek prezentēta informācija par ViA studiju programmām un kopīgu projektu īstenošanas iespējām.

BV virziena docētāji aktīvi līdzdarbojas arī sabiedriskās domas veidošanā reģionā, nozares interešu aizstāvēšanā Latvijā, piedaloties konferencēs, semināros, publiskās lekcijās, darbojoties NVO, publicējot zinātniskās publikācijas, informēšana starptautiskajā līmenī notiek, iesaistoties starptautiskajās mobilitātes programmās un projektu aktivitātēs, izmantojot starptautiskā biznesa izglītība tīklojuma Businet iespējas. Biznesa vadības virziena docētāji ir pārstāvēti 10 dažādās profesionālajā nozaru asociācijās, tādejādi popularizējot augstskolu un Biznesa vadības programmas, iepazīstinot ar virziena studējošo un akadēmiskā personāla aktivitātēm.

Sadarbība ar studējošajiem un absolventiem

Ik gadu ViA veic studējošo viedokļa aptauju par augstskolā īstenoto studiju programmu atbilstību studējošā priekšstatiem, par studiju programmu kvalitāti, par informatīvo un materiāli tehnisko nodrošinājumu, par akadēmiskā personāla kvalitāti, par starptautiskās sadarbības kvalitāti, kā arī citiem jautājumiem. Aptauju rezultāti tiek analizēti un vērtēti, kā arī uz to bāzes tiek pieņemti lēmumi par dažādām izmaiņām un pilnveidojumiem. Saņemtās atbildes tiek izmantotas attīstības plānošanā un ViA darbības uzlabošanā. Studiju virziena līmenī katra semestra beigās Biznesa vadības studiju virziena sēdē tiek analizēti aptauju rezultāti, uzlabojumi un problēmas, atbilstoši tam tiek koriģēts saturs, mācību metodes un komunikācijas veidi. katra akadēmiskā gada sākumā programmas direktore tiek ar visu programmu studentiem, kur pārrunā iepriekšējā gada sasniegumus un problēmas, studiju aktualitātes, uzklasa studentu viedokļus un ieteikumus. Liela vēriba tiek pievērsta sadarbībai prakses organizācijas jautājumos-katra semestra sākumā tiek pārrunāta prakses programma, prakses dokumentācijas sagatavošana, prakses aizstāvēšanas procedūra. Katru gadu programmas direktore tikšanās Katrā studentu grupā tiek izvēlēts grupas

vecākais, kurš koordinē sadarbību un komunikāciju starp studentu grupu un studiju virziena direktori, tā nodrošinot operatīvu informācijas apmaiņu. Vidzemes Augstskolā ir aktīva studentu pašpārvalde - Vidzemes Augstskolas Studentu apvienība, ar kuru virziena direktore sadarbojas studiju un pētniecības, studiju procesa organizācijas jautājumos. Šobrīd studentu apvienībā aktīvi darbojas BV virziena studenti, kas sniedz lielu atbalstu studiju procesa organizācijas jautājumu risināšanā. Virziena direktore uzklausa jebkuru studentu, jo katrs viedoklis ir būtisks, un, risinot individuālas problēmas, tiek palielināta gan studentu apmierinātība, gan sekmēti studiju procesa uzlabojumi. Iepriekš minētie sadarbības veidi nodrošina atgriezenisko saiti no studējošajiem, ļauj plānot un veikt dažādas izmaiņas gan kursu norises plānojumā, gan docētāju piesaistes jautājumos konkrētu kursu docēšanā, par bibliotēkas krājumu papildināšanu u.c. aspektiem, kas saistīti ar studiju organizēšanu un kvalitātes nodrošināšanu.

Ik gadu ViA veic arī absolventu aptauju. Tās galvenais mērķis ir dokumentēt absolventu apmierinātību ar iegūto izglītību uzreiz pēc studiju beigām, kā arī vākt datus par absolventu nodarbinātību. Aptauja tiek veikta gadu pēc studiju pabeigšanas. Aptauju rezultāti parāda, ka bakalaura un maģistra programmu absolventi veiksmīgi iekļaujas darba tirgū, strādā nozarē atbilstoši iegūtajai kvalifikācijai gan privātajā, gan valsts un pašvaldību sektorā. Iekļaušanos un panākumus karjerā nodrošina iegūtā vispusīgā profesionālajā sagatavotība, kas ļauj adaptēties darba tirgū, attīstīt uzņēmējdarbību. Studiju virziena ietvaros iespēju robežās docētāji uztur kontaktus ar absolventiem sociālajos medijos, tiekoties publiskos pasākumos, iesaistot tos kā vieslektoros, prakses vietu nodrošinātājus, valsts pārbaudījumu komisijas locekļus, kā arī sadarbojoties virziena konsultatīvajās padomēs un pašnovērtējuma sagatavošanas darba grupā.

ViA studiju kvalitātes nodrošināšanas politika apskatāma ziņojuma pielikumā (*skat.5.pielikumu*).

ViA studiju kvalitātes nodrošināšanas politika pieejama arī ViA mājaslapā: <https://va.lv/lv/par-via/dokumenti>

1.4. Aizpildīt tabulu par augstskolas/ koledžas iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas atbilstību Augstskolu likuma 5. punkta 2.1daļā norādītajam. Sniedzot pamatojumu norādītajai atbildei, t.sk. iespējams norādīt uz atbilstošo pašnovērtējuma ziņojuma nodaļu, kurā iekļautā informācija liecina par konstatēto atbilstību, neatbilstību vai daļējo atbilstību.

1.	Iedibināta politika un procedūras augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanai	Atbilst
		skat. 1.3. (I.daļa)
2.	Izstrādāts mehānisms augstskolas/ koledžas studiju programmu veidošanai, iekšējai apstiprināšanai, to darbības uzraudzīšanai un periodiskai pārbaudei	Atbilst
		skat. 1.3. (I.daļa)
3.	Izveidoti un publiskoti tādi studējošo sekmju vērtēšanas kritēriji, nosacījumi un procedūras, kas ļauj pārlicināties par paredzēto studiju rezultātu sasniegšanu	Atbilst
		skat. 1.6. (II.daļa)

4.	Izveidota iekšējā kārtība un mehānismi akadēmiskā personāla kvalifikācijas un darba kvalitātes nodrošināšanai	Atbilst
		skat. 1.3. (I.daļa)
5.	Nodrošināts, ka tiek vākta un analizēta informācija par studējošo sekmēm, absolventu nodarbinātību, studējošo apmierinātību ar studiju programmu, par akadēmiskā personāla darba efektivitāti, pieejamiem studiju līdzekļiem un to izmaksām, augstskolas darbības būtiskiem rādītājiem.	Atbilst
		skat. 1.3. (I.daļa)
6.	Augstskolas vai koledžas, īstenojot kvalitātes nodrošināšanas sistēmas, garantē studiju virziena nepārtrauktu pilnveidi, attīstību un darbības efektivitāti	Atbilst
		skat. 1.3. (I.daļa)

II - Studiju virziena raksturojums (1. Studiju virziena pārvaldība)

1.1. Studiju virziena un tajā iekļauto studiju programmu izveides ekonomiskais un/ vai sociālais pamatojums, studiju programmu savstarpējās sasaistes novērtējums, kā arī analīze par studiju programmu nozīmi (unikalitāti) salīdzinājumā ar citām līdzīgām studiju programmām Latvijā un ārvalstīs.

Studiju virzienā "Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība" (Biznesa vadība) iekļaujas kopumā trīs studiju programmas. Aizvadītajā akreditācijas periodā studiju virzienā notikusi ievērojama izaugsme – bez jau iepriekš īstenotajām profesionālajām bakalaura un maģistra programmām izveidota un licencēta kopīgā doktora studiju programma. Profesionālā maģistra programma "Biznesa vides vadība" (BVV) tiek realizēta angļu valodā, jaunā doktora programma "Ekonomika un uzņēmējdarbība" - angļu un latviešu valodā. Abas programmas ir orientētas gan uz vietējiem studentiem, gan ārvalstu studējošajiem, tās ir programmas, kuru studiju saturā ir integrētas jaunākās ekonomikas un uzņēmējdarbības atziņas, informācijas tehnoloģijas, iekļauti studiju kursi ar starpdisciplināru saturu un sasaisti ar nozares aktualitātēm un praksi.

Profesionālā bakalaura studiju programma "Biznesa vadība" (BV) tiek īstenota kopš ViA darbības uzsākšanas 1996.gadā, un vienmēr bijusi ar labu reputāciju, absolventi ir pieprasīti darba tirgū, tā apliecinot labo profesionālo sagatavotību. Maģistra programma "Biznesa vides vadība" uzsākta realizēt 2009.gadā, dodot iespēju gan absolventiem, gan reģionā dzīvojošajiem iegūt maģistra līmeņa izglītību Vidzemē. Loģisks turpinājums bija doktora programmas izstrāde, lai reģionā būtu pieejama pilna cikla augstākā biznesa izglītība. Doktora programma "Ekonomika un uzņēmējdarbība" ir kopīga Latvijas augstskolu konsorcijs (Vidzemes Augstskola, Ventspils

Augstskola, Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija) izstrādāta programma, kas ļaus attīstīt Vidzemes Augstskolu par Vidzemes ekonomikas un uzņēmējdarbības pētniecības centru. Biznesa vadības virzienā īstenotās programmas veidotas pēc papildinātības un pēctecības principa gan studiju virziena iekšienē, gan augstskolas kā institūcijas mērogā. Bakalaura līmenī studējošie tiek sagatavoti tālākām studijām maģistrantūrā. Maģistra līmenī tiek attīstītas profesionālās uzņēmējdarbības vadības kompetences un veidota pētniecības prasmes, kuras tālāku pilnveidi gūst doktora programmas līmenī.

Bakalaura un maģistra programmas, saskaņā ar starptautiskās akreditācijas vērtējumu, kas tika saņemts 2013.gadā, raksturo augsta studiju kvalitāte, profesionāli un akadēmiski spēcīga un motivēta docētāju komanda, plaša iesaiste pētniecībā un pētniecības rezultātu aprobācija studiju procesā. Kopumā abu studiju programmu studējošie un absolventi viegli un veiksmīgi iekļaujas darba tirgū, jo izveido labus kontaktus nozarē jau studiju laikā studiju prakšu ietvaros.

Studiju virziena attīstības sociāliekonomiskais pamatojums ir rodams valdības ekonomiskās politikas dokumentos:

„Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam”[1] (Saeima apstiprinājusi 10.06.2010.) nosaka Latvijas ilgtermiņa attīstības prioritātes un iesaka risinājumus efektīvai un ilgtspējīgai mūsu rīcībā esošā kultūras, dabas, ekonomikas un sociālā kapitāla izmantošanai, jo īpaši izceļot Latvijas pamatvērtību – cilvēkkapitālu. Cilvēku skaitam samazinoties un sabiedrībai novecojot, ir svarīgi nesamazināt cilvēkkapitāla bāzes vērtību un palielināt tā produktivitāti. Investīcijas cilvēkkapitālā ir prioritārs ilgtermiņa uzdevums, un lai nodrošinātu visa potenciālā cilvēkresursu līdzdalību darba tirgū, uzlabotu veselības, sociālās aprūpes un sociālās drošības, kā arī mūžizglītības sistēmu pakalpojumus un efektivitāti, nepieciešama paradigmas maiņa izglītībā. Kvalitatīva, visa mūža garumā pieejama un uz radošumu orientēta izglītība ir 21.gadsimta nepieciešamība – tā ļauj reaģēt uz globālās konkurences un demogrāfijas izaicinājumiem un ir viens no priekšnoteikumiem ekonomikas modeļa maiņai. Inovatīvas, ecoefektīvas un konkurētspējīgas ekonomikas centrā jābūt uzņēmībai un uzņēmējdarbību atbalstošai videi. Atbalsts jaunu ideju radīšanai un komercializēšanai, zināšanu pārnese un lietotāju virzīta pētniecība, pasaules līmeņa zinātne, inovācijas un pāreja uz preču un pakalpojumu radīšanu ar zemu oglekļa emisijas un energoietilpības līmeni, atjaunojamo energoresursu izmantošana un tehnoloģiju attīstība, veselīga pārtika un ekosistēmas pakalpojumu komercializēšana ir tikai daļa no perspektīvajiem ekonomikas attīstības virzieniem. Īstenojot valsts teritorijas policentriskas attīstības modeli, jāpalielina nacionālas un reģionālas nozīmes attīstības centru potenciāls un pilsētu loma.

Biznesa vadības virziena programmu nepieciešamību reģionos nosaka arī **„Nacionālās industriālās politikas (NIP) pamatnostādnes 2014.-2020.gadam”**[2] (Ministru kabinets apstiprinājis 28.06.2013.), kurās akcentēta darbaspēka pieejamība un tautsaimniecības attīstības vajadzībām atbilstoša izglītības piedāvājuma, kā arī inovāciju kapacitātes paaugstināšanas nepieciešamība. Tieši inovāciju radīšanas un zināšanu komercializācijas procesā nepieciešami maģistra līmeņa uzņēmējdarbības profesionāļi.

Biznesa vadības virziena Biznesa vadības bakalaura un Biznesa vides vadības maģistra programmu saturs ir pakārtots un palīdz nodrošināt Nacionālā attīstības plāna 2014. - 2020.gadam[3] (Saeima apstiprinājusi 20.12.2012.) izvirzīto prioritāšu "Tautas saimniecības izaugsme" un "Izaugsmi atbalstošas teritorijas" realizāciju. Nacionālā attīstības plāna rīcības virzienu "Attīstīta pētniecība, inovācija un augstākā izglītība" un "Augstražīga un eksportspējīga ražošana un starptautiski konkurētspējīgi pakalpojumi" plānoto mērķu sasniegšanā ir nepieciešami kompetenti un profesionāli biznesa vadītāji.

„Latvijas nacionālā reformu programma „ES 2020” stratēģijas īstenošanai”[4] (Latvijas NRP) izvirza kvalitatīvi jaunas prasības augstākajai izglītībai, t.sk. biznesa jomā. „ES 2020”

stratēģijas galvenā ideja - ilgtspējīgas sociālā tirgus ekonomikas izveide, kurā labklājības līmenis tiek veicināts ar inovācijas un efektīvas resursu izmantošanas palīdzību, galveno uzsvāru liekot uz zināšanām. „ES 2020” stratēģijas viena no galvenajām prioritātēm ir viedā jeb gudrā (*smart*) izaugsme, kura jānodrošina uz vērtību radīšanas bāzes ar zināšanu palīdzību (izglītība un pētniecība, inovācija un kreativitāte), arī ilgtspējīgās izaugsmes un iekļaujošās izaugsmes nodrošināšana nav iespējama bez darba tirgum atbilstošu uzņēmējdarbības speciālistu, uzņēmēju un pašnodarbināto sagatavošanas un iesaistes.

Latvijas NRP papildina **“Zinātnes, tehnoloģijas attīstības un inovācijas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam”**[5] (Ministru kabinets apstiprinājis 28.12.2013.), kur uzsvērtā nepietiekama sadarbība un koordinācija starp zinātnes, tehnoloģiju attīstības un inovāciju institūcijām, augstāko izglītību un industriju viedās ekonomikas kontekstā, kā vienu no galvenajiem rīcības virzieniem definējot zinātnes, tehnoloģiju un inovācijas sasaisti ar sabiedrības un tautsaimniecības attīstības vajadzībām. Biznesa vadības studiju virziens nodrošina vienas no prioritātēm - zināšanu bāzes un cilvēkkapitāla nodrošināšana viedās specializācijas jomām (t.sk. bioekonomika) - risināšanu.

“Uzņēmējdarbības vides pilnveidošanas pasākumu plāns 2019.-2022.gadam”[6] (Ministru kabinets apstiprinājis 22.05.2019.) balstās uz Eiropas inovāciju rezultātu pārskatu (EIS), kas veic salīdzinošu analīzi par inovācijas veiktspējas rādītājiem Eiropas dalībvalstu, reģionu un citu valstu starpā. Latvijai, salīdzinājumā ar Lietuvu, Igauniju un ES vidējo rādītāju, sliktāki rādītāji novērojami tādās jomās kā *“Pievilcīga pētniecības sistēma”*, vāji rezultāti ir rādītājos *“Uzņēmumu investīcijas”*, *“Uzņēmumu inovējspēja”*. Uzņēmējdarbības vides pilnveidošanas pasākumu plāns akcentē zinātnes, tehnoloģiju un inovāciju nozares konkurētspējas paaugstināšanas, zinātnes un industrijas sadarbības un pētniecības rezultātu komercializēšanas sekmēšanas nepieciešamību, kas pamato arī augsta līmeņa uzņēmējdarbības speciālistu - maģistru un doktoru- sagatavošanas aktualitāti.

Vidzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030[7] definē reģiona prioritāros mērķus ekonomikā: veicināt augstākas pievienotās vērtības produktu (t.sk. nišas produktu) ražošanu reģiona tradicionālajās nozarēs; dažādot reģiona ekonomiku, attīstot uzņēmējdarbību ar esošo specializāciju saistītās jomās; jaunu uzņēmējdarbības jomu attīstīšana zināšanu ekonomikas nozarēs. Biznesa vadības virziena īstenotās programmas sekmē minēto mērķu sasniegšanu, kā arī atbilst Vidzemes reģiona viedās specializācijas jomām

Nacionālie plānošanas dokumenti kā galvenos faktorus ekonomikas izaugsmes un ilgtspējīgas attīstības nodrošināšanā paredz izmantot jaunu pieeju zinātnes un inovāciju politikas attīstībā: zinātnes, tehnoloģiju attīstības un inovāciju sistēma sinerģijā ar zināšanu un tehnoloģiju pārnesei iesaistītām organizācijām – politiskā un pārvaldes līmeņa valsts institūcijām, pētniecības un zināšanu pārneses institūcijām, uzņēmumiem un infrastruktūras atbalsta instrumentiem. Viens no rīcības virzieniem ir attīstīta pētniecība, inovācija, augstākā izglītība. Izglītībai jābūt kvalitatīvai, visa mūža garumā, jāveicina radošums.

Biznesa vadības virziena programmas atbilst prioritārajam ilgtermiņa uzdevumam, kas paredz reformas un uzlabojumus izglītības sistēmā, nodrošinot kvalitatīvas augstākās un profesionālās izglītības iegūšanas iespējas, kā arī krasi palielinot augstākās kvalifikācijas speciālistu sagatavošanu darba tirgum.

Aktuālākās ES nostādnes augstākajā izglītībā atspoguļojas **Parīzes ministru konferences (2018)** (http://www.ehea.info/media.ehea.info/file/2018_Paris/77/1/EHEAParis2018_Communique_final_952771.pdf) dokumentos, kur secināts, ka globalizētajā pasaulē augstākajai izglītībai ir noteicošā loma ES turpmākajā labklājībā, mierā un progresā. Lai pilsoņi varētu attīstīties arvien konkurētspējīgākā un uz zināšanām balstītā ekonomikā, lai nodrošinātu Eiropas konkurētspēju globālā mērogā, augstākās izglītības stratēģijām ir jāveicina **inovācija, internacionalizācija un digitalizācija**. Eiropas Komisija īsteno iniciatīvas, lai līdz 2025. gadam izveidotu vienotu Eiropas

izglītības telpu. Romas ministru konference (2020) (http://www.ehea.info/Upload/Rome_Ministerial_Communique.pdf) kā galvenos darbības virzienus līdz 2030. gadam izvirza sociāli iekļaujošas, inovatīvas un savstarpēji savienotas Eiropas augstākās izglītības telpas izveidi. Biznesa vadības studiju virziena programmas savā saturā un īstenošanā balstās uz minētajos stratēģiskajos dokumentos norādītajām augstākās izglītības prioritātēm.

Studiju virziena realizācijas nepieciešamību nosaka valsts un reģiona ekonomiskā attīstība un integrācija Eiropas Savienībā (ES) un globālajā tirgū. Mainīgā biznesa vide izvirza jaunas prasības uzņēmējiem un vadītājiem, zināšanu ekonomikas pārmaiņas prasa atbilstošas zināšanas, prasmes un kompetenci biznesa vadības jomā.

Profesionālā bakalaura studiju programma tiek salīdzināta ar vienu Latvijas augstskolu – Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas studiju programmas „Uzņēmējdarbība „ un Banku Augstskolas studiju programmu „ Uzņēmējdarbības vadīšana ” , kā arī divu Eiropas augstskolu studiju programmām, kas ir akreditētas pēc EQUIS un EPAS prasībām, t.i. Amsterdamas Universitātes (*University of Amsterdam*) studiju programma “Ekonomika un bizness” (*“Economics and Business”*) un Manheimas universitāte (*University of Mannheim*) studiju programma “Uzņēmējdarbības vadība” (*“Betriebswirtschaftslehre”*)

Salīdzinot Vidzemes Augstskolas studiju programmu ar Amsterdamas Universitātes (AU) programmu un Manheimas universitāte (MU) programmu ir konstatētas šādas kopsakarības un atšķirības:

Kopīgais

- Visās minētās studiju programmas sagatvo speciālistus uzņēmējdarbības jomā, kas dod iespēju turpināt studijas maģistrantūrā;
- visās studiju programmās ir obligātie studiju kursi, ierobežotās izvēles kursi un brīvās izvēles kursi; galvenās studiju kursu grupas visās studiju programmās ir līdzīgas;
- paredzēti studiju kursi, kas attīsta studentu spējas darboties uzņēmējdarbības vidē;
- abās studiju programmās tiek izmantotas līdzīgas studiju metodes – studiju darbi, referāti, prezentācijas, eksāmeni;
- paredzēti studiju kursi, kas nodrošina iespēju apgūt pētnieciskās un analītiskās prasmes;
- bakalaura darbs ir galvenais zinātniski-pētnieciskais darbs

Atšķirīgais

- Studiju programmu ilgums ir atšķirīgs: Vidzemes Augstskola – 4 gadi, bet AU - 3 gadi un MA- 3 gadi; studiju programmu apjoms ir atšķirīgs: Vidzemes Augstskola – 240 ECTS kredītpunkti, bet AU un MA – 180 ECTS kredītpunkti;
- AU un MU studiju programmu absolventi saņem akadēmisko bakalaura grādu uzņēmējdarbībā, ViA studiju programmas absolventi saņem bakalaura grādu un profesionālo kvalifikāciju;
- AU studiju programmā profesionālā prakse nav obligāta, tā ir pēc izvēles ; MA studiju programmā prakse nav paredzēta; ViA studenti obligāti iziet praksi 20 nedēļas
- AU studiju programmā liels akcents tiek likts uz akadēmiski-pētniecisko darbu, ViA studiju programma tiek veikti lietišķie pētījumi;
- Vidzemes Augstskolas studiju programmas studiju kursi pārsvarā ir šaurākās specializācijas, savukārt AU un MU programmā studiju kursi ir plašāki, līdz ar to studiju kursu skaits AU un MU ir mazāks.

Salīdzinot Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas studiju programmas „Uzņēmējdarbība„ un Banku Augstskolas studiju programmu „Uzņēmējdarbības vadīšana” var secināt, ka tās ir ļoti līdzīgas: dažos studijuursos ir atšķirīgs KP apjoms, taču tas ir pamatoti, jo arī studiju programmu mērķi un

uzdevumi atšķiras. Abas augstskolas ir ViA sadarbības partneri.

Kopīgais

- studiju ilgums pilna laika studijās (4 gadi/8semestri),
- piešķiramais grāds un kvalifikācija,
- studiju programmu satura sadalījums A,B,C daļās,
- Līdzīgi vispārizglītojošie un nozares teorētiskajos pamatkursi,
- Brīvās izvēles kursos studentiem tiek piedāvātas iespējas izmantot arī citu fakultāšu studiju kursus,
- prakse, kas ir sadalīta pa semestriem,
- visās studiju programmās ietverta zinātnisko pētījumu metodika.

Atšķirīgais

- programmas īstenošanas laiks (4-5 gadi) atkarībā no studiju formas; studiju realizācijas forma-RTA ir pilnais un nepilnais laiks ;BA-pilna laika studijas dienas un vakara forma,
- RTA profesionālā studiju programma paredz šādu specializāciju: tūrisma un viesnīcu uzņēmējdarbības vadība, mārketinga sektora vadība, komercpakalpojumu vadība; BA un ViA programām nav specializācijas moduļu,
- kursu atšķirības nosaka programmu specializācija un profesionālā ievirze,
- BA ir plašāks uzņēmējdarbības kursu piedāvājums nekā ViA, kurai savukārt ir vairāki ar uzņēmējdarbību saistīti kursi programmas profesionālās specializācijas kursos, kuri nav BA. BA kursu saturā akcentēti starptautiskās uzņēmējdarbības un tiesību aspekti, kā arī lielāks apjoms kredītpunktos ir angļu valodai, banku finanses un sociālā uzņēmējdarbība. RTA ir izveidoti 4 specializācijas virzienu kursu moduļi , iekļauti latviešu valodas kursi , savukārt ViA atšķiras ar B daļa izvēles kursu moduļiem inovācijas radīšanai, mazum un vairumtirdzniecības vadīšanai, digitālās prasmes integrējošiem kursiem,
- BA un RTA ir paredzēta ilgāka prakse 26 kredītpunkti prakse; ViA 20 KP.

Starptautiskais salīdzinājums

Biznesa vides vadības maģistra programma tika salīdzināta ar Orhūsas universitāte, Arhus School of Business, (Dānija) maģistra studiju programmu *Mārketing*s (Master of Science in Marketing), ar Tallinas Tehnoloģiskās universitāte (Igaunija) maģistra programmu *Starptautiskā biznesa vadība* (Master of Arts in Social Sciences), Vestminsteras universitātes Westminster Business School (Lielbritānija) maģistra programmu *Menedžments* (Master of Business Administration), kā arī ar Latvijas Banku Augstskolas maģistra studiju programmu *Uzņēmējdarbības vadīšana*(profesionālais maģistra grāds uzņēmumu un organizāciju vadīšanā). BVV būtisks bija starptautiskais salīdzinājums, lai programma atbilstu labākajiem biznesa izglītības standartiem.

Kopīgais

- saturiski un nosaukumā programmas seko starptautiskā maģistra grāda biznesa vadība standartam(Business Administration),
- vērība tiek pievērsta biznesa pētniecības metožu apguvei.

Atšķirīgais

- studiju ilgums; Vestminsteras Biznesa skola - 1gads, Orhūsas biznesa skolā 1,5 gadi, Tallinas Tehnoloģiskā universitāte - 2 gadi.
- atšķirīgs grāds - Master of Science in Marketing(Orhūsas universitāte), Master of Business Administration(Vestminsteras universitāte), Master of Arts in Social Sciences(Tallinas tehnoloģiskā universitāte), profesionālais maģistra grāds uzņēmējdarbībā (BVV),
- ārvalstu augstskolās prakses nav paredzētas, Vestminsteras universitātes programma

piedāvā papildus iespēju iziet praksi (6-12 ECTS) , BVV programmā tā ir obligāta,

- BVV saturam vislielākā kursu atbilstība ir Tallinas tehnoloģiskās universitātes programmai, Vestminsteras universitātes programma akcentē stratēģisko organizācijas vadību, Orhūsas universitātes maģistra programmai ir mārketinga specializācija. Ārvalstu programmās ir studiju kursi ar lielāku kredītpunktu apjomu, BVV ir mazāk apjomīgi kursi ar lielāka kursu dažādību un aktuālo ievirzi.

Vislielākā BVV studiju programmas līdzība ir ar Banku Augstskolas studiju programmu Uzņēmējdarbības vadīšana, ko lielā mērā nosaka arī normatīvais regulējums.

Kopīgs ir studiju ilgums no (1,5 un 2 gadi), atkarībā no iepriekš iegūtas izglītības, kursi ar līdzīgu saturu, prakses ilgums , noslēguma darbs – maģistra darbs.

Atšķirības:

- Banku Augstskolas programmā tiek piešķirts profesionālais maģistra grāds un akadēmiskais maģistra grāds; BVV programmā -profesionālais maģistra grāds,
- Banku augstskolas absolventi saņem kvalifikāciju uzņēmuma un organizācijas vadītājs, BVV organizācijas vadītājs,
- Banku Augstskolas programmas uzņēmējdarbības, finanšu, projektu vadības, tiesībuursos integrēti starptautiskie aspekti, akcentēta uzņēmējdarbības ilgtspēja un konkurētspēja; ViA, savukārt, B daļā ir kursi uzņēmumu eksporta un uzņēmumu sadarbības veicināšanai(eksporta mārketinga , biznesa tīklošanās un B2B kursu moduļi).

BVV maģistra programma saturiski atbilst starptautiskajam *Master of Business Administration* maģistra grādam, ko parāda salīdzinājums ar Igaunijas, Dānijas un Lielbritānijas ES valstu augstskolu programmām, divas ir ViA partneraugstskolas (Tallinas tehnoloģiju universitāte un Orhūsas universitāte), uz kurām tiek īstenota studentu mobilitāte. Banku augstskolas studiju programmā salīdzinājumā ar BVV vairāk akcentēti starptautiskās uzņēmējdarbības aspekti, tomēr satura atšķirības ir minimālas.

Starptautiskais salīdzinājums apstiprina to, ka Biznesa virziena studiju programmu saturs atbilst starptautiski atzītiem biznesa vadības bakalaura (BBA) un maģistra grādam (MBA).

Biznesa vadības virziena programmu priekšrocības un unikalitāte:

- Vienīgā valsts augstskolas piedāvātā pilna cikla profesionālās augstākās izglītības programmu kopa biznesa vadībā Vidzemes reģionā. Doktora studiju uzsākšana nodrošinās pētniecības atbalstu reģiona uzņēmējiem, pašvaldībām uzņēmējdarbības jautājumu risināšanā, panākot zinātnes un prakses sinerģiju.
- Virziena studiju programmu nosaukumi (*Biznesa vadība, Biznesa vides vadība*) saturs un iegūstamais grāds nodrošina atbilstību pasaulē atzītam biznesa vadības izglītības standartam, padarot tās atpazīstamas starptautiski.
- Maģistra programma *Biznesa vides vadība* ir vienīgā valstī , kas sagatavo organizāciju vadītājus ar plašāku, globālu skatījumu uz biznesa vides procesiem, un ir viena no retajām maģistra programmām , kas ilgstoši tiek realizēta ar angļu valodā.
- Studiju virziena programmās līdzsvarotās proporcijās ir apvienotas teorētiskas zināšanas un prakse, saturs ir starpdisciplinārs – biznesa saturā tiek integrētas informācijas un komunikācijas prasmes un iekļauti digitālie risinājumi, ko nodrošina sadarbība starp augstskolā pārstāvētajiem studiju virzieniem.
- Biznesa vadības virziena studentiem ir nodrošinātas iespējas iegūt daudzpusīgu starptautisko pieredzi: studijas notiek starptautiskā vidē (kursos nodarbības notiek kopā ar apmaiņas studentiem; regulāras viesprofesoru lekcijas un docēti studiju kursi), plašas iespējas doties studijās un praksē uz Eiropas Savienības un partnervalstu augstskolām un uzņēmumiem,

piedalīties pētniecības projektos.

- Studenti kā pilntiesīgi dalībnieki tiek iesaistīti biznesa projektos un pētniecībā (BizLab, Nobanet, valsts pētījumu programmas).
- Programmu apguves laikā tiek stimulēta un atbalstīta uzņēmējdarbības uzsākšana-virziena ietvaros (sadarbība ar Valmieras biznesa inkubatoru)ir izveidota un attīstīta pirmsinkubācijas platforma (iestāšanās Valmieras Biznesa inkubatorā, piedalīšanās biznesa, inovāciju, prakses laboratorijās, biznesa plānu, biznesa ideju u.c. konkursos).
- Pārdomāta prakšu programma un veiksmīga sadarbība ar darba devējiem nodrošina daudzveidīgo uzņēmējdarbības aspektu apguvi un iekļaušanos darba tirgū (prakšu vietas ir A/S "Valmieras stikla šķiedra", A/S „Valpro”, SIA „Metāla alianse”, A/S „Swedbank”, A/S „Valmieras piens”, SIA „Liepkalni”, Valsts ieņēmumu dienests, A/S Latvenergo, SIA „Cēsu alus”, Cēsu, Limbažu, Valmieras pašvaldības u.c.
- Biznesa vadības studiju programmas studenti iegūst sertifikātu par grāmatvedības un uzņēmumu vadības sistēmas Tildes Jumis apguvi, kas ir ievērojama priekšrocība darba tirgū un uzsākot uzņēmējdarbību.
- Studiju virziena plānotais attīstības virziens 2021.-2025. gadam un specializācijas niša ir bioekonomika un ekouzņēmējdarbība – pētniecības projekta ietvaros ar Ziemeļvalstu partneriem(Zviedrija, Somija) notiek studiju kursu izstrāde un aprobācija , tiek izstrādāta uzņēmēju apmācības metodika. Projekta rezultāti tiks integrēti bakalaura un maģistra programmās kā atsevišķi kursi, kursu daļas, kā arī iekļauti pirmsinkubācijas platformas aktivitātēs.
- Specializēšanos bioekonomikas jomā apliecina virziena dalība un iesaiste Latvijas pārtikas bioekonomikas klāsterī, kas apvieno Vidzemes reģiona uzņēmējus.
- Biznesa vadības virziens ir pārstāvēts BUSINET - globālā biznesa izglītības tīklā un ir tā biedrs, kas paver iespējas plašas iespējas docētājiem pilnveidot kvalifikāciju un veidot starptautiskas partnerības , studentiem iesaistīties globālajās biznesa studentu aktivitātēs. Par sasniegumiem starptautiskās sadarbības sekmēšanā studenti var saņemt BUSINET sertifikātus (Certificate of International Business Practice – CIBP).

Biznesa vadības virziena programmas atbilst prioritārajam ilgtermiņa uzdevumam, kas paredz reformas un uzlabojumus izglītības sistēmā, nodrošinot kvalitatīvas augstākās un profesionālās izglītības iegūšanas iespējas, kā arī krasi palielinot augstākās kvalifikācijas speciālistu sagatavošanu darba tirgum.

[1] <http://polsis.mk.gov.lv/documents/3323>

[2] <http://polsis.mk.gov.lv/documents/4391>

[3] <http://polsis.mk.gov.lv/documents/4247>

[4] <http://polsis.mk.gov.lv/documents/4294>

[5] <http://polsis.mk.gov.lv/documents/4608>

[6] <http://polsis.mk.gov.lv/documents/6463>

[7] Vidzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija Resurss pieejams: http://jauna.vidzeme.lv/upload/VIDZEMES_PLANOSANAS_REGIONA_ILGTSPEJIGAS_ATTISTIBAS_STRATEGIJA.pdf

1.2. Studiju virziena mērķi un to atbilstība augstskolas/ koledžas darbības jomai, stratēģiskās attīstības virzieniem, sabiedrības un tautsaimniecības attīstības vajadzībām

un attīstības tendencēm.

Biznesa vadības studiju virzienam ir īpaša loma Vidzemes reģiona attīstībā, nodrošinot biznesa vadības speciālistus reģiona uzņēmumiem, valsts un pašvaldību iestādēm, tas sekmē privātā biznesa uzsākšanu un attīstību reģionā. Studiju virziena attīstība iekļaujas kopējā ViA stratēģijā (Vidzemes augstskolas stratēģija 2016.-2020.gadam^[1]) par studiju procesa, zinātnes un pētniecības attīstību, kā arī reģiona attīstības vīzijā (Vidzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030^[2]).

Biznesa vadības studiju virziens pārstāv reģionā vienīgo profesionālās augstākās uzņēmējdarbības izglītības programmu kopu, kas tiek realizēta valsts augstskolā.

Vidzemes Augstskolas stratēģijā ir izvirzītas trīs stratēģiskās prioritātes :izglītība, zinātne un zināšanu pārnese un ideju līderība.

Biznesa vadības studiju virziens vispirms ir pakārtots prioritātei "Izglītība", kuras mērķis ir nodrošināt mūsdienīgu un kvalitatīvu, pētniecības rezultātos balstītu izglītības piedāvājumu, kas atbilst darba tirgus pieprasījumam un prognozēm, kā arī labai starptautiskajai praksei. Šī mērķa sasniegšana ir galvenais studiju virziena uzdevums. Studiju virzienam svarīgi ir īstenot arī prioritātes "Zinātne" mērķi – nodrošināt starptautiskiem kritērijiem atbilstošu pētniecisko vidi un pētījumu rezultātus, kas tiek izmantoti konkrētu problēmu risinājumos (inovācijās), augstvērtīgās zinātniskās publikācijās, kā arī pētījumu rezultātu pārnese izglītības programmās un tautsaimniecībā – jo bez pētniecības atbalsta nav iespējams sasniegt izglītības mērķi. Šis mērķis visvairāk attiecas uz doktora studiju programmas realizāciju. Prioritātes "Zināšanu pārnese un ideju līderība" mērķa – nodrošināt ViA un tās partnerinstitūciju zināšanu nodošanu sadarbības partneriem, ViA vērtību un ideju popularizēšana, kā arī Vidzemes reģiona Biznesa vadības studiju virzienam ir īpaša loma Vidzemes reģiona attīstībā, nodrošinot biznesa vadības speciālistus reģiona uzņēmumiem, valsts un pašvaldību iestādēm, tas sekmē privātā biznesa uzsākšanu un attīstību reģionā.

Studiju virziena attīstība iekļaujas kopējā ViA stratēģijā (Vidzemes augstskolas stratēģija 2016.-2020. gadam^[3]) par studiju procesa, zinātnes un pētniecības attīstību, kā arī reģiona attīstības vīzijā (Vidzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030.^[4]). Biznesa vadības studiju virziens pārstāv reģionā vienīgo profesionālās augstākās uzņēmējdarbības izglītības programmu kopu, kas tiek realizēta valsts augstskolā.

Vidzemes Augstskolas stratēģijā ir izvirzītas trīs stratēģiskās prioritātes :izglītība, zinātne un zināšanu pārnese un ideju līderība.

Biznesa vadības studiju virziens vispirms ir pakārtots prioritātei "Izglītība", kuras mērķis ir nodrošināt mūsdienīgu un kvalitatīvu, pētniecības rezultātos balstītu izglītības piedāvājumu, kas atbilst darba tirgus pieprasījumam un prognozēm, kā arī labai starptautiskajai praksei. Šī mērķa sasniegšana ir galvenais studiju virziena uzdevums. Studiju virzienam svarīgi ir īstenot arī prioritātes "Zinātne" mērķi- nodrošināt starptautiskiem kritērijiem atbilstošu pētniecisko vidi un pētījumu rezultātus, kas tiek izmantoti konkrētu problēmu risinājumos (inovācijās), augstvērtīgās zinātniskās publikācijās, kā arī pētījumu rezultātu pārnese izglītības programmās un tautsaimniecībā- jo bez pētniecības atbalsta nav iespējams sasniegt izglītības mērķi. Šis mērķis visvairāk attiecas uz doktora studiju programmas realizāciju. Prioritātes "Zināšanu pārnese un ideju līderība" mērķa – nodrošināt ViA un tās partnerinstitūciju zināšanu nodošanu sadarbības partneriem, ViA vērtību un ideju popularizēšana, kā arī Vidzemes reģiona intelektuālā līdera lomas uzņemšanās valsts un reģiona izaugsmes veicināšanā-sasniegšana studiju virziena ietvaros

pakārtota uzņēmēju, reģiona un visas tautsaimniecības kopējo vajadzību apmierināšanai

Studiju programmu īstenošana studiju virzienā nodrošina ViA misijas īstenošanu: veicināt zināšanu sabiedrības ilgtspējīgu attīstību reģionālā un nacionālā līmenī, nodrošinot privāto un publisko sektoru ar augsta līmeņa profesionāļiem, kā arī veicot pētniecību sabiedriski aktuālu saistītu problēmu risināšanai. Šīs studiju programmas atbalsta arī citu ViA stratēģisko mērķu sasniegšanu, piemēram, sniedzot visiem pieejamas augstas kvalitātes mūžizglītības iespējas, sekmējot ikviena indivīda personīgo un profesionālo izaugsmi.

Saskaņā ar ViA attīstības stratēģiju 2016.–2020. gadam, Biznesa vadības studiju virziena attīstībai noteiktas trīs prioritātes, katrai prioritātei izvirzīts stratēģiskais mērķis un noteikti rīcības virzieni.

1.prioritāte: studijas

Stratēģiskie mērķi -

- starptautiski konkurētspējīgas augstākās izglītības nodrošināšana biznesa vadības jomā valstī
- kļūt par uzņēmējdarbības apguves, popularizēšanas un atbalsta centru Vidzemes reģionā
- biznesa vadības studiju programmu un biznesa jomas pakalpojumu eksports

1.prioritātes rīcības virzieni:

- studiju programmu pilnveidošana un jaunu izveide
- studiju virziena nišas definēšana un pozicionēšana augstākās izglītības tirgū
- ārvalstu studentu piesaiste BV virziena programmās
- sadarbības platformas izveide ar reģiona vispārizglītojošajām un profesionālās izglītības mācību iestādēm

2.prioritāte: pētniecība

Stratēģiskie mērķi-

- Virziens kā zinātnisko pētījumu centrs reģionālās ekonomikas ilgtspējas attīstības jomā
- Platforma maģistru un doktorantūras studentu iesaistei pētniecībā

2.prioritātes rīcības virzieni:

- pētnieciskās kapacitātes palielināšana, piesaistot docētājus ar doktora grādu un kāpinot doktora grādu ieguvušo skaitu
- pētnieciskā darbība, akcentējot reģiona attīstības prioritāros virzienus un uzņēmēju intereses uzņēmēju
- studentu pētniecisko prasmju attīstīšana, sadarbojoties ar docētājiem pētniecisko projektu ietvaros

3.prioritāte: Zināšanu pārnese un ideju līderība

Stratēģiskie mērķi -

- Virziens kā biznesa ideju ģenerēšanas, uzņēmējdarbības uzsākšanas un inovatīvu risinājumu aprobācijas platforma
- Sadarbības tīklojuma veidošana ar augstskolām, citām izglītības iestādēm, uzņēmējiem un publisko sektoru zināšanu nodošanai un komercializācijai

3.prioritātes rīcības virzieni:

- sadarbības padziļināšana ar reģiona uzņēmējiem un publisko sektoru studiju satura izstrādē, studentu profesionālo kompetenču novērtēšanā un nozares inovatīvu risinājumu ieviešanā
- pirmsinkubācijas platformas nodrošināšana un attīstīšana Zināšanu un tehnoloģiju centra

projektu ietvaros, sadarbības attīstīšana ar Valmieras Biznesa inkubatoru.

Studiju programmai ir augsta konkurence Latvijā, tāpēc uzsvars nākotnē ir uz programmas pilnveidošanu, savas nišas atrašanu, pētniecības attīstību, īpaši akcentējot reģiona attīstības prioritāros virzienus.

Ekonomikas ministrijas aktuālākie darba tirgus pētījumi un prognozes par darba tirgus attīstību līdz 2030. gadam norāda, ka šobrīd sociālo un humanitāro izglītību ieguvušo speciālistu piedāvājums darba tirgū pārsniedz pieprasījumu, uzsverot šīs tendences saglabāšanos nākotnē.

Ekonomikas ministrijas jaunākais „**Informatīvais ziņojums par darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozēm**”^[5] (2020.gads) norāda, ka ilgtermiņā pieprasījums pēc darbaspēka paliks gandrīz nemainīgs un dažās nozarēs pat saruks, jo izaugsmei galvenokārt jābalstās uz produktivitātes pieaugumu. Īpaši tas attiecas uz tirgojamajām nozarēm un galvenokārt apstrādes rūpniecību, kopumā tautsaimniecībā pieprasījums pēc darbaspēka 2027.gadā par 0.5% zemāks par 2019.gada līmeni. Savukārt 2040.gadā, salīdzinot ar 2019.gadu, darbaspēka pieprasījums samazināsies par 1.6%, kas skaidrojams ar nodarbināto skaita samazinājumu no 2031. līdz 2040.gadam. Pieaugs pieprasījums pēc digitālajām prasmēm – ES līdz 2027. gadam 85% no visiem darbiem būs nepieciešamas vismaz pamata digitālās prasmes. Darbaspēka pieprasījuma pieaugumu līdz 2027.gadam veidos trīs nozares – komercpakalpojumi, būvniecība un apstrādes rūpniecība. Straujākais nodarbināto skaita pieaugums paredzams komercpakalpojumu nozarēs. Gan vidējā termiņā, gan ilgtermiņā pieprasījums augs galvenokārt pēc augstas kvalifikācijas profesiju speciālistiem, t.sk. pēc vadītājiem: 2027.gadā pieprasījums pēc vadītājiem pieaugs par 10.5%, bet 2040.gadā – par 11%. Pieprasījuma darba tirgū radīs iedzīvotāju novecošanās (augstākā līmeņa profesijās 32% nodarbināto šobrīd ir vecumā virs 50 gadiem). Situāciju un prognozes darba tirgū ļoti arī ietekmē neprognozējamā COVID-19 pandēmija.

Pašreizējā situācija darba tirgū Latvijā parāda, ka pieprasījums pēc uzņēmējdarbības speciālistiem ir stabils un saglabāsies nākotnē. Eiropas Komisijas darba tirgus portāls EURES uzsver, ka pieprasītāka būs profesionālā, nevis vispārējā vidējā vai akadēmiskā izglītība – 46% no visām jaunajām vakancēm plāno piesaistīt darbiniekus ar profesionālo/profesionālo vidējo izglītību, savukārt, 14% no reģistrēto vakanču kopskaita veido augstas kvalifikācijas profesijas (vecākais eksperts, klientu/pārdošanas konsultants, projekta vadītājs, vecākais referents, pārdošanas speciālists, nodokļu speciālists), kas atbilst biznesa vadības virziena profilam.^[6] Eiropas Savienībā uz 2030.gadu vistraujāk pieaugs pieprasījums pēc komercpakalpojumiem (prognozējamais pieaugums ir 11.6%), kas nākotnē nodrošinās iespēju iekļauties ES darba tirgū. Pieaugs pieprasījums pēc darba spēka ar digitālām prasmēm un analītisko domāšanu.

Studiju programmai ir īpaša loma Vidzemes reģiona attīstībā, jo tā sagatavo nepieciešamos biznesa vadības speciālistus reģiona uzņēmumiem, valsts un pašvaldību iestādēm, kā arī veicina privātā biznesa uzsākšanu un attīstību. Augstākās izglītības ieguves nodrošināšana reģionā ir saistīta ar zemākām izmaksām, tādejādi dodot iespēju studēt un iegūt izglītību plašākam reģiona iedzīvotāju lokam; tas vienlaikus gan neļauj aizplūst no reģiona intelektuālajam kapitālam, gan to vairo.

Vidzemes Augstskolas 2016.gada pētījums „**Valmierā un Vidzemes reģionā piedāvātās izglītības atbilstība uzņēmēju pieprasījumam un nodarbinātības prognozēm**”^[7] parāda, ka reģionā uzņēmēju attīstības plāni saistās ar modernizāciju, zīmola nostiprināšanu un mārketinga pilnveidošanu. Būs nepieciešami cilvēki, kas veicina sadarbību uzņēmēju vidū, starp uzņēmējiem un pētniecības iestādēm, augstskolām, piemēram, biznesa psihologi, mediatori, klientu pieredzes radītāji, biznesa inženieri, vidutāji, darbaspēka aģentūra jeb “galvu mednieki”. Mikrouzņēmēju un pašnodarbināto skaita pieaugums radīs pieprasījumu pēc aģentu un starpnieku pakalpojumiem.

Pieaug pieprasījums pēc profesijām, kur nepieciešams izmantot tehnoloģijas, bet vienlaikus arī nepieciešama cilvēka darba/intelektuālā klātbūtne. Visvairāk nākamo 5-7 gadu laikā būs pieprasīti darbinieki vecāko speciālistu un speciālistu profesiju grupās, kvalificēti strādnieki, bet pieprasītākā profesiju grupa ir vadītāji, kuri būs 15% no visiem jaunajiem darbiniekiem. Visvairāk vadītāju profesiju grupā būs nepieciešami tirdzniecības, tirgvedības un attīstības jomas vadītāji, informācijas un komunikācijas tehnoloģiju jomas vadītāji, rīkotājdirektori un uzņēmumu vadītāji, apstrādes un ieguves rūpniecības, būvniecības un loģistikas jomas vadītāji. Kopā šīs četras profesiju apakšgrupas veido 59% no visiem jaunajiem vadītājiem. Sadalījumā pa tautsaimniecības nozarēm visvairāk vadītāju būs nepieciešams apstrādes rūpniecībā, vairumtirdzniecībā un mazumtirdzniecībā; automobiļu un motociklu remonts un lauksaimniecībā, mežsaimniecībā un zivsaimniecībā.

Vidzemes Augstskolas studiju programmas no 2018. gada iekļautas Latvijas Darba devēju konfederācijas (LDDK) un karjeras portāla *Prakse.lv* darba devēju ieteiktāko izglītības iestāžu un studiju topā (Skolu un studiju TOPs), kur tika aptaujāti 2654 uzņēmumi no visām tautsaimniecības nozarēm, apliecinot, ka augstskolu sagatavotie speciālisti nepieciešami visās nozarēs. Biznesa vadības virziena studentu pieprasījumu darba tirgū apliecina tas, ka pieprasītāko profesiju vidū pēc programmētājiem un būvniecības speciālistiem ir ar mārketinga, ēdināšanas, klientu apkalpošanu un ražošanu saistītas profesijas^[8]

Vidzemes Augstskolas Sociālo, ekonomisko un humanitāro pētījumu institūta (HESPI) 2018.gadā veiktais pētījums **„Cilvēkresursu (tajā skaitā talantu) piesaistes iespējas un priekšnosacījumi Valmieras pilsētai. Iedzīvotāju piesaistes stratēģijas izstrāde Valmieras pilsētā”**^[9] norāda uz augsti kvalificētu speciālistu nepieciešamību Valmieras kā Vidzemes reģiona ekonomiskā centra izaugsmei.

Tiek veikta regulāra Biznesa vadības studiju virziena ilgtermiņīgās attīstības situācijas analīze, iespējamo risku analīze, tālākās nākotnes procesu prognozēšana un studiju programmu izvērtēšana, iesaistot šajās aktivitātēs gan vadību, gan akadēmisko personālu, gan pētniekus, gan studentus, gan absolventus, gan uzņēmēju pārstāvjus Latvijā un ārvalstīs. Kā īpaši nozīmīgu sasniegumu Vidzemes un citu reģionu uzņēmējdarbības eksperti uzsver Biznesa vadības virziena absolventu profesionālo sagatavotību, kam par pierādījumu kalpo absolventu aptauju dati par nodarbinātību: no 2012. līdz 2018.gadam Biznesa vadības virziena absolventu nodarbinātība svārstījās no 86% līdz 100%, bet Biznesa vides vadības virziena absolventiem no 90% līdz 100%.

Biznesa vadības virzienam izveidojusies laba sadarbība ar lielākajiem darba devējiem reģionā, piemēram, A/S „Valpro”, A/S „Valmieras stikla šķiedra”, SIA „Metāla alianse”, A/S „Swedbank”, SIA „Rozalinde”, Tirdzniecības centru „Valleta”, Valmieras biznesa inkubatoru, Valsts ieņēmumu dienestu, Vidzemes plānošanas reģiona pašvaldībām un citiem, par ko liecina prakšu vietu piedāvājums, ieinteresētība studiju programmas īstenošanā un materiālajā atbalstā.

Biznesa vadības virziena īstenošanā tiek iesaistīti augsti kvalificēti mācību spēki, kas palielina Valmieras, visa Vidzemes reģiona intelektuālo kapacitāti un padara to par pievilcīgu vidi aktīvai uzņēmējdarbībai un tālākām investīcijām, tajā skaitā arī Vidzemes Augstskolai. Pārskata periodā Biznesa vadības virziena docētāji ir iesaistījušies SAM 8.2.2. projekta *“Vidzemes Augstskolas akadēmiskā personāla cilvēkresursu pilnveide un attīstība”* aktivitātēs, no kurām 200 stundu stažēšanās uzņēmumos būs neatsverams ieguvums docētāju profesionālajā izaugsmei, kas ļaus studijās integrēt biznesa aktualitātes, kā arī dos iespēju veidot ciešākas saites ar uzņēmējiem. Darba devēji pozitīvi vērtē kopējo docētāju un studentu sadarbību lietišķo pētījumu jomā, projektu izstrādē, īpaši izceļot sagatavotību finanšu un biznesa vadības jautājumos, tiek akcentētas pētnieciskā darba prasmes, kā arī spēja publiski prezentēt un argumentēt darba rezultātus.

Pēdējā veiktajā reģiona darba devēju aptaujā kā galvenās priekšrocības darba tirgū norādītas labā absolventu teorētiskā un praktiskā sagatavotība, prasme orientēties nozares aktualitātēs, spēja

pielietot teorētiskās zināšanas praktisku uzņēmējdarbības situāciju risināšanā. Uzņēmēji īpaši novērtē absolventu ārvalstīs iegūto studiju un prakses pieredzi, labās svešvalodu zināšanas.

[1] Vidzemes Augstskolas stratēģija 2016.-2020.gadam. Resurss pieejams: https://va.lv/sites/default/files/2018-06/20180615_Strategija_0963.pdf

[2] Vidzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030. Resurss pieejams: http://jauna.vidzeme.lv/upload/VIDZEMES_PLANOSANAS_REGIONA_ILGTSPEJIGAS_ATTISTIBAS_STRATEGIJA.pdf

[3] Vidzemes Augstskolas stratēģija 2016.-2020.gadam. Resurss pieejams: https://va.lv/sites/default/files/2018-06/20180615_Strategija_0963.pdf

[4] Vidzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030. Resurss pieejams: http://www.vidzeme.lv/lv/regiona_attistibas_planosanas_dokumenti

[5] https://www.em.gov.lv/lv/ekonomikas_attistiba/darba_tirgus/

[6] Eiropas Komisija. EURES. Pieejams: <https://ec.europa.eu/eures/main.jsp?catId=2776&countryId=LV&acro=Imi&lang=lv®ionId=LV0&nuts2Code=%20&nuts3Code=®ionName=Valsts%20L%C4%ABmenis>

[7] Valmierā un Vidzemes reģionā piedāvātās izglītības atbilstība uzņēmēju pieprasījumam un nodarbinātības prognozēm. Pieejams: https://www.valmiera.lv/images/userfiles/cits/Petijums_Darba_tirgus_01_02.pdf

[8] <https://www.prakse.lv/top>

[9] HESPI. Cilvēkresursu (tajā skaitā talantu) piesaistes iespējas un priekšnosacījumi Valmieras pilsētai. Iedzīvotāju piesaistes stratēģijas izstrāde Valmieras pilsētai. Pieejams: http://www.hespi.lv/sites/default/files/Nosleguma_zinojums_28_02_2019_compressed.pdf

1.3. Studiju virziena SVID analīze attiecībā uz izvirzītajiem mērķiem, ietverot skaidrojumus, kā augstskola/ koledža plāno novērst/ uzlabot vājās puses, izvairīties no draudiem, izmantot iespējas u.c. Vērtējums par studiju virziena attīstības plānu nākamajiem sešiem gadiem un attīstības plāna izstrādes procesu. Ja attīstības plāns nav izstrādāts vai mērķi/ uzdevumi noteikti īsākam laika periodam, sniegt informāciju par studiju virziena attīstības plāna izstrādi nākamajam periodam.

Lai nodrošinātu sekmīgu studiju programmu īstenošanu studiju virzienā, ir izvērtētas Biznesa vadības virziena stiprās un vājās puses, iespējas un draudi (SVID), kā arī iezīmēti galvenie attīstības virzieni

Stiprās puses:

- Profesionālās studiju programmas, kuru saturs nodrošina sabalansētu akadēmisko un profesionālo izglītību, starpdisciplināritāti, saturā ietvertas aktuālas valsts ekonomikas, reģiona un nozaru attīstības tendences.
- Akadēmiskā un pētnieciskā darba sinerģija, starpdisciplinārās pieejas realizācija, akcentējot patstāvīgā darba formu dažādību, iesaistoties nozarei un reģionam aktuālu problēmu izpētē un risināšanā.
- Zaļajā domāšanā balstīta augstskolas attīstības vīzija un studiju kursu realizēšanas principi.

- Internacionalizācija un starptautiska studiju vide: docētāju un studentu mobilitāte, prakšu iespējas ārzemju uzņēmumos, dalība projektos, konferencēs, studentu iekļaušanās starptautiskajā studiju modulī, kas nodrošina starpdisciplināritāti un veido sadarbības prasmes.
- Virziena iekļaušanās globālajā biznesa izglītības tīklā Businet un iespēja studentiem iegūt Eiropas biznesa līmeņa diplomus (Higher European Diploma Regulations – HED).
- Maģistra un doktora programmas īstenošana angļu valodā, kursu īpatsvara palalināšana angļu valodā bakalaura programmā paver iespējas ārvalstu studentu piesaistei, kā arī nodrošina studentu un docētāju valodas lietošanas intensitāti un praksi.
- Modernas studiju metodes, IT rīku izmantošana un studentcentrētas pieejas nodrošināšana studiju procesā.
- Augsts studentu un absolventu lojalitātes līmenis, absolventi atgriežas augstskolā, lai turpinātu zināšanu ieguvu un apmaiņu formālā un neformālā veidā kā darba devēji un pasniedzēji.
- Absolventu zināšanas un profesionālā kompetence nodrošina konkurētspēju darba tirgū, tai skaitā, finanšu pratība tiek apliecināta ar SiA Tilde “ Tildes Jumis” un SIA “Briox” starptautisko sertifikātu.
- Augsts iegūstamās izglītības un profesionālās kvalifikācijas prestižs reģionā un labas karjeras iespējas.
- Atbalsts un sadarbība studiju programmu realizācijai Vidzemes reģionālajā plānošanas reģionā, pašvaldībās un uzņēmēju vidū.
- Labvēlīgais iekšējais mikroklimats virziena, fakultātes ietvaros un ViA, kas balstās uz korektām un lietišķām attiecībām docētāju savstarpējā komunikācijā, kā arī komunikācijā starp docētājiem un studentiem.
- Tiek nodrošināti radošam un sekmīgam studiju procesam atbilstoši apstākļi (infrastruktūra, personāla atbalsts).

Vājās puses:

- Izveides stadijā augstskolas un virziena atbalsta sistēma reflektantu zināšanu līmeņa izlīdzināšanai, kā arī karjeras atbalstam.
- Vēlēto docētāju laika un resursu kapacitātes ierobežotība un pārslodze, problēmas sabalansēt akadēmisko slodzi ar zinātnisko darbu un dalību projektos.
- Nepietiekama docētāju iesaistišanās mācību metodisko materiālu sagatavošanā studijuursos un tālākizglītības vajadzībām (liels darba ieguldījums, zema finansiālā atdeve).
- Nepilnīgi izmantotas sadarbības iespējas ar Vidzemes plānošanas reģionu, uzņēmēju organizācijām un darba devējiem.
- Neizmantotas starptautiskās pieredzes gūšanas iespējas Erasmus+ mobilitātes ietvaros docētājiem un studentiem.
- Nepastāv starpaugstskolu sadarbības un finansēšanas modelis izcilu augsta līmeņa ārvalstu mācībspēku piesaistes nodrošināšanai.

Iespējas:

- Maģistra studiju programmu īstenošana angļu valodā paver iespējas studiju eksporta piedāvājuma attīstīšanai (Austrumeiropa, Centrālāzija).
- Piedāvājuma izveide mūžizglībai un iesaiste ZTC īstenotajos projektos kā instruments sadarbībai ar nozari.
- Ārvalstu partneraugstskolu tīkla izmantošana ārvalstu studentu un docētāju piesaistei
- Studiju programmas satura pilnveide, integrējot IT rīkus, palielinot kursu skaitu angļu valodā, izveidojot jaunu profesionālo studiju kursu moduljus.
- Docētāju iesaiste SAM 8.2.2. projektā digitālo prasmju, angļu valodas un līderības grupu

apmācībā un stažēšanās uzņēmumos kā iespēja profesionālai pilnveidei un sadarbībai ar nozari.

- Absolventu plašāka iesaistīšana studiju programmas realizācijā un augstskolas konsultatīvo institūciju darbā.
- Sadarbības paplašināšana ar reģiona uzņēmējiem konsultatīvo padomju ietvaros studiju satura un prakšu organizācijas pilnveides nodrošināšanai.
- Valmieras biznesa inkubatora pakalpojumu izmantošana docētāju profesionālās pilnveides nodrošināšanā un studentu iesaistē praktiskajā uzņēmējdarbībā, kā arī pirmsinkubācijas platformas nodrošināšanā.
- Starpaugstskolu kopīga doktora studiju programma – stimulē pētniecībai nozarē un pilnvērtīgai docētāju kapacitātes izmantošanai, atbalsta instruments reģiona uzņēmējiem.

Draudi

- Valsts ilgtermiņa izglītības politikas trūkums un nekonsekvence īstermiņa politikas lēmumu īstenošanā, kas sekmē stereotipu par Latvijas augstākās izglītības zemo kvalitāti nostiprināšanos sabiedrībā, kā arī rada nenoteiktību augstākās izglītības telpā Latvijā un problēmas ārvalstu studentu piesaistē.
- Budžeta finansēto vietu samazinājums sociālajām zinātnē, t.sk. Biznesa vadības virzienam
- Iedzīvotāju relatīvi zemais maksātspējas līmenis reģionā, kas ierobežo potenciālo maksas studentu skaitu un veicina studiju pārtraukšanu finansiālu apsvērumu dēļ.
- Demogrāfiskā situācija, kas apdraud studentu grupu komplektāciju.
- Vidusskolas absolventu zināšanu līmeņa pazemināšanās, vājā psiholoģiskā sagatavotība studijām un patstāvīgai dzīvei.
- Ierobežotas finanšu iespējas ārvalstu docētāju un vietējo augsti kvalificētu nozares speciālistu iesaistei studiju procesa nodrošināšanā.

Konstatētās stiprās puses ietver nosacījumus tālākai studiju virziena attīstībai, kas kopā ar prasmīgu un mērķtiecīgu iespēju izmantošanu ļauj attīstīt konkurētspējīgas profesionālās studiju programmas gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī.

Vājās puses ietver izaicinājumus, ko iespējams pārvarēt, sadarbojoties gan studiju virzieniem un administrācijai Augstskolas ietvaros, gan izmantojot augstskolu sadarbības tīklojumu nacionālā un starptautiskā līmenī, kā arī pilnvērtīgāk iesaistoties uzņēmēju organizāciju darbā un iesaistot uzņēmējus studiju procesa īstenošanā. Demogrāfiskās situācijas radītos draudus plānots novērst, cenšoties aktualizēt studiju saturu un pilnveidot docētāju kvalifikāciju, piesaistot ārvalstu studentus, bet nepieciešamā finansējuma nodrošināšanai tiek meklēti alternatīvi finansējuma avoti (projekti, uzņēmēju pasūtījumi, pašvaldības granti, ārvalstu studentu piesaiste).

Pielikumā (*skat.5.1.pielikums*) pievienots Studiju virziena attīstības plāns, kas izstrādāts, balstoties uz SVID analīzi. Attīstības plāns tiek caurlūkots katru gadu, kad tiek gatavots pašnovērtējuma ziņojums. Studiju virziena direktore sadarbībā ar pašnovērtējuma izstrādes darba grupu veic analīzi par attīstības plāna izpildi.

Vidzemes Augstskolas Stratēģiski konsultatīvā padome sadarbībā ar Padomnieku konventu strādā pie jaunas augstskolas stratēģijas 2021-2025 izveides, izveides procesā 2020.gadā tiks izstrādāts jauns studiju virziena attīstības plāns saskaņā ar jaundefinētajiem mērķiem un stratēģiskajām prioritātēm.

Biznesa vadības virziena studiju programmas seko ES augstākās izglītībai izvirzītajiem mērķiem, un īstenojot sadarbību ar nozares uzņēmējiem un citiem sadarbības partneriem, realizējot prasmīgu personāla politiku un studiju procesa internacionalizāciju, var veiksmīgi iekļauties ES augstākās izglītības telpā.

1.4. Studiju virziena un tam atbilstošo studiju programmu vadības (pārvaldības) struktūra, tās efektivitātes analīze un novērtējums, tajā skaitā studiju virziena vadītāja un studiju programmu vadītāju loma, atbildības un sadarbības ar citiem studiju programmu vadītājiem, augstskolas/ koledžas administratīvā un tehniskā personāla studiju virziena ietvaros sniegtā atbalsta novērtējums.

Biznesa vadības virziens darbojas Sabiedrības zinātņu fakultātes ietvaros un ir dekāna administratīvā pārraudzībā. Fakultātes Dome pieņem lēmumus par izmaiņām programmās, ievieš docētājus, apstiprina viesdocētājus, apstiprina Valsts pārbaudījumu komisijas. Domē darbojas studējošo pārstāvji no Sociālo zinātņu fakultātē īstenotajām studiju programmām.

[ViA Biznesa vadības studiju virziena pārvaldības shēma apskatām ziņojuma pielikumā \(skat.6.pielikumu\).](#)

Biznesa vadības virziena pārvaldību īsteno studiju virziena padome (Padome). Padome ir Biznesa vadības virziena augstākā koleģiālā lēmēj institūcija un, to veido Sabiedrības zinātņu fakultātes vēlētie akadēmiskā personāla pārstāvji, kuri strādā virzienā atbilstoši nozarei un profesionālajai darbības jomai.

Padome savā darbībā ievēro ārējos normatīvos aktus, ViA Satversmi, Senāta lēmumus un citus ViA iekšējos normatīvos aktus, ViA rektora un prorektoru rīkojumus un norādījumus, Sabiedrības zinātņu fakultātes kopsapulces lēmumus, Sabiedrības zinātņu fakultātes Domes lēmumus, Sabiedrības zinātņu fakultātes dekāna rīkojumus. Studiju virziena padomi vada un sēdes sasauc studiju virziena vadītājs, kurš darbojas saskaņā ar padomes nolikumu.

Padome ir lemtspējīga, ja tajā klātienē vai tiešsaistē piedalās vairāk nekā puse no padomes locekļu kopskaita. Padome lēmumu pieņem, ja par to nobalso vairāk nekā puse no sēdes dalībniekiem. Padomes sēdes ir atklātas un notiek ne retāk kā vienu reizi divos mēnešos. Pēc studiju virziena vadītāja, Sabiedrības zinātņu fakultātes dekāna vai 1/3 daļas Padomes locekļu pieprasījuma var tikt sasaukta studiju virziena ārkārtas sēde.

Padome izskata stratēģiskās izmaiņas studiju programmās, kvalitātes iekšējo izvērtēšanu (pašnovērtējuma ziņojumi, anketēšanas u.c.) un sagatavošanu ārējai izvērtēšanai (licencēšana, akreditācija). Padomes reorganizācija vai slēgšana var notikt tikai gadījumos, ja studiju virzienā tiek slēgtas visas studiju programmas; slēgšanu var ierosināt Sabiedrības zinātņu fakultātes Dome vai kopīgi vismaz 2/3 daļas Padomes locekļu. Lēmumu par Padomes reorganizāciju vai slēgšanu pieņem Sabiedrības zinātņu fakultātes Dome.

Pārvaldības struktūra nodrošina, ka lēmumu pieņemšana ir efektīva, demokrātiska, tiek nodrošināta studējošo līdzdalība. Studiju virzienu direktori regulāri apmainās ar informāciju savā starpā, tiekas klātienē sanāksmēs reizi mēnesī, kā arī uztur regulāru komunikāciju ar fakultātes dekānu. Reizi mēnesī notiek BV studiju virziena padomes sēdes, kurās piedalās studiju virzienā vēlētie docētāji saskaņā ar padomes nolikumu. Sēdes tiek protokolētas, studiju virziena direktors nodrošina informācijas apmaiņu par studiju virzienā pieņemtajiem lēmumiem ar atbilstošajām struktūrvienībām. Jautājumus, kas saistīti ar stratēģiskām izmaiņām studiju programmās, kvalitātes iekšējo izvērtēšanu un sagatavošanu ārējai izvērtēšanai pēc studiju virziena padomes lēmuma studiju virziena direktors virza uz fakultātes domi un, ja nepieciešams, tad uz ViA Senātu. Tiešo virziena pārraudzību un operatīvo vadību veic studiju virziena direktors. Studiju virziena direktoram atbalstu sniedz studiju speciālists.

Studiju virzienā iekļauto studiju programmu īstenošanas atbalstu ViA nodrošina vairākas struktūrvienības. Tālāk sniegts detalizēts apraksts par katru struktūrvienību un to uzdevumiem studiju programmu īstenošanā.

Sociālo, ekonomisko un humanitāro pētījumu institūts

Sociālo, ekonomisko un humanitāro pētījumu institūts (turpmāk – HESPI) ir ViA struktūrvienība, kas izveidota ar ViA Senāta 2013.gada 25.septembra lēmumu. HESPI ir reģistrēts Latvijas Republikas Zinātnisko institūtu reģistrā 2013.gada 28.novembrī. Institūta galvenie pētnieciskie virzieni ir:

- Ilgtspējīga tautsaimniecības attīstība,
- Ilgtspējīgs tūrisms, mikro nišas tūrismā,
- Dabas un kultūras aizsargājamo teritoriju attīstība,
- Kultūrtelpa un kultūras identitāte vietu attīstība,
- Latvijas sociālās drošības sistēma,
- Sociālās investīcijas,
- Inovācijas pārvaldībā,
- Zinātnes komunikācija,
- Tiešsaistes komunikācija un tiešsaistes mediji,
- Reģionu attīstība (lauku un pilsētvides mijiedarbība).

Sociotehnisku Sistēmu Inženierijas institūts

ViA Sociotehnisku Sistēmu Inženierijas institūts ir dibināts 2006.gada jūlijā. Pētījumu virzieni:

- Loģistikas informācijas sistēmas un RFID tehnoloģijas;
- Biznesa procesu modelēšana;
- Hibrīdas imitāciju modelēšanas sistēmas;
- Virtuālās un papildinātās realitātes izmantošana apmācībā.

ViA studiju procesa atbalsta funkcijas nodrošina **Administratīvais departaments**. Departamenta galvenās funkcijas un uzdevumi ir septiņi: studiju administrēšana, starptautiskās sadarbības administrēšana, IT infrastruktūras koordinēšana, ViA saimniecības pārvaldība, finanšu vadība un grāmatvedība, mārketinga un sabiedriskās attiecības, kā arī dokumentu pārvaldība un aprīte, un iekšējās komunikācijas nodrošināšana. Zemāk sniegts sīkāks apraksts par katru funkciju.

Studiju administrēšana:

- plānot, organizēt un administrēt studiju procesus: studentu uzņemšana, akadēmiskā gada plānojums, budžeta vietu plānošana, studentu reģistrēšanās, rotācija, stipendijas, atskaites un ziņojumi ārējiem sadarbības partneriem;
- nodrošināt studiju informatīvās sistēmas uzturēšanu un attīstību;
- kārtot un organizēt studiju lietvedību un nodrošināt studiju lietvedības dokumentu apriti, reģistrēšanu un nodošanu arhīvā;
- uzturēt absolventu datu bāzi un veikt absolventu anketēšanu;

Starptautiskās sadarbības administrēšana:

- organizēt ViA starptautiskās aktivitātes sadarbībā ar akadēmisko un zinātņu prorektori un fakultātēm;
- nodrošināt ViA un ārvalstu studentu un personāla starptautisko mobilitāti;
- veidot un uzturēt ViA starptautisko sadarbības partneru tīklu.

IT infrastruktūras darbības koordinēšana - sistēmas, serveri, datortīkli, datori:

- veikt jaunas datortehnikas, tai skaitā serveru uzstādīšanu un konfigurēšanu;

- veikt datortehnikas remontu un tehnisko apkalpošanu;
- aprīkot ViA auditorijas ar studiju procesam nepieciešamo tehniku;
- nodrošināt ViA datortīkla patstāvīgu un kvalitatīvu darbību un veidot jaunus esošā datortīkla pieslēgumus;
- sekmēt ViA personāla profesionālo pilnveidi informācijas tehnoloģiju jautājumos;
- nodrošināt ViA informācijas sistēmu aizsardzību pret trešo personu ielaušanos.

ViA saimniecības pārvaldība un materiāli tehniskās bāzes uzturēšana:

- nodrošināt elektrosaimniecības, siltumsaimniecības, ūdens un kanalizācijas saimniecības, ventilācijas un kondicionēšanas sistēmas, ugunsdrošības un signalizācijas un apziņošanas sistēmas apsaimniekošanu un remontu;
- nodrošināt saimniecības preču, inventāra un mēbeļu iegādi un izgatavošanu ViA vajadzībām;
- nodrošināt inventāra un mēbeļu uzskaiti, uzstādīšanu un apkopi;
- nodrošināt ViA ēku, to telpu un zemes gabalu uzkopšanu un labiekārtošanu, tai skaitā studiju telpu sagatavošanu nodarbībām;
- nodrošināt dienesta viesnīcas darbību;
- nodrošināt kārtības, darba aizsardzības prasību un ViA iekšējo normatīvo aktu ievērošanu ViA ēkās.

Finanšu vadība un grāmatvedības uzskaitē:

- izstrādāt ViA budžeta projektu un iesniegt to apstiprināšanai ViA Senātā;
- kontrolēt ViA finanšu līdzekļu racionālu izlietojumu;
- veikt ViA finanšu rādītāju analīzi;
- uzskaitīt ViA līdzekļu izlietojumu atbilstoši apstiprinātajām tāmēm, kā arī saistības un prasības atbilstoši LR likumiem un citiem normatīvajiem aktiem;
- kontrolēt materiālo resursu iegādi, izmantošanu un apsaimniekošanu;
- nodrošināt iepirkuma procedūru organizēšanu un dokumentēšanu.

Mārketinga un sabiedriskās attiecības:

- īstenot iekšējo un ārējo komunikāciju;
- izstrādāt un īstenot ViA zīmola, mārketinga un sabiedrisko attiecību stratēģiju un operatīvo plānu;
- koordinēt ViA mārketinga aktivitātes, veicot sadarbību ar dažādām ViA struktūrvienībām, citām valsts un pašvaldības struktūrām un privātuzņēmumiem;
- organizēt un piedalīties ViA mārketinga pasākumos Latvijā un ārvalstīs.

ViA dokumentācijas pārvaldības un aprites organizēšana un iekšējās komunikācijas nodrošināšana:

- organizēt un pārzināt dokumentu apriti ViA, nodrošinot dokumentu uzskaiti, reģistrēšanu, sagatavot rīkojumu, pilnvaru, izziņu, nosūtāmo dokumentu projektus;
- sniegt atbalstu ViA vadībai un darbiniekiem lietvedības jautājumos;
- veikt dokumentu arhivēšanu.

Bibliotēka

Bibliotēkas galvenās funkcijas un uzdevumi:

- veikt Bibliotēkas krājuma attīstības plānošanu;
- nodrošināt ViA akadēmiskā un zinātniski pētnieciskā darba procesu ar informācijas nesējiem no Bibliotēkas krājuma un ar Starpbibliotēku abonementa palīdzību no Latvijā un ārvalstīs esošajām bibliotēkām;

- uzkrāt un sistematizēt informāciju par ViA vēsturi.
- sadarbojoties ar studiju virzienu direktoriem un docētājiem;
- koordinēt akadēmiskā procesa nodrošinājumu ar bibliotēkas resursiem;
- veidot Bibliotēkas krājumu atbilstoši ViA studiju un zinātniskā darba virzieniem, studiju virzienu prasībām, kooperējoties un koordinējot resursus sadarbībā ar Valmieras bibliotēku;
- uzkrāt, sistematizēt, katalogizēt, bibliogrāfiski apstrādāt un saglabāt iespieddarbus, elektroniskās publikācijas, rokrakstus un citus dokumentus;
- nodrošināt Bibliotēkas krājuma, t.sk. elektronisko datubāzu pieejamību patstāvīgo studiju un pētniecības īstenošanai;
- veidot un attīstīt ViA akadēmiskā personāla un studentu autordarbu datubāzi;
- konsultēt ViA akadēmisko personālu un studentus informatīvo resursu izmantošanā.

Rektorāts - Rektors, Akadēmiskais un zinātņu prorektors, Administratīvais prorektors, Rektora palīgs – zinātniskais sekretārs, Jurists – personāla speciālists. Rektorāta galvenās funkcijas un uzdevumi:

- ViA stratēģiskā vadīšana;
- ViA personāla vadība;
- juridiskais atbalsts;
- zinātnes administrēšana;
- projektu attīstīšana, vadība un pārraudzība.

Zināšanu un tehnoloģiju centrs (ZTC)

ZTC galvenās funkcijas un uzdevumi:

- veicināt zināšanu pārnesei, lietišķo pētniecību un ViA infrastruktūras attīstību, piesaistot reģionāla, nacionāla un starptautiska līmeņa projektu finansējumu;
- sadarboties ar izglītības pakalpojumu sniedzējiem Vidzemes reģionā, lai nodrošinātu izglītības pieejamību un piedāvājumu visām mērķgrupām, apvienojot pieaugušo izglītības darbā iesaistītās juridiskās un fiziskās personas, sekmējot viņu darbību un sadarbību ZTC mērķa sasniegšanai;
- veidot un uzturēt sadarbību ar citām Vidzemes reģiona izglītības un zinātniskām institūcijām, piedāvājot savus pakalpojumus zināšanu un tehnoloģiju pārneses jomā;
- veidot un uzturēt kontaktus ar partneriem privātajā, publiskajā un nevalstiskajā sektorā, kā arī veicināt atgriezenisko saiti ar ViA;
- darboties mūžizglītības sadarbības partneru tīklos: Augstskolas, Zinātniskas institūcijas, Uzņēmēji, Asociācijas, Pieaugušo izglītības centri un Absolventi.

1.5. Studējošo uzņemšanas prasību un sistēmas raksturojums un novērtējums, citastarp norādot, kas nosaka studējošo uzņemšanas kārtību un prasības. Novērtēt studiju perioda, profesionālās pieredzes, iepriekš iegūtās formālās un neformālās izglītības atzīšanas iespējas studiju virziena ietvaros, sniegt konkrētus procedūru piemērošanas piemērus.

Uzņemšanas kritērijus ViA studiju programmās apstiprina ViA Senāts, kas saskaņā ar LR Augstskolu likumu līdz 1.novembrim apstiprina uzņemšanas noteikumus ViA pamatstudiju un augstākā līmeņa studiju programmās. Piesakoties studijām pamatstudiju programmās, reflektantam vai tā pilnvarotai personai jāaizpilda pieteikums un jāuzrāda pase vai identifikācijas karte, vidējo izglītību

apliecinošs dokuments, uzņemšanas noteikumos noteiktie centralizēto eksāmenu sertifikāti, dokumenti, kas ļauj iestāties ārpus konkursa, ja konkrēts kritērijs noteikts noteikumos ([skat.7.pielikumu](#)).

Piesakoties studijām augstākā līmeņa studiju programmās, reflektantam vai tā pilnvarotai personai jāaizpilda pieteikums un jāuzrāda pase vai identifikācijas karte, augstāko izglītību apliecinošs dokuments, kā arī programmas prasībās noteiktie dokumenti ([skat.7.pielikumu](#)).

Ārvalstu reflektantiem papildus jāiesniedz angļu valodas zināšanu apliecinošs sertifikāts starptautiski atzītos eksāmenos *TOEFL* (minimums - iegūti vismaz 500 punkti klātienē kārtotajam testam un 70 punktu internetā kārtotajam testam), *IELTS* (minimums - 6.0 punkti) vai citi angļu valodas zināšanas apliecinājoši dokumenti. Ja iepriekšējā izglītība ir apgūta angļu valodā, angļu valodas zināšanu apliecinājums nav nepieciešams. Papildus jāiesniedz Latvijas Akadēmiskās informācijas centra izziņa par ārvalstīs iegūtās izglītības atbilstību uzņemšanas noteikumu prasībām.

Pieteikties studiju uzsākšanai 1.kursā ViA var elektroniski pamatstudijās, Vienotās uzņemšanas pamatstudiju programmu informācijas sistēmā (*VUPP IS*), izmantojot e-pakalpojumu portālā www.latvija.lv. Augstākā līmeņa studiju programmās, izmantojot ViA elektronisko anketu magistri.va.lv, savukārt, doktorantūrā pieteikumi tiek pieņemti klātienē.

Saskaņā ar MK noteikumiem Nr.932, uzsākt studijas ViA ir iespēja arī vēlākajos studiju posmos, ievērojot noteikumu prasības par obligāti nepieciešamo kredītpunktu apjomu, kas pielīdzināms ViA studiju programmu saturam. Iepriekšējā izglītībā iegūto studiju rezultātu atzīšana ir regulāra procedūra ikvienam studentam, kas uzsākuši studijas vēlākajos posmos un kuri, saskaņā ar starptautiskās sadarbības līgumumiem, ir studējuši studiju periodu (vienu līdz divus semestrus) ārvalstu augstskolā. Studiju rezultātu pielīdzināšanu šajā gadījumā veic studiju programmas direktors, kad students iesniedzis pamatojošos dokumentus (akadēmisko izziņu vai diplomu ar diploma pielikumu par iepriekš iegūto augstāko izglītību). Studiju rezultātu pielīdzināšana starptautiskās apmaiņas programmas ietvaros iegūtajiem studiju rezultātiem, tiek veikta pamatojoties uz augstskolu sadarbības līgumu, trīspusējo studiju līgumu (*Erasmus learning agreement*) un sertifikātu par apgūtajiem studiju kursiem.

Saskaņā ar MK noteikumiem Nr.505, ikvienai personai ir tiesības vērsties ViA ar iesniegumu par iepriekšējā izglītībā vai profesionālajā pieredzē iegūto zināšanu, prasmju un kompetenču atzīšanu augstskolas īstenotā studiju programmā vai tās daļā. Informācija par neformālās izglītības vai profesionālās pieredzes atzīšanas iespējām ir [pieejama ViA mājaslapā](#). Studiju rezultātus, kas personai sasniegti studējot (students ir bijis imatrikulēts) studiju programmā, tiek atzīti saskaņā ar MK 2004.gada 16.novembra noteikumiem Nr.932 "Studiju uzsākšanas kārtība vēlākos studiju posmos".

Lēmumu par ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto zināšanu, prasmju un kompetenču, kā arī par iepriekšējā izglītībā sasniegtu studiju rezultātu atzīšanu pieņem ViA izveidota Studiju rezultātu atzīšanas komisija. Saskaņā ar nolikumu par ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto kompetenču un iepriekšējā izglītībā sasniegtu studiju rezultātu atzīšanu ([skat.8.pielikumu](#)), personai jāiesniedz iesniegums par zināšanu, prasmju un kompetenču atzīšanu. Studiju rezultātu atzīšanas procedūra aprakstīta iepriekš norādītajā nolikumā.

Informācija par ViA studiju virzieniem un piedāvātajām studiju programmām tiek publiskota ViA mājaslapā www.va.lv. Par informācijas publiskošanu atbild ViA Administratīvais departaments (Mārketinga grupa un Studiju administrēšanas grupa).

[ViA uzņemšanas noteikumi apskatāmi ziņojuma pielikumā \(skat.7.pielikumu\)](#).

ViA nolikums par ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto kompetenču un iepriekšējā izglītībā sasniegtu studiju rezultātu atzīšanu apskatāms ziņojuma pielikumā (skat.8.pielikumu).

1.6. Studējošo sasniegumu vērtēšanā izmantoto metožu un procedūru novērtējums, principi, kā tās tiek izvēlētas, kā tiek analizēta novērtēšanas metožu un procedūru atbilstība studiju programmu mērķu sasniegšanai un studējošo vajadzībām.

ViA ir Senāta apstiprināts **Studiju nolikums**, kas nosaka studiju programmu īstenošanas kārtību, studējošo tiesības un pienākumus, studiju finansēšanas kārtību un valsts pārbaudījumu organizēšanas vispārīgo kārtību. ViA Studiju nolikumā ir noteikti studējošo zināšanu vērtēšanas kritēriji, formas un termiņi, nosacījumi par akadēmiskajiem parādiem u.c. prasības studiju rezultātu sasniegšanai. Studiju kursu u.c. programmu sastāvdaļu aprakstos ir definētas prasības apguves uzsākšanai, noteikti īstenošanas mērķi un plānotie studiju rezultāti, izklāstīts studiju rezultātu sasniegšanai nepieciešamais saturs, kalendārs, obligātā literatūra, papildliteratūra un citi informācijas avoti, raksturota studējošo patstāvīgā darba organizācija un uzdevumi un noteikti studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji. Studiju kursu u.c. programmu sastāvdaļu aprakstos ir definētas prasības apguves uzsākšanai, noteikti īstenošanas mērķi un plānotie studiju rezultāti, izklāstīts studiju rezultātu sasniegšanai nepieciešamais saturs, kalendārs, obligātā literatūra, papildliteratūra un citi informācijas avoti, raksturota studējošo patstāvīgā darba organizācija, uzdevumi, kā arī noteikti studiju rezultātu un sekmju vērtēšanas kritēriji. ViA Studiju nolikumā ir noteikti studējošo zināšanu vērtēšanas kritēriji, formas un termiņi, nosacījumi par akadēmiskajiem parādiem u.c. prasības studiju rezultātu sasniegšanai.

Studentu sasniegto rezultātu vērtēšanai tiek izmantoti studiju kursu aprakstos publicētie kritēriji, nosacījumi un metodes, kuri konsekventi arī tiek piemēroti. Savukārt, studentu gada projektu un valsts pārbaudījumu darbu izstrādāšanas un aizstāvēšanas kārtībai ir izstrādāti un apstiprināti **metodiskie norādījumi** gada projektu un bakaluru, maģistru darbu vai kvalifikācijas darbu izstrādāšanai, noformēšanai un aizstāvēšanai. Valsts pārbaudījumu komisijas sastāvu apstiprina fakultātes dome, komisijas sastāvā iekļaujot nozares speciālistus/ekspertus, kuri darbojas saskaņā ar studiju programmu metodiskajiem norādījumiem par valsts pārbaudījuma darbu izstrādi. Studiju programmās īstenotās prakses tiek reglamentētas ar **prakšu nolikumiem**, kas nosaka prakšu norisi, atskaišu sagatavošanas un aizstāvēšanas nosacījumus.

ViA studiju procesā tiek respektēta studentu vajadzību daudzveidība, izvēloties viņiem piemērotus mācīšanās veidus. ViA tiek izmantotas inovatīvas pedagoģiskās metodes un īstenota individuāla pieeja. Studiju programmu direktori pārliecinās, ka programmas īstenošanā iesaistītie docētāji pārzina studiju rezultātu novērtēšanas metodes un saņem atbalstu savu prasmju pilnveidošanai šajā jomā; vērtēšanas kritēriji un metodes, kā arī kritēriji atzīmju izlikšanai ir iepriekš publiskoti; vērtēšana sniedz studentiem iespēju parādīt, kādā mērā tie ir sasnieguši studiju rezultātus; studenti saņem atgriezenisko saiti no docētājiem, kas, ja nepieciešams, sniedz padomus saistībā ar studiju un pētniecības procesu; vērtēšana ir konsekventa, taisnīgi piemērota visiem studentiem un tiek īstenota saskaņā ar apstiprinātos studiju kursu aprakstos noteikto. Studentu sūdzību risināšanai

pastāv atbilstošas procedūras – ViA to regulē **Studiju nolikums** un **Ētikas nolikums**.

Studējošie ar dokumentiem par sekmju vērtēšanas kritērijiem, nosacījumiem un saistošām procedūrām var iepazīties mācību vidē *moodle.va.lv*:
<https://moodle.va.lv/course/index.php?categoryid=49>

ViA Studiju nolikums apskatāms ziņojuma pielikumā (*skat.9.pielikumu*).

ViA Ētikas nolikums un Ētikas pārkāpumu shēma apskatāmi ziņojuma pielikumā (*skat.10.pielikumu*).

ViA studiju programmu kursu apraksti, prakšu nolikumi un darbu rakstīšanas metodiskie norādījumi apskatāmi ziņojumā pie katras studiju programmas apraksta.

1.7. Akadēmiskā godīguma principu un to ievērošanas mehānismu, kā arī iesaistīto pušu informēšanas veidu raksturojums un novērtējums. Norādīt izmantotos pretplaģiāta rīkus, sniedzot rīku un mehānismu piemērošanas piemērus.

Augstskolā 2017.gadā tika pārskatīts un apstiprināts atjaunots Ētikas nolikums, kurā uzsvērts, ka ViA nozīmīga loma ir ētiskajām vērtībām un videi, kas veicina morāli atbildīgu rīcību. Nolikumā iekļauti ētikas pamatprincipi un normas, kas ViA personālam (studentiem, akadēmiskajam un vispārējam personālam) jāievēro attieksmē pret ViA, savā darbā, attiecībās ar citiem ViA pārstāvjiem un sabiedrību. Viens no pamatprincipiem ir akadēmiskās un pētījumu ētikas ievērošana. Saistībā ar to noteikts, ka ViA personāls godprātīgi izturas pret studiju un pētniecības procesu un tajā iesaistītajām personām. Akadēmiskajā un zinātniski pētnieciskajā darbā personāls ievēro autortiesības, respektē intelektuālo īpašumu, ciena citu personu darba rezultātus, garantē pētījumā izmantoto datu un veiktās analīzes patiesumu. Svarīgs princips ir neatkarība no sponsoriem, kā arī pētniecības darbā nepieciešams atzīt visu iesaistīto personu ieguldījumu pētījumos. Saskaņā ar ViA Akadēmiskās ētikas nolikumu, izveidota Akadēmiskās ētikas komisija, kurā darbojas divi, katras fakultātes domes izvirzīti, akadēmiskā personāla pārstāvji un viens studējošo pārstāvis. Padomes sastāvu apstiprina ViA Senāts uz divu gadu termiņu. Kopumā ViA ir stratēģiski izvēlēta pieeja preventīvā veidā novērst akadēmiskā godīguma pārkāpumus. Ar akadēmiskā godīguma principiem docētāji tiek iepazīstināti, uzsākot darba attiecības ViA. Ar studējošajiem par akadēmiskā godīguma principiem un arī par citiem aspektiem, kas minēti Ētikas nolikumā, notiek saruna ievadstudiju laikā, kā arī akadēmiskā godīguma principi tiek apgūti un potenciālie riska gadījumi analizēti studiju kursā „Pētījumu metodoloģija” un “Biznesa ētika”. “Biznesa ētikas” kursā studenti apgūst arī starptautisko praksi, jo kursa docētāja ir no Slovākijas. Katrā studiju kursa aprakstā ir norāde par akadēmiskās ētikas principu ievērošanu, un tie tiek aktualizēti kursa sākumā, arī gada projektu un valsts pārbaudījuma darbu zinātniskie vadītāji darbu izstrādes gaitā akcentē un seko ētikas pamatprincipu ievērošanai.

BV virziena ietvaros studiju gada noslēgumā tiek analizēta situācija par akadēmiskās un pētījumu ētikas ievērošanu gada projektu, bakalaura un maģistra darbu izstrādes gaitā. Katra neskaidra situācija vai konstatēts pārkāpums vispirms tiek pārrunāts ar kursa docētāju un par to tiek informēts virziena direktors. Ja tiek konstatēts ētikas nolikuma pārkāpums, tas tiek izskatīts virziena padomes sēdē un Ētikas komisija, kura pieņem galīgo lēmumu.

Sākot ar 2017.gadu, ViA ir noslēgta vienošanās ar Latvijas Universitāti par *Vienotās datorizētas plaģiāta kontroles sistēmas izmantošanu*, kas ir viens no būtiskajiem pretplaģiātisma rīkiem ViA. Saskaņā ar ik semestra rīkojumu par valsts gala pārbaudījumu iesniegšanu, studentiem darbi ir jāaugšuplādē studiju informācijas sistēmā LAIS, kas ir sinhronizēta ar plaģiāta kontroles sistēmu.

Situācijās, ja docētajam rodas aizdomas par studenta darbu, plaģiāta kontroles sistēma tiek izmantota arī, lai pārbaudītu kursa darbus vai gada projektus.

ViA Ētikas nolikums un Ētikas pārkāpumu shēma apskatāmi ziņojuma pielikumā (*skat.10.pielikumu*).

1.8. Norādīt tīmekļa vietnes (piemēram, mājaslapa), kurās tiek publicēta informācija par studiju virzienu un atbilstošajām studiju programmām (visās valodās, kādās studiju programmas tiek īstenotas), norādīt atbildīgos par tīmekļvietnē pieejamās informācijas atbilstību oficiālajos reģistros pieejamajai informācijai.

Informācija par ViA studiju virzieniem un piedāvātajām studiju programmām tiek publiskota ViA mājaslapā www.va.lv. Par informācijas publiskošanu atbild ViA Administratīvais departaments (Mārketinga grupa un Studiju administrēšanas grupa).

II - Studiju virziena raksturojums (2. Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas efektivitāte)

2.1. Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas efektivitātes novērtējums studiju virziena ietvaros, sniegt piemērus konkrētām darbībām, kas nodrošina studiju programmu mērķu un rezultātu sasniegšanu, nepārtrauktu studiju virziena un tam atbilstošo studiju programmu pilnveidi, attīstību un darbības efektivitāti.

ViA un līdz ar to BV studiju virzienā īstenoto studiju programmu iekšējās kvalitātes sistēma balstīta Eiropas un nacionālajā likumdošanā, kas definē augstākās izglītības attīstības pamatprincipus. Turpmākajā tekstā sniegts pārskats par kvalitātes nodrošinājuma sistēmas dažādiem aspektiem specifiski BV studiju virzienā.

ViA izstrādāta un apstiprināta attīstības stratēģija 2016.-2020.gadam, kas paredz tiekšanos uz izcilību un konkurētspēju izglītībā, tiekšanos uz izcilību un konkurētspēju zinātnē un pētniecībā, kā arī zināšanu pārnesi un ieguldījumu reģiona attīstībā. No stratēģijas izriet virkne pasākumu studiju programmu un piešķiramo grādu kvalitātes un standartu nodrošināšanai, kas tiek ievēroti arī BV studiju virzienā. Administratīvo un uzskaites kontroli pār studiju virzienā īstenotajām studiju programmām realizē Sociālo zinātņu fakultāte. Sociālo zinātņu fakultāte regulāri (reizi mēnesī) lemj par studiju virzienā aktuāliem jautājumiem fakultātes domes sēdēs. Fakultātes domē tiek apstiprināti studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi, izmaiņas studiju programmā, pieņemti lēmumi par vakanču izsludināšanu akadēmiskajam personālam, izvērtēti kandidāti. Ik gadu virziena attīstība tiek izvērtēta pašnovērtējuma ziņojuma izstrādes un apspriešanas gaitā gan studiju virziena ietvaros, fakultātes līmenī, gan arī ViA Senātā. Augstskolā apstiprināta virkne dokumentu, kas nosaka attiecības starp docēšanu un pētniecību, iestādes kvalitātes un prasību stratēģiju, kā arī kvalitātes nodrošināšanas sistēmas organizāciju. Ir izstrādāts regulējums par fakultāšu, studiju virzienu un citu struktūrvienību un personu atbildību par kvalitātes nodrošināšanu, kā arī par studentu dalību kvalitātes nodrošināšanā, un kvalitātes politikas realizācijas, pārraudzības un korigēšanas veidiem. Šie dokumenti ir saistoši BV studiju virziena darbībā un tiek ievēroti ikdienas darbā. Studējošie par BV studiju virzienā saistošo iekšējo normatīvo regulējumu tiek informēti gan

ievadstudijās, gan arī vēlāk studiju procesā. Studenti saņem informāciju viņu tiesībām un iespējām piedalīties ViA attīstības politikas izstrādē un īstenošanā. Studējošie piedalās fakultātes domes, kā arī Senāta darbā. Ik semestri ar studējošajiem tiekas studiju virziena direktore, savas aktivitātes īsteno arī ViA studējošo pašpārvalde, kas deleģē kandidātus ViA Senāta un Satversmes sapulces vēlēšanām, pēc nepieciešamības organizē tikšanos ar ViA rektoru un/vai studiju virzienu vadītājiem. Ik gadu ViA veic studējošo viedokļa aptauju par augstskolā īstenoto studiju programmu atbilstību studējošā priekšstatiem, par studiju programmu kvalitāti, par informatīvo un materiāli tehnisko nodrošinājumu, par akadēmiskā personāla kvalitāti, par starptautiskās sadarbības kvalitāti, kā arī citiem jautājumiem. Aptauju rezultāti tiek analizēti un vērtēti, kā arī uz to bāzes tiek pieņemti lēmumi par dažādām izmaiņām un pilnveidojumiem. Saņemtās atbildes tiek izmantotas attīstības plānošanā un ViA darbības uzlabošanā. Studiju virziena ietvaros virziena direktore divas reizes akadēmiskā gada laikā tiekas ar visu programmu studējošajiem un diskutē un pārrunā dažādas aktualitātes, uzklaua studentu viedokļus un ieteikumus. Katrā studentu grupā ik gadu tiek izvēlēts arī grupas vecākais, kurš koordinē sadarbību un komunikāciju starp studentu grupu un BV studiju virziena direktori. Šie visi ir veidi, kā iegūt padziļinātu atgriezenisko saiti no studējošajiem, plānot un veikt dažādas izmaiņas gan attiecībā uz kursu norises plānojumu pa semestriem, docētāju piesaisti konkrētu kursu docēšanā, bibliotēkas krājumu papildināšanu u.c. aspektiem, kas saistīti ar studiju organizēšanu un kvalitātes nodrošināšanu.

Ik gadu ViA veic arī absolventu aptauju. Tās galvenais mērķis ir dokumentēt absolventu apmierinātību ar iegūto izglītību uzreiz pēc studiju beigām, kā arī vākt datus par absolventu nodarbinātību. Aptauja tiek veikta gadu pēc studiju pabeigšanas. Kopumā jāteic ka saglabājas tendence, ka BV virzienā īstenoto bakalaura programmu absolventi veiksmīgi iekļaujas darba tirgū un strādā atbilstoši iegūtajai kvalifikācijai. Aptaujas par absolventu nodarbinātību būtu vēlams veikt arī ar lielāku laika distanci, lai analizētu absolventu karjeras dinamiku, profesionālo attīstību izvēlētajā nozarē ilgākā laika posmā. Tas gan prasītu papildu ieguldījumus no ViA puses, tāpēc studiju virzienu līmenī iespēju robežās notiek datu apkopošana, docētājiem un studiju virzienu direktoriem uzturot kontaktus ar absolventiem sociālajos medijos, tiekoties publiskos pasākumos un citos veidos. Kā viens no faktoriem, ko varētu vērtēt kā absolventu profesionālo izaugsmi (un lielā mērā arī apmierinātību ar iegūto izglītību), ir absolventu aktīvā iesaiste studiju procesā pēc pabeigšanas, kas izpaužas dažādās formās – gan kā vieslekcijas, gan pētījumu tematu piedāvāšana, gan prakšu vietu piedāvāšana un citi iesaistes veidi. Jāatzīmē, ka absolventi ir BV virziena docētāji, piedalās BV studiju virziena konsultatīvās padomes darbā, ir aktīvi uzņēmēji un iesaistās prakšu vietu nodrošināšanā.

Skatīt 1.daļas 1.3.punktu.

2.2. Studiju programmu izstrādes un pārskatīšanas sistēmas un procesu analīze un novērtējums, sniedzot piemērus jaunu studiju programmu izveides procesam studiju virzienā (t.sk. studiju programmu apstiprināšanai), studiju programmu pārskatīšanas procesam, mērķiem, regularitātei un iesaistītajām pusēm, to atbildībai. Norādīt atgriezeniskās saites iegūšanas un sniegšanas mehānismu, tajā skaitā darbā ar studējošajiem, absolventiem un darba devējiem.

Studiju programmu un to sastāvdaļu izstrāde, apstiprināšana un atjaunināšana ViA notiek saskaņā ar noteikto kārtību studiju programmu un mūžizglītības kursu, u.c. mācību programmu un to sastāvdaļu izstrādei, apstiprināšanai, uzraudzībai un aktualizēšanai. Programmas un to sastāvdaļas tiek izstrādātas tā, lai atbilstu tām izvirzītajiem mērķiem, kas, savukārt, atbilst ViA stratēģijai.

Programmas tiek veidotas, izmantojot ārējo iesaistīto pušu redzējumu un tā, lai atbilstu definētajiem sasniedzamajiem studiju rezultātiem un to apguves rezultāti atbilst Latvijas un Eiropas kvalifikācijas ietvarstruktūrai, un lai sekmētu augstākās izglītības mērķu sasniegšanu-veicinātu personības izaugsmi un nodarbinātību, pilsoniskas sabiedrības un paplašinātas zināšanu bāzes veidošanos. ViA ir Senātā apstiprināts Studiju nolikums, kas nosaka studiju programmu īstenošanas kārtību, studējošo tiesības un pienākumus, studiju finansēšanas kārtību un valsts pārbaudījumu organizēšanas vispārīgo kārtību. Studiju kursu u.c. programmu sastāvdaļu aprakstos ir definētas prasības apguves uzsākšanai, noteikti īstenošanas mērķi un plānotie studiju rezultāti, izklāstīts studiju rezultātu sasniegšanai nepieciešamais saturs, kalendārs, obligātā literatūra, papildliteratūra un citi informācijas avoti, raksturota studējošo patstāvīgā darba organizācija un uzdevumi un noteikti studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji. Visi nosauktie dokumenti un kārtības tiek ievērotas BV studiju virzienā. Aizvadītajā akreditācijas periodā BV studiju virzienā tika izveidota jauna studiju programma-kopīga triju Latvijas augstskolu doktorantūras programma, kuras izveidē tika ievēroti ViA iekšējie, kā arī ārējie normatīvie akti. doktorantūras programma 2020.gadā sākumā saņēma licenci studiju uzsākšanai.

Doktora studiju programmas „Ekonomika un uzņēmējdarbība” izstrādes gaitā prof.A.Līviņas vadībā tika koordinēts gan Vidzemes Augstskolas, Ventspils Augstskolas un Rēzeknes Tehnoloģiju Akadēmijas akadēmiskā personāla darbs, gan iesaistīti Vidzemes, Latgales un Kurzemes plānošanas reģionu, Rēzeknes ekonomiskās zonas pārstāvji, novadu uzņēmēju organizācijas un uzņēmēji. Konsultācijas un sadarbība ar uzņēmējiem nodrošināja nozares aktualitāšu integrāciju jaunajā programmā, apzināja uzņēmējiem nozīmīgu pētniecības tēmu loku, kā arī pozicionēja programmu kā atbalsta platformu zinātnes sasniegumu komercializācijai.

Visā pārskata periodā notiek esošo studiju programmu satura pilnveide un kvalitātes nodrošināšanas monitorings.

Katru gadu ViA veic studējošo viedokļa aptauju par augstskolā īstenoto studiju programmu atbilstību studējošā priekšstatiem, par studiju programmu kvalitāti, par informatīvo un materiāli tehnisko nodrošinājumu, par akadēmiskā personāla kvalitāti, par starptautiskās sadarbības kvalitāti, kā arī citiem jautājumiem. Aptauju rezultāti tiek analizēti un vērtēti, kā arī uz to bāzes tiek pieņemti lēmumi par dažādām izmaiņām un pilnveidojumiem. Saņemtās atbildes tiek izmantotas attīstības plānošanā un ViA darbības uzlabošanā.

Studiju virziena līmenī, viens no galvenajiem monitoringa rīkiem ir studentu aptaujas pēc katra studiju kursa noslēguma, kas kalpo par pamatu studiju satura korekcijām, pielietoto mācību metožu uzlabošanai, tematikas izvēlei docētāju apmācībai mācību metodikas un pedagoģisko prasmju pilnveidošanas jomā. Piemēram, šobrīd virzienā liela vērība tiek pievērsta vērtēšanas sistēmas izstrādei un vienotai kursa rezultātu novērtēšanai, ko kā nepilnību parādīja aptaujas. Virziena direktore akadēmiskā gada sākumā tiekas ar visu programmu studējošajiem un diskutē un pārrunā dažādas aktualitātes, uzklaua studentu viedokļus un ieteikumus. Katrā studentu grupā ik gadu tiek izvēlēts arī grupas vecākais, kurš koordinē sadarbību un komunikāciju starp studentu grupu un BV studiju virziena direktori. Šie visi ir veidi, kā iegūt padziļinātu atgriezenisko saiti no studējošajiem, plānot un veikt dažādas izmaiņas gan attiecībā uz kursu norises plānojumu pa semestriem, docētāju piesaisti konkrētu kursu docēšanā, bibliotēkas krājumu papildināšanu u.c. aspektiem, kas saistīti ar studiju organizēšanu un kvalitātes nodrošināšanu.

Ik gadu ViA veic arī absolventu aptauju. Tās galvenais mērķis ir dokumentēt absolventu apmierinātību ar iegūto izglītību uzreiz pēc studiju beigām, kā arī vākt datus par absolventu nodarbinātību. Aptauja tiek veikta gadu pēc studiju pabeigšanas. BV virzienā īstenoto bakalaura programmu absolventi veiksmīgi iekļaujas darba tirgū un strādā atbilstoši iegūtajai kvalifikācijai. Aptaujas par absolventu nodarbinātību būtu vēlams veikt arī ar lielāku laika distanci, lai analizētu

absolventu karjeras dinamiku, profesionālo attīstību izvēlētajā nozarē ilgākā laika posmā. Tam nepieciešams papildu ieguldījumus no ViA puses, tāpēc studiju virzienu līmenī iespēju robežās notiek datu apkopošana, docētājiem un studiju virzienu direktoriem uzturot kontaktus ar absolventiem sociālajos medijos, tiekoties publiskos pasākumos. Kā viens no faktoriem, ko varētu vērtēt kā absolventu profesionālo izaugsmi un arī apmierinātību ar iegūto izglītību, ir absolventu iesaiste studiju procesā pēc pabeigšanas, kas izpaužas dažādās formās –vieslekcijas, pētījumu tematu piedāvāšana, prakšu vietu piedāvāšana, dalība ALUMNI kustībā un finansiāls atbalsts Augstskolai. Absolventi piedalās studiju virziena konsultatīvās padomes darbā, pašnovērtējuma ziņojuma izstrādes darba grupā.

Lai nodrošinātu uzņēmēju- darba devēju viedokļu apzināšanu, pārskata periodā tika organizēts forums, kur notika "prāta vētra", un diskusija ar plašu reģiona uzņēmēju, pašvaldību pārstāvju piedalīšanos par BV virziena attīstības jautājumiem. Forumā secinājumi kalpoja par pamatu nozares aktualitāšu izzināšanai, virziena studiju programmu satura pilnveidošanai un jaunu inovatīvu metožu ieviešanai. regulāri notiek tikšanās uzņēmēju apvienībās, piedalīšanās Vidzemes reģiona Uzņēmēju dienās, Latviešu ekonomikas forumos u.c uzņēmēju pasākumos. Būtiska atgriezenisko saiti nodrošina Valsts Pārbaudījumu komisiju locekļu viedokļu un atsauksmju apkopošana un analīze, kas ļauj izdarīt uzlabojumus programmu saturā un to realizācijas procesā.

2.3. Studējošo sūdzību un priekšlikumu iesniegšanas procedūras un/ vai sistēmas (izņemot studējošo aptauju veikšanu) raksturojums. Norādīt, vai un kādā veidā studējošajiem ir pieejama informācija par iespējām iesniegt sūdzības un priekšlikumus, kādā veidā tiek paziņots par sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas rezultātiem un veiktajiem uzlabojumiem studiju virzienā vai atbilstošajās studiju programmās, sniegt piemērus.

Bez studējošo aptaujām studiju virzienā notiek regulāra informācijas apmaiņa ar studējošajiem gan studiju virziena vadības, gan docētāju, gan vecākā speciālista līmenī. Studējošie priekšlikumus un sūdzības var iesniegt gan mutiski, gan e-pasta saziņas veidā, gan rakstiska iesnieguma formā. Katrā studentu grupā ik gadu tiek ievēlēts kursa vecākais, kurš ikdienas nodrošina saziņu ar studiju programmas direktori. Īpaši svarīga saziņa ar studentiem, viņu uzklaššana un proaktīva darbība no studiju virziena direktores bija nepieciešama, ņemot vērā COVID-19 izraisītās pandēmijas radītās izmaiņas studiju procesā. Gan studiju virziena direktore, gan docētāji proaktīvi tiešsaistes nodarbību laikā, gan arī ārpus tām sazinās ar studentiem, uzklasa studentu komentārus par studiju procesu. Reizi mēnesī BV studiju virziena padomes sēdē tiek pārrunāti jautājumi par studiju procesa norisi, tajā skaitā arī par studentu ierosinājumiem. Studiju virziena direktore, pamatojoties uz studentu ierosinājumiem, ir aicinājusi docētājus gan salāgot studiju kursu noslēguma darbu iesniegšanu ar citu kursu noslēgumu darbu termiņiem, kā arī izvērtēt grupu darbu nepieciešamību, ņemot vērā to, ka studentiem ģeogrāfiskās distances dēļ parādījās grūtības veikt patstāvīgo darbu grupās. Par šīm darbībām studenti e-pasta veidā un mutiski arī informēti, tādā veidā saņemot atgriezenisko saiti. Kopumā, aizvadītajā akreditācijas periodā, sadarbību starp studentiem un studiju virziena vadību un docētājiem jāvērtē pozitīvi - studējošo priekšlikumi ņemti vērā un veiktas atbilstošas izmaiņas studiju programmās. Īpaši jāmin studentu ieguldījums bakalaura studiju programmas „Biznesa vadība” pilnveidošanā, jo virziena direktore katra semestra beigās tikās ar visu kursu studentiem, lai uzklasītu studentu pieredzi un priekšlikumus izmaiņām studiju programmā. Studentu ieteikumi rezultējās jaunu izvēles studiju kursu moduļu izveidē, ietverot tajos gan digitālos, gan inovāciju un radošuma aspektus. Maģistra studiju programmā „Biznesa vides vadība, piemēram, tika pārstrādāts kursa "Biznesa procesu imitāciju modelēšana"

saturs, akcentējot praktisko pielietojamību uzņēmējdarbības vadībā.

2.4. Informācija par augstskolas/ koledžas izveidoto statistikas datu apkopošanas mehānismu, norādīt, kādi dati un cik regulāri tiek apkopoti, kā iegūtā informācija tiek izmantota studiju virziena pilnveidei.

Lēmumu pieņemšanā par studiju virzienā iekļauto studiju programmu attīstību un pilnveidi tiek izmantoti dažādi studentu profila un skaita statistikas dati. Statiskas pārskati tiek apkopoti pēc nepieciešamības, izšķirot obligātās (iesniegšana noteikta saskaņā ar MK noteikumiem) un neobligātās statistikas (pēc vajadzības), savukārt apkopojamā informācija aplūkota pēc noteiktā lēmuma pieņemšanas mērķa.

Reflektantu, studējošo un absolventu aptaujas ir nozīmīgs informācijas avots studiju programmu pilnveidē BV studiju virzienā. Balstoties uz reflektantu aptaujām, tiek lemts par mārketinga pasākumu pilnveidi, piemēram, uzsākot atsevišķas aktivitātes tieši maģistra līmeņa studentiem 2019-2020.gadā, jo kopējā ViA mārketinga kampaņu virzība ir vērsta pamatā uz bakalaura studentu piesaisti. Studējošo aptaujas pēc katra studiju kursa ļauj gan konkrētajam docētājam izvērtēt kursa norisi un sasniegtos rezultātus, kā arī studentu apmierinātību, kā arī studiju virziena direktorei veikt kontroli pār studiju kursu norisi un nepieciešamības gadījumā veikt izmaiņas (piemēram, mainīt kursa docētāju, precizēt kursa saturu, mainīt kursa apjomu kredītpunktos, mainīt kursa norises laiku studiju programmas plānā utml). Absolventu aptaujas ļauj izvērtēt studiju programmu devumu kvalificēta darba spēka sagatavošanai darba tirgum. Viens no studiju kursiem, kas bakalaura līmenī tika ieviests pateicoties absolventu ieteikumiem, ir "Reģionālā ekonomika".

Regulāri tiek veidoti statistisko datu pārskati par reflektantiem, studentu skaitu un absolventiem([skat. 1.tabulu](#)).

1.tabula. ViA apkopoto statistisko datu pārskatu veidi.

Statistikas veids	Regularitāte	Profils (pēc pieprasījuma)	Nepieciešamība	Statistiku veido
Reflektanti	pēc katras uzņemšanas un pēc pieprasījuma	Reflektantu skaits Dzīves vieta Izglītības iestāde Pieteikumu skaits Uzņemšanas konkurss Finansējums u.c.	Uzņemšanas analīze Uzņemšanas plānošana Mārketinga pasākumu plānošana Studiju programmas pilnveide Budžeta vietu plānošana Pašnovērtējuma ziņojumi u.c.	Studiju administrēšanas grupa

Studenti	Katru mēnesi un pēc pieprasījuma	Studentu skaits Finansējums Vidējās un svērtās atzīmes Atbirums u.c.	Studiju programmas pilnveide Budžeta vietu plānošana Pašnovērtējuma ziņojumi Rotācija Stipendijas u.c.	Studiju administrēšanas grupa
Absolventi	Pēc izlaiduma un pēc pieprasījuma	Absolventu skaits Finansējums Vidējās un svērtās atzīmes Gala darbu tēmas	Studiju programmas pilnveide Budžeta vietu plānošana Pašnovērtējuma ziņojumi u.c.	Studiju administrēšanas grupa

2.5. ESG 1. daļā iekļauto standartu integrēšanas raksturojums un novērtējums. Norādīt, kurš/-i no ESG 1. daļas standartiem tiek uzskatīti kā izaicinājums un, kuriem tiek pievērsta pastiprināta vērība.

Skat. 2.tabulu.

2.tabula. ESG 1.daļā iekļauto standartu integrēšanas raksturojums un novērtējums.

Standarti un vadlīnijas kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (ESG) 1.daļa	Kā studiju programmas ietvaros tiks nodrošināta ESG ievērošana
1.1.Kvalitātes nodrošināšanas politika	ViA Attīstības stratēģija 2016-2020.gadam paredz tiešanos uz izcilību un konkurētspēju izglītībā, tiešanos uz izcilību un konkurētspēju zinātnē un pētniecībā, kā arī zināšanu pārnesi un ieguldījumu reģiona attīstībā. No stratēģijas izriet virkne pasākumu studiju programmu un piešķiramo grādu kvalitātes un standartu nodrošināšanai. Stratēģisko kontroli pār ViA attīstību īsteno ViA Senāts, bet administratīvo un uzskaites kontroli realizē Sociālo zinātņu fakultāte. Ik gadu virziena attīstība tiek izvērtēta pašnovērtējuma ziņojuma izstrādes un apspriešanas gaitā gan studiju virziena ietvaros, fakultātes līmenī, gan arī ViA Senātā. ViA apstiprināta virkne dokumentu, kas nosaka attiecības starp docēšanu un pētniecību, iestādes kvalitātes un prasību stratēģiju, kā arī kvalitātes nodrošināšanas sistēmas organizāciju. Ir izstrādāts regulējums par fakultāšu, studiju virzienu un citu struktūrvienību un personu atbildību par kvalitātes nodrošināšanu, kā arī par studentu dalību kvalitātes nodrošināšanā, un kvalitātes politikas realizācijas, pārraudzības un korigēšanas veidiem. Studiju kursu vērtējuma kritēriji noteikti kursu aprakstos. Gada projektu, bakalaura darbu un maģistra darbu vērtējumu kritēriji noteikti nolikumā par gada projektu, bakalaura darbu un maģistra darbu izstrādi un aizstāvēšanu.
1.2.Programmu izstrāde un apstiprināšana	ViA ir izstrādāta un apstiprināta studiju programmu un to sastāvdaļu izstrādes, apstiprināšanas un uzraudzības kārtība ViA studiju programmu un piešķiramo grādu apstiprināšanai, uzraudzībai un kontrolei. 2018.gadā izdots rīkojums "Par studiju programmu konsultatīvo padomju un pašnovērtējuma ziņojumu izstrādes darba grupu izveidi", kā arī fakultāšu domēs apstiprināti šo padomju nolikumi, ik gadu tiek pārskatīti padomju sastāvi. Studiju programmas tiek izstrādātas, piesaistot nozares pārstāvjus, kā arī tā, lai tās atbilstu ViA attīstības stratēģijai, sekmētu studiju virzienu attīstības plānu prioritāšu sasniegšanu un sekmētu augstākās izglītības uzdevumus – veicināt personības izaugsmi un nodarbināmību, pilsoniskas sabiedrības un paplašinātas zināšanu bāzes veidošanos.

1.3.Studentcentrēta mācīšanās, pasniegšana un novērtēšana	<ul style="list-style-type: none"> • ViA nodrošina programmu īstenošanu tā, lai iedrošinātu studentus aktīvi iesaistīties studiju procesa veidošanā. • ViA Studiju nolikumā ir noteikti studējošo zināšanu vērtēšanas kritēriji, formas un termiņi, nosacījumi par akadēmiskajiem parādiem u.c. prasības studiju rezultātu sasniegšanai. • Studentu sasniegto rezultātu vērtēšanai tiek izmantoti studiju kursu aprakstos publicētie kritēriji, nosacījumi un metodes, kuri konsekventi arī tiek piemēroti. • Studentu gada projektu un valsts pārbaudījumu darbu izstrādāšanas un aizstāvēšanas kārtībai ir izstrādāti un apstiprināti metodiskie norādījumi gada projektu un bakalauru, maģistru darbu vai kvalifikācijas darbu izstrādāšanai, noformēšanai un aizstāvēšanai. • Valsts pārbaudījumu komisijas sastāvu apstiprina fakultātes dome, komisijas sastāvā iekļaujot nozares speciālistus/ekspertus, kuri darbojas saskaņā ar studiju programmu metodiskajiem norādījumiem par valsts pārbaudījuma darbu izstrādi. • Prakšu nolikumi nosaka prakšu norisi, atskaišu sagatavošanas un aizstāvēšanas nosacījumus. • ViA studiju procesā tiek respektēta studentu vajadzību daudzveidība, izvēloties viņiem piemērotus mācīšanās veidus. ViA tiek izmantotas inovatīvas pedagoģiskās metodes un īstenota individuāla pieeja. • Studiju programmu direktori pārliecinās, ka programmas īstenošanā iesaistītie docētāji pārzina studiju rezultātu novērtēšanas metodes un saņem atbalstu savu prasmi pilnveidošanai šajā jomā; vērtēšanas kritēriji un metodes, kā arī kritēriji atzīmju izlikšanai ir iepriekš publicēti; vērtēšana sniedz studentiem iespēju parādīt, kādā mērā tie ir sasnieguši studiju rezultātus; studenti saņem atgriezenisko saiti no docētājiem, kas, ja nepieciešams, sniedz padomus saistībā ar studiju un pētniecības procesu; vērtēšana ir konsekventa, taisnīgi piemērota visiem studentiem un tiek īstenota saskaņā ar apstiprinātos studiju kursu aprakstos noteikto. Studentu sūdzību risināšanai pastāv atbilstošas procedūras – ViA to regulē Studiju nolikums un Ētikas nolikums.
1.4.Studentu imatrikulācija, studiju gaita, kvalifikāciju atzišana un sertifikācija	<ul style="list-style-type: none"> • Uzņemšanas prasības ir noteiktas ViA Uzņemšanas noteikumos, kas ir pieejami ViA mājaslapā. • ViA ir noteikta gan formālās iepriekšējā izglītībā sasniegto rezultātu atzišanas kārtība, gan profesionālajā pieredzē un ārpus formālajā izglītībā <i>iegūtu studiju rezultātu atzišanas kārtība</i>. • ViA tiek izmantota <i>studiju administrēšanas sistēmā (LAIS)*</i>, kurā ir apkopota visa studiju informācija par katru studentu un tā studiju gaitu, tajā skaitā par tiem studentiem, kuri ir pārtraukuši studijas. • Pēc studiju programmas sekmīgas absolvēšanas studējošais saņem diplomu, kas atbilst normatīvajos aktos noteiktajām prasībām un ietver informāciju par studiju rezultātiem un iegūto kvalifikāciju, kā arī apgūto studiju kontekstu, līmeni, saturu un statusu.
1.5.Mācībspēki	<ul style="list-style-type: none"> ● ViA ir noteikusi pasākumus, kā pārliecināties un pārbaudīt, ka ar studentiem strādājošiem docētājiem ir nepieciešamā kvalifikācija un kompetence, t.i.: <ul style="list-style-type: none"> • prasības ir noteiktas ViA Nolikumā par vēlēšanām akadēmiskajos amatos; • ViA Darba samaksas nolikumā ir akadēmiskā darba sadalījums, nosacījumi par pētniecisko darbu; • studentu aptaujas par katru docētāja vadīto studiju kursu attiecīgajā studiju gada semestrī. ● ViA Senāts ir apstiprinājis docētāju darba saturu un pienākumus, kas nosaka prasības akadēmiskajā darbā, pētnieciskās, akadēmiskās un zinātniskās kvalifikācijas celšanā un arī administratīvajā darbā. ● Saskaņā ar LR Ministru kabineta noteikumiem <i>Par pedagogiem nepieciešamo izglītību un profesionālo kvalifikāciju un pedagogu profesionālās kompetences pilnveides kārtību</i>, profesionālā pilnveide var ietvert profesionālās pilnveides mērķiem atbilstošu starptautisko mobilitāti, dalību projektos un piedalīšanos konferencēs un semināros, ko apliecina izsniegti dokumenti. ● Lai nodrošinātu ViA akadēmiskā personāla kvalifikācijas, darba kvalitātes celšanu un profesionālo pilnveidi, docētājam tiek dota iespēja papildināt un paplašināt savas zināšanas un profesionalitāti, apgūstot ārzemju pieredzi vai stažējoties ārvalstu augstskolās/organizācijās, kā arī piedaloties atbilstošos semināros un konferencēs - Erasmus u.c. mobilitātes programmu ietvaros. ● Lai docētājiem būtu iespēja pilnveidot savu akadēmisko darbu un tīktu īstenota akadēmiskā darba kvalitātes pārraudzība, Vidzemes Augstskolā tiek īstenotas šādas aktivitātes: <ul style="list-style-type: none"> • katru studiju kursa noslēgumā tiek īstenota studentu aptauja, kuras rezultātu apkopojums pēc tam tiek aizsūtīts docētājam un studiju virziena vadītājam; • reizi akadēmiskajā gadā docētāja nodarbības hospitē kāds kolēģis, kurš pēc tam sniedz atgriezenisko saikni. Reizi akadēmiskajā gadā docētājs hospitē kāda kolēģa nodarbību; • akadēmiskā gada noslēgumā docētājs apkopo atziņas, kas izriet no studiju kursu vērtējumiem un hospitēto nodarbību pieredzes, un raksta kopsavilkumu par savu akadēmiskā darba sniegumu, ko pārrunā ar studiju virziena vadītāju. Ja docētāji vēlas, tad akadēmiskā darba sniegumu pārrunā studiju padomes sēdē; • ja studiju virziena vadītājs docētāja akadēmiskajā sniegumā konstatē ilgstošas vai nopietnas problēmas, tad ar docētāju pārrunā nepieciešamos profesionālās pilnveides pasākumus, t.sk. mentoru vai konsultantu pēc docētāja izvēles. Ja profesionālā pilnveide nesniedz pozitīvu rezultātu, tad studiju virziena vadītājs vēršas pie dekāna, lai kopīgi risinātu šo jautājumu. ● Docētājam vienu reizi akadēmiskajā gadā (oktobrī par iepriekšējo akadēmisko gadu) jāiesniedz fakultātes dekānam atskaite par sasniegumiem zinātniskajā darbā, gūto pieredzi projektos, semināros un konferencēs. Iesniedzā informācija tiek izmantota zinātniskās atskaites un studiju virzienu pašnovērtējumu ziņojumu sagatavošanai.
1.6.Mācību resursi un atbalsts studentiem	<ul style="list-style-type: none"> ● ViA materiāli tehniskā bāze un infrastruktūra nodrošina, lai studentiem zinību apguvei pieejamie resursi būtu atbilstoši un piemēroti katrai piedāvātajai studiju programmai. ● ViA bibliotēka nodrošina akadēmiskajai un zinātniskajai darbībai nepieciešamos informatīvos resursus, nodrošina piekļuvi zinātnisko rakstu un citām elektronisko informāciju bāzēm no ViA bibliotēkas portāla. ● ViA ir pieejama e-studiju vide - interaktīva studentu atbalsta vide, kurā ievietoti mācību materiāli, elektroniska dokumentu apmaiņa ar docētāju, pārbaudes darbu un kontroldarbu izpildes nodrošināšana. ● ViA studiju procesa, zinātnes, pētniecības un administratīvās darbības nodrošināšanai izmanto divas ēkas ar kopējo ViA rīcībā esošo telpu platību 7312 m². No tiem 2387 m² tiek izmantoti tieši studiju un pētniecības procesā. Pašreizējā studiju bāze ir 38 auditorijas (kopējā platība 1445 m²), t.sk. 3 datoru auditorijas ar 90 darba vietām un interneta pieslēgumu (195 m²) un 12 laboratorijas: <i>Datu drošības laboratorija (Kiberdrošības laboratorija); Datortīklu laboratorija; Virtuālās realitātes laboratorija; Multimediju laboratorijas studiju pārvaldības un tehnoloģiju pētniecības virzienam paredzētās materiālās vērtības; Multimediju laboratorijas komunikācijas ekosistēmu un tehnoloģiju pētniecības virzienam paredzētās materiālās vērtības; Imitāciju modelēšanas un RFID tehnoloģiju laboratorija; Mobilo tehnoloģiju laboratorija; Energoefektivitātes laboratorija; Mehatronikas laboratorija; Elektrotehnikas laboratorija; Būvniecības laboratorija; Telpiskās pētniecības laboratorija</i> (kopējā platība 324 m²). Visi datori ir saslēgti kopējā tīklā, kas nodrošina vienotu informācijas apriti, kā arī ir nodrošināta pieeja interneta tīklam un datu bāzu izmantošanai. Abonētās pilnteksta datubāzes ir pieejamas, autorizējoties no jebkuras vietas, kur ir pieejams internets. Studiju procesā tiek izmantota arī konferenču zāle (257 m²), savukārt studiju korpusos ir arī telpas grupu darbam un telpas, kurās studenti var veikt studiju patstāvīgos darbus (350 m²). ● Telpu noslodzes un rezervācijas sistēma auditoriju un dienesta viesnīcu rezervēšanai nodrošina iespēju sekot līdzi nodarbību plānojumam. ● ViA nodrošina karjeras attīstības atbalsta pakalpojumus studentiem un reflektantiem, radot iespēju viņiem pieņemt lēmumu par turpmāko izglītības vai nodarbinātības veidu, atrast atbilstošāko studiju virzienu, izvēlēties piemērotākos kompetenču pilnveides ceļus, izmantojot personīgos un izglītības iestādes resursus, sagatavoties veiksmīgai profesionālai darbībai, attīstīt savu personību, sasniegto izvirzītos profesionālos mērķus, plānotu tālākizglītību, uzsāktu savu uzņēmējdarbību, kā arī sniedz atbalstu citos karjeras jautājumos. Galvenie karjeras attīstības pasākumi ViA ir individuālās vai mazo grupu karjeras konsultācijas studentiem (iekļaujot arī konsultācijas par CV izveidošanu, darba meklēšanu, sagatavošanās darba intervijām u.c.), kā arī reflektantiem par piemērotāko studiju virzienu izvēli studiju uzsākšanu ViA. Tiek attīstīta arī mentoru kustība, iesaistot augstskolas absolventus. ViA cieši sadarbojas ar nozares uzņēmumiem, regulāri informējot studentus par aktuālajiem darba un prakses piedāvājumiem nozares uzņēmumos, kā arī palīdz studentiem sagatavoties darba un prakses uzsākšanas posmā. Karjeras attīstības atbalsts tiek pilnībā integrēts arī studiju kursos, veidojot izpratni par nodarbinātību nozarē, sadarbojoties ar nozares ekspertiem un speciālistiem.

1.7. Informācijas vadība	<ul style="list-style-type: none"> VIA galvenie darbības rādītāji tiek izvērtēti un analizēti ik gadu, to atspoguļošana ir gan pašnovērtējuma ziņojumos, gan ikgadējos vadības ziņojumos, gan cita veida atskaitēs. Informācija par studentu studiju gaitu, sekmēm un atbilstuma rādītāji, studentu apmierinātība ar studiju programmās un absolventu karjeras gaitām tiek apkopota centralizēti. Informācijas vākšana ir nepārtraukts process, izmantojot gan kvalitatīvās, gan kvantitatīvās metodes – gan statistisko un finanšu rādītāju analīzi, gan dokumentu analīzi, gan reflektantu, gan studentu un absolventu aptaujas. VIA nodrošina efektīvu studiju programmu un citu procesu vadīšanai nepieciešamās informācijas vākšanu, izmantojot VIA mājaslapu un sociālos tīklus, kā arī: <ul style="list-style-type: none"> <ul style="list-style-type: none"> VIA studiju administrēšanas informācijas sistēmu (www.lais.lv)*, kas nodrošina iespēju apkopot datus par visiem studiju aspektiem un sekmīgi izmantot tos studiju procesa darbībā, Lietvedības informācijas sistēmu (https://lietvediba.va.lv)*, E-mācību vidi Moodle (https://moodle.va.lv)*, VIA absolventu datu bāzi*, Bibliotēkas sistēmu ALISE, Grāmatvedības sistēmu Horizon*, Studiju un studējošo kredītu uzskaites sistēmu*. <p>* - slēgtas sistēmas, kas pieejamas tikai VIA reģistrētiem lietotājiem.</p>
1.8. Sabiedrības informēšana	<ul style="list-style-type: none"> VIA mājaslapā regulāri tiek publicēta aktuāla, neitrāla un objektīva informācija par augstskolas darbību, tai skaitā piedāvātajām koledžas, bakalaura, maģistra un augstākā līmeņa studiju programmām un iegūstamajiem grādiem/ kvalifikācijām un atlases kritērijiem uzņemšanai tajās; programmu sagaidāmajiem studiju rezultātiem, piešķiramo kvalifikāciju, izmantotajām mācīšanās, mācīšanās un sekmju vērtēšanas procedūrām, minimālajiem sekmīgajiem vērtējumiem vai prasībām, studentiem pieejamām mācīšanās iespējām un ārpus studiju aktivitātēm, kā arī informāciju par karjeras iespējām pēc absolvēšanas un absolventu nodarbinātību. VIA katru gadu sagatavo, apstiprina un publicē studiju virzienu pašnovērtējuma ziņojumus, kā arī kārtējam akadēmiskajam gadam paredzētos uzņemšanas noteikumus. VIA docētāji un darbinieki aktīvi līdzdarbojas arī sabiedriskās domas veidošanā reģionā un Latvijā, piedaloties konferencēs, semināros, publiskās lekcijās, darbojoties NVO, publicējot zinātniskās publikācijas, par ko aktuālākā informācija tiek publicēta augstskolas sociālajos medijos un mājaslapā, tā popularizējot augstskolu un studiju programmas. VIA regulāri publicē aktuālu, neitrālu un objektīvu informāciju par augstskolas darbību, piedāvātajām programmām un iegūstamajiem grādiem/kvalifikācijām sociālajos medijos – Facebook, Twitter, draugiem.lv, Instagram, YouTube, kā arī drukātos informatīvos bukletos un citos izdruktos materiālos. Tāpat sociālajos medijos kā latviešu, tā angļu valodā tiek publicēta informācija, kas ir aktuāla, noderīga gan esošajiem, gan topošajiem studentiem, gan absolventiem, gan citām iesaistītajām pusēm un sabiedrībai. Informācija, kas aktuāla konkrētam cilvēkam vai cilvēku grupām, piemēram, docētājiem, augstskolas administrācijas darbiniekiem vai kādas konkrētas studiju programmas studentiem, tiek izsūtīta e-pastā. Saikne ar VIA absolventiem tiek uzturēta sociālajā medija Facebook grupā "VIA Alumni", kurā augstskola publicē aktuālāko informāciju, kas būtiska absolventiem, piemēram, par darba iespējām augstskolā, salīdzinājumiem, iespējamo dalību pasākumos. Par augstskolas darbību un aktuālākajiem notikumiem tiek informēti arī nozares mediji un citi, kā reģionālie, tā valsts mēroga, mediji, aicinot informāciju izplatīt plašākai sabiedrībai mediju drukātajās, elektroniskajās un citās versijās un/vai sociālo mediju kontos. Tāpat kompetences robežās tiek sniegta nepieciešamā informācija mediju pārstāvjiem par viņiem interesējošām aktualitātēm, notikumiem un jaunumiem, kas saistīti ar augstskolu, tās darbiniekiem vai studentiem. Katru dienu tiek veikts mediju monitorings, kura laikā tiek apkopota medijos publicētā informācija par augstskolu un aktualitātēm, kas ar to saistītas. Izvērtējot informācijas būtiskumu un piemērotību, tā tiek pārpublicēta augstskolas sociālo mediju kontos. Studiju virzienu popularizēšanai tiek veiktas gan rakstiskas, gan video formāta intervijas ar docētājiem, studentiem un augstskolas absolventiem, kas tiek publicētas augstskolas mājaslapā, kā arī sociālajos medijos Facebook, Twitter, draugiem.lv, Instagram un YouTube. Tāpat studiju virzienu popularizēšanai mājaslapā un sociālajos medijos tiek publicēta informācija par studentu individuāli veiktajiem darbiem, sasniegumiem zinātnes jomā, konferencēs, konkursos vai sacensībās, studiju procesu, kā arī iespējām pilnveidot savas zināšanas augstskolas laboratorijās, prakses laikā uzņēmumos, augstskolas piedāvātajos kursos, nodarbībās, radošajās darbnīcās un citviet. VIA publicitātes nodrošināšanai ārpus Latvijas, mobilitātes programmu ietvaros, ārvalstu sadarbības partneriem tiek prezentēta informācija par VIA studiju programmām un kopīgu projektu īstenošanas iespējām.
1.9. Programmu apsekošana un regulāra pārbaude	<ul style="list-style-type: none"> Studiju programmu izvērtēšanas process tiek uzturēts pastāvīgi visa gada garumā, savukārt gala izvērtējums ir ikgadējais pašnovērtējuma ziņojums par konkrētu akadēmisko gadu. Ikviena studiju kursa noslēgumā tiek veikta studiju kursa novērtēšana ar iespēju pilnveidot studiju kursa saturu un/vai tā struktūru. Nemot vērā to, ka VIA ir orientēta uz profesionālās izglītības īstenošanu, cieša sadarbība tiek uzturēta arī ar darba devējiem gan studentu praksi īstenošanas laikā, gan valsts pārbaudījuma komisijas darba procesā. Studiju programmu padomēs, fakultāšu kopsapulcēs un domēs regulāri tiek diskutētas aktualitātes nozarē (arī pašnovērtējuma gala ziņojums), nepieciešamības gadījumā arī sagatavojot priekšlikumus studiju programmas satura izmaiņām. Ārējo pušu iesaistei, studiju programmu apsekošanai tiek veidotas konsultatīvās padomes.

Īpaša uzmanība iepriekšējā akreditācijas periodā pievērsta 1.5. standartam "Mācībspēki", nodrošinot mācībspēku profesionālo pilnveidi. Būtiskākais atbalsts ir kopš 2018. gada īstenotais Eiropas Sociālā fonda projekts "Vidzemes Augstskolas akadēmiskā personāla pilnveide un cilvēkresursu attīstība" (SAM 8.2.2.), kura ietvaros notiek angļu valodas, digitālo tehnoloģiju, akadēmiskās līderības apmācības, kā arī tiek nodrošinātas stažēšanās iespējas pie komersantiem, tā sekmējot sasaisti ar nozari. Starptautiskās pieredzes iegūšanai nepieciešama lielāka aktivitāte Erasmus+ mobilitātēs programmā. Šķērslis docētāju darba aizlabošanā ir tas, ka studenti izvairās no kursu noslēguma aptaujām, tādējādi neļaujot docētājam iegūt pilnvērtīgu atgriezenisko saiti. Virziena direktore un studiju speciāliste strādā individuāli ar studentiem, lai aptaujas būtu reprezentatīvas.

Lieli izaicinājumi saistīti ar 1.6. standartu „Mācību resursi un atbalsts studentiem”- gan studējošo, gan arī docētāju pētnieciskā darba atbalstam nav pietiekoši plaša pieeja akadēmiskajām zinātnisko

publikāciju datu bāzēm, kas skaidrojams ar augstskolas ierobežotajiem budžeta līdzekļiem.

1.3. standarta "Studentcentrēta mācīšanās, pasniegšana un novērtēšana" izaicinājumi ir saistīti ar studentu snieguma novērtējumu-docētāji ievēro vērtēšanas kritērijus un pārzin studiju rezultātu novērtēšanas metodes, tomēr tiek pieļautas dažādas interpretācijas vērtēšanā. Biznesa vadības virziena ietvaros notiek vērtēšanas semināri, bet šobrīd tas tiek risināts akadēmiskās līderības grupas Eiropas Sociālā fonda projekts "Vidzemes Augstskolas akadēmiskā personāla pilnveide un cilvēkresursu attīstība" (SAM 8.2.2.) ietvaros.

1.9. standarta "Programmu apsekošana un regulāra pārbaude" kontekstā pārskata periodā īpaša vērība tika pievērsta ārējo pušu iesaistei programmu satura veidošanā un novērtēšanā. Īpaši nozīmīga bija programmu konsultatīvo padomju izveidošana, kurās pārstāvēti darba devēji, absolventi un studējošie, tādejādi nodrošinot papildus atbalsta instrumentu programmu pilnveidei.

II - Studiju virziena raksturojums (3. Studiju virziena resursi un nodrošinājums)

3.1. Sniegt informāciju par augstskolas/ koledžas sistēmu studiju virziena un atbilstošo studiju programmu īstenošanai nepieciešamā finanšu nodrošinājuma noteikšanai. Norādīt datus par pieejamo finansējumu atbilstošajām studiju programmām, kā arī pētniecības un/ vai mākslinieciskās jaunrades finansēšanas avotiem un to izmantošanu studiju virziena attīstībai. Sniegt informāciju par izmaksām uz vienu studējošo (katrai nostudiju virziena studiju programmām), norādot izmaksu aprēķinā iekļautās pozīcijas un finansējuma procentuālo sadalījumu starp noteiktajām pozīcijām.

Informācija par Biznesa vadības studiju virziena finanšu nodrošinājumu pieejama ziņojuma pielikumā (*skat.11.pielikumu*).

3.2. Sniegt informāciju par studiju virziena un tam atbilstošo studiju programmu īstenošanai nepieciešamo infrastruktūras un materiāltehnisko nodrošinājumu, norādīt, vai nepieciešamais nodrošinājums ir augstskolas/ koledžas rīcībā, tā pieejamību studējošajiem un mācībspēkiem (specifisku aprīkojumu, kas paredzēts konkrētai studiju programmai, norādīt III. daļas 3. nodaļā pie atbilstošās studiju programmas).

ViA studiju procesa, zinātnes, pētniecības un administratīvās darbības nodrošināšanai nepieciešamo infrastruktūras un materiāltehnisko nodrošinājumu neizdala starp studiju virzieniem, jo ViA ir neliela augstskola ar nelieliem resursiem, kurus saskaņoti plāno un izmanto visu studiju virzienu īstenošanai.

ViA studiju procesa, zinātnes, pētniecības un administratīvās darbības nodrošināšanai izmanto divas ēkas Valmierā, Cēsu ielā 4 un Tērbatas ielā 10, ar kopējo ViA rīcībā esošo telpu platību 7312 m². No tiem, 2387 m² tiek izmantoti tieši studiju un pētniecības procesā. Pašreizējā studiju bāze ir 38 auditorijas (kopējā platība 1445 m²), t.sk. 3 datoru auditorijas ar 90 darba vietām un interneta pieslēgumu (195 m²) un 12 laboratorijas: Datu drošības laboratorija (Kiberdrošības laboratorija);

Datortīklu laboratorija; Virtuālās realitātes laboratorija; Multimediju laboratorijas studiju pārvaldības un tehnoloģiju pētniecības virzienam paredzētās materiālās vērtības; Multimediju laboratorijas komunikācijas ekosistēmu un tehnoloģiju pētniecības virzienam paredzētās materiālās vērtības; Imitāciju modelēšanas un RFID tehnoloģiju laboratorija; Mobilo tehnoloģiju laboratorija; Energoefektivitātes laboratorija; Mehatronikas laboratorija; Elektrotehnikas laboratorija; Būvniecības laboratorija; Telpiskās pētniecības laboratorija (kopējā platība 324 m²). BV virzienam nozīmīgākās ir Imitāciju modelēšanas un RFID tehnoloģiju laboratorija, Mobilo tehnoloģiju laboratorija, kā arī multimediju laboratorija, kas ietver BV studiju un pētniecības virzienam virzienam nepieciešamās tehnoloģijas. Visi datori ir saslēgti kopējā tīklā, kas nodrošina vienotu informācijas apriti, kā arī ir nodrošināta pieeja interneta tīklam, datu bāzu izmantošanai. Studiju procesā tiek izmantota arī konferenču zāle (257 m²). Studiju korpusos ir arī telpas grupu darbam un telpas, kurās studenti var veikt studiju patstāvīgos darbus (350 m²). Ņemot vērā, ka maģistra studijās nodarbības notiek piektdienās un sestdienās, maģistra studentiem tiek nodrošināta iespēja rezervēt vietu ViA dienesta viesnīcās, iepriekš piesakoties elektroniskā sistēmā.

Visas auditorijas aprīkotas ar stacionāru datoru un stacionāru projektoru, kā arī skaļruņiem un prezentācijas tālvadības pulti, taimeri un lāzera rādītājkoku vienā. No visiem datoriem augstskolā ir pieejams internets, kā arī abonētās pilnteksta datubāzes. Abonētajās pilnteksta datubāzes studenti var lietot arī kopmītnēs, kā arī autorizējoties no jebkuras vietas kur ir pieejams internets. Visās auditorijās studentiem pieejams bezvadu internets.

Pieejamo datoru skaits: Studentiem – 160 gab., akadēmiskajam personālam – 45 gab., administratīvajam personālam – 60 gab., stacionāro datoru skaits auditorijās – 30 gab. (neskaitot datorauditorijas), portatīvie datori – 60 gab., multimediju projektori – 45 gab.

3.3. Sniegt informāciju par sistēmu un procedūrām, kuras tiek piemērotas metodiskā un informatīvā nodrošinājuma pilnveidei un iegādei. Raksturojums un novērtējums par bibliotēkas un datubāžu pieejamību studējošajiem (t.sk. digitālajā vidē) un atbilstību studiju virziena vajadzībām, ietverot informāciju par bibliotēkas darba laika piemērotību studējošo vajadzībām, telpu skaitu/platību, piemērotību pastāvīgam studiju un pētniecības darbam, bibliotēkas piedāvātajiem pakalpojumiem, pieejamo literatūru studiju virziena īstenošanai, studējošajiem pieejamajām datu bāzēm atbilstošajā jomā, to lietošanas statistiku, bibliotēkas krājumu papildināšanas procedūru un datu bāzu abonēšanas procedūru un iespējām.

ViA metodiskā bāze nodrošina, lai studentiem zinību apguvei pieejamie resursi būtu atbilstoši un piemēroti katrai piedāvātajai studiju programmai. Studentiem pieejama ViA e-studiju vide, kas ir interaktīva studentu atbalsta vide, kurā ievietoti studiju materiāli, notiek elektroniska dokumentu apmaiņa un saziņa ar docētāju, notiek pārbaudes darbu izpilde un vērtēšana. No 2017.gada rudens ViA uzsāka pakāpeniska pāreja uz *Moodle* studiju vides izmantošanu studiju procesā, kā arī iegādāta licence *WebEX* studiju platformas izmantošanai, kas paver daudz plašākas iespējas attālinātu studiju formu īstenošanai un tā sauktās “blended learning” pieejas attīstīšanai. *Moodle* vidē ar studiju procesu saistītie metodiskie un citi materiāli (piem., nolikums par studiju darbu izstrādi, prakses nolikums, metodiskie norādījumi studiju darbu izstrādei u.c.) pieejami arī angļu valodā, ņemot vērā, ka studiju programmu paredzēts īstenot arī angliski. Lai ViA docētāji pilnvērtīgi varētu izmantot jaunās tehnoloģiskās iespējas, ViA kopš 2018.gada tiek īstenots Eiropas sociālā fonda projekts “Vidzemes Augstskolas akadēmiskā personāla pilnveide un cilvēkresursu attīstība” (Nr.8.2.2.0/18/A/012), kura ietvaros notiek apmācības par dažādu tehnoloģisko rīku izmantošanu

studiju procesā. Bez tam iegādāts aprīkojums, piemēram, nodarbību filmēšanai, docētājiem pieejams atbalsts videolekciju ierakstīšanai un apstrādei. Šis ir virziens, kas augstskolas ietvaros jāturpina attīstīt, ņemot vērā, cik strauji attīstās tehnoloģijas. Studentiem pieejama arī telpu noslodzes un rezervācijas sistēma auditoriju un dienesta viesnīcu rezervēšanai, kas nodrošina iespēju sekot līdzi nodarbību plānojumam attālināti, operatīvi izziņot izmaiņas. Izveidota elektroniska datortehnikas un multimediju tehnikas rezervēšanas sistēma, kas nodrošina studējošajiem iespējas izmantot ViA rīcībā esošo tehniku (videokameras, fotoaparāti, diktofoņi u.c.) multimediju satura radīšanai. Studējošie var rezervēt arī laiku darbam multimediju laboratorijā.

Bibliotēka resursi

Bibliotēka lasītājiem atvērta 51 h nedēļā. ViA studentiem un mācībspēkiem 24/7 attālināti ir pieejamas abonētās datu bāzes un elektroniskais katalogs. Bibliotēka ir pieejama arī personām ar kustību traucējumiem. Bibliotēka nodrošina visus tradicionālos bibliotēku pakalpojumus. Informācija par bibliotēkā pieejamajiem resursiem un pakalpojumiem ir atrodamā Vidzemes Augstskolas mājas lapā, sadaļā *bibliotēka*: <http://va.lv/lv/studentiem-un-darbiniekiem/biblioteka/par-biblioteku>.

1.stāva lasītavā (455,10m²) studentiem pieejams 130 preses izdevumi papīra formātā latviešu, krievu, angļu un vācu valodās. No tiem ViA bibliotēka abonē 35. Pieejama arī daiļliteratūra un atsevišķu periodisko izdevumu arhīvs. 2.stāvā atrodas datorlasītava (67,80 m²) ar 18 darba vietām, un vēl 4 darba vietas kopējā telpā. Uz tiem pieejama arī PSPP datu apstrādes programma. Vēl otrajā stāvā izvietotas 2 lasītavas (katra 14,50 m²) grupu darbam, 4 individuālās lasītavas (katra 5,20 m²), un klusā lasītava (79,20 m²). 2.stāva bibliotēkas telpa ir 776,00 m². Šeit izvietota nozaru literatūra, pieejams Valmieras pilsētas un apkārtējo novadu novadpētniecības materiālu krājums un Eiropas Komisijas informācijas punkts Europe Direct, kas sniedz informāciju par Eiropas savienību, kā arī Vidzemes Augstskolas studentu labāko darbu arhīvs.

ViA bibliotēkā visi bibliotekārie procesi ir automatizēti, izmantojot bibliotēku informācijas sistēmu ALISE. No 2006.gada janvāra ir pieejama i-bibliotēka, kas dod iespēju no Valmieras integrētās bibliotēkas elektroniskā kataloga veikt grāmatu pasūtīšanu, pieteikties rindā uz jau izsniegtām grāmatām, prasīt grāmatu termiņu pagarinājumu, apskatīt datus par izsniegtajām/laikā nenodotajām/rezervētajām grāmatām. No 2015.gada pavasara ir pieejama bibliotēkas informācijas sistēmas Alise mobilā versija. Līdz ar to elektroniskais katalogs ērti pieejams arī no mobilajām ierīcēm.

Lai sniegtu kvalitatīvu atbalstu ViA izglītības un zinātnes procesam, bibliotēka piedāvā studentiem, akadēmiskajam personālam un citiem interesentiem individuālās konsultācijas, ekskursijas un grupu apmācības. Nodarbības vada gan Vidzemes Augstskolas bibliotēkas, gan Valmieras bibliotēkas speciālisti. Apmācību mērķis ir iepazīstināt jaunos studentus ar Valmieras integrēto bibliotēku, piedāvātajiem pakalpojumiem, apmācīt kā strādāt ar bibliotēkas elektronisko kopkatalogu un abonētām tiešsaistes pilntekstu elektroniskām datubāzēm. Apmācībām pieteikties var arī elektroniskā veidā. 2019./2020.akad. gadā 1.kursu studentiem notika 15 ievadnodarbības par bibliotēku un tās pakalpojumiem, dalībnieki iepazīnās ar elektroniskajiem katalogiem un informācijas meklēšanu Valmieras integrētajā bibliotēkā pieejamās datu bāzēs un LNB attālināti pieejamajos resursos. Bibliotēka piedāvā Starpbibliotēku abonementa (SBA) pakalpojumu, tā kā šo pakalpojumu nodrošinām sadarbībā ar Valmieras bibliotēku, lasītājam SBA izmantošana ir bez maksas.

Kopējais bibliotēkas dokumentu (fizisko vienību) skaits 2020./2021.ak.gada sākumā bija 29047. Tā sadalījums atspoguļots 3.tabulā

3.tabula. Vidzemes Augstskolas bibliotēkā pieejamo dokumentu (fizisko vienību) skaits.

Materiāla veids	Skaitis
Grāmatas	21772
Elektroniskie dokumenti	352
Audiovizuālie dokumenti	475
Kartogrāfiskie dokumenti	99
Seriālizdevumi	3500
Nepublicētie dokumenti	2849

Abonētās datubāzes

Pilntekstu datubāzes: EBSCO, ScienceDirect, Scopus, Web of Science. Vēl pieejamas Travelnews.lv Lursoft, i-finances un i-tiesības. Sadarbībā ar Valmieras bibliotēku lasītājiem pieejamas datubāzes: Britannica Online Library Edition, [EBSCO eBook Public Library Collection](#), LETA Arhīvs, nozare.lv, Letonika, „Lursoft” laikrakstu arhīvs, kā arī DVD kolekcija. Pārsvārā datubāzes pieejamas no visiem Vidzemes Augstskolas datu pārraides tīklā strādājošajiem datoriem. Atsevišķām datubāzēm iespējams piekļūt tikai, strādājot bibliotēkā uz vietas un saņemot īpašu atļauju (Lursoft, i-finances, i-tiesības)

Bibliotēka aktīvi piedalās valsts aģentūras „Kultūras informācijas sistēmu centrs” piedāvāto elektronisko resursu vai pilntekstu datubāzu izmēģināšanā. 2018./2019.akadēmiskajā gadā tās bija 7, bet 2019./2020. akadēmiskajā gadā- 3 datubāzes.

Covid-19 pandēmijas pavasara semestrī dažas akadēmiskās izdevniecības deva piekļuvi saviem elektroniskajiem resursiem – SAGE, Proquest, Cambridge Core, ACM Digital library u.c.

Aktuālais saraksts <https://www.myloft.xyz/free-resources-for-covid-19/>

Kopš 2020.gada marta atvērta attālinātā piekļuve arī dažām Latvijas Nacionālās bibliotēkas digitālajām kolekcijām.

Pieejamā statistika par datu bāzu izmantošanu 2019./2020. ak.g.

EBSCO datu bāzē- 22938 sesijas, 83205 meklējumi, atvērti 7810 pilnie teksti.

Science Direct - 10130 pilno tekstu skatījumi

Web of Science -703 sesijas

Scopus- 1868 meklējumi

LURSOFT- 1643 pieprasījumi

Krājuma papildināšanas procedūra

Bibliotēkas krājums atbilst ViA studiju programmām un virzieniem, Latvijā izdotās grāmatas, sadarbībā ar Valmieras bibliotēku, nelielā eksemplāru skaitā tiek iegādātas ik mēnesi. Bibliotēka pieņem arī privātpersonu un juridisko personu dāvinājumus bibliotēkas krājuma papildināšanai ar trūkstošiem vai nepietiekamā eksemplāru skaitā esošiem iespieddarbiem un citiem dokumentiem.

Finansējums ViA bibliotēkas krājumu komplektēšanai netiek dalīts pa studiju virzieniem, jo bieži studiju procesā esošos bibliotēkas resursus izmanto vairāku studiju virzienu studenti. Nozīmīgākai literatūrai katra kursa ietvaros ir cikliska atjaunošana, bet aktuālākās papildu literatūras vienības tiek papildinātas regulāri.

Ārpus Latvijas izdotās grāmatas komplektē pēc mācībspēku pieprasījuma atbilstoši kārtībai par grāmatu pasūtīšanu un izmantošanu Vidzemes Augstskolas bibliotēkā. Ja resurss pieejams brīvpieejā tīmeklī vai bibliotēkas abonētajās datu bāzēs, drukātu eksemplāru bibliotēka iegādājas reti. Gadījumos, kad nepieciešamo grāmatu bibliotēkā nav, docētājs aizpilda veidlapu Grāmatu pasūtījums ViA bibliotēkas fonda komplektēšanai un saskaņo ar studiju virziena direktoru. Bibliotēka saņemot pieprasījumu pārbauda vai grāmata nav jau pasūtīta iepriekš, veic cenu izpēti (aptauju). Grāmatu pasūtījums jāveic pirms studiju kursa sākšanās. Bibliotēkas darbinieki apkopo studentiem "atteiktos" informācijas pieprasījumus, analizējot tos, norāda docētājam iespējamo risinājumu (jāiegādājas jaunāka izdevuma grāmata, cita grāmata utt.). Zinot mācībspēka pētnieciskās intereses, bibliotēka nosūta informāciju par jauniznākušajām grāmatām vai citiem resursiem.

Datubāzu abonēšanas procedūra

Pilnteksta datu bāzes, tiek abonētas sadarbībā ar valsts aģentūru Kultūras informācijas sistēmu centru, programmas "Elektroniskās publikācijas Latvijas bibliotēkām" ietvaros, kā arī ar Izglītības un Zinātnes ministriju, projektā "Akadēmiskais tīkls". Lēmums par kādas datu bāzes abonēšanu vai abonēšanas pārtraukšanu, tiek pieņemts Attīstības, akadēmisko un zinātnisko jautājumu sēdē, studiju programmu un zinātnisko institūtu direktoriem vienojoties.

Krājuma digitalizācijas līmenis

Bibliotēka savus krājumus nedigitalizē, tiek apkopoti jau digitālā formā radītie studentu diplomdarbi (maģistra, kvalifikācijas). Piekļuve darbiem – izmantojot Bibliotēkas elektronisko kopkatalogu, sadaļā –"ViA studentu darbi", no 2849 ierakstiem piekļuve pilnam tekstam ir 610 studentu darbam. Bibliotēkas elektroniskā kopkataloga sadaļā "ViA docētāju publikācijas" ir uzsākta docētāju darbu datubāzes veidošana. Datu bāzē iekļauti mācībspēku 387 publikāciju analītiskie apraksti (monogrāfijas, rediģētas un sastādītas grāmatas, pētījumi, konferenču materiāli u.c.). Ja šie darbi ir pieejami internetā, aprakstos tiek ievietotas saites uz to pilnajiem tekstiem.

Informatīvā nodrošinājuma atjaunošanas un pilnveidošanas iespējas

No ViA plānotā bibliotēkas budžeta, arī dažādu projektu (SAM, ERAF) ietvaros, kā arī sadarbībā ar Valmieras bibliotēku. Bibliotēka pieņem arī dāvinājumus bojāto, nolietoto eksemplāru aizvietošanai.

Biznesa vadības virzienam 2019./2020. akadēmiskajā gadā tika iegādātas 53 nosaukumu grāmatas 72 eksemplāros (2789.29 euro vērtībā). Virziena ietvaros iegādātās grāmatas netiek uzskaitītas un iedalītas noteiktām programmām.

Grāmatu iegāde BV virzienam (2014-2020):

GADS	Nosaukumi	Eksemplāri	Summa, EUR
2014	22	35	707.37
2015	35	113	1806.76

2016	15	31	794.05
2017	16	34	800.51
2018	66	151	5000.56
2019	62	103	3474.53
2020	21	41	1133.27

Lai popularizētu nozares speciālistiem ViA studentu veiktos pētījumus, bibliotēkas elektroniskā kopkataloga sadaļā „ViA studentu darbi” ir pieejami labāko darbu pilnie teksti. Krājuma pārskatāmībai un ērtākai lietošanai sākts darbs pie nodaļas 005 (Pārvaldība.Vadzinības) izveides, jau ir izdalītas apakšnodaļas: 005 Pārvaldība. Vadzinības un 005.94 Zināšanu pārvaldība.

3.4. Sniegt informāciju par mācībspēku piesaistes un/ vai nodarbinātības procesiem (t.sk. vakanču izsludināšana, darbā pieņemšana, ievēlēšanas procedūra u.c.), novērtēt to atklātību.

ViA ir izstrādāts nolikums “Par vēlēšanām akadēmiskajos un zinātniskajos amatos Vidzemes Augstskolā”, kas nosaka kārtību, kādā tiek veikta vakanču izsludināšana, kandidātu izvērtēšana un lēmuma pieņemšana par apstiprināšanu akadēmiskā vai zinātniskā amatā. Vakanču izsludināšana notiek, izsludinot konkursu oficiālajā vietnē “Latvijas Vēstnesis”, kā arī publicējot informāciju ViA mājas lapā. Visā personāla piesaistes procesā tiek ievēroti atklātības un informācijas pieejamības principi. Personas akadēmiskajos amatos ievēlē atklātā konkursa rezultātā. Profesora vai asociētā profesora amata pretendenta zinātnisko, pedagoģisko un organizatorisko kvalifikāciju novērtē profesoru padome Ministru kabineta noteiktajā kārtībā. Docenta, lektora vai asistenta štata amata vietas pretendenta zinātnisko un pedagoģisko kvalifikāciju izvērtē studiju virziena padome un virza jautājumu izskatīšanai atbilstošajā fakultātes domē.

Nolikums “Par vēlēšanām akadēmiskajos un zinātniskajos amatos Vidzemes Augstskolā” apskatāms ziņojuma pielikumā (*skat.12.pielikumu*).

ViA Darba samaksas nolikums apskatāms ziņojuma pielikumā (*skat.13.pielikumu*).

ViA docētāju darba saturu un pienākumi apskatāmi ziņojuma pielikumā (*skat.14.pielikumu*).

3.5. Norādīt, vai ir izveidota vienota kārtība akadēmiskā personāla kvalifikācijas un darba kvalitātes nodrošināšanai un sniegt tās novērtējumu. Norādīt kvalifikācijas paaugstināšanas piedāvātās iespējas visiem mācībspēkiem (tajā skaitā informāciju par mācībspēku iesaisti aktivitātēs, mācībspēku iesaistes motivāciju, u.c.), sniegt piemērus un norādīt, kā tiek novērtēta izmantoto iespēju pievienotā vērtība studiju procesa īstenošanai un studiju kvalitātei.

ViA ir izveidota vienota kārtība akadēmiskā personāla kvalifikācijas un darba kvalitātes nodrošināšanai.

ViA akadēmiskā personāla kvalifikācijas un darba kvalitātes nodrošināšanai ir apstiprināta **Studiju kvalitātes nodrošināšanas politika**, kas sekmē ViA iekšējo kvalitātes kultūru un tās pastāvīgu pilnveidi, kuras ietvaros visas iekšējās iesaistītās puses uzņemas atbildību par kvalitāti un iesaistās kvalitātes nodrošināšanu visos līmeņos. ViA ir noteikti pasākumi, kā pārliecināties un pārbaudīt, ka ar studentiem strādājošiem docētājiem ir nepieciešamā kvalifikācija un kompetence, proti, prasības ir noteiktas ViA **Nolikumā par vēlēšanām akadēmiskajos amatos**; ViA **Darba samaksas nolikumā** ir akadēmiskā darba sadalījums, nosacījumi par pētniecisko darbu; ViA Senāts ir apstiprinājis **docētāju darba saturu un pienākumus**, kas nosaka prasības akadēmiskajā darbā, pētnieciskās, akadēmiskās un zinātniskās kvalifikācijas celšanā un arī administratīvajā darbā.

Lai nodrošinātu ViA akadēmiskā personāla kvalifikācijas, darba kvalitātes celšanu un profesionālo pilnveidi, docētājam tiek dota iespēja papildināt un paplašināt savas zināšanas un profesionalitāti, apgūstot ārzemju pieredzi vai stažējoties ārvalstu augstskolās/organizācijās, kā arī piedaloties atbilstošos semināros un konferencēs - Erasmus+ u.c. mobilitātes programmu ietvaros.

Docētāju kvalifikācijas paaugstināšanas vajadzības tiek pārrunātas studiju virzienu līmenī, atbilstoši tiek meklēts finansējums fakultātes ietvaros, dažādu projektu ietvaros, tai skaitā docētājiem kvalifikācijas paaugstināšanai tiek piedāvātas iespējas piedalīties Erasmus+ mobilitātes, kā arī izmantot arī citu finanšu avotu līdzekļus gan personāla pilnveides vizītēm, gan arī dalībai akadēmiskās un profesionālās konferencēs. Docētāju profesionālajai pilnveidei kopš 2018.gada tiek īstenots Eiropas Sociālā fonda projekts "Vidzemes Augstskolas akadēmiskā personāla pilnveide un cilvēkresursu attīstība" (SAM 8.2.2.), kura ietvaros notiek angļu valodas, digitālo tehnoloģiju, akadēmiskās līderības apmācības, kā arī tiek nodrošinātas stažēšanās iespējas pie komersantiem, kas sekmē ciešākas sadarbības veidošanos ar industriju. Augstskolas ilgtermiņa attīstībai plānots ir ievēlēt akadēmiskajos amatos vismaz vienu projektā iesaistīto ārvalstu docētāju katrā studiju virzienā un visus iesaistītos doktorantus.

BV studiju virzienā kapacitātes stiprināšanai lektores amatā 2020.gadā tika ievēlēta doktorante M Prata, kuras pētnieciskā interese saistās ar digitālo tehnoloģiju izmantošanu biznesā. BV virzienā 2019.gadā strādāja prof.Dž.Cardia(Malta),bet no 2020.gada rudens semestra prof.D.Ismailova(Kazahstana), kuras tiek plānotas pieņemt darbā ViA.

Visi BV virzienā vēlētie docētāji ir piedalījušies SAM 8.2.2.aktivitātēs, gan akadēmiskās līderības mācībās, gan pēc nepieciešamības valodu vai tehnoloģisko prasmju pilnveidē. Četri docētāji jau īstenojuši projekta ietvaros paredzēto stažēšanos pie komersantiem, pārējie docētāji jau ir izvēlējušies komersantu, taču stažēšanos kavē Covid 19 pandēmijas radītie ierobežojumi. Stazēšanās gaitā docētāji gūst profesionālo pieredzi, iepazīstas ar nozares aktualitātēm, tā veidojot sasisti ar industriju.

Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku izvēle studiju virzienā notiek, pamatojoties uz šādiem kritērijiem: zinātniskās darbības virziens un pētniecības intereses, akadēmiskā darba pieredze un kompetence, zināšanas ar studiju programmu saturu saistītajās jomās, zinātniskais grāds un kvalifikācija. Priekšnoteikums iesaistei studiju programmu īstenošanā ir maģistra vai doktora grāds, vai arī doktora grāda kandidāta statuss, studijas doktorantūras vēlākajos posmos, kā arī angļu valodas zināšanas vismaz B2 līmenī, jo maģistra programma tiek īstenota angļu valodā, bet doktora programma – gan angļu, gan latviešu valodā. Vieslektoriem kritēriji ir maģistra grāds, kā arī nozīmīga praktiskā darba pieredze kādā no uzņēmējdarbības jomām, svešvalodu zināšanas un pieredze zinātniskā darbā. BV studiju virzienā akadēmiskajam personālam tiek nodrošinātas

izaugsmes iespējas- personāls ar doktora grādu tiek virzīts ievēlēšanai docenta, asociētā profesora un profesora amatos. 2021.gadā tiek plānotas ievēlēt vienu asociēto profesoru. Studiju virzienā aizvadītajā akreditācijas periodā notikusi akadēmiskā personāla loka paplašināšana, viesdocētāju-izcilu uzņēmējdarbības praktiķu piesaiste no dažādām uzņēmējdarbības jomām, kas ir svarīgi, jo vairāki docētāji pārskata periodā darbu ir atstājuši karjeras izaugsmes vai pensionēšanās dēļ. Izmantoto iespēju pievienoto vērtību studiju procesa īstenošanai un studiju kvalitātei iespējams novērtēt caur to, ka docētāju sastāvs studiju virzienā atbilst prasībām par profesionālās maģistra studiju programmas īstenošanu angļu valodā un doktorantūras programmas īstenošanai, kā arī iesaistās starptautisku projektu īstenošanā un jaunu projektu sagatavošanā ar starptautiskiem partneriem, ar kuriem sadarbība veidojas Erasmus+ mobilitātes un docētāju apmaiņas rezultātā.

3.6. Sniegt informāciju par studiju virzienam atbilstošo studiju programmu īstenošanā iesaistīto mācībspēku skaitu, mācībspēku akadēmiskās un pētnieciskās slodzes analīzi un novērtējumu. Ienākošās un izejošās mācībspēku mobilitātes novērtējums pārskata periodā, mobilitātes dinamika, grūtības, ar kurām augstskola/ koledža saskaras mācībspēku mobilitātē.

Biznesa virziena bakalaure, maģistra un doktora programmu docēšanā ir iesaistīti 66 mācībspēki, no tiem 35 ir ar doktora grādu. Pieci virziena docētāji studē doktorantūrā: A.Andersons un M.Prata studē doktora programmā "Sociotehnisko sistēmu modelēšana"(ViA), I.Zaumane - doktora programmā "Ekonomika un uzņēmējdarbība" (ViA), K.Krūmiņš - doktora programmā "Vadībizinātne un ekonomika" (RTU), J.Kapustāns - doktora programmā "Politika" (RSU). Lielais docētāju skaits veidojas tāpēc, ka daļai mācībspēku ir nepilnas akadēmiskās slodzes, bet viesdocētāji docē tikai vienu studiju kursu. Tieši viesdocētāji, kas ir nozares profesionāļi vai savas jomas izcili speciālisti, nodrošina programmu sasaisti ar praksi, kas objektīvi nepieciešams profesionālo kompetenču ieguvei. Iepriekš minēto apstākļu dēļ 8 docētāji apvieno akadēmisko slodzi ar pētniecību Sociālo, ekonomikas un humanitāro pētījumu institūtā (HESPI) un Sociotehnisko sistēmu inženierijas institūtā (SSII). Bakalaure un maģistra studiju programmā 58% no visiem docētājiem ir vēlēti, bet ar kopā virzienā, iekļaujot arī kopīgo doktora programmu -51%.

Biznesa vadības studiju virzienā pastāvīgi kursu "Biznesa ētika" docē Horvātijas uzņēmuma mācībspēks R.Jurkovic, 2019.gadā Eiropas Sociālā fonda projekta "Vidzemes Augstskolas akadēmiskā personāla pilnveide un cilvēkresursu attīstība" (SAM 8.2.2.) ietvaros kursu "Inovāciju vadība" docēja prof.G.Cardia no Maltas.

2020./2021.ak.gadā kursu "Radošais menedžments" bakalaure studiju programmā un doktorantūras programmā kursa "Uzņēmējdarbības un ekonomikas tendences" daļu docēs viesprofesore D.Ismailova (Kazahstāna), bet kursu "Starptautiskā ekonomika" - viesprofesore O.Maksimchuka (Baltkrievija).

2020.gadā tika iegūta licence kopīgas ViA, Ventspils Augstskolas un Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas doktora programmas "Ekonomika un uzņēmējdarbība" uzsākšanai.Kopīgās doktora programmas īstenošana tika uzsākta ar 2020./2021. ak.gadu. Programmu realizē 21 docētājs, no tiem 8 ir ViA docētāji, viena viesprofesore ,pārējie ir VeA un RTA docētāji.

Nozīmīgākais finanšu avots docētāju mobilitātes atbalstam ilgtermiņā ir Erasmus+ programma. Tās ietvaros kopš 2013.gada ViA akadēmiskais personāls īstenojis vairāk nekā 160 mobilitātes 45 valstīs, liela daļa bijusi docēšanas mobilitātes. Kopš 2017.gada ViA aktīvi sadarbojas un piesaista finansējumu mobilitāšu organizēšanai ārpus Eiropas Savienības. Mobilitātes Erasmus+ ietvaros

regulē iekšējais normatīvais akts "Kārtība, kādā tiek organizētas docēšanas vizītes Vidzemes Augstskolā". ViA mācībspēkiem kopumā nav būtisku šķēršļu iesaistē Erasmus+ mobilitātē, finansējums ir pietiekams, docētāju valodu zināšanas ir atbilstošas, ViA starptautiskās sadarbības speciālisti nepieciešamības gadījumā sniedz atbalstu vizīšu plānošanā un organizēšanā. Docētāju mobilitāte notiek arī, izmantojot citus finanšu avotus – Nordplus programmu, dažādu starptautisku projektu līdzekļus.

Studiju virziena vēlētie docētāji akreditācijas periodā ir izmantojuši Erasmus+ programmas finansējumu un kopā devušies 16 vizītēs, no kurām 6 bija docēšanas un 10-personāla docēšanas un personāla apmācības vizītes. Docētāji ir devušies uz 7 ES valstu augstskolām un uzņēmumiem, un uz 5 augstskolām ārpus ES. Vislielākā aktivitāte bija vērojama 2014./2015.ak.g.(4 vizītes) un 2016./2017.ak.gadā(5 vizītes), pēdējo gadu tendence-2 vizītes gadā. Augstskola nodrošina pietiekamu Erasmus + finansējumu, tomēr ne visi docētāji iesaistās, kam par iemeslu ir ģimenes apstākļi, kā arī pārliecības trūkums par angļu valodas prasmēm. Eiropas Sociālā fonda projekta "Vidzemes Augstskolas akadēmiskā personāla pilnveide un cilvēkresursu attīstība" (SAM 8.2.2.) ietvaros, tiek īstenota angļu valodas apmācība, kas varētu sekmēt mācībspēku mobilitātes pieaugumu.

Ienākošā mobilitātes statistika tiek apkopota augstskolā kopumā, atsevišķi pa studiju virzieniem tā netiek uzskaitīta. Ārvalstu mācībspēki ierodas docēšanas un personāla apmācības vizītēs, kā arī, lai veiktu pētniecisko darbu. Viesprofesori vada kursus vairāku studiju programmu un apmaiņas programmu studentiem. Pārskata periodā augstskolā viesojās 33 profesori, no kuriem 25 bija docēšanas vizītēs vai vadīja kursus, bet 8-personāla pamācības vizītēs, kā arī 2 veica pētniecisko darbu. Ienākošā mobilitāte pēdējos gados pieaugusi, vērojama interese no mācībspēku puses, kas strādā augstskolās valstīs, kas atrodas ārpus ES(Moldova, Albānija, Baltkrievija, Kirgizstāna).

Informācija par akadēmiskā personāla slodzes veidošanās metodiku pieejama ViA Darba samaksas nolikumā.

Pamatinformācija par studiju virziena īstenošanā iesaistītajiem mācībspēkiem, norādot to grādu/kvalifikāciju, ievēlēšanas statusu augstskolā/ koledžā, studiju programmas un studiju kursus, kuru īstenošanā tie piedalās un valsts valodas un svešvalodas (ja piemērojams) zināšanu apliecinājums apskatāmas ziņojuma pielikumā (*skat.15.pielikumu*).

Akadēmiskā personāla biogrāfijas (Curriculum Vitae Europass formātā) apskatāmas ziņojuma pielikumā (*skat.16.pielikumu*).

ViA ienākošās un izejošās akadēmiskā personāla mobilitātes statistika apskatāma ziņojuma pielikumā (*skat.17.pielikumu*).

ViA Darba samaksas nolikums apskatāms ziņojuma pielikumā (*skat.13.pielikumu*).

3.7. Studējošajiem pieejamā atbalsta, tajā skaitā atbalsta studiju procesā, karjeras un psiholoģiskā atbalsta, īpaši norādot atbalstu, kas paredzēts konkrētām studējošo grupām (piemēram, studējošajiem no ārvalstīm, nepilna laika studējošajiem, tālmācības studiju formā studējošajiem, studējošajiem ar īpašām vajadzībām u.c.) novērtējums.

Studējošajiem studiju procesā atbalstu sniedz studiju virziena direktori, studiju metodiķi, kā arī Administratīvajā departamenta darbinieki. Attiecībā uz karjeras atbalstu, 2019.gada rudens semestrī ViA ir atjaunots pakalpojums – karjeras konsultācijas un karjeras plānošanas atbalsts. Šis

pakalpojums tiek piedāvāts visās studiju programmās studējošajiem, neizdalot atsevišķi ārvalstu studējošos, ņemot vērā to pagaidām ļoti nelielo skaitu ViA. Studējošajiem ar īpašām vajadzībām atbalsts tiek plānots atkarībā no katra studējošā specifiskās veselības situācijas un vajadzībām.

Nepieciešamības gadījumā tiek piedāvāta iespēja studēt pēc individuālā plāna. Interesenti, kas vēlas apgūt ViA studiju kursus, bet nevar piedalīties pilna laika klātienē studijās, var izmantot Atvērtās universitātes iespējas.

BV virzienā pārskata periodā nepilna laika studentiem, kas atjaunojās studijām, tika dota iespēja studēt pēc individuāla plāna, saņemot individuālas konsultācijas.

BV virzienā maģistra programma un arī doktora studiju programma tiek īstenota angļu valodā, tāpēc ārzemju studentiem tiek nodrošināta latviešu valodas apguve 4 kredītpunktu apjomā. Ārzemju studentu papildus atbalstu un studiju procesa koordināciju nodrošina starptautiskā studiju moduļa vadītājs.

Īpaši svarīgs psiholoģiskais atbalsts 1.kursa studentiem, kuriem ir grūtības iekļauties augstskolas studiju procesā, kā arī uzsākt patstāvīgu dzīvi projām no mājām un ģimenes. ViA studentiem ir pieejamas arī psiholoģiskā atbalsta konsultācijas par dažādām, ar studiju un personīgo dzīvi, saistītām problēmām un jautājumiem. Psiholoģiskās konsultācijas ir sadarbības process, kas palīdz indivīdam veiksmīgāk risināt šī brīža dzīves grūtības, gūt atbalstu dažādu jautājumu risināšanā, palīdzēt ieraudzīt dažādas alternatīvas noteiktai problēmai. Psihologs saskaņā ar Psihologu ētikas kodeksu garantē klienta pilnīgu konfidencialitāti, izņemot tos gadījumus, ja atklājas kas tāds, kas var kaitēt pašam klientam vai apkārtējiem cilvēkiem. Psiholoģiskā konsultācija parasti ilgst 45-60 minūtes, studentiem ir bezmaksas, iespējama klātienē vai attālināti (Webex platformā).

Jautājumi, par kuriem var konsultēties ar psihologu:

- Adaptēšanās studijām pirmajā studiju gadā- grūtības ar tikšanu galā ar studijām vai iejušanos kursā;
- Ar studijām saistīts stress vai uztraukumi;
- Laika plānošanas jautājumi;
- Motivācijas trūkums un grūtības koncentrēties darbam;
- Problēmas attiecībās;
- Atbalsts dažādās krīzes situācijās;
- Neskaidrība vai šaubas par studiju pareizu izvēli vai savu karjeras tālāku attīstību.

II - Studiju virziena raksturojums (4. Zinātniskā pētniecība un mākslinieciskā jaunrade)

4.1. Studiju virziena zinātniskās pētniecības un/vai mākslinieciskās jaunrades virzienu raksturojums un novērtējums, atbilstība augstskolas/ koledžas un studiju virziena mērķiem un zinātnes un mākslinieciskās jaunrades attīstības līmenim (atsevišķi raksturot doktora studiju programmu nozīmi, ja piemērojams).

ViA ieguvusi zinātniskās institūcijas statusu 2015.gadā. Kopš tā laika zinātniskajos amatos ievēlētā personāla skaits pieaudzis no septiņiem uz 25, zinātniskajos projektos piesaistītais finansējums šajā laika periodā pieaudzis piecas reizes. ViA zinātniskā darbība tiek plānota pēc “misiju” principa,

definējot sabiedrībai nozīmīgas problēmas, kuras nav iespējams atrisināt vienas zinātņu disciplīnas ietvaros. Tādā veidā zinātniskajā darbībā ViA tiek sekmēta starpdisciplināritāte. ViA stratēģiski fokusējas uz jaunu talantu piesaisti pēc-doktorantūras programmas ietvaros, 2018.gadā ViA darbojas seši pēc-doktorantūras pētnieki, tai skaitā arī no ārvalstīm.

Kopš 2018.gada ViA arī īsteno projektu „Atbalsts Vidzemes Augstskolas efektīvai iesaistei starptautiskajā zinātnes aprītē (ViA-Int)”, kura mērķis ir sekmēt ViA pētnieciskā personāla iesaistīšanos starptautiskos pētniecības projektos, tādā veidā stiprinot pētnieku kapacitāti starptautisku projektu izstrādē, veicinot pētnieku starptautiska kontaktu loka veidošanos un tīklošanās iespējas un attīstot pētniecības iestrādes ViA pētījumu apakšvirzienos. Paredzēts, ka ViA projekta rezultātā piedalīsies vismaz septiņu ERAF atbalstītu un virs kvalitātes sliekšņa novērtētu programmas „Apvārsnis 2020” un Eiropas Savienības 9. ltvvara programmas projektu pieteikumu sagatavošanā.

BV studiju virziena docētāju pētniecisko interešu tēmas iekļaujas Vidzemes Augstskolas humanitāro, ekonomikas un sociālo pētījumu institūta (HESPI) pētnieciskajā tēmā “Ilgtspējīga tautsaimniecība un zināšanu sabiedrība”, kā arī apakštematikā: tautsaimniecības attīstība un reģionu pārvaldība; aprites ekonomika un vide; cilvēkresursu attīstība un iekļaujošā politika; dabas un kultūras mantojuma izpētē. Docētāju pētniecības interešu loks:

- RFID tehnoloģiju izmantošana pasākumos
- Lauku teritoriju ilgtspējīga attīstība
- Ekonomika un inovācijas
- Ilgtspējīga tautsaimniecība
- Ilgtspējīgas lauku attīstības ekonomiskie, vides un sociālie aspekti
- Bioloģiskās lauksaimniecības attīstība Latvijā
- Sociālā uzņēmējdarbība
- Ilgtspējīga uzņēmējdarbība
- Korporatīvās finanses un investīcijas
- Cilvēkkapitāla attīstība un vadība reģionos
- Mārketinga komunikācija

Seši Biznesa vadības virziena docētāji ir Latvijas Zinātņu padomes eksperti: prof. M.Leščevica (ekonomika un uzņēmējdarbība), prof. S.Rozentāle (ekonomika un uzņēmējdarbība), asoc.prof. L.Melece (ekonomika un uzņēmējdarbība), prof. S.Cakula (informācijas tehnoloģijas), prof. A.Līviņa (ekonomika un vadībizinātne), A.Šmitiņa (ekonomika un uzņēmējdarbība)

AIKA studiju virzienu un programmu licencēšanas un akreditācijas eksperti ir prof. M.Leščevica, prof. S. Rozentāle, prof. S.Cakula, prof.A.Līviņa

Asoc.prof.L.Melece ir LLU Ekonomikas nozares Agrārās ekonomikas un Reģionālās ekonomikas apakšnozaru promocijas padomes locekle, prof. S.Cakula - RTA Informācijas tehnoloģiju promocijas padomes locekle, prof.S.Rozentāle- Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas (RTA), Vidzemes augstskolas (ViA) un Ventspils augstskolas (VeA) apvienoto Ekonomikas un uzņēmējdarbības, zinātnes profesoru padomes priekšsēdētājas vietiece

As.prof.L.Melece ir Latvijas lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmijas īstenā locekle, Agroresursu un ekonomikas institūta Zinātniskās padomes priekšsēdētāja.

Vairākums docētāju, kuri strādā Biznesa vadības virziena programmās, ir vēlēti pētnieki vai zinātniskie asistenti ViA Sociālo, ekonomisko un humanitāro pētījumu institūtā (HESPI): M.Leščevica- pētniece, L.Veliverronena,-pētniece un HESPI Zinātnes padomes locekle, S.Rozentāle un A.Līviņa - vadošās pētnieces un HESPI Zinātnes padomes locekles, A.Andersons-zinātniskais asistents. S.Cakula ir vadošā pētniece Sociotehnisko sistēmu institūtā (SSII), ir SSII Zinātniskās padomes

locekle.

Pārskata periodā 7 vēlētie virziena docētāji iesaistījušies Valsts pētījumu programmas EKOSOC_LV 5.2.3. apakšprojekta Latvijas lauku un reģionālās attīstības procesi un iespējas zināšanu ekonomikas kontekstā (M.Leščevica), 5.2.2. apakšprojekta Inovācijas un uzņēmējdarbības attīstība Latvijā atbilstoši viedās specializācijas stratēģijai (S.Rozentāle, V.Melbārde, M.Ore, A.Andersons), 5.2.8.apakšprojekta Kultūrvides attīstības, vides daudzveidības saglabāšanas un urbanizācijas procesi Latvijas līdzsvarotās attīstības kontekstā (A.Līviņa, L.Veliverronena) darbā. Izpētes procesā, apakšprojektu ietvaros pētniecībā tika iesaistīti arī maģistra programmu studenti.

Prof. S.Rozentāle un A.Līviņa ir pētnieces Baltijas jūras reģiona Interreg programmas starptautiskā projektā MAMBA, kur nodarbojas ar ekonomiskā pamatojuma izstrādes risinājumiem iedzīvotāju mobilitātei lauku teritorijās ar mazu iedzīvotāju blīvumu.

Nozīmīga ir docētāju iesaiste Valmieras pašvaldības granta projektos, risinot reģionam aktuālas ekonomikas un uzņēmējdarbības problēmas. Aizvadītajā akadēmiskajā gadā prof. S.Rozentāle piedalījās pētījumā "Cilvēkresursu (t.sk. talantu) piesaistes iespējas un priekšnosacījumi Valmieras pilsētai. Iedzīvotāju piesaistes stratēģijas izstrāde Valmieras pilsētai".

ES Struktūrfondu ERAF pēcdoktorantūras atbalsta ietvaros tiek īstenots pēcdoktorantūras projekts „Modernisma mākslas kodu veicināta IKT produktu inovācija” (I.Gintere).

prof.S. Rozentāle piedalījās ikgadējā pētījuma "Latvija. Pārskats par tautas attīstību 2017./2018. Sabiedriskā labuma radīšana un kolektīvo resursu nosargāšana Latvijā" sagatavošanā un rezultātu prezentēšana.

Pārskata periodā uzsākts darbs Valsts pētījumu programmas projektā "Dokumentārā mantojuma izpētes nozīme, veidojot sinerģijas starp pētniecību un sabiedrību" (2018-2021), kurā piedalās lekt.A.Andersons,prof. A.Līviņa.

Turpinās darbs starptautisko zinātnes projektu ietvaros: NOBANET (M.Leščevica), Sociālā spējīgāšana reģionos (SEMPRE), kur piedalās M.Leščevica, S.Cakula, A.Andersons. Uzsākta pētniecība starptautiskā projektā „Student innovation labs – a way to sustainable and socially responsible growth (INNOLABS)”, projektā “Nature-biz” (M.Leščevica, A.Andersons). L.Mecece vada projektus Horizon 2020 projektā “[Future Oriented Collaborative Policy Development for Rural Areas and People – PoliRural](#)” (“[Sadarbības virzīta nākotnes politika lauku reģioniem un iedzīvotājiem - PoliRural](#)”) un Valsts pētījumu programmas "Latvijas mantojums un nākotnes izaicinājumi valsts ilgtspējai" projektu "[Latvijas valsts un sabiedrības izaicinājumi un risinājumi starptautiskā kontekstā \(INTERFRAME-LV\)](#)", kā arī piedalās ES Horizon 2020 programmas projektā "[CORE Organic Cofund](#)". 2020.gadā virziena docētāji iesaistījušies izpētes darbā projektā "Dzīve ar COVID-19: Novērtējums par koronavīrusa izraisītās krīzes pārvarēšanu Latvijā un priekšlikumi sabiedrības noturībai nākotnē" (Nr. VPP-COVID-2020/1-0013).

Kopīgās doktora programmas "Ekonomika un uzņēmējdarbība" izveide un īstenošana ielaujas un saskan ar virziena zinātniskās pētniecības mērķiem. Programmā tiks veicināta ekonomikas zināšanu pārnese uzņēmējdarbības praktiskajā vidē, veicinot vienotu Latvijas tautsaimniecības attīstību. Turklāt Programmas realizācijā tiks iesaistīts visu trīs augstskolu vadošais zinātniskais personāls, tādējādi nodrošinot arī vienotu zināšanu pārnesi akadēmiskajā vidē. Programmas struktūra un studiju kursu saturs, to īstenošanas metodes un formas Latvijas akadēmiskajā vidē ir inovatīvas, nodrošinot zinātniskā personāla kapacitātes pieaugumu un veicinot sociāli ekonomiskos aspektus akadēmiskajā vidē, kā arī sniedzot ieguldījumu Latvijas tautsaimniecības izaugsmei kopumā.

BV docētāju iesaiste zinātniskajā pētniecībā pakārtota ViA attīstības stratēģijā 2016. - 2020.gadam noteiktajām prioritātēm: izglītībā attīstīt studiju programmas un studiju virzienus ;zinātnes jomā

attīstīt pētniecību, kas būtu proaktīva atbilde sabiedrības izaicinājumiem atbilstoši studiju virzieniem un ārējam pieprasījumam; zināšanu pārneses un ideju līderības jomā īstenot zināšanu nodošanu sadarbības partneriem, Vidzemes reģiona intelektuālā līdera lomas pildīšana valsts un reģiona izaugsmes veicināšanā. BV virziena docētāju veiktais zinātniskās pētniecības darbs atbilst arī konkrētajiem BV virziena izvirzītajiem studiju stratēģiskajiem mērķiem-nodrošina starptautiski konkurētspējīgas augstākās izglītības saturu biznesa jomā, caur pētījumiem popularizē BV virzienu kā uzņēmējdarbības apguves, popularizēšanas un atbalsta centru Vidzemē. BV virziena docētāju zinātniskā un pētnieciskā darbība atbilst pētniecības mērķiem- veidot virzienu kā zinātnisko pētījumu centru reģionālās ekonomikas ilgtspējas attīstības jomā, sekmēt maģistru un doktorantūras studentu iesaisti pētniecībā. Zinātniski pētnieciskā darba tematiskā ievirze un praktiskā realizācija pozicionē virzienu kā biznesa ideju ģenerēšanas, uzņēmējdarbības uzsākšanas un inovatīvu risinājumu aprobācijas vietu, veido sadarbības tīklojumu ar augstskolām, citām izglītības iestādēm, uzņēmējiem un publisko sektoru zināšanu nodošanai un komercializācijai, tādējādi nodrošinot atbilstību stratēģiskajai prioritātei - sekmēt zināšanu pārnesi un ideju līderību reģionā.

Zinātnisko publikāciju, konferenču un projektu apkopojums apskatāms ziņojuma pielikumā (skat.18.pielikumu).

4.2. Zinātniskās pētniecības un/vai mākslinieciskās jaunrades sasaiste ar studiju procesu, tajā skaitā rezultātu izmantošanas studiju procesā raksturojums un novērtējums.

Pētniecības aktivitātes BV studiju virziena ietvaros pārsvarā tiek organizētas caur ViA HESPI institūtā realizētajiem pētījumiem un projektiem. Lielākā daļa no BV studiju programmās iesaistītajiem mācībspēkiem apvienojušies pētniecības virzienā "Ilgtspējīga tautsaimniecība un zināšanu sabiedrība", īstenojot pētījumus apakšvirzienos. Pētniecība attīstība cieši saistīta ViA stratēģiskajiem mērķiem, kas definēti ViA „Stratēģijā 2016 – 2020”. Pētnieciskā darbība visvairāk atbilst mērķim prioritātē "Izglītība": nodrošināt mūsdienīgu un kvalitatīvu, pētniecības rezultātos balstītu izglītības piedāvājumu, kas atbilst darba tirgus pieprasījumam un prognozēm, kā arī labai starptautiskajai praksei. Zinātniskā pētniecība studiju virzienā pašreizējā akreditācijas periodā notikusi, pateicoties ļoti aktīvam mācībspēku darbam zinātniski pētniecisko grantu, starptautisku projektu, valsts pētījumu programmas, docētāju doktora studiju ietvaros (A.Andersons – Vidzemes Augstskola, V.Silkāne un V.Melbārde- Latvijas Universitāte).

Zinātniskā darbība un publikāciju sagatavošana gan akadēmiskiem izdevumiem, gan ar populārzinātniskā formā notiek sasaistē ar studiju programmu saturu un īstenošanas mērķiem un uzdevumiem. Tai skaitā tiek veidoti kopīgi docētāju un studējošo pētniecības projekti bakalaura un maģistra darbu ietvaros. Kā piemēru var minēt 2018.gadā izdoto kolektīvo monogrāfiju "Zināšanu ekonomika Latvijas lauku un reģionu dzīvotspējai", kur kopā ar BV virziena docētājiem kā līdzautors ir bakalaura students R.Eglītis (*detalizēta informācija II.dalas, 4.5.punktā*).

Projektu rezultāti tiek integrēti studiju kursu lekciju saturā gan bakalaura, gan maģistra līmenī, docētāju projektu ietvaros radītās publikācijas tiek iekļautas studiju kursu obligātās vai papildu literatūras sarakstā. Kā piemēru var minēt vairāku virziena docētāju iesaiste Valsts pētījumu programmā ECOSOC LV, kur balstoties uz pētījumu rezultātiem, tika bakalaura programmai tika izstrādāts jauns studiju kurss "Reģionālā ekonomika", studiju kursā „Ekonomikas vēsture” iekļauts asoc. prof. G.Krūmiņa pētījums. Docētāji, regulāri apmeklējot un uzstājoties gan vietējās, gan

starptautiskās zinātniskās konferencēs, seko līdzī nozares jaunumiem, aktuālajiem pētniecības virzieniem. Tādā veidā tiek pilnveidots studiju kursu saturs, tiek nodrošināts, ka studiju kursi balstās visjaunākajās zinātnes atziņās un pētījumu rezultātos.

Akreditācijas periodā BV virzienā ir noticis kvalitatīvs un kvantitatīvs lēciens zinātniskajā pētniecībā, kas ir nodrošinājis jaunāko teorētisko atziņu un uzņēmējdarbības prakses piemēru integrāciju studiju saturā, tā aktualizējot un pilnveidojot studiju satura atbilstoši tautsaimniecības un nozares aktualitātēm.

Informācija par akadēmiskā personāla iesaisti zinātniskajā pētniecībā gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī pieejama ziņojuma II.daļas 4.1. punktā.

4.3. Starptautiskās sadarbības zinātniskajā pētniecībā un/ vai mākslinieciskajā jaunradē raksturojums un novērtējums, norādot arī kopīgos projektus, pētījumus u.c. Norādīt studiju programmas, kuras iegūst no šīs sadarbības. Norādīt turpmākos plānus starptautiskās sadarbības zinātniskajā pētniecībā un/ vai mākslinieciskajā jaunradē attīstībai

Ierobežotais zinātnes finansējums augstākajā izglītībā liek koncentrēties uz projektos balstītu pētniecību. kas vērojams arī BV virzienā. Visi vēlētie docētāji ir iesaistījušie nacionāla līmeņa vai starptautiskajos zinātnes projektos.

Akreditācijas periodā ir noslēdzies Nordplus augstākās izglītības projekta „Ziemeļu – Baltijas tīkls MVU internacionalizācijai” (NOBANET)posms(2013-2016),kura mērķis bija radīt tīklu un dalīties ar zināšanām, kas palīdzēs Eiropas un Ziemeļvalstu maziem un vidējiem uzņēmumiem uzsākt un realizēt internacionalizācijas procesu(prof.M.Lešceviča. A.Andersons).

Lekt.A.Andersonsveica ekspertīzi E-komercijas jomā(E-NOBANET projektā) E-business models for international SMEs (2016-2018).

Ar BV docētāju līdzdalību tika īstenots nozīmīgs mazo un vidējo uzņēmumu pārrobežu sadarbības veicināšanas projekts „EDU-SMEs:Curriculum alignment and cross-border coopertion with SMEs,” Interreg , Central Baltic (2015-2017), kur Latvijas puses-ViA projekta vadītāja bija M.Lešceviča, piedalījās A.Andersons, I.Grīnfelde.

M.Lešceviča piedalījās Nordplus projektā „”Practical Approach for Teaching Circular Economy”(2017-2018).

Docētājam iesaistījās arī tūrisma jomas projektos : Interreg BOOSTED(2016.-2019.),INTERREG CENTRAL BALTIC programmas projekts „Boosting Tourism Business Growth through Higher Professional Education”(A.Andersons, I.Grīnfelde, L.Veliverronena); ”Riverways”(Development of water tourism as nature and active tourism component in Latvia and Estonia),Latvijas -Igaunijas pārrobežu programma (2007-2013)(I.Grīnfelde).L.Veliverronena piedalījās kā pētniece projektā CHRISTA, INTERREG(2017-2018)un projektā Cult-RingG, INTERREG (2018), kuros veica tūrisma nozares attīstības izpēti stratēģiskās plānošanas kontekstā.

A.Andersons vadīja Nordplus programmas projektu „Building Educational Cooperation in Smart City”(2018-2019).

A.Līviņa piedalījās Nordplus pprogrammas tīklojumos „Network Circular Economy Future”(2017-2018)un” Baltic -Nordic Network for Creating New Earning logics an Rural Areas”.

“SEMPRE – Sociālā spēcīgāšana - spējīgāšana lauku apvidos”(2016-2019) projekts pētīja sociālo uzņēmējdarbību un atbalsta mehānismu izveidi sociālajiem uzņēmumiem(M.Leščevica, S.Cakula, A.Andersons).

Projekta “Student innovation labs – a way to sustainable and socially responsible growth” (INNOLABS)(2014-2016) ietvaros tika iegūta inovāciju laboratoriju izveides un vadības pieredze no universitātēm Nīderlandē un Dānijā un ViA izveidotas multidisciplināras un starpnozaru inovāciju laboratorijas(A.Šmitiņa, S.Cakula, A.Andersons).S. Cakula 2012.-2015.gadā piedalījās Cost projekta(European cooperation in Science and Technology) aktivitātē CLIMATE CHANGE AND MIGRATION: KNOWLEDGE, LAW AND POLICY, AND THEORY.(EU Framework Programme for Research and Innovation Horizon 2020.), kā arī projektā EDTECH Foundry educational development project. Norway), 2016-2017.

Turpmākie plānis starptautiskās sadarbības zinātniskajā pētniecībā ir saistīti ar iesākto projektu īstenošanas pabeigšanu, jo to ir pieteikami daudz pie salīdzinoši ierobežotajiem BV docētāju resursiem Turpinās darbs starptautisko zinātnes projektu ietvaros: Ziemeļu – Baltijas tīkls MVU internacionalizācijai (NOBANET) , (prof. M.Leščevica.), **Andersons A.** iesaistīts Interreg Central Baltic projektā “Business and Wellness from Green Economy Growth” (2018 – 2020).

Turpinās NatureBizz – „Uzņēmējdarbības veicināšana zaļās ekonomikas izaugsmes ietvaros” (2018-2020) projekta īstenošana (M.Leščevica, A.Andersons. I.Grīnfelde), kura mērķis ir uzlabot uzņēmēju prasmes un attīstīt zaļās uzņēmējdarbības konkurētspēju centrālās Baltijas jūras. Tiek plānots turpināt sadarbību ar Somijas, Zviedrijas un Igaunijas partneriem un iesniegt jaunu projekta pieteikumu aktivitāšu turpināšanai.

L.Mecece vada bioekonomikas jomas projektus: Horizon 2020 projekts Nr. 818496 “[Future Oriented Collaborative Policy Development for Rural Areas and People – PoliRural](#)”(“Sadarbības virzīta nākotnes politika lauku reģioniem un iedzīvotājiem - PoliRural”) (2019.-2022.);

Eiropas Savienības Horizon 2020 programmas projekts “[CORE Organic Cofund](#)” (2016.-2021.)

Pētījumu projekts “Palielināta mobilitāte un pakalpojumu pieejamība demogrāfisko izmaiņu ietekmētajos reģionos” (MAMBA) (2017-2020) tiek īstenots Interreg Baltijas jūras reģiona programmas ietvaros(A.Līviņa,S .Rozentāle), kur notiek mobilitātes risinājumu izpēte un ieviešana, lai uzlabotu pakalpojumu pieejamību demogrāfisko izmaiņu ietekmētajos reģionos, t.sk.Vidzemē reģionā. Projekti BV virzienam ir bāze pētījumiem ,un visu projektu īstenošanas rezultātā ir tapušas nozīmīgas zinātniskās publikācijas. Pētījumu rezultātus docētāji integrējuši savu kursu saturā gan bakalaura, gan maģistra līmeni, piem, „Starptautiskā ekonomika”, „E-komercija”, „Uzņēmējdarbības vide”, „Kvalitātes vadības sistēmas”, „Reģionālā ekonomika”, „Proaktīvāte un radošums” u.c.

Kopumā starptautiskā sadarbība tieši pētniecībā ir viens no virzieniem, kas jāturpina attīstīt, jo patlaban ir sasniegts labs līmenis studiju, akadēmiskā darba jomā (BV docētāji regulāri dodas ārvalstu docēšanas vizītēs, ik gadu tiek piesaistīti vieslektori no ārvalstu augstskolām), bet zinātnē sadarbības intensitāte varētu būt lielāka. 2019.gada nogalē ir uzsākta ViA Zinātniskās darbības stratēģijas izstrāde turpmākajiem 10 gadiem, un tajā kā viens no prioritāri sasniedzamajiem mērķiem ir iezīmēta tieši starptautiskās sadarbības zinātnē attīstība. To iespējams veikt, precīzāk iezīmējot un komunicējot iespējamiem partneriem ViA “nišas” zinātnes jomā, kā arī aktivizējot partneru tīklu, mērķtiecīgi strādājot līdzekļu piesaistē, mainot fokusu no konkurēšanas par nacionālā mērogā pieejamu finansējumu uz Eiropas Komisijas u.c. finanšu avotiem.

Projekta „Atbalsts Vidzemes Augstskolas efektīvai iesaistei starptautiskajā zinātnes aprītē (ViA-Int)” mērķis ir sekmēt Vidzemes Augstskolas (ViA) pētnieciskā personāla iesaistīšanos starptautiskos pētniecības projektos, tādā veidā stiprinot pētnieku kapacitāti starptautisku projektu

izstrādē, veicinot pētnieku starptautiska kontaktu loka veidošanos un tīklošanās iespējas un attīstot pētniecības iestrādes ViA pētījumu apakšvirzienos, kā rezultātā ViA piedalīsies vismaz 7 ERAF atbalstītu un virs kvalitātes sliekšņa novērtētu programmas „Apvārsnis 2020” un Eiropas Savienības 9. letvara programmas projektu pieteikumu sagatavošanā.

4.4. Norādīt, kā tiek veicināta mācībspēku iesaiste zinātniskajā pētniecībā un/vai mākslinieciskajā jaunradē. Akadēmiskā personāla zinātniskās pētniecības un/vai mākslinieciskās jaunrades studiju virzienam atbilstošajā nozarē raksturojums un novērtējums, sniedzot piemērus un kvantitatīvo datu apkopojumu par studiju virzienam atbilstošām zinātniskāspētniecības un/vai mākslinieciskās jaunrades aktivitātēm pārskata periodā -akadēmiskā personāla publikācijām, dalību konferencēs, mākslinieciskās jaunrades aktivitātēm, dalību projektos u.c., sakārtojot pēc nozīmīguma.

Pētniecības aktivitātes BV studiju virziena ietvaros galvenokārt tiek organizētas caur ViA HESPI institūtu, kurā ievēlēti vairāki mācībspēki: prof. M.Rozentāle, prof. M.Lešceviča, prof.A.Līviņa, docente V.Silkāne, docente L.Veliverronena, lekt. Aigars Andersons, lekt. I.Grīnfelde. Virzienā iesaistītie docētāji iekāpļaujas HESPI pētnieciskajā virzienā „Ilgtspējīga tautsaimniecība un zināšanu sabiedrība”, iesaistoties pētniecībā kādā no četriem apakšvirzieniem. BV virziena pētnieciskās intereses pamatā saistās ar apakšvirzieniem Tautsaimniecības attīstība un reģionu pārvaldība, Aprites ekonomika un vide, Cilvēkresursu attīstība un iekļaujošā politika. Docētāju zinātniskā tematika aptver nacionālās un reģiona ekonomikas, vides un pārvaldības aspektus. A.Andersons ir ieguvis maģistra grādu sociālo sistēmu modelēšanā, un tāpēc pētniecībā pārstāv arī otru virzienu - Sociotehnisku sistēmu modelēšanas tehnoloģijas, kas ir viens no pētniecības virzieniem SSII zinātniskajā institūtā.

HESPI ietvaros piesaistīts finansējums arī vairāku Valmieras pilsētas pašvaldības grantu programmas finansētu projektu ietvaros, kas ļauj piesaistīt docētājus pētniecībai. Nozīmīgākie Valmieras granta pētījumi ir: „Cilvēkresursu (tajā skaitā talantu) piesaistes iespējas un priekšnosacījumi Valmieras pilsētai. Iedzīvotāju piesaistes stratēģijas izstrāde Valmieras pilsētai” (2018-2019) un „Vidzemes Augstskolas piedāvāto studiju programmu pieprasījums un atbilstība darba tirgus pieprasījumam nākotnē” (2016-2017). Minētie pētījumi ir būtisks ieguldījums reģiona sociālekonomiskās situācijas, darba tirgus izpētē, kā arī ViA attīstības plānošanā.

Kopš 2018.gada HESPI pakāpeniski pieaug zinātnes bāzes finansējums, kas ir papildu iespēja apmaksāt docētāju zinātnisko darbību. Arī no ViA pamatbudžeta tiek atvēlēti līdzekļi publicēšanās apmaksai, ja publikāciju sagatavošana jau netiek finansēta kāda projekta ietvaros.

BV studiju virziens aktīvi strādā, lai piesaistītu jaunus spēkus pētniecībā, tai skaitā doktorantūras studentus jaunu iniciatīvu attīstībai - piemēram, 2019.gada rudenī darbu kā vieslektore sāka doktorante M.Prata, kuras interešu loks ir organizāciju pārvaldība un digitālais mārketing.

ViA akadēmiskajai videi loģisks un likumsakarīgs iesaistes veids zinātniskajā pētniecībā ir doktorantūras studijas. Iepriekšējā akreditācijas periodā vairāki docētāji ir ieguvuši doktora grādu nozarēs, kuras pārstāv BV studiju saturā un atbilstoši docētājiem studiju kursiem. Promocijas darbu tematika atspoguļo docētāju plašo ekspertīzi uzņēmējdarbības jomas izpētē. Darbu temati un informācija par aizstāvēšanas gadu apkopota zemāk pievienotajā tabulā (*skat. 4.tabulu*), pievienota arī informācija par studiju virzienā esošo programmu īstenošanā iesaistīto lektoru amatā vēlēto doktorantu promocijas darbu tematiem.

4.tabula. BV virzienā iesaistīto docētāju aizstāvētie un plānotie promocijas darbi

Mācībspēka vārds, uzvārds	Zinātniskais grāds un akadēmiskais amats	Promocijas darbs temats	Aizstāvēšanas gads
Renāte Cāne	Dr.sc.comm, docente	Latvijas dokumentālā kino komunikatīvo funkciju transformācija (1944–1990)(BA Turība)	2014
Linda Veliverronena	PhD, docente	Conceptualizing Engagement Modes: Understanding Museum–Audience Relationships in Latvian Museums(Tartu universitāte)	2016
Vineta Silkāne	Dr.psych, Mg.math. docente	Prokrastinācijas, diskontēšanas un personības iezīmju saistība ar veselības uzvedību (Latvijas Universitāte)	2018
Madara Prata (PRATT)	Doktorantūras programma „Sociotehnisku sistēmu modelēšana”, lektore	Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju ietekme uz nodarbināto motivāciju	Plānots 2021
Aigars Andersons	Doktorantūras programma „Sociotehnisku sistēmu modelēšana”, lektors	Integrētais servisa orientētais biznesa modelis digitāli transformējamās ekosistēmās	Plānots 2021
Vija Melbārde	Doktorantūras programma „Vadzinības”, lektore	Cilvēkresursu attīstības vadības pilnveide reģionā	Plānots 2021
Jānis Kapustāns	Doktorantūras programmas „Politika”, lektors	Sadarbības un konkurences faktori trīs Baltijas valstu ārpolitikā no 1991.gada līdz mūsdienām	Plānots 2022

Trijiem docētājiem jau ir profesionālā izglītība vai maģistra grāds ekonomikā un biznesa vadībā, bet pārējie docē savas nozares kursus BV virziena programmās. Komunikācijas un inženierzinātņu, psiholoģijas un politikas zinātņu atziņu integrācija sekmēs starpdisciplināritāti, aktuālo nozaru tendenču integrāciju studiju saturā.

Daļa docētāju promocijas darba izstrādei izmantojuši ViA piedāvātas akadēmiskā atvaļinājuma iespējas, kas ir nopietns atbalsts studijā, izbrīvējot laiku pētniecībai un promocijas darba sagatavošanai.

Jāuzsver, ka docētāji arī iesaistās dažādās aktivitātēs (kursu, semināru vadīšana, biznesa konsultācijas, stratēģiskās plānošanas dokumentu izstrāde uzņēmējiem un pašvaldībām u.c. praktiskā iesaiste un atbalsts uzņēmējdarbības jomai), kas nav zinātniskā darbība, bet tās ļoti būtisks atbalsts uzņēmējdarbībai un publiskajam sektoram, sabiedrības zināšanu un izpratnes līmeņa celšanai.

Biznesa vadības docētāji visu iepriekšējo akreditācijas periodu aktīvi līdzdarbojušies Vidzemes reģiona skolēnu zinātniski pētniecisko darbību (SZPD) konsultēšanā izstrādes procesā, konferences organizēšanā, darbu recenzēšanā un vērtēšanā.

Arī ViA iekšienē BV docētāji sekmē informācijas apriti un zinātniskās darbības kvalitātes nodrošināšanu, piemēram, informējot kolēģus par pieredzi, kas gūta konferencēs par ekonomikas un uzņēmējdarbības aktualitātēm.

Iesaisti pētniecībā stimulē arī HESPI institūta aktivitātes finansējuma piesaiste un pasūtījuma

pētījumi. BV virziena docēšanā iesaistītie mācībspēki ir īstenojuši: Vidzemes plānošanas reģiona (Via Hanseatica tūrisma maršruta nākotnes sadarbības modelis, 2014.), Madonas novada fonda (Pētījums par vietējās attīstības stratēģijas „Madonas novada fonda darbības stratēģijas 2009.-2013.gadam” rezultātiem-LEADER projektu radītā situācija un rezultāti, 2014), Vides aizsardzības un reģionālās ministrijas (Ziņojuma sagatavošana par mazo un vidējo pilsētu izaicinājumiem, ekonomiskās attīstības potenciālu, ietekmi uz kopējo teritoriālo attīstību gan Latvijas, gan Eiropas Savienības mērogā, kā arī turpmākiem attīstības virzieniem, 2014), biedrības „Cēsu rajona lauku partnerība”(Vietējās attīstības stratēģijas ieviešanas gaita un piensums biedrības „Cēsu rajona lauku partnerība” darbības teritorijas attīstībai,2015), Valsts reģionālās attīstības aģentūras (VASAB pārskata “Baltijas jūras reģiona pilsētu attīstība” saturiskās informācijas sagatavošana, 2015-2016) pasūtījuma pētījumus. HESPI pētījumā „Pašvaldības iespējas ietekmēt vietējās ekonomikas attīstību”(2016)piedalījās vairāki BV docētāji-V.Valtenbergs, L.Veliverronena, A.Līviņa BVV maģistrants).

Nozīmīgākā aktivitāte BV docētājiem bija piedalīšanās Valsts pētījumu projekta ECOSOC LV trijos apakšprojektos: 5.2.2.Inovācijas un uzņēmējdarbības attīstība Latvijā atbilstoši viedās specializācijas stratēģijai (M.Lešceviča un BVV maģistrante); 5.2.3. Latvijas lauku un reģionālās attīstības procesi un iespējas zināšanu ekonomikas kontekstā (S.Rozentāle, G.Krūmiņš, M.Ore, V.Melbārde, bakalaura un maģistra studenti); 5.2.8. Kultūrvides attīstības, vides daudzveidības saglabāšanas un urbanizācijas procesi Latvijas līdzsvarotās attīstības kontekstā (A.Līviņa, L.Veliverronena, I.Grīnfelde un maģistra studenti).Dalība projektā deva iespēju iesaistīties docētājiem, kas nav vēlēti pētnieki.

Šobrīd HESPI institūtā docētāji strādā divos projektos Valsts pētījumu programmas "Latvijas mantojums un nākotnes izaicinājumi valsts ilgtspējai (2018-2021)"ietvaros , īstenojot projektu „Vērtības darbībā: atbildīgas, drošas un izglītotas pilsoniskās sabiedrības attīstība ar pētniecību un rīcības modeļu izstrādes palīdzību” (doc.V.Silkāne) un īstenojot projektu "Dokumentārā mantojuma izpētes nozīme, veidojot sinerģijas starp pētniecību un sabiedrību"(A.Līviņa).

M.Lešceviča, sadarbībā ar Agrāro resursu un ekonomika institūtu, ir iesaistījusies Valsts pētījumu programmas "Latvijas mantojums un nākotnes izaicinājumi valsts ilgtspējai" projektā "[Latvijas valsts un sabiedrības izaicinājumi un risinājumi starptautiskā kontekstā \(INTERFRAME-LV\)](#)", (2018-2021) .

Pētniecības projekts "Latgales uzņēmējdarbības attīstības stratēģijas izstrāde jomā "Uzņēmumu tūrisma pakalpojumu veidošana" (2019-2021) tiek īstenots Eiropas lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) Latvijas lauku attīstības programmas ietvaros, tas ir Biedrība "Ludzas rajona partnerība" pasūtījums.

Docētāja I.Gintere ar pēcdoktorantūras pētniecības atbalstu (ERAF) īsteno projektu "Modernisma mākslas kodu veicināta IKT produktu inovācija" (Leveraging ICT product innovations by enhancing codes of modern art), kura zinātniskais mērķis ir pētījums informācijas un komunikāciju tehnoloģiju (IKT) zinātnes jomā un modernās mākslas jomā Latvijā, lai rastu jaunas idejas IKT veicināšanai, balstoties uz mūsdienu kultūras tradīcijām.

Valmierai un reģionam ļoti nozīmīgs projekts ir "Eiropas nākamās paaudzes mazās pilsētas" (Next Generation Micro Cities of Europe, 2018-2021), kas veic Valmieras un Ventspils kā reģionālo ekonomikas centru izpēti, lai risinātu kopīgus izaicinājumus ieviestu pilsētu attīstības inovācijas. Informācija par starptautiskajiem zinātniskās pētniecības projektiem pieejama *II.dalas, 4.3.punktā*.

Pārskata periodā BV virziena programmās iesaistītajiem docētājiem ir 231 zinātniskās publikācijas, vislielākais skaits (68) bija 2017.gadā, ko var skaidrot ar lielu skaitu iesaistīto mācībspēku Valsts pētniecības programmā ECOSOC LV(2-14-2018).Docētāji ir bijuši iesaistīti 95 dažādos projektos , no

kuriem 45 ir bijuši starptautiska mēroga projekti. Pārskata periodā mācībspēki ir piedalījušies 155 konferencēs, no tām 141 ir starptautiskas.

Veicot zinātniskās pētniecības situācijas analīzi BV studiju virzienā, var secināt, ka pētījumu tematikai ir plašs spektrs, taču pamatā pētījumi ir saistīti ar ekonomikas un uzņēmējdarbības nozari, reģionālās attīstības tematiku, neliela daļa ir saistīta ar tūrisma aspektu izpēti, kas arī ir uzņēmējdarbības joma.

BV studiju virzienā esošo studiju programmu īstenošanā iesaistītā vēlētā pētnieciskā personāla zinātnisko publikāciju saraksts apskatāms ziņojuma pielikumā (*skat. 18.pielikumu*).

4.5. Norādīt, kā tiek veicināta studējošo iesaiste zinātniskajā pētniecībā un/ vai mākslinieciskajā jaunradē. Novērtēt un raksturot katra studiju programmas līmeņa, kurš tiek īstenots studiju virzienā, studējošo iesaisti zinātniskajā pētniecībā un/vai mākslinieciskajā jaunradē, sniedzot piemērus studējošajiem piedāvātajām un izmantotajām iespējām.

Būtiska loma studentu pētniecības prasmju veidošanā un attīstīšanā ir ViA studentu pētniecisko darbu konferencei, kura kopš 2007.gada. Konferencēs mērķis ir veicināt studentu iesaistīšanos zinātnē un pētniecībā, sekmēt radošo spēju attīstību un studējošo profesionālo izaugsmi, papildinot savas zināšanas, kā arī noteikt labākos un veiksmīgākos pētījumu autorus dažādās zinātņu nozarēs. konferencē piedalās arī citu augstskolu studenti. Konferencēs darbs tiek organizēts sekcijās, un viena no sekcijām ik gadus ir BV pārziņā un ietver aktuālo ekonomikas un uzņēmējdarbības tematiku. BV virzienā labākos bakalaurs darbus dalībai konferencē rekomendē Valsts pārbaudījumu komisija, BV studiju virziena padome virza labākos gada projektus, ar pētījumu rezultātiem piedalās projektos iesaistītie studenti.

Nozīmīga loma ViA pētnieciskā darba organizēšanā tie piešķirta studējošo iesaistei zinātniskajā pētniecībā. Bakalaurs programmas ietvaros tiek izveidotas pētnieciskā darba pamatprasmes, kas tālāk tiek attīstītas maģistra programmā. Uzsākot BV virzienā īstenot doktora studiju programmu, ir plānots studiju procesu balstīt pētniecībā, doktorantus kā zinātniskos asistentus un pētniekus iesaistot HESPI projektu īstenošanā. Pārskata periodā pētniecībā pamatā iesaistīti maģistra līmeņa studenti, lai gan atzīstamus sasniegumu pētniecībā ir parādījuši arī bakalaurs studenti. Maģistrā studentu iesaiste ir mērķtiecīgi virzīta uz ieinteresēto un spējīgāko studentu sagatavošanu doktora studijām.

No 2014-2018. gadam augstskolas mācībspēki piedalījās Valsts pētījumu programmas EKOSOC-LV5.2.2. apakšprojekta *Inovācijas un uzņēmējdarbības attīstība Latvijā atbilstoši viedās specializācijas stratēģijai ietvaros kā asistenti* tika iesaistīti BV bakalaurs studiju virziena studenti Rolands Eglītis un kā līdzautors piedalījās kolektīvās monogrāfijas izstrādē: Krūmiņš G., Rozentāle S., Melbārde V., Ore M., Andersons A., **Eglītis R.**, (2018) nodaļas "Vidzemes reģions" autori monogrāfijā "Zināšanu ekonomika Latvijas lauku un reģionu dzīvotspējai", galv. red. B.Rivža. Rīga: LLA, 2018, 160.-228.lpp., ISBN 978-9934-8744-1-3,

https://lufb.llu.lv/LLUgramatas/Monografija_Zinasanu_ekonomika_Latvijas_lauku_rejonu_dzivotspejai.pdf

BV virziena ietvaros zinātniskajā pētniecībā valsts un reģiona līmeņa projektos pamatā tiek iesaistīti BVVmaģistra programmas studenti, bet docētāji iesaista arī citu programmu studentus. Docētāju sadarbību maģistra līmenī parāda tālāk teksta aplūkoti piemēri.

Nozīmīgu ieguldījumu kopējā virziena pētniecībā ir devusi prof. Rozentāles sadarbība ar BVV maģistra programmas studenti Ievu Kreituze un Sociotehnisko sistēmu modelēšanas maģistra studiju programmas studentu Aigaru Andersonu.

I. Kreituze piedalījās 2016. gada Valmieras pašvaldības granta pētījumā kā asistente, bija līdzautore Gala ziņojumam Valmieras pilsētas pašvaldības granta projektam (veikts pēc Valmieras pilsētas pašvaldības pasūtījuma):

Rozentāle S., Līviņa A., Andersons A., Brīgsa S., **Kreituze I.** (2016) Valmierā un Vidzemes reģionā piedāvātās izglītības atbilstība uzņēmēju pieprasījumam un nodarbinātības prognozēm.

https://www.valmiera.lv/images/userfiles/cits/Petijums_Darba_tirgus_01_02.pdf

I. Kreituze ir līdzautore divās publikācijās, kas indeksētas WEB of Science datu bāzēs:

1. Rozentale S., Livina A., Brīgsa S., Andersons A., **Kreituze I.** (2016) Future Labour Market Demand in Vidzeme Region, Latvia. In 9th International Scientific Conference - Business and Management, Book Series: Business and Management, Ind. **Web of Science** <http://www.bm.vgtu.lt/index.php/verslas/2016/paper/viewFile/19/19>
2. Livina A., Rozentale, S., Brīgsa, S., Andersons A., **Kreituze I.** (2016) Personal Competences for Future Labour Market in Vidzeme Region, Latvia. In Proceeding Economic Science for Rural Development: Integrated and Sustainable Regional Development, Production and Co-operation, pp. 107-113. Ind. **Web of Sciences**.

Profesores Rozentāles vadībā A. Andersons veica nozīmīgu pētījumu maģistra darba ietvaros: A. Andersons VIDZEMES REĢIONA Pašvaldību ilgtspējīgas attīstības dinamiskā IMITĀCIJAS modeļa izstrāde (2017). Maģistra darba izstrāde un dalība VPP EKOSOC-LV pētījumi rezultējās kopīgā publikācijās:

1. Rozentāle S., Andersons A. (2017) – "Indicators Affecting Vidzeme Region Smart Development," Conference Proceeding Environment, Technology, Resources. Publisher: Rezekne Higher Education Institution, Pages 240-245, Ind. SCOPUS;
2. Andersons A., Rozentāle S. (2017) – "Dynamic Simulation Model for Sustainable Municipality Development in Vidzeme Region, Latvia", Conference Proceeding Environment, Technology, Resources, Pages 11-17, Ind. SCOPUS.

Kopdarbībā ar prof. M. Leščevicu I. Kreituze ir pētījusi diasporas iesaiste jautājumus Latvijas darba tirgū: Leščevica, M., Kreituze, I. (2018). In: Proceedings of the International Scientific Conference "RESEARCH FOR RURAL DEVELOPMENT 2018." Volume II, 2018. pp 173 – 179.

Prof. Mairas Leščevicas vadībā EKOSOC_LV VPP projektā 5.2.2. "Inovācijas un uzņēmējdarbības attīstība Latvijā atbilstoši viedās specializācijas stratēģijai" kā zinātniskās viesasistentes) strādāja maģistra studentes Anna Zamele Novicka un Mairita Zaķe (2017-2018).

Studentu iesaiste pētnieciskajā darbā doktorantūras līmenī virziena ietvaros tika uzsākta no 2020. gada septembra, jo programmā "Ekonomika un uzņēmējdarbība" pirmie doktoranti uzņemti 2020./2021. akadēmiskajā gadā.

Pārskata periodā Prof. Sarmas Cakulas vadībā lektore M. Prata (PRATT) izstrādā savu promocijas darbu "Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju ietekme uz darbinieku motivāciju", kura rezultātus M. Prata (PRATT) ir publicējusi zinātniskajos rakstos:

1. Pratt and S. Cakula, "The Impact of Using Technology-Based Communication on Quality of Work Relationships", Baltic J. Modern Computing, Vol. 8 (2020), No. 1, 143-153: <https://doi.org/10.22364/bjmc.2020.8.1.07> (Scopus),

2. Pratt, S. Cakula (2020) THE IMPACT OF INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES (ITC) ON EMPLOYEES' MOTIVATION, INTED2020 Proceedings, pp. 1581-1589. (Web of Science),

3. Pratt M., Boudhane M., Cakula S. (2021) Predictive Data Analysis Model for Employee Satisfaction Using ML Algorithms. In: Saeed F., Al-Hadhrami T., Mohammed F., Mohammed E. (eds) Advances on Smart and Soft Computing. Advances in Intelligent Systems and Computing, vol 1188. Springer, Singapore: https://doi.org/10.1007/978-981-15-6048-4_13.

Pētnieciskā darba attīstība augstskolā un virziena ietvaros ir arī rezultējusies studentu noslēguma darbu kvalitātēs pieaugumā, kas rezultējies sasniegumos Latvijas mērogā. Māris Riekstiņš ir ieguvis LEAF balvas 2019 Atzinības rakstu par bakalaura darbu "WOLF SYSTEM SIA jauna produkta ražošanas uzsākšana: investīciju projekta analīze" (darba vadītāja S. Rozentāle), Baiba Stikāne - ir ieguvis LEAF balvas 2015 Atzinības rakstu par bakalaura darbu "IT projektu vadība un projektu plānošanas sistēmas ieviešana uzņēmumā "Muuv" (darba vadītāja V. Melbārde).

Papildus iepriekš minēto studentu iesaistei, dažādu pētniecības darbu izpildē HESPI ietvaros pārskata periodā tika iesaistīti 4 maģistra studenti. Jāatzīmē, ka BV visi virziena docētāji arī aktīvi līdzdarbojušies skolēnu pētnieciskās darbības organizēšanā un pilnveidē - ir IZM konsultanti, piedalās Vidzemes reģiona Skolēnu pētniecisko darbu recenzēšanā un vērtēšanā, tādējādi veidojot pētniecības prasmes potenciālajiem studentiem.

Jāsecina, ka studentu iesaiste zinātniskajā pētniecībā ir būtiski pieaugusi, ko sekmē BV virziena docētāju augošā iesaiste zinātniskajā pētniecībā HESPI ietvaros, dalība dažāda līmeņa pētniecības projektos. Pārskata periodā pētniecībā tika iesaistīti visu studiju programmu studenti, bet pamatā tomēr tie bija maģistra līmeņa studenti, un to iesaiste tika mērķtiecīgi virzīta uz ieinteresēto un spējīgāko studentu sagatavošanu doktora studijām, kas arī tiks turpināts nākotnē. Bakalaura līmeni pētniecībā iesaistījās studenti, kas bija motivēti tālākām studijām un kurus interesēja zinātniskā izpēte. Jāatzīmē, ka bakalaura un maģistra līmeņa noslēguma darbi BV virzienā ir lietišķi pētījumi, kas rada priekšnoteikumus sadarbībai pētījumos zinātnisko institūciju ietvaros. Nākošajā periodā tiek plānota daudz lielāka studentu iesaiste un ieguldījums zinātniskajā pētniecībā, ko nodrošinās jaunizveidotā doktora studiju programma "Ekonomika un uzņēmējdarbība".

4.6. Augstskolas/ koledžas darbībā, galvenokārt novērtējamā studiju virzienā, piemēroto inovāciju formu (piemēram, produktu inovācijas, procesa inovācijas, mārketinga inovācijas, organizatoriskās inovācijas) īss raksturojums un novērtējums, sniedzot piemērus un novērtējot to ietekmi uz studiju procesu.

BV studiju virzienā pārskatā periodā galvenais fokuss bijis uz produkta - studiju piedāvājuma-inovāciju radīšanu. Pēc BV docētāju iniciatīvas, sadarbībā ar ViA zināšanu un tehnoloģiju centru un Valmieras biznesa inkubatoru, ir radīta pirmsinkubācijas platforma kā atbalsts jaunajiem uzņēmējiem. Ir radīta iespēja sagatavoties un uzsākt uzņēmējdarbību jau studiju laikā, platforma ietver darbošanās iespējas trijās laboratorijās. Biznesa izmēģinājumu laboratorija (B-LAB) radīta ViA studentu biznesa ideju atbalstam un izvērtējumam pirms uzņēmējdarbības uzsākšanas, nodrošinot tam nepieciešamo konsultatīvo un infrastruktūras atbalstu. Inovāciju laboratorija (I-LAB) ir vieta studentu - uzņēmēju - organizāciju sadarbības izaicinājumu risināšanai, pielietojot radošu un inovatīvu pieeju, te ir iespēja strādāt pie reāliem un inovatīviem produktiem/pakalpojumiem konkrēta uzņēmuma vajadzībām. Studentu prakses laboratorija (S-LAB) piedāvā iespēju studentiem iziet studiju praksi vai iegūt praktisku pieredzi darbojoties kādā no ViA laboratorijām un izstrādājot

produktus un pakalpojumus dažādām iestādēm un organizācijām, iespēja praktiski izstrādāt projektu akadēmiskā gada ietvaros vai īsākā laika periodā, studentiem tiek nodrošināti mentori (docētāji, uzņēmēji) un nepieciešamās apmācības. Piemērs un apliecinājums tam, ka produktu inovācijas dod rezultātu, ir studentu panākumi biznesa ideju konkursos: Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) rīkotā reģionālo biznesa ideju konkursa “Biznesa ekspresis” (2016) Vidzemes finālā par konkursa uzvarētāju Vidzemes plānošanas reģionā kļuva BV bakalaura studentes E.Rubene un I. Vozkova ar biznesa ideju ražot dabiskas izcelsmes ziedes suņiem, iegūstot 5000 eiro savas idejas īstenošanai. Jaunietes 2017.gadā uzsāka savu uzņēmējdarbību un turpina to attīstīt.

Pirmsinkubācijas platforma ietver sevī arī pedagoģiskas inovācijas, jo tas ir alternatīvs apmācības veids, kas nodrošina praktisku rezultātu-students tiek sagatavots iestājai Biznesa inkubatorā un biznesa uzsākšanai. Šobrīd Projekta NatureBizz projekta ietvaros ar Ziemeļvalstu kolēģiem tiek izstrādāta starpnozaru un profesionālās izglītības specializēta starpnozaru un profesionālās izglītības programma zaļo mikrouzņēmumu attīstīšanai. Zaļā kustība un pieprasījums pēc dabīgiem, veselīgiem un ekoloģiskiem produktiem un pakalpojumiem paver plašas ekouzņēmējdarbības iespējas, un no 2021.gada plānots arī piedāvāt šo apmācību pirmsinkubācijas platformā.

Šāda veida inovācijas nodrošina studiju satura pilnveidošanu, apmācības kvalitātes uzlabošanu, kā arī rosina pārmaiņas studējošo domāšanā un nākotnes biznesa uzvedībā.

Par produkta un marketinga inovāciju uzskatāms tas, ka BV bakalaura studentiem ir iespēja iegūt ar SIA Tilde saskaņotu sertifikātu grāmatvedībā un SIA Briox Latvia sertifikātu, kas apliecina finanšu prastības kvalitāti un darbojas arī kā mārketinga rīks. Par tādu uzskatāms arī BUSINET (Starptautiskais biznesa izglītības tīkls) sertifikāts un diploms par sasniegumiem starptautiskajā sadarbībā, ko var saņemt studenti, kas mobilitātes ietvaros bijuši tīkla dalībvalstīs.

Minētie piemēri - sertifikātu un diplomu ieguves iespēja būtiski motivē studentus sekmīgākai un padziļinātai profesionālo zināšanu un prasmju apguvei, tādejādi ceļot studiju kvalitāti, nodrošinot absolventiem konkurētspējas priekšrocības vietējā un starptautiskā ar darba tirgū.

Studiju procesa organizācijā un studentu motivēšanā BV virziena ietvaros nozīmīga ir BV izcilības balva, ka ir pasniedzēju, absolventu, kolēģu un draugu veltījums gada izcilākajam studentam, kurš ir godam prezentējis un nesis BV un augstskolas vārdu publiskajā telpā. Tas ir veids, ka virzienā atbalstīt talantīgus spējīgus un īpaši apdāvinātus studentus.

Pedagoģiskās inovācijas ir viens no caurviju tematiem kopš 2018.gada īstenotajā Eiropas Sociālā fonda projektā “Vidzemes Augstskolas akadēmiskā personāla pilnveide un cilvēkresursu attīstība” (SAM 8.2.2.), kura ietvaros docētāji hospitē kolēģu nodarbības, diskutē par novēroto, par profesionālās pilnveides iespējām. Šā projekta ietvaros tiek testēta arī jauna sadarbības forma ar nozares uzņēmumiem – tiek organizētas docētāju stažēšanās iespējas pie komersantiem, kas sekmē ciešākas sadarbības veidošanos ar nozari.

Ļoti būtisks inovāciju bloks ir tehnoloģiskās inovācijas, ieguldījumi IKT iespēju paplašināšanā. Kopš 2020.gada rudens docētājiem arī pieejama moderni aprīkota multimediju studija, kurā iespējams gan ierakstīt lekcijas, gan arī vadīt tiešsaistes studijas, izmantojot gaismas tāfeli. Ir aprīkota arī viena nodarbību auditorija, kurā iespējams organizēt mazo grupu darbu, projektu-bāzētu studiju procesu. Šie uzlabojumi veikti projektā "Eiropas nākamās paaudzes mazās pilsētas (Next Generation Micro Cities of Europe) sadarbībā ar Valmieras pašvaldību, Ventspils augstskolu un citiem partneriem. Inovāciju ietekme uz studiju procesu vērtējama kā augsta - docētāji ir modernizējuši savas studiju metodes, ir notikusi pedagoģiskā pilnveide, kuras rezultātā docētāji paplašinājuši savu pedagoģisko metožu klāstu, arī saites, kas izveidotas ar nozares uzņēmumiem stažēšanās programmas ietvaros, paplašinājušas iespējas piesaistīt vieslektorus.

II - Studiju virziena raksturojums (5. Sadarbība un internacionalizācija)

5.1. Novērtēt, kā studiju virziena ietvaros īstenotā sadarbība ar dažādām Latvijas un ārvalstu institūcijām (augstskolām/ koledžām, darba devējiem, darba devēju organizācijām, pašvaldībām, nevalstiskajām organizācijām, zinātnes institūtiem u.c.) nodrošina virziena mērķu un studiju rezultātu sasniegšanu. Norādīt, pēc kādiem kritērijiem tiek izvēlēti studiju virzienam un studiju programmām atbilstošie sadarbības partneri un kā sadarbība tiek organizēta, raksturojot sadarbību ar darba devējiem, papildus norādīt mehānismu darba devēju piesaistei.

Biznesa vadības virzienā īstenotā sadarbība ir pakārtota virziena stratēģisko mērķu un rezultātu sasniegšanai.

Galvenie kritēriji sadarbības uzsākšanai: iespējas studiju programmu satura un organizācijas pilnveidei konkurētspējas nodrošināšanai; studiju virziena pozicionēšana augstākās izglītības tirgū; ārvalstu studentu piesaistes iespējas; sadarbības partneru tīklojuma paplašināšana nacionālā un starptautiskā līmenī; starptautiskās pieredzes apgūšana; iespējas attīstīt virziena zinātnisko pētniecību un palielināt tās kapacitāti, studentu iesaistes iespējas pētniecībā; sadarbības padziļināšana ar reģiona uzņēmējiem un publisko sektoru studiju satura pilnveidē, studentu profesionālo kompetenču novērtēšanā un nozares inovatīvu risinājumu ieviešanā.

Biznesa vadības virziena studiju virziens kā vienu no galvenajām prioritātēm savā darbībā augstākās izglītības telpā ir definējis sadarbības veidošanu ar Latvijas augstākās izglītības iestādēm.

Latvijā regulāra sadarbība ir ar reģionālajām augstskolām - Rēzeknes tehnoloģiju akadēmiju, Daugavpils Universitāti, Latvijas Lauksaimniecības Universitāti, Ventspils Augstskolu (semināri, pieredzes apmaiņa, vieslekcijas, darbs valsts pārbaudījumu komisijās). Nozīmīgais sadarbības rezultāts ir konsorcijs izveide (ViA, RTA, VeA) un kopīgas doktora studiju programmas "Ekonomika un uzņēmējdarbība" izstrāde un licencēšana. Pārskata periodā pētniecībā sadarbība attīstījās Valsts pētījumu programmas ECOSOC LV ietvaros, kur veidojās veiksmīgas iestrādes ar LLU, DU, LU, Liepājas Universitāti un VeA.

ViA un Biznesa vadības virzienam ir noslēgti sadarbības līgumi ar Alberta koledžu un Juridisko koledžu par sadarbību studijās un pētniecībā. Aktīvāka komunikācija un sadarbība notiek ar Alberta koledžu, kur docētāji ir iesaistījušies valsts pārbaudījumu darbu recenzēšanā.

Virziena docētājiem izveidojusies laba sadarbība ar Vidzemes plānošanas reģiona administrāciju, notiek regulāra informācijas apmaiņa un iesaiste pētījumu veikšanā, kā arī prakses nodrošināšanā. Veiksmīga sadarbība izveidojusies ar vairākām pašvaldībām Vidzemē, (Valmieras, Cēsu, Amatas, Priekuļu, Kocēnu, Mazsalacas, Ķekavas novads u.c.), kas izpaužas pārstāvju dalībā valsts pārbaudījumu komisijās, prakšu vietu nodrošināšanā pašvaldībā, pašvaldību pārstāvju iesaistē valsts pētījumu un vietējā līmeņa programmās, tiek atbalstīti studenti lietišķo pētījumu izstrādē.

Ar Valmieras pašvaldības granta atbalstu pārskata periodā virziena docētāji - HESPI pētnieki veica vairākus nozīmīgus pētījumus, reaģējot uz reģiona aktualitātēm (*Vidzemes Augstskolas piedāvāto studiju programmu pieprasījums un atbilstība darba tirgus pieprasījumam nākotnē* (2017), *Cilvēkresursu (tajā skaitā talantu) piesaistes iespējas un priekšnosacījumi Valmieras pilsētai. Iedzīvotāju piesaistes stratēģijas izstrāde Valmieras pilsētai* (2018), *Pacientu apmierinātības izpēte*

un apmierinātības pārraudzības sistēmas modeļa izveide Vidzemes slimnīcā (2017) u.c.) Pētījumi dod būtisku ieguldījumu reģiona attīstības veicināšanā, bet vēl lielāka sinerģija veidojas studiju procesā, kad pētījumu rezultāti tiek integrēti studijuursos. Kā viens no svarīgākajiem darbības virzieniem sadarbības tīklojumā ir sadarbības veidošana ar uzņēmējiem un darba devējiem. Veiksmīga ir sadarbība ar dažādu nozaru uzņēmējiem un pašvaldībām, valsts iestādēm, kuru lielākais ieguldījums ir prakses vietu nodrošināšana (A/S Valpro, A/S Swedbank, VTU Valmiera, SIA Madara 89, SIA Dižozols, Valmieras pašvaldība, Cēsu pašvaldība, A/S CĒSU ALUS, Amatas novada pašvaldība u.c.)

Kopumā augstskolā ir noslēgti vairāk kā 40 prakšu jumta līgumi ar valsts, nevalstiskajām organizācijām, kā arī biznesa uzņēmumiem visā Latvijā.

Būtiska vieta sadarbības tīklu veidošanā ar nozari un darba devējiem ir komunikācija ar nozares profesionālajām organizācijām- ViA ir Latvijas Tirdzniecības Rūpniecības Kameras biedrs, BV virziena docētāji darbojas vairāk kā desmit profesionālajās organizācijās (Latvijas Ekonometristu asociācija, Latvijas statistiķu asociācija, Latvijas biznesa konsultantu asociācija, Association for the Advancement of Baltic Studies, Global Business Education Network BUSINET, Latvijas Kinematogrāfistu savienība, Ziemeļvalstu Lauksaimniecības zinātnieku asociācija, Latvijas profesoru padome Latvijas, Angļu valodas skolotāju asociācija, Mēriekļu biedrība u.c.). LTRK piedāvā kvalitatīvus profesionālās pilnveides kursus, kas ir liels ieguvums docētājiem, darbošanās profesionālajās organizācijās nodrošina sasaisti ar nozari. Finanšu un grāmatvedības jomā, BV studiju virziens sadarbojas ar SIA Tilde un SIA Briox (Zviedrija).

BV virziens pārskata periodā veiksmīgi sadarbojās ar Valmieras Biznesa inkubatoru gan pirmsinkubācijas platformas nodrošināšanai studentiem ViA Zināšanu un tehnoloģiju centra (ZTC) projektu ietvaros, gan iesaistot docētājus biznesa ideju ekspertīzē (V.Melbārde, J.Rozenbergs, A.Andersons), tādejādi sekmējot inovatīvu ideju komercializāciju.

BV virzienā izveidotas studiju virziena konsultatīvās padomes bakalaura un maģistra studiju programmām. Abās padomēs iesaistījušies nozaru profesionāļi.

Projekta SAM 8.2.2. ietvaros studiju virziena docētāji veic stažēšanos nozares uzņēmumos, kas sekmē gan profesionālo pilnveidi, gan paplašina sadarbības partneru loku. Viens no veidiem sadarbības veidošanai ar nozari, ir absolventu iesaiste virziena studiju procesā un ārpusstudiju aktivitātēs caur ViA ALUMNI kustību, kas nākotnē būtu jāaktivizē.

Galvenie kritēriji sadarbības veidošanai ar darba devējiem: nepieciešamība sadarboties ar nozari tās aktualitāšu apzināšanā studiju kvalitātes uzlabošanas nolūkā, iesaistīt augsta līmeņa profesionāļus docēšanā un studiju procesa pilnveidē, iesaistīt studentus lietišķos pētījumos uzņēmumos, izveidot stabilu prakšu vietu tīklu, sekmēt studentu nodarbinātību pēc studiju beigām. Izvēloties sadarbības partnerus, nozīmīgs faktors ir arī pašu darba devēju ieinteresētība un atvērtība sadarbībai.

Darba devēju piesaiste notiek gan caur ViA Padomnieku konventu, gan studiju virzienā izveidotajām konsultatīvajām padomēm, gan caur profesionāļu piesaisti vieslekcijās, Valsts pārbaudījuma komisijās, docētājiem iesaistoties nozares profesionālajās organizācijās, sadarbojoties ar pašvaldībām un uzņēmēju apvienībām, docētājiem stažējoties uzņēmumos, izmantojot absolventu darbību ViA Alumni kustībā.

Galvenā stratēģiskā mērķa – starptautiski konkurētspējīgas augstākās izglītības nodrošināšana biznesa vadības jomā – īstenošana iespējama arvien plašāk iesaistoties augstākās izglītības internacionalizācijas procesos.

Biznesa vadības studiju virziena viens no galvenajiem internacionalizācijas stratēģiskais

virzieniem ir darbības aktivizēšana globālā biznesa izglītības tīklā BUSINET.

Biznesa vadības studiju virziens ir BUSINET biedrs (pārstāvis A.Andersons). Starptautiskais tīklojums sniedz tālākizglītības, pieredzes apmaiņas iespējas gan docētājiem, gan studentiem. Studentiem, kas ir studējuši vai bijuši praksē ārvalstīs, ir iespēja iegūt BUSINET starptautiski atzītus sertifikātus kā apliecinājumu starptautiskajai profesionālajai un starpkultūru pieredzei.

Starptautiskās sadarbības attīstīšana ar ārvalstu augstskolām vērsta uz studiju procesa pilnveidi (apmaiņas studijas, prakses ārvalstīs, viesprofesoru lekcijas, mācību prakses un citas aktivitātes, kas veicina internacionalizāciju; docētāju privātās iniciatīvas profesionālo organizāciju ietvaros). BV bakalaurs studiju programmā kursu „Biznesa ētika” ilgstošī docē ārvalstu uzņēmuma pārstāve R.Ratkovic no Horvātijas. Iesaiste projekta SAM 8.2.2 aktivitātēs deva iespēju piesaistīt prof.G.Cardia (Malta), tā Biznesa vadības virziena docētājiem gūstot neatsveramu starptautisko pieredzi. 2020./2021.akadēmiskajā gadā Biznesa vadības virzienā strādās vēl 2 viesprofesori no Kazahstanas un Baltkrievijas.

Būtisks sadarbības aspekts ir dubultdiploma ieguves iespēju nodrošināšana sadarbībā ar ES un partneraugstskolām ārpus ES. Kā galvenās mērķa valstis studentu piesaistei, dubultgrāda īstenošanai BV virzienā tika definēta Kazahstana, Moldova, Ukraina. Pārskata periodā notika vizītes un veikta izpēte, tomēr atšķirīga normatīvā regulējuma dēļ nav izdevies panākt vērā ņemamu virzību dubultdiploma ieguvei ar Vācijas (Jade augstskolā) un Kazahstanas (Kokše universitāte) partneriem. Pašlaik tiek izvērtētas iespējas sadarbībai ar Ukrainas Mikolajevas Nacionālā Agrāro universitāti, kuras vadība ir paudusi interesi veidot dubultā grāda programmas ar BV virzienu maģistra līmenī, kā arī turpinās sarunas ar Kazahstanas partneriem. Augstskolā studiju programmu īstenošanai un starptautisko sakaru un studentu piesaistes sekmēšanai tiek veidotas partnerības arī Eiropā: Igaunijā, Lietuvā, Zviedrijā, Somijā, Polijā, Itālijā un citur.

Internationalizācijas sastāvdaļa ir docētāju iesaiste starptautiskos zinātnes projektos. galvenie partneri projektos ir Ziemeļvalstis, Igaunija, Lietuva.

Virziena docētāju iesaiste pamatā notiek, piedaloties Sociālo, ekonomisko un humanitāro pētījumu institūts (HESPI), Sociotehnisku sistēmu inženierijas institūta (SSII), kā arī ir Vidzemes Augstskolas zināšanu un tehnoloģiju centra (ZTC) īstenotajos projektos. Biznesa vadības virziens piedalījās ES projektu SAM 8.2.1-3. sagatavošanā un visi vēlētie docētāji uzsāka angļu valodas un mācību metodikas apguvi digitālā vidē.

ViA kopumā tiek nodrošinātas dažādas sadarbības iespējas ārvalstīs: studentu un personāla mobilitāte Erasmus+ programmas ietvaros, starpaugstskolu sadarbība noslēgto sadarbības līgumu ietvaros (ārpus Erasmus+ programmas), sadarbība starptautisko organizāciju/partneru tīklu ietvaros, sadarbība ar ārvalstu uzņēmumiem, pašvaldībām, valsts un nevalstiskajām organizācijām.

Studiju virziena internacionalizācijas stratēģija ietver divus darbības virzienus: Eiropas Savienības (ES) ietvaros, un ārpus ES. ViA ir noslēgti apmēram 80 starptautiskie augstskolu sadarbības līgumi. Tas ļauj īstenot veiksmīgas sadarbības aktivitātes ar dažādiem ViA partneriem, piemēram, studentu un docētāju apmaiņa, pieredzes apmaiņa, kopīgi projekti, kursi, semināri, vieslekcijas, pētniecība un konferences, atgriezeniskās saiknes saņemšana studiju kvalitātes izvērtēšanai.

BV studiju virziena ietvaros īstenotā sadarbībā ar dažādām Latvijas un ārvalstu institūcijām pilnībā ir pakārtotas un virzītas uz virziena stratēģisko mērķu un studiju rezultātu sasniegšanu izglītībā, pētniecībā, zināšanu pārnēsē un ideju līderībā, nodrošinot starptautiski konkurētspējīgu augstāko profesionālo izglītību biznesa vadības jomā valstī, attīstot virzienu kā zinātnisko pētījumu centru reģionālās ekonomikas ilgtspējas attīstības jomā un biznesa ideju ģenerēšanas, uzņēmējdarbības uzsākšanas un inovatīvu risinājumu aprobācijas platformu, sekmējot zināšanu komercializāciju.

Informācija par noslēgtajiem sadarbības līgumiem ar citām institūcijām, līguma priekšmetu un darbības termiņu apskatāma ziņojuma pielikumā (skat. 19.pielikumu).

5.2. Norādīt, kāda sistēma vai mehānismi tiek izmantoti ārvalstu studējošo un mācībspēku piesaistei, raksturot piesaistīto ārvalstu studējošo un mācībspēku skaita dinamiku.

Ārvalstu studentu piesaistes mehānismi:

- Informācija "study portals"- FindAMansters, topuniversities.com;
- Digitālais mārketinga Facebook;
- Klātienē augstākās izglītības izstādes mērķa valstīs;
- Brošūras elektroniski un papīra veidā.

Ārvalstu mācībspēku piesaistes mehānismi:

- ViA akadēmiskā personāla personīgais kontakts;
- Dalība konferencēs;
- Sludinājumi.

Ārvalstu studentiem ir visa informācija pieeja elektroniski, ir izveidota rokasgrāmata ārvalstu studējošo atbalstam. Visiem ārvalstu studentiem tiek nodrošināta vieta studentu kopmītnēs. Tiek sniegts atbalsts vīzas nokārtošanā, ja nepieciešams. Visiem ārvalstu studentiem ir tādas pašas tiesības, kā vietējiem studentiem.

Mācībspēkiem tiek nodrošināta pieeja infrastruktūrai tādā pašā apmērā kā vietējam personālam. Pēc nepieciešamības tiek sniegts atbalsts vīzas nokārtošanā.

Pārskats par studiju virzienā veiktajām mobilitātēm apskatāms ziņojuma pielikumā (skat. 17.pielikumu).

5.3. Ja studiju programmā ir paredzēta prakse, raksturot studējošajiem piedāvātās prakses iespējas, nodrošinājumu un darba organizāciju. Norādīt, vai augstskola/ koledža palīdz studējošajiem atrast prakses vietu.

Studējošo prakse ir ViA īstenoto studiju programmu neatņemama studiju procesa sastāvdaļa. Prakses mērķis ir nostiprināt un papildināt studiju laikā apgūtās zināšanas, kā arī pilnveidot viņu profesionālās prasmes un kompetences atbilstoši konkrētās profesijas prasībām.

Prakses ilgums un laiks ir noteikts studiju programmā un saistīts ar katras studiju grupas semestra studiju grafiku. Praksi apjoms Biznesa vadības virziena Biznesa vadības bakalaura studiju programmā pārskata periodā bija 26 kredītpunkti, no 2020.gada-20 kredītpunkti. Prakse Biznesa vides vadības maģistra studiju programmā – seši kredītpunkti, bet studējošajiem, kuriem ir iegūts akadēmiskais bakalaura grāds vai tam pielīdzināta augstāka izglītība, ir jāīsteno kvalifikācijas prakse 20 kredītpunktu apjomā, lai praktiski apgūtu organizācijas vadītajam nepieciešamās prasmes.

Prakses laikā studējošais pārstāv Vidzemes Augstskolu, kvalitatīvi veicot paredzētos prakses uzdevumus un parāda patstāvību, sagatavotību, zināšanas un iemaņas, kā arī iegūst materiālus

Valsts pārbaudījumus-bakalaura vai maģistra darba izstrādei, neizpaužot trešajām personām prakses vietā iegūto konfidenciālo informāciju;

Prakses organizēšanā piedalās Vidzemes Augstskolas Sabiedrības zinātņu fakultātes Biznesa vadības studiju direktors, BV virziena apstiprinātais prakses vadītājs, prakses vadītājs no uzņēmuma puses un pats studējošais.

ViA ir noslēgti līgumi ar virkni organizāciju par studiju prakšu nodrošinājumu, bet pamatā prakses vietu studējošais izvēlas patstāvīgi, atbilstoši savām interesēm un profesionālās izaugsmes redzējumam. Pateicoties ilggadīgai sadarbībai ar uzņēmējiem, programmas direktorei ir izveidota uzņēmēju datu bāze, kura tiek izmantota, lai nodrošinātu prakses vietu. Valmieras un Vidzemes reģiona uzņēmēji labprāt ņem praksē BV virziena studentus, līdz ar to prakses nodrošināšana nerada problēmas. Bakalaura studiju programmās studiju prakse notika katru akadēmisko gadu (6 kredītpunktu apjomā), no 2020.gada –sākot ar otro studiju gadu , savukārt maģistra studiju programmās studējošie praksi veic 2.semestrī vai 3.studiju semestrī, atkarībā no programmas ilguma. Studējošo prakses vietas apstiprina virziena vadītājs. Prakses aizstāvēšana notiek publiski. Ir izstrādāta kārtība atskaites sagatavošanai par prakses ietvaros veiktajiem uzdevumiem, izpildes kvalitāti. Studējošais atskaitē un aizstāvēšanā novērtē savu sniegumu un prasmju pilnveidi prakses ietvaros, kā arī dod ieteikumus prakšu organizācijas pilnveidei. Vērtējumu par praktikanta sniegumu iesniedz arī prakses vadītājs. skat.

Detalizētāk par praksēm pie programmu raksturojuma (*skat. III.daļas .2.4 .p., IV daļas 2.4.p.*).

[Studiju programmu prakšu nolikumi apskatāmi ziņojuma pielikumā \(*skat.20.pielikumu*\).](#)

[Studiju programmu prakšu nodrošināšanas līgumu saraksts apskatāms ziņojuma pielikumā \(*skat.21.pielikumu*\).](#)

5.4. Ja studiju virzienā tiek īstenotas kopīgās studiju programmas, kopīgo studiju programmu izveides pamatojums un partneraugstskolu izvēles raksturojums un novērtējums, iekļaujot informāciju par kopīgo studiju programmu veidošanas un īstenošanas principiem un procesu. Ja studiju virzienā netiek īstenotas kopīgās studiju programmas, raksturot un novērtēt augstskolas/ koledžas plānus šādu studiju programmu izveidei studiju virziena ietvaros.

Kopīgo studiju programmu "Ekonomika un uzņēmējdarbība" veidoja trīs augstskolas Latvijas reģionos: Vidzemē, Latgalē un Kurzemē. Latvijas Nacionālajā attīstības plānā 2014.-2020. gadam starp trīs prioritātēm viena bija/ir "izaugsmi atbalstošas teritorijas" ar rīcības virzienu "Ekonomiskās attīstības veicināšana reģionos - teritoriju potenciāla veicināšana". Līdz ar to reģiona augstskolām ir svarīgs uzdevums nodrošināt augstākā līmeņa ekspertus tautsaimniecībā un uzņēmējdarbībā, radot pienesumu talantu veidošanā reģionā, kuri rada jaunas zināšanas un risinājumus tautsaimniecībā stabilā attīstībā un izaugsmē reģionos. Izvēlētajam augstskolām konsorcijs ir jau sadarbība ar RTA kopīgas doktora studiju programmas īstenošanā inženierzinātnēs un ar Ventspils Augstskolu attīstības un pētniecības projekta "Eiropas nākamās paaudzes mazās pilsētas" īstenošanā, kas skar pilsētu attīstību (Ventspils un Valmiera).

Izstrādājot Programmu, ir ņemtas vērā starptautiskā ziņojuma "Reforming the Doctorate in Social Sciences" (European University Institute, 2017) atziņas, kas aptver labās prakses piemērus astoņās doktora studiju jomās: disertācijas izstrādē, promocijas darba vadīšanā, doktorantūras studiju procesā, akadēmiskās un profesionālās darbības korelācijā, tehnoloģiju pielietojumā, mobilitātes un

internacionalizācijas procesos, finansēšanas principos, darba tirgus iespējās.

Programma izstrādāta, ņemot vērā Pasaules bankas grupas ekspertu ziņojumus, kā arī klātienē uzklaštos padomus un rekomendācijas no Pasaules bankas ekspertiem, apmeklējot Latvijas augstskolas. Viena no rekomendācijām, kas tiek ņemta vērā, ir vienošanās līguma starp promocijas darba vadītāju un doktorantu iekļaušana studiju programmā (Sursock, A. 2017, 2018).

Arī LR Augstākās izglītības padomes (AIP) eksperti norādījuši, ka studiju saturs un process ir rūpīgi jāizvērtē un jāpielāgo darba tirgus prasībām. Latvijas augstākās izglītības iestādēm aktīvāk un mērķtiecīgāk jāsadarbības, nodrošinot kopīgu studiju procesa īstenošanu, dalīšanos pieredzē, iesaistīšanos kopīgos projektos un studentu piesaistīšanu no ārvalstīm. Turklāt plašāka un efektīvāka sadarbība nepieciešama starp augstākās izglītības iestādēm maģistra un doktora studijās.[1] Konsorcijs augstskolu attīstības stratēģijās ir norādīta sadarbības veicināšana ar citām augstākās izglītības iestādēm Latvijā un ārvalstīs kopīgu studiju programmu, īpaši, doktora, veidošanā un īstenošanā.

Programma ir apspriesta partneraugstskolu studiju virzienu padomēs, kurās piedalās gan augstskolas personāls, gan studējošie un darba devēji. Katrā no partneraugstskolām tika izveidota darba grupa Programmas izstrādei un īstenošanai (ViA 15.05.2019. rīkojums nr.61-p., VeA 27.05.2019. rīkojums Nr. 21/M un 12.09.2019. rīkojums Nr. 33/M, RTA 05.04.2019. rīkojums nr. 7./194). Īpaši aktīvi strādāja starpaugstskolu ekspertu grupa, kura regulāri gada garumā 1-2 reizes mēnesī gan klātienē, gan vebināros pārrunāja Programmas attīstību.

Kopīgās studiju programmas īstenošanas galvenie jautājumi ir atrunāti noslēgtajā konsorcijs līgumā.

[1] Ekspertu vērtējums pa studiju virzieniem Latvijā, Augstākā izglītības padome, Rīgā, 2012, http://www.aip.lv/ESF_projekts_publ_32_1.htm

II - Studiju virziena raksturojums (6. Iepriekšējās novērtēšanas procedūrās saņemto rekomendāciju ieviešana)

6.1. Iepriekšējā studiju virziena akreditācijā ekspertu sniegto rekomendāciju ieviešanas plāna izpildes un sniegto rekomendāciju ietekmes uz studiju kvalitāti vai procesu pilnveidi studiju virzienā un tam atbilstošajās studiju programmās novērtējums.

2012.gadā Biznesa vadības virziena bakalaura studiju programma piedalījās starptautiskajā izvērtēšanā un, pamatojoties uz ekspertu doto novērtējumu, ar IZM studiju akreditācijas komisijas 22.05.2013. lēmumu Nr.19 saņēma akreditāciju (akred.lapas Nr.19) uz maksimālo periodu - 6 gadiem(līdz 21.05.2019,ar MK noteikumiem termiņš pagarināts līdz 2020.gadam) Eksperta ziņojuma datums-31.03.2012.

Pēcakreditācijas periodā vislielākā vērība tika pievērsta akadēmiskā personāla zinātniskās kvalifikācijas paaugstināšanai un publikāciju skaita palielināšanai, studiju satura pilnveidei un programmas nišas meklēšanai augstākās izglītības telpā, absolventu kustības aktivizēšanai un internacionalizācijas aspektu ieviešanai studiju procesā un pētniecībā. Kopumā rekomendāciju ieviešanas process ir sekmējis virziena programmu satura uzlabošanu, aktivizējis pētniecību un studējošo iesaisti, sekmējis starptautisko sadarbību un tīklošanu, nodrošinot kvalitatīvāku studiju nodrošināšanu un speciālistu sagatavošanu.

Sekojošajās ekspertu rekomendācijās par izvairīšanos no satura pārklāšanās maģistra un bakalaura studiju programmās, saturs tika precizēts un pārskatīts abu līmeņu programmās, izstrādāti jauni kursi, daļai kursu koriģēts saturs un precizēti nosaukumi. 2018. gadā tika pārstrādāti visi kursu apraksti, tā cenšoties izvairīties no satura pārklāšanās.

Studiju kvalitātes paaugstināšanas nolūkos, bakalaura programmas reflektantiem ir radīta iespēja sagatavoties gan centralizētajiem eksāmeniem, gan studijām augstskolas organizētajos sagatavošanasursos, visu programmu studējošie papildus var uzlabot angļu valodas zināšanas. Uzņēmējdarbības ievadkursos tiek nodrošinātas nodarbības, kur ir iestrādāts zināšanu līmenis izlīdzinošais mehānisms. BVV maģistra programmā reflektantiem, kas nav ieguvuši bakalaura grādu ekonomikā vai vadībzinātnē, ir izstrādāts iestājtests, kas pārbauda angļu valodas prasmes un pamatzināšanas nozarē, tā sagatavojot studijām.

Pārskata periodā īpaša vērība tika pievērsta studiju virziena pētniecības darbam, kas iezīmējās ar iesaisti daudzos starptautiskos projektos un rezultējās publikāciju skaita pieaugumā un studentu iesaiste pētījumos. Tas tika realizēts zinātniskā institūta HESPI pētījumu un zinātņu un tehnoloģiju centra projekts – katrā projektā tiek iesaistīts vismaz viens students. Ieguvēji pamatā ir maģistra līmeņa studenti.

Studentu iesaiste pētījumos palīdzēja arī ieviest rekomendāciju par zinātnisko pētījumu sasaisti ar reģiona aktualitātēm, jo, līdztekus starptautiskiem pētījumiem, HESPI tiek realizēti Valmieras granta pētījumi un pārskata periodā apjomīgi Valsts pētījumu programmas projekti, kuros notika reģiona ekonomikas izpēte. Šobrīd gada projekti, bakalaura, maģistara darbi pamatā pēta reģiona uzņēmējdarbības problēmas. 2018. gadā tika izveidots jauns studiju kurss bakalaura studentiem "Reģionālā ekonomika", kurā ietverta Vidzemes reģiona ekonomikas procesu analīze.

Rekomendācija sadarbībai ar citām Latvijas augstskolām studiju programmu ieviešanu pilnībā izpildīta, jo ir izveidota triju Latvijas augstskolu (ViA, VeA, RTA) kopīgā doktora studiju programma "Ekonomika un uzņēmējdarbība".

Liels darbs tik ieguldīts un arī turpinās, lai veidotu kopīgu programmu ar ārvalstu augstskolām, taču tas nav izdevies, jo traucē atšķirīgā normatīvā bāze un juridiska rakstura šķēršļi. 2020. gadā plānota sarunu turpināšana un saskaņošanas process Ukrainas, Kazahstānas, Albānijas partneriem.

Gan bakalaura, gan maģistra programmas ir veidotas pēc pasaulē atzītā biznesa vadības standarta (Business Administration), un lai atbilstu profesijas standartam Uzņēmuma vadītājs un Organizācijas vadītājs., tāpēc programmām nav specializācijas, bet izveidoti profesionālo kursu izvēles moduļi. Akcentētās atšķirības: starpdisciplināra pieeja, programmās plaši integrētas informācijas un komunikāciju tehnoloģijas un digitālie rīki, biznesa procesu modelēšana un inovāciju ģenerēšana. Uzsākts darbs pie virziena pozicionēšanas bioekonomikas un ekouzņēmējdarbības nišā, turpinot sadarbību ar Somijas un Zviedrijas partneriem jaunu studiju kursu un uzņēmēju apmācību metodikas izstrādē, iesaistoties Latvijas pārtikas bioekonomikas klāsterā darbā.

Studentiem ir tiesības gan Latvijas, gan ārvalstu augstskolās ir iespēja apgūt jebkuru izvēlēto kursu, un kursu pārnese ir atrunāta un tiek akceptēta.

Kursu audita rezultātā visos ekonomikas un uzņēmējdarbībasursos ir rakstveida eksāmens, kas nodrošina objektivitāti kursu vērtējumā.

Absolventi arvien vairāk iesaistās studiju programmās aktivitātēs, piedāvājot darba vietas, prakses vietas, iesaistoties virziena konsultatīvo padomju un ViA Padomnieku konventa darbā, lekcijas, mācību ekskursijas u.c. Absolventu īpatsvars reģiona darba tirgū ir ievērojami pieaudzis, tā sekmējot kopējo reģiona attīstību.

Informācija par iepriekšējā studiju virziena akreditācijā izteikto ieteikumu ieviešanu apskatāma ziņojuma pielikumā (*skat.22. pielikumu*).

6.2. Pārskata periodā licencēto studiju programmu vai studiju virzienam atbilstošu studiju programmu izmaiņu novērtēšanas, vai procedūras par studiju programmas iekļaušanu studiju virziena akreditācijas lapā, ietvaros ekspertu sniegto rekomendāciju izpilde (ja piemērojams).

Pārskata perioda beigās tika licencētā kopīgā doktora programma “Ekonomika un uzņēmējdarbība” (licence no 05.02.2020., īsteno RTA, VeA, ViA), programmā uzņemšana uzsākta 2020./2021.akad.gadā.

Licencēšanas ekspertu rekomendācija nr.1. ir ievērota, studiju kursa “Uzņēmējdarbības un ekonomikas tendences” docētāju sastāvs un slodze ir izmainīta, studiju kurss pirmo reizi notiks 2021.gada pavasara semestrī.

Licencēšanas ekspertu rekomendācija nr.2. ir ievērota, kopīgajā doktora studiju programmā ir vairāk kā 5 LZP eksperti ekonomikā un vai uzņēmējdarbībā. Kopīgā studiju programmas padome pievērš uzmanību, LZP ekspertu termiņiem, lai tie savlaicīgi tiktu atjaunoti.

Licencēšanas ekspertu rekomendācija nr.3. ir ņemta vērā izstrādājot IZM Doktorantūras studiju attīstības plānu. Izstrādātais plāns paredz šo rekomendāciju pilnveidot.

Licencēšanas ekspertu rekomendācija nr.4. Studiju plāns ir atstāts kā iepriekš, par tām izmaiņām objektīvi varēs izdarīt lēmumus pēc vismaz viena pilna studiju gada.

Licencēšanas ekspertu rekomendācija nr.5. izstrādāt kopīgās doktora studiju programmas attīstības plānu nākamajiem 2 gadiem. Ir izstrādāts kopīgs Doktorantūras studiju attīstības plāns SAM projekta dalībai 2020.g. rudenī.

Informācija par pārskata periodā licencētās studiju programmas izteikto ieteikumu ieviešanu apskatāms ziņojuma pielikumā (*skat.23. pielikumu*).

Pielikumi

I. Informācija par augstskolu/ koledžu		
Saraksts ar galvenajiem augstskolas/ koledžas iekšējiem normatīvajiem aktiem un regulējumiem	4P-ViA-normative-akti-15122020.docx	4P-ViA-normatives-15122020.docx
Informācija par studiju virziena īstenošanu filiālēs (ja piemērojams)		
Augstskolas/ koledžas pārvaldības struktūra	3P-ViA_struktura_paplasinata_pec_18032020.pdf	3P_ViA_structure.pdf
II. Studiju virziena raksturojums - 1. Studiju virziena pārvaldība		
Studiju virziena attīstības plāns (ja piemērojams)	5.1.P -Attistibas-plans-Development-plan.docx	5.1.P -Attistibas-plans-Development-plan.docx
Studiju virziena pārvaldības struktūra	6P-BV-studiju virziena parvaldibas shema.docx	6P-BV-studiju virziena parvaldibas shema.docx
II. Studiju virziena raksturojums - 3. Studiju virziena resursi un nodrošinājums		
Pamatinformācija par studiju virziena īstenošanā iesaistītajiem mācībspēkiem	15P-BV_docetaju_parskata_tabula_precizets_30.12.2020.xlsx	15P-BA-study-field-academic-staff-list-edited-30.12.2020.xlsx
Mācībspēku biogrāfijas (Curriculum Vitae Europass formātā)	16P-CV2019-precizets-22122020.zip	16P-CV2019-precizets-22122020.zip
Statistikas datu apkopojums par mācībspēku ienākošo un izejošo mobilitāti pārskata periodā	17P-BV_pasnov-zin-starptautiska-mob-29102020.xlsx	17P-BV_mobility-29102020-ENG.xlsx
II. Studiju virziena raksturojums - 4. Zinātniskā pētniecība un mākslinieciskā jaunrade		
Mācībspēku publikāciju, patentu, mākslinieciskās jaunrades darbu saraksts par pārskata periodu	18P-projekti-konferences-publikacijas-preciz-04012021.zip	18P-publication-confer-projects-edited-04012021.zip
II. Studiju virziena raksturojums - 5. Sadarbība un internacionalizācija		
Sadarbības līgumu saraksts	19P-BV-virziena-sadarbibas-ligumi-saraksts.docx	19P-BA-direction-coorp-agreement-list.docx
Statistikas dati par ārvalstu studējošajiem un mācībspēkiem	17P-BV_pasnov-zin-starptautiska-mob-29102020.xlsx	17P-BV_mobility-29102020-ENG.xlsx
Statistikas dati par studējošo mobilitāti (norādot studiju programmas)	17P-BV_pasnov-zin-starptautiska-mob-29102020.xlsx	17P-BV_mobility-29102020-ENG.xlsx
Studējošo prakses organizācijas apraksts	20P-BV-virziena-Praksu_nolikumi.zip	20P-BV-virziena-Praksu_nolikumi.zip
Informācija par līgumiem u.c. apliecinājumi par studējošo prakses nodrošinājumu uzņēmumos	21P-BV-virz-praksu-lig-saraksts-precizets.zip	21P-BA-study-field-internship-agreement-list-edited.zip
II. Studiju virziena raksturojums - 6. Iepriekšējās novērtēšanas procedūrās saņemto rekomendāciju ieviešana		
Rekomendāciju izpildes pārskats	22P-Ieprieks.stud.virz.akred.izteikto_ieteikumu_ieviesana.docx	22P-Recommendations-prev-accred..docx
Studiju virziena raksturojums - Citi obligātie pielikumi		
Augstskolas/ koledžas rektora, direktora, studiju programmas vai virziena vadītāja parakstīts apliecinājums, ka studiju virzienam atbilstošo studiju programmu īstenošanā iesaistīto mācībspēku valsts valodas zināšanas atbilst noteikumiem par valsts valodas zināšanu apjomu un valsts valodas prasmes pārbaudes kārtību profesionālo un amata pienākumu veikšanai.	15P-BV_docetaju_parskata_tabula.edoc	15P-BV_docetaju_parskata_tabula.edoc
III. Studiju programmas raksturojums - 1. Studiju programmas raksturojošie parametri		
Kopīgās studiju programmas atbilstība Augstskolu likuma prasībām (tabula)		
Statistika par studējošajiem pārskata periodā		
III. Studiju programmas raksturojums - 2. Studiju saturs un īstenošana		
Studiju programmas atbilstība valsts izglītības standartam		
Studiju programmā iegūstamās kvalifikācijas atbilstību profesijas standartam (ja piemērojams)		
Studiju programmas atbilstību atbilstošās nozares specifiskajam normatīvajam regulējumam (ja piemērojams)		
Studiju kursu/ moduļu kartējums studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanai		
Studiju programmas plāns (katram studiju programmas īstenošanas veidam un formai)		
Studiju kursu/ moduļu apraksti		
Studiju programmas raksturojums - Citi obligātie pielikumi		
Par studiju programmas apgušanu izsniedzamā diploma paraugs		
Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem nodrošinās iespējas turpināt izglītības ieguvu citā studiju programmā vai citā augstskolā/ koledžā (līgums ar citu akreditētu augstskolu vai koledžu), ja studiju programmas īstenošana tiks pārtraukta		
Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem garantē zaudējumu kompensāciju, ja studiju programma augstskolas vai koledžas rīcības (darbības vai bezdarbības) dēļ netiek akreditēta vai tiek atņemta studiju programmas licence un studējošais nevēlas turpināt studijas citā studiju programmā.		
Augstskolas/ koledžas apliecinājums par studiju programmas īstenošanā iesaistāmo mācībspēku attiecīgo svešvalodu prasmi vismaz B2 līmenī atbilstoši Eiropas Valodas prasmes novērtējuma līmeņiem (līmeņu sadalījums pieejams tīmekļvietnē www.europass.lv , ja studiju programmu vai tās daļu īsteno svešvalodā.		

Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas doktora studiju programmas, apliecinājums, ka doktora studiju programmas akadēmiskā personāla sastāvā ir ne mazāk kā pieci doktori, no kuriem vismaz trīs ir Latvijas Zinātnes padomes apstiprināti eksperti tajā zinātņu nozarē vai apakšnozarē, kurā studiju programma plāno piešķirt zinātnisko grādu.		
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas akadēmiskās studiju programmas, apliecinājums, ka akadēmisko studiju programmu akadēmiskais personāls atbilst Augstskolu likuma 55. panta pirmās daļas trešajā punktā noteiktajām prasībām.		
Studiju līguma paraugs/-i		
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas akadēmiskās studiju programmas, kurās paredzēts, ka studēs mazāk nekā 250 pilna laika studējošie, attiecīgs Augstākās izglītības padomes atzinums atbilstoši Augstskolu likuma 55. panta otrajai daļai.		
Ar drošu elektronisko parakstu parakstīts iesniegums studiju virziena novērtēšanai	00-AIC-iesniegums-BV-VIRZIENS-eparaksts.edoc	00-AIC-iesniegums-BV-VIRZIENS-eparaksts.edoc

Citi pielikumi

Dokumenta nosaukums	Dokuments
1P-01102019-ViA-studiju-programmas-akreditācijas-dati-redigets-2020FEB.xls	1P-01102019-ViA-studiju-programmas-akreditācijas-dati-redigets-2020FEB.xls
2P-Studentu-statistika-2010-2020-AIKA.xlsx	2P-Studentu-statistika-2010-2020-AIKA.xlsx
5P-ViA_Studiju-kvalitātes-nodrošināšanas-politika-APST-31012020-LV.pdf	5P-ViA_Studiju-kvalitātes-nodrošināšanas-politika-APST-31012020-LV.pdf
5P-ViA_Studiju-kvalitātes-nodrošināšanas-politika-APST-31012020-ENG.pdf	5P-ViA_Studiju-kvalitātes-nodrošināšanas-politika-APST-31012020-ENG.pdf
7P-Uznemsanas_noteikumi_2020-2021_APST-30102019.pdf	7P-Uznemsanas_noteikumi_2020-2021_APST-30102019.pdf
7P-Uznemsanas_noteikumi_2020-2021_APST-30102019-ENG.docx	7P-Uznemsanas_noteikumi_2020-2021_APST-30102019-ENG.docx
7P-DREU_ViA_VeA_RTA_Uznemsanas_noteikumi_2020-2021_APST_28022020.docx	7P-DREU_ViA_VeA_RTA_Uznemsanas_noteikumi_2020-2021_APST_28022020.docx
8P-Studiju-rezultatu-atzinas-nolikums-APST-28082019.pdf	8P-Studiju-rezultatu-atzinas-nolikums-APST-28082019.pdf
9P-ViA_Studiju_nolikums_APST-ar-ped- groz-31012020-LV.doc	9P-ViA_Studiju_nolikums_APST-ar-ped- groz-31012020-LV.doc
9P-ViA_Studiju_nolikums_APST-ar-ped- groz-31012020-ENG.doc	9P-ViA_Studiju_nolikums_APST-ar-ped- groz-31012020-ENG.doc
10P-ViA_Etikas_nolikums_26042017.pdf	10P-ViA_Etikas_nolikums_26042017.pdf
10P-Ētikas pārkāpumu izskatīšanas procedūra_shēma.pdf	10P-Ētikas pārkāpumu izskatīšanas procedūra_shēma.pdf
10P-ViA_Etikas_nolikums_26042017.pdf	10P-ViA_Etikas_nolikums_26042017.pdf
10P-Ētikas pārkāpumu izskatīšanas procedūra_shēma.pdf	10P-Ētikas pārkāpumu izskatīšanas procedūra_shēma.pdf
11P-BV-akreditacija-finanses-28022020.docx	11P-BV-akreditacija-finanses-28022020.docx
12P-Nolikums-par-velesanam-akademiskie_amati_20070627.doc	12P-Nolikums-par-velesanam-akademiskie_amati_20070627.doc
13P-Darba_samaksas_nolikums_20200930.zip	13P-Darba_samaksas_nolikums_20200930.zip
14P-ViA Docetaju darba saturs un pienākumi 28.05.2014.doc	14P-ViA Docetaju darba saturs un pienākumi 28.05.2014.doc
13P-Darba_samaksas_nolikums_20200930.zip	13P-Darba_samaksas_nolikums_20200930.zip
18P-BV-projekti-konferences-publikācijas.zip	18P-BV-projekti-konferences-publikācijas.zip
22P-Ieprieks.stud.virz.akred.izteikto ieteikumu ieviešana.docx	22P-Ieprieks.stud.virz.akred.izteikto ieteikumu ieviešana.docx
23P-AIC_skaidrojumi_par rekomendacijam_31012020-EUd.docx	23P-AIC_skaidrojumi_par rekomendacijam_31012020-EUd.docx
10P-Regulations-of-ethics-26042017-ENG.doc	10P-Regulations-of-ethics-26042017-ENG.doc
10P-Ethical Infringement Procedure Scheme.docx	10P-Ethical Infringement Procedure Scheme.docx
10P-Regulations-of-ethics-26042017-ENG.doc	10P-Regulations-of-ethics-26042017-ENG.doc
10P-Ethical Infringement Procedure Scheme.docx	10P-Ethical Infringement Procedure Scheme.docx
1P-2020FEB-ViA-study-programms.xls	1P-2020FEB-ViA-study-programms.xls
2P-Studentu-statistika-2010-2020-AIKA-BV.xlsx	2P-Studentu-statistika-2010-2020-AIKA-BV.xlsx
2P-Student-statistics-2010-2020-AIKA-BA-study-field.xlsx	2P-Student-statistics-2010-2020-AIKA-BA-study-field.xlsx
7P-DREU_ViA_VeA_RTA_Admission-regulation-to-EB_2020-2021_APST_28022020-ENG.docx	7P-DREU_ViA_VeA_RTA_Admission-regulation-to-EB_2020-2021_APST_28022020-ENG.docx
8P-Study-results-recognition-regulations-APPROVED-28082019.docx	8P-Study-results-recognition-regulations-APPROVED-28082019.docx
11P-BA-financial-information.docx	11P-BA-financial-information.docx
12P-Regulations-for-elections-in-academic-positions_20070627.doc	12P-Regulations-for-elections-in-academic-positions_20070627.doc
13P-Salary-Regulations-20200930.zip.zip	13P-Salary-Regulations-20200930.zip.zip
14P-ViA Content and Duties of Lecturer's Work 28.05.2014.doc	14P-ViA Content and Duties of Lecturer's Work 28.05.2014.doc
23P-AIC_skaidrojumi_par rekomendacijam_02012021-EUd.docx	23P-AIC_skaidrojumi_par rekomendacijam_02012021-EUd.docx
23P-AIC_recommend-joint-program_02012021-EBdr.docx	23P-AIC_recommend-joint-program_02012021-EBdr.docx
3pusejais-sadarbibas_ligums-kopiga-programma-27_08_2019-vea_rta_via(1)_20200224142548.edoc	3pusejais-sadarbibas_ligums-kopiga-programma-27_08_2019-vea_rta_via(1)_20200224142548.edoc
BV-VIRZIENA-Sadarbibas ligumi-2020OKT.zip	BV-VIRZIENA-Sadarbibas ligumi-2020OKT.zip
15P-BV_docetaju_parskata_tabula_precizets_30.12.2020.edoc	15P-BV_docetaju_parskata_tabula_precizets_30.12.2020.edoc
15P-BA-study-field-academic-staff-list-edited-30.12.2020.edoc	15P-BA-study-field-academic-staff-list-edited-30.12.2020.edoc
18P-publication-confer-projects-edited-04012021.zip	18P-publication-confer-projects-edited-04012021.zip
18P-projekti-konferences-publikācijas-preciz-04012021.zip	18P-projekti-konferences-publikācijas-preciz-04012021.zip

Biznesa vadība

Augstākās izglītības iestāde	<i>Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība</i>
Studiju programmas nosaukums	<i>Biznesa vadība</i>
Izglītības klasifikācijas kods (IKK)	42345
Studiju programmas veids	<i>Profesionālā bakalaura studiju programma</i>
Studiju programmas direktora vārds	<i>Vija</i>
Studiju programmas direktora uzvārds	<i>Melbārde</i>
Studiju programmas direktora e-pasts	<i>vija.melbarde@va.lv</i>
Studiju programmas vadītāja/ direktora akadēmiskais/ zinātniskais grāds	<i>Mg.oec.</i>
Studiju programmas direktora telefona numurs	29288360
Studiju programmas mērķis	<i>Vidzemes Augstskolas Biznesa vadības studiju programmas mērķis ir sniegt studējošajiem zinātnisku pamatu profesionālajai darbībai, attīstīt zinātniskās analīzes spējas un prasmi patstāvīgi risināt problēmas, attīstīt prasmes savu zināšanu un spēju praktiskā izmantošanā, sniegt kvalitatīvu, profesijas standartiem atbilstošu, augstāko izglītību uzņēmējdarbības vadībā un sagatavot mūsdienīgi izglītotus uzņēmumu vadītājus saskaņā ar tautsaimniecības attīstības tendencēm un mainīgo biznesa vidi.</i>
Studiju programmas uzdevumi	<p><i>Programmas uzdevumi:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. Nodrošināt studējošajiem vispusīgas uzņēmējdarbības vadībai atbilstošas pamata un specializētas zināšanas un izpratni par tautsaimniecības procesiem un uzņēmējdarbības vidi, uzņēmumu veidošanas un plānošanas, organizācijas un vadības juridiskajiem, finanšu un psiholoģiskajiem aspektiem</i> <i>2. Veidot studējošiem prasmes un iemaņas atbilstoši izvirzītajiem mērķiem un profesijas standartam, izvēloties adekvātas izglītības metodes, akcentējot lietišķo zināšanu ieguvu un pētniecības iemaņu attīstīšanu, digitālo risinājumu izmantošanu, sadarbību komandā un spēju kritiski domāt, analizēt problēmas, uzņemties atbildību, uzsverot komunikācijas, publiskās uzstāšanās un argumentācijas prasmju pilnveidi.</i> <i>3. Sekmēt studējošo motivāciju tālākizglītībai un personiskajai pilnveidei; veicināt studējošā pilnveidošanos par patstāvīgu, sociāli atbildīgu, dabas un kultūras vērtības respektējošu, radošu personību ar spējām strādāt multikulturālā vidē un veidot savu uzņēmumu.</i> <i>4. Veicināt akadēmiskā personāla profesionālo pilnveidi, mācībspēku korpusa papildināšanu ar pieredzējušiem savas nozares praktiķiem no Latvijas un ārvalstīm; praksē ieviest ViA stratēģijā uzsvērtās vērtības, akcentējot studentcentrētu un komunikāciju veicinošo studiju vidi.</i> <i>5. Attīstīt sadarbību ar reģiona uzņēmumiem, valsts un pašvaldību iestādēm un nevalstiskajām organizācijām, tā sekmējot prakšu vietu nodrošinājumu un studiju kvalitātes uzlabošanu, atgriezeniskās saites nodrošināšanu starp akadēmisko vidi un nozari.</i>

Sasniedzamie studiju rezultāti	<p><i>Studiju programmā sniedzamie rezultāti:</i></p> <p><i>Zināšanas:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. zināšanas par komercvides novērtēšanas, uzņēmuma veidošanas, darbības plānošanas, organizācijas un procesu vadības juridiskajiem, finanšu, kvalitātes un psiholoģiskajiem aspektiem; 2. zināšanas par informācijas ieguves, atlases un apstrādes, projektu izstrādes un īstenošanas, jaunrades un pētniecības jautājumiem; 3. zināšanas par informācijas tehnoloģiju lomu un pielietojumu uzņēmumu vadīšanas procesā; 4. zina un izprot nozares saistošos normatīvos aktus un profesionālās vides standartus un darbības principus; 5. pārzina un izprot profesionālo ētiku, korporatīvo sociālo atbildību un nozares projektu īstenošanas ietekmi uz vidi un sabiedrību. <p><i>Prasmes:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. prot praksē novērtēt pasaules ekonomikas likumsakarības un tendences, analizēt un novērtēt komercdarbības vidi, plānot, organizēt un novērtēt uzņēmuma finansiālās darbības un ekonomiskās attīstības rādītājus, izstrādāt attīstības plānus atbilstoši noteiktajiem mērķiem, ekonomiskajai videi un tirgus situācijai; 2. pielieto saistošo normatīvo aktu un standartu, civilas un vides aizsardzības prasības un organizē uzņēmuma darbu atbilstoši normatīvu aktu izmaiņām; 3. prot argumentēti skaidrot nozares profesionālos jautājumus specialistiem un sabiedrībai, spēj diskutēt ar sabiedrību, pārzina terminoloģiju un komunicē svešvalodā; 4. pašmotivācijas prasme pašizglītībai, profesionālajā darbībā plāno un īsteno patstāvīgo un grupu darbu, ievēro saskarsmes kultūras un profesionālās ētikas normas; 5. Veic patstāvīgi lieliskos pētījumus nozarē, izmantojot daudzveidīgas pētniecības metodes, izmanto IT tehnoloģijas un digitālos rīkus. <p><i>Kompetences:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. spēj kritiski analizēt ekonomikas situāciju un komercdarbības vidi, spēj uzsākt uzņēmējdarbību, plānot un vadīt uzņēmuma darbību un procesu, izvērtēt uzņēmuma riskus un attīstības virzienus; 2. spēj īstenot pētījumus un koncepciju izstrādi nozarē, spēj tos publiski prezentēt profesionālajā vidē un nespeciālistiem, veidot sociālo dialogu ar sabiedrību un piedalīties uzņēmuma reputācijas veidošanā; 3. spēj patstāvīgi tālāk izglītoties, radoši risināt profesionālās problēmas, spēj efektīvi reaģēt uz novitātēm nozarē un mainīgās profesionālās vides prasībām; 4. izprot profesionālās un akadēmiskās ētikas pamatjautājumus un spēj izvērtēt savu atbildību par profesionālās vai akadēmiskās darbības ietekmi uz sabiedrību un vidi.
Studiju programmas noslēgumā paredzētais noslēguma pārbaudījums	Bakalaura darbs

Studiju programmas varianti

Pilna laika klātie - 4 gadi - latviešu

Studiju veids un forma	Pilna laika klātie
Īstenošanas ilgums (gados)	4

Īstenošanas ilgums (mēnešos)	0
Īstenošanas valoda	latviešu
Studiju programmas apjoms (KP)	160
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	Vidējā izglītība
legūstamais grāds (latviešu valodā)	Profesionālā bakalaura grāds uzņēmējdarbības vadībā
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	Uzņēmuma vadītājs

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Vidzemes Augstskola	VALMIERA	CĒSU IELA 4, VALMIERA, VALMIERAS NOVADS, LV-4201

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (1. Studiju programmas raksturojošie parametri)

1.1. Izmaiņu studiju programmas parametros, kas notikušas kopš iepriekšējās studiju virziena akreditācijas lapas izsniegšanas vai studiju programmas licences izsniegšanas, ja studiju programma nav iekļauta studiju virziena akreditācijas lapā, apraksts un analīze.

Kopš pēdējās akreditācijas studiju programmā veiktās izmaiņas pamatā nosaka noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu (MK noteikumi Nr.512, 26.08.2014), Uzņēmējdarbības, finanšu, grāmatvedības un administrēšanas (vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības, komerczinību) nozares struktūrā iekļauto profesiju karte un jaunais Uzņēmuma vadītāja profesijas standarts (pieņemts 18.09.2019).

1. Piešķiramais grāds un profesionāla kvalifikācija

Piešķiramais grāds - **profesionālais bakalaura grāds uzņēmējdarbības vadībā** (līdz 2020.gadam - profesionālais bakalaura grāds biznesa vadībā);

profesionālā kvalifikācija - **uzņēmuma vadītājs** (līdz 2020.gadam - uzņēmuma un iestādes vadītājs).

Izmaiņas profesionālajā kvalifikācijā nosaka Uzņēmuma vadītāja profesijas standarts, iegūstamā grāda nosaukums precizēts atbilstoši zinātņu Latvijas zinātņu nozaru klasifikācijai.

2. Īstenošanas forma un veids

No 2020.gada studijas tiks īstenotas tikai pilna laika klātienē (4 gadi, 8 semestri), atsakoties no nepilna laika studijām, jo nav pieprasījuma pēc studijām nepilnā laikā(pārskata periodā nepilna laika studijās uzņemšana nenotika).

3. Izmaiņas studiju saturā un plānojumā

Obligātie studiju kursi (A daļa) 94 KP (iepriekš - 104 KP):

Vispārizglītojošie kursi:

1) jauni studiju kursi: Biznesa komunikācija 2 KP, kā arī un Civilā aizsardzība 1 KP, Dabas aizsardzība 1 KP

2) precizēti kursu nosaukumi un mainīts kursa apjoms KP:

(1) angļu valoda uzņēmējdarbībā 4 KP tiek īstenota kā divi atsevišķi kursi Angļu valoda uzņēmējdarbībā I 2 KP un Angļu valoda uzņēmējdarbībā II 2 KP,

(2) matemātika ekonomistiem 2 KP (iepriekš - matemātika 4 KP).

Nozares teorētiskie pamatkursi un IT kursi:

3) precizēti nosaukumi:

(1) Statistika un statistikas datu apstrāde(iepriekš - Statistika un datorizēta informācijas apstrāde),

(2) Starptautiskā ekonomika un bizness (starptautiskā ekonomika)

4) precizēti kursa nosaukums un mainīts kursa apjoms KP:

(1) Finanšu grāmatvedība 4 KP (iepriekš - Finanšu grāmatvedība un datorizētā grāmatvedība 6KP),

(2) Biznesa plāns 2 KP (iepriekš-4 KP),

(3) samazināts apjoms gada projektiem 6 KP (iepriekš -12 KP),

5) samazināts prakšu apjoms un sadalījums pa gadiem-20 KP, atsakoties no prakses 1.gadā (iepriekš-26 KP).

Nozares profesionālās specializācijas kursi(B daļa) 40 KP (iepriekš 48 KP), no kuriem 20 KP nozares profesionālās specializācijas izvēles kursi - 20 KP:

Nozares profesionālās specializācijas obligātajosursos:

- 1) iekļauti jauni kursi; Reģionālā ekonomika 2 KP un Otrā svešvaloda 4 KP,
- 2) precizēti kursa nosaukums un mainīts kursa apjoms KP:
 - (1) Nodokļi 4 KP (iepriekš - Nodokļu sistēma un likumdošana Latvijā 2 KP),
 - (2) Audits 4KP (iepriekš - Audits 2 KP un Gada pārskata sastādīšana 2 KP).
- 3) izveidoti četri jauni nozares profesionālās specializācijas izvēles kursu moduļi (katrs 10 KP): Mārketinga vadība, Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība, Finanšu vadība, Inovācijas laboratorija.
- 4) Izvēlēs moduļiem izstrādāti jauni kursi 24 KP apjomā:
 - (1) Zīmolu izstrāde un vadība starptautiskajā tirgū 4 KP,
 - (2) Digitālais mārketinga 2 KP,
 - (3) Eksporta mārketinga principi un rīki 2 KP,
 - (4) Pārdošana un klientu apkalpošana 2 KP,
 - (5) Veikalvedība 4 KP,
 - (6) Produktivitāte un radošums 2 KP,
 - (7) Starpkultūru komunikācija 2 KP,
 - (8) Inovācijas vadība 4 KP,
 - (9) Finanšu instrumenti 2 KP.

Studiju programmas satura un plānojuma izmaiņas veiktas ar mērķi, integrēt studijās nozares jaunākās teorētiskās atziņas, informācijas tehnoloģiju rīkus, praktiskās apmācības radošuma un inovācijas spējas attīstīšanai, kas vispusīgāk sagatavotu uzņēmējdarbības uzsākšanai un vadīšanai. Kursos tiek akcentēti reģionālās ekonomikas aspekti, saturā un plānojumā ņemti vērā uzņēmēju ieteikumi.

1.2. Statistikas dati par studējošajiem studiju programmā, studējošo skaita dinamika, skaita izmaiņu ietekmes faktoru analīze un novērtējums. Analizējot, atsevišķi izdalīt dažādas studiju formas, veidus, valodas.

Statistikas dati par studējošajiem (*skat.2.pielikumu*) atspoguļo gan ekonomikas attīstība procesu ietekmi, gan kopējo Latvijas demogrāfisko situāciju - pārskata periodā kopējais studējošo skaits ir samazinājies, tomēr pēdējos trijos gados gan uzņemto, gan kopējais studentu skaits ir nemainīgs, bet 2019. un 2020.gadā vērojams uzņemto studentu skaita pieaugums. Vēsturiski ViA BV programmā bija vislielākais studentu skaits, tāpēc ekonomisko un demogrāfisko procesu ietekmē kritums ir jūtams. Absolventu skaits līdz 2017.gadam bija lielāks kā uzņemto studentu skaits, pēdējos gados tas svārstās 80% robežās. Atbirums BV tradicionāli ir neliels, tas svārstās 1% - 3% robežās no kopējā ViA studentu skaita. Tas ir skaidrojams ar BV programmā studējošo mērķtiecīgo studiju izvēli, programmas prestižu reģionā, kas absolventiem nodrošina labas darba iespējas, tādejādi motivējot studijām. Pirms studiju pārtraukšanas vai atskaitīšanas ar katru studējošo tiek veiktas pārrunas, mēģinot noskaidrot galvenos iemeslus aiziešanai no augstskolas vai nespējai izpildīt studiju plānu. Galveni iemesli pamatā ir finansiāla rakstura-studentu ģimeņu finansiālais nodrošinājums un atbalsts ir nepietiekams, tāpēc studenti uzsāk darba gaitas, taču apvienot darbu ar studijām nav vienkārši, un studenta izvēle ir par labu darba vietai. Jāuzsver, ka arī darba dēvēji bieži nav pretimnākoši un neatbalsta studijas. Praksē laikā uzņēmumi bieži piedāvā turpināt sadarbību, oficiāli uzsākot strādāt uzņēmumā, kas arī ir liels vilinājums studentiem. Vidzemes reģions ir ekonomiski aktīvs, arvien vairāk izpaužas darbaspēka trūkums, tāpēc studentiem ir viegli atrast darbavietu. Paradoksāli, ka uzņēmēji vēlas kvalificētus speciālistus, bet tajā pašā laikā, lai saglabātu darbiniekus, atbalsta studiju pārtraukšanu. Pēdējos gados pamatā atbirums parādās studiju pirmajos semestros, kas saistās ar nespēju apgūt studiju programmu pietiekamā līmenī (studiju programmā ir augsta iekšējā konkurence), kam par iemeslu ir nepietiekamais vidējais

izglītības posmā iegūto zināšanu un mācīšanās prasmju līmenis.

Aizvien biežāk studējošie vēlas pārtraukt studijas veselības problēmu dēļ. Šādās situācijās vienmēr tiek piedāvāta iespēja studēt pēc individuālā plāna. Studijas pēc individuāla plāna veic arī tie, kas atsāk studijas pēc akadēmiskā pārtraukuma. Akadēmiskais pārtraukums pārsvarā tiek izmantots veselības problēmu novēršanai un bērna kopšanai.

Studiju programmā individuāli tiek strādāts ar katru studējošo, kas tiek eksmatrikulēts akadēmisko parādu dēļ vai atskaitīts kā teorētisko programmu apguvis, neaizstāvot bakalaura darbu. Ar šiem studējošajiem notiek saziņa par atjaunošanās iespējām studiju pabeigšanai, ko daudzi izmanto vairākus gadus pēc studiju teorētiskā kursa apguves, sekmīgi nokārtojot valsts pārbaudījumu un iegūstot bakalaura grādu.

Studiju programmas studējošo skaita pārskats apskatāms ziņojuma pielikumā (*skat. 2.pielikumu*).

1.3. Analīze un novērtējums par studiju programmas nosaukuma, iegūstamā grāda, profesionālās kvalifikācijas vai grāda un profesionālās kvalifikācijas mērķu un uzdevumu, studiju rezultātu, kā arī uzņemšanas prasību savstarpējo sasaisti.

Vidzemes Augstskolas Biznesa vadības studiju programmas mērķis ir nodrošināt augsti kvalificētu uzņēmējdarbības vadības speciālistu- uzņēmuma vadītāju -sagatavošanu, kas spēj strādāt saskaņā ar ilgtspējīgas tautsaimniecības attīstības tendencēm un mainīgo globālo biznesa vidi.

Programmas uzdevumi

1. Nodrošināt studējošajiem vispusīgas uzņēmējdarbības vadībai atbilstošas pamata un specializētas zināšanas un izpratni par tautsaimniecības procesiem un uzņēmējdarbības vidi, uzņēmumu veidošanas un plānošanas, organizācijas un vadības juridiskajiem, finanšu un psiholoģiskajiem aspektiem
2. Veidot studējošiem prasmes un iemaņas atbilstoši izvirzītajiem mērķiem un profesijas standartam, izvēloties adekvātas izglītības metodes, akcentējot lietišķo zināšanu ieguvu un pētniecības iemaņu attīstīšanu, digitālo risinājumu izmantošanu, sadarbību komandā un spēju kritiski domāt, analizēt problēmas, uzņemties atbildību, uzsverot komunikācijas, publiskās uzstāšanās un argumentācijas prasmju pilnveidi.
3. Sekmēt studējošo motivāciju tālākizglītībai un personiskajai pilnveidei; veicināt studējošā pilnveidošanos par patstāvīgu, sociāli atbildīgu, dabas un kultūras vērtības respektējošu, radošu personību ar spējām strādāt mulikulturālā vidē un veidot savu uzņēmumu.
4. Veicināt akadēmiskā personāla profesionālo pilnveidi, mācībspēku korpusa papildināšanu ar pieredzējušiem savas nozares praktiķiem no Latvijas un ārvalstīm; praksē ieviest ViA stratēģijā uzsvērtās vērtības, akcentējot studentcentrētu un komunikāciju veicinošo studiju vidi.
5. Attīstīt sadarbību ar reģiona uzņēmumiem, valsts un pašvaldību iestādēm un nevalstiskajām organizācijām, tā sekmējot prakšu vietu nodrošinājumu un studiju kvalitātes uzlabošanu, atgriezeniskās saites nodrošināšanu starp akadēmisko vidi un nozari.

Studiju programmā sasniedzamie rezultāti:

Zināšanas:

1. zināšanas par komercvides novērtēšanas, uzņēmuma veidošanas, darbības plānošanas, organizācijas un procesu vadības juridiskajiem, finanšu, kvalitātes un psiholoģiskajiem

aspektiem;

2. zināšanas par informācijas ieguves, atlases un apstrādes, projektu izstrādes un īstenošanas, jaunrades un pētniecības jautājumiem;
3. zināšanas par informācijas tehnoloģiju lomu un pielietojumu uzņēmumu vadīšanas procesā;
4. zina un izprot nozares saistošos normatīvos aktus un profesionālās vides standartus un darbības principus;
5. pārzina un izprot profesionālo ētiku, korporatīvo sociālo atbildību un nozares projektu īstenošanas ietekmi uz vidi un sabiedrību.

Prasmes:

1. prot praksē novērtēt pasaules ekonomikas likumsakarības un tendences, analizēt un novērtēt komercdarbības vidi, plānot, organizēt un novērtēt uzņēmuma finansiālās darbības un ekonomiskās attīstības rādītājus, izstrādāt attīstības plānus atbilstoši noteiktajiem mērķiem, ekonomiskajai videi un tirgus situācijai;
2. pielieto saistošo normatīvo aktu un standartu, civilas un vides aizsardzības prasības un organizē uzņēmuma darbu atbilstoši normatīvu aktu izmaiņām;
3. prot argumentēti skaidrot nozares profesionālos jautājumus specialistiem un sabiedrībai, spēj diskutēt ar sabiedrību, pārzina terminoloģiju un komunicē svešvalodā;
4. pašmotivācijas prasme pašizglītibai, profesionālajā darbībā plāno un īsteno patstāvīgo un grupu darbu, ievēro saskarsmes kultūras un profesionālās ētikas normas;
5. veic patstāvīgi lieliskos pētījumus nozarē, izmantojot daudzveidīgas pētniecības metodes, izmanto IT tehnoloģijas un digitālos rīkus.

Kompetences:

1. spēj kritiski analizēt ekonomikas situāciju un komercdarbības vidi, spēj uzsākt uzņēmējdarbību, plānot un vadīt uzņēmuma darbību un procesus, izvērtēt uzņēmuma riskus un attīstības virzienus;
2. spēj īstenot pētījumus un koncepciju izstrādi nozarē, spēj tos publiski prezentēt profesionālajā vidē un nespeciālistiem, veidot sociālo dialogu ar sabiedrību un piedalīties uzņēmuma reputācijas veidošanā;
3. spēj patstāvīgi tālāk izglītoties, radoši risināt profesionālās problēmas, spēj efektīvi reaģēt uz novitātēm nozarē un mainīgās profesionālās vides prasībām;
4. izprot profesionālās un akadēmiskās ētikas pamatjautājumus un spēj izvērtēt savu atbildību par profesionālās vai akadēmiskās darbības ietekmi uz sabiedrību un vidi.

Gan studiju programmas sagatavošanas procesā, gan arī vēlāk turpmākajos gados nemītīgi strādāts pie studiju programmas raksturojuma caurlūkošanas, lai nodrošinātu, ka tiek uzturēta atbilstība starp programmas nosaukumu, iegūstamo grādu un profesionālo kvalifikāciju.

Programmas nosaukums "Biznesa vadība" (Business Administration) ir programmas nosaukums kopš ViA dibināšanas un studiju programmas uzsākšanas, norādot uz programmas saturu un padarot atpazīstamu starptautiski. Programmas nosaukums jau ir zīmols reģiona uzņēmējdarbība vidē. Piešķiramā grāda nosaukums - *profesionālais bakalaura grāds uzņēmējdarbības vadībā* - tika precizēts atbilstoši Latvijas zinātņu nozaru klasifikācijai Profesionālā kvalifikācija - *uzņēmuma vadītājs* atbilst Uzņēmuma profesijas standartam.

Katrā akreditācijas periodā padziļināti veikta programmas uzdevumu un plānoto rezultātu sasaistes analīze, lai nodrošinātu uzdevumu un rezultātu savstarpējo saskaņu, studiju programmas satura pilnveidi atbilstoši nozares attīstības tendencēm. Programmas mērķu un uzdevumu apraksti izmantoti studiju kursu kartēšanā. Atbilstība un saskaņotība starp studiju programmas rezultātiem un konkrētu studiju kursu rezultātiem tiek vērtēta ik gadu, sagatavojot pašnovērtējuma ziņojumu.

Atbilstība starp programmas mērķiem un sasniegtajiem rezultātiem tiek apspriesta katra studiju gada noslēgumā BV studiju virziena padomē, individuāli pārrunājot ar studiju virziena docētājiem. Nozīmīga atgriezeniskā saite ir studentu prakšu vietu vadītāja atsauksme, ieteikumi un kritika, kas liek pilnveidot studiju kursu saturu plānoto rezultātu sekmīgākai sasniegšanai. Studiju programmas uzņemšanas noteikumi veidoti, lai piesaistītu studējošos, kuriem ir vēlme un interese kļūt par uzņēmēju vai uzņēmējdarbības vadītāju, un informētu par nepieciešamajām pamatzināšanām un prasmēm (tiek ņemti vērā centralizēto eksāmenu vērtējumi latviešu valodā, matemātikā un svešvalodā - angļu val., franču val., krievu val., vācu val.), kas spējīgi orientēties Latvijas un pasaules notikumos, strādāt ar informācijas un komunikācijas tehnoloģijām, plānot un vadīt savu darbu. Ņemot vērā, ka studiju programmā nozīmīga komponente ir arī studējošo pētnieciskais darbs, priekšrocības uzņemšanas gaitā ir tiem, kas parādījuši labus rezultātus skolēnu zinātniski pētniecisko darbu konkursos. Ārpus konkursa tiek uzņemti Latvijas Republikas un starptautisko olimpiāžu uzvarētāji, kā arī *Junior Achievement Latvia* skolēnu konkursa "Labākais ekonomikā" Vidzemes Augstskolas laureātu, kas parādījuši noturīgu interesi un ieguvuši pieredzi uzņēmējdarbībā mācību firmās.

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (2. Studiju saturs un īstenošana)

2.1. Studiju kursu/ moduļu satura aktualitātes un atbilstības nozares, darba tirgus vajadzībām un zinātnes tendencēm novērtējums. Sniegt informāciju, vai, un kā studiju kursu/ moduļu saturs tiek aktualizēts atbilstoši nozares, darba tirgus un zinātnes attīstības tendencēm. Maģistra vai doktora studiju programmu gadījumā norādīt un sniegt pamatojumu, vai grādu piešķiršana balstīta attiecīgās zinātnes nozares vai mākslinieciskās jaunrades jomas sasniegumos un atziņās.

Ik gadu notiek studiju programmas pilnveidošana, balstoties uz studējošo, absolventu un darba devēju ieteikumiem. Studentu kritika un ieteikumi ir redzami aptaujās katra studiju kursa noslēgumā, būtiski uzlabojumiem programmā palīdz absolventu aptaujās sniegta informācija, jo profesionālajā darbībā var objektīvi novērtēt programmas sniegumu un rezultātus. 2016.gadā notika darba devēju, uzņēmēju profesionālo apvienību, reģiona pašvaldību pārstāvju aptauja un ideju vētra par programmas pilnveides aspektiem. Forumā ieteikumi tika ņemti par pamatu programmas pārstrukturēšanai un jaunu kursu izstrādei. Programmas kursu pilnveidē BV virziens ir respektējis Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras, Latvijas pārtikas bioekonomikas klāsteris, Vidzemes plānošanas reģiona pārstāvju ieteikumus, kā arī valsts pārbaudījumu komisijas viedokļus par darba tirgus vajadzībām. Uzņēmēju skatījumā nepieciešami vispusīgi sagatavoti absolventi, kuri varētu elastīgi adaptēties uzņēmumos un pielāgotos darba tirgus vajadzībām. Uzņēmēji akcentēja digitālo prasmju, svešvalodu, zināšanu nepieciešamību, uzsvēra mārketinga speciālistu pieprasījumu, kā priekšrocību darba tirgū uzsvēra finanšu vadības prasmes. Ieteikumu kontekstā tika izveidoti četri jauni nozares profesionālās specializācijas (B daļas) izvēles kursu moduļi (katrs 10 KP): Mārketinga vadība, Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība, Finanšu vadība, Inovācijas laboratorija. Moduļu izstrāde nodrošināja jaunāko ekonomikas un vadības zinātnes sasniegumu un tendenču iekļaušanu kursa saturā. Izvēlēs moduļiem izstrādāti jauni kursi 24 KP apjomā (*detalizētāk skat.1.1.p.*). Svešvalodu prasmju pilnveidei no 2018. gada studentiem jāapgūst otra svešvaloda(4 KP), izvēloties ķīniešu, franču, vācu vai krievu valodu. Angļu valodas zināšanas

tiek pilnveidotas izvēles moduļu kursu ietvaros, kur tiek piedāvāti kursi angļu valodā (14 KP apjomā). Darba devēji uzskatīja par lietderīgu obligātajā daļā (A daļa) attiekties no kursa Ievads filozofijā, iekļaujot Biznesa komunikācijas kursu (2 KP). Sadarbībā ar uzņēmumu SIA "Tilde" tika pilnveidots Finanšu grāmatvedības studiju kurss, iekļaujot datorizēto grāmatvedības sistēmu *Tildes Jumis*, un pēc kursa apguves studenti iegūs ar uzņēmumu saskaņotu Sertifikātu. 2019.gadā Biznesa vadības virziena direktore sadarbojās ar nozares ekspertu padomi "Uzņēmējdarbība, finanses, grāmatvedība, administrēšana (vairumtirdzniecība, mazumtirdzniecība un komerczinības" jaunā profesijas standarta "Uzņēmuma vadītājs" izstrādē (specializācija Mārketinga vadītājs), kas deva jaunas idejas programmas pilnveidei.

2.2. Studiju kursos/ moduļos iekļautās informācijas, sasniedzamo rezultātu, izvirzīto mērķu u.c. rādītāju savstarpējās sasaistes, studiju kursu/ moduļu mērķu sasaistes ar studiju programmas mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem novērtējums. Doktora studiju programmas gadījumā, galveno pētniecības virzienu apraksts, programmas ietekme uz pētniecību un citiem izglītības līmeņiem.

Studiju kursos iekļauta informācija un sasniedzamie rezultāti tiek pārlūkoti katru gadu, docētāji ņem vērā gan nozares tendences, gan studējošo sniegto atgriezenisko saiti par studiju kursiem, ik gadu tiek papildināts literatūras krājums, kas tiek izmantots studijās. Ik gadu, gatavojot pašnovērtējuma ziņojumu, arī tiek caurskatīti un pēc nepieciešamības precizēti studiju programmas mērķu formulējumi attiecībā uz studiju saturu, kā arī metodēm, kas tiek izmantotas studiju procesā, pēc vajadzības iekļaujot informāciju saskaņā ar nozares attīstības tendencēm (piemēram, par digitālo marketingu, e-komercijas rīkiem un jaunākajām platformām, zīmolvēderību globālajos tirgos, aprites ekonomikas principiem, ilgtspējas problemātiku, un tml.). Profesionālās izvēles kursu moduļi Marketinga vadība, Vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības vadība, Finanšu vadība, Inovācijas laboratorija ļauj studentiem padziļināti apgūt interesējošo uzņēmējdarbības aspektus, nodrošinot pilnvērtīgāku profesijas standartu un programmas rezultātu sasniegšanu. Balstoties uz šo analīzi, tiek veikta studiju kursu rezultātu kartēšana, tā veidā pārbaudot katra individuālā kursa atbilstību studiju programmā noteiktajiem mērķiem un uzdevumiem. Pielikumā pievienots BV studiju programmas kursu kartējums, kas atspoguļo to, kā individuāli studiju kursi sekmē studiju programmas rezultātu sasniegšanu.

Studiju kursu kartējums BV studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanai skatāms pielikumā (skat.24. pielikumu)

2.3. Studiju īstenošanas metožu (tajā skaitā vērtēšanas) novērtējums, iekļaujot analīzi par to, kā tiek izvēlētas studiju kursos/ moduļos izmantotās studiju īstenošanas (tajā skaitā vērtēšanas) metodes, kādas tās ir un kā tās veicina studiju kursu rezultātu un studiju programmas mērķu sasniegšanu. Iekļaut skaidrojumu, kā studiju procesa īstenošanā ņemti vērā studentcentrētas izglītības principi.

Studiju programmas realizācija notiek ar dažādu studiju formu palīdzību, kas ietver lekcijas, seminārus, diskusijas, praktiskās nodarbības, on-line resursu izmantošanu, sociālās simulācijas, lomu spēles, literatūras studijas, lietišķās spēles, individuālās un grupu konsultācijas, studiju vizītes,

gadījumu analīzi, studentu patstāvīgo praktisko darbu (individuāli un grupās), prezentācijas un konferences Webex platformā. Studiju procesā plaši tiek izmantotas mūsdienu informācijas tehnoloģijas. Nodarbību laikā docētājiem un studentiem ir iespēja izmantot datorklases, multimediju laboratoriju. Studiju procesā aktīvi tiek izmantotas iekštīkla sniegtās iespējas: moodle.va.lv – studiju elektroniskā vide, kurā katra studiju kursa ietvaros tiek glabāti studijām nepieciešamie materiāli, lekciju prezentācijas, notiek komunikācija ar studentiem, studenti ievieto savas prezentācijas un mājas darbus; ViA dokumentu elektroniskā krātuve; iekštīkla ziņojumu krātuve; e-pasts, sociālie mediji. Studenti, kas studē vai iziet praksi ārvalstīs, gada projektus un prakses var aizstāvēt attālināti WebEx platformā. Covid 19 pandēmijas laikā 2020.gada pavasara semestrī studijas, eksāmeni, darbu aizstāvēšanas, t.s. arī valsts pārbaudījuma-bakalaura darba aizstāvēšana notika attālināti, izmantojot WebEx platformu. Pieredze bija veiksmīga-gan docētāji, gan studenti apguva jaunas digitālās prasmes, meklēja jaunus komunikācijas veidus, mācībspēki –apguva jaunas, digitālai videi atbilstošas mācību metodes.

Viena kredītpunkta ietvaros studentam jāapgūst vidēji 100 lappušu zinātniska teksta. Katra studiju kursa ietvaros jāizstrādā ne mazāk kā divi patstāvīgie darbi, kā arī jākārto pārbaudes darbi. Kursa noslēgumā katram studentam ir jākārto rakstisks vai mutisks eksāmens, kuras vērtēšanas kritēriji atrunāti kursa aprakstā. Šāds daudzveidīgs studiju metožu un tehnoloģisko rīku klāsts nodrošina augstu studiju kvalitāti – studējošie apgūst un nostiprina gan akadēmiskas zināšanas, gan arī iegūst prasmes to praktiskam pielietojumam jau studiju gaitā. Tādā veidā tiek nodrošinātas daudzveidīgs, atraktīvs un saistošs studiju process, kas sniedz arī autentisku pieredzi (simulāciju spēles, lomu spēles, modelēšana), kā rezultātā studējošie tek pilnvērtīgāk sagatavoti profesionālai uzņēmējdarbībai.

BV studiju programmas docētāju izmantotās metodes ir daudzveidīgas, bet dominē interaktīvās mācību metodes, kuras veicina studentu aktīvu un apzinātu līdzdalību studiju procesā. Jāakcentē, ka docētāji plaši pielieto gadījumu analīzi, kas balstīta uzņēmējdarbības praksē. Docētāju praktiskā pieredze uzņēmējdarbībā vai savā nozarē nodrošina teorētisko zināšanu un praktiskās pieredzes sinerģiju, kas, izmantojot daudzveidīgu mācību metodiku, pilnībā nodrošina studiju rezultātu un studiju mērķu sasniegšanu.

BV studiju virzienā tiek īstenota studentcentrēta pieeja studiju procesam, tas ir, students kā aktīvs dalībnieks tiek iesaistīts studiju procesā un objektīvā pašvērtējumā. Tas tiek nodrošināts ar aktīvu mācību metožu, atbilstošu komunikācijas paņēmienu izmantošanu, atvērtību sadarbībā ar studentiem.

Dialoga ar studentiem veicināšanai tiek izmantotas šādas darba formas: studijas mazās grupās, kas veicina studentu iesaisti studiju procesā; interaktīvu studiju metožu pielietošana; patstāvīgo un pētniecisko darbu izvērtēšana un apspriešana ar autoriem; gada projekti, to recenzēšana un publiska aizstāvēšana; konsultācijas; kumulatīvā novērtējuma sistēma; studentu aptaujas par studiju kursu. Darbs ar studentiem balstās uz studentcentrētu pieeju gan studiju procesā, gan ikdienas saskarsmē. Individuālā saziņa starp docētāju un studentu (ārpus lekcijām, semināriem un nodarbībām) iespējama, tiekoties individuālās konsultācijās ar docētāju, ar elektroniskās saziņas (e-pasts) un Skype starpniecību.

Plašāk par vērtēšanas metodēm un studentcentrētas izglītības principu ievērošanu skat. II daļas 1.6.punktu.

2.4. Ja studiju programmā ir paredzēta prakse, sniegt studiju programmā iekļauto studējošo prakšu uzdevumu sasaistes ar studiju programmā sasniedzamajiem studiju rezultātiem analīzi un novērtējumu. Norādīt, kā augstskola/ koledža studiju programmas

ietvaros atbalsta studējošos studiju prakses ietvaros izvirzīto uzdevumu sasniegšanai.

Būtiska studiju sastāvdaļa ir integrētās prakses uzņēmumos Latvijā vai ārvalstīs. Pārskata periodā prakses apjoms bija 26 KP, ar 2020.gadu -20 KP(nosaka MK noteikumi Nr.512.) pārskata periodā tika īstenotas četras prakses 1., 2., 3. kursā un pirmsdiploma praksi 4.kursā, no 2020.gada tiks īstenotas trīs prakses - 2., 3. un 4.kursā. Attiekušanos no prakses pirmajā studiju gadā ir uzņēmēju ieteikums, kuri uzskata, ka studentiem studiju sākumposmā nav pietiekamas profesionālās zināšanas, lai pilnvērtīgi iekļautos uzņēmuma darbā. Prakses apjoma samazinājums tiek kompensēts ar lielāku praktisko nodarbību, mācību ekskursiju uzņēmumos īpatsvara palielinājumu studiju kursu ietvaros.

Studiju prakses ir pakārtotas un saskaņotas ar studentu apgūstamajiem studiju kursiem attiecīgajā laikā periodā. Prakse notiek uzņēmumos, valsts un pašvaldību iestādēs un uzņēmumos pieredzējušu speciālistu vadībā. Prakses mērķis ir studiju procesa ietvaros radīt iespēju studentam praktizēties uzņēmumu un iestāžu vadītāja profesijai nepieciešamo prasmju un iemaņu apguvē reālā biznesa vidē, vienlaikus apgūstot arī jaunas profesionālajā darbībā nepieciešamās teorētiskās zināšanas saistībā ar konkrēto darba vidi. Prakses nodrošina, ka tiek sasniegti studiju programmā paredzētie rezultāti, kas saistīti ar praktisku iemaņu iegūšanu un teorētisko zināšanu aprobēšanu praktiskā darbībā. Ar prakšu palīdzību tiek sekmēta arī studējošo saikne ar darba tirgu jau studiju gaitā, un bieži studējošie jau studiju laikā sāk strādāt prakses vietā. Studiju prakses ir nozīmīga studiju programmas sastāvdaļa, tāpēc studentiem tiek nodrošināti dažādi atbalsta veidi, lai prakses pieredze veidotos produktīva un pozitīva. Katrai praksei ir prakses vadītājs no BV studiju virziena docētāju vidus, un, lai produktīvāka būtu sadarbība un atbalsts studentam, tad, katram kursam ir divi prakses vadītāji. Tas nodrošina labāku komunikāciju studentiem un prakses vietu, prakses vadītāji arī veido komisiju, kas aizstāvēšanā novērtē praksi. Studiju programmas direktore un docētāji aktīvi komunicē ar nozares pārstāvjiem, aicinot piedāvāt prakses vietas. Biznesa vadības programmai ir laba reputācija nozares profesionāļu vidū, tāpēc nodrošināt studentiem prakses vietas nerada problēmas, bieži uzņēmumi paši piedāvā prakses vietas. Prakses vietu piedāvājumu studējošajiem tiek izsūtīta e-pastā. Studējošajiem ir iespējas iegūt stipendijas un iziet praksi ārvalstu uzņēmumos Erasmus+ programmas ietvaros - pārskata periodā 17 studenti izgāja praksi dažādos ES uzņēmumos. Studējošie ik gadu piesaka prakses vietas, aizpildot pieteikuma formu. Programmas direktors dod savu akceptu vai arī noraida izvēli, ja uzņēmumā nebūs iespējams izpildīt prakses programmu. Pirms prakses uzsākšanas programmas direktors sadarbībā ar prakses vadītājiem pārrunā prakses laikā veicamos uzdevumus, līguma slēgšanas procedūru, atskaites dokumentu sagatavošanas un aizstāvēšanas kārtību. Pirms prakses uzsākšanas tiek slēgts divpusējais (starp ViA un uzņēmumu) vai trīspusējais (starp ViA, uzņēmumu un studentu) prakses līgums, kas ir pamats norīkošanai praksē. Prakses laikā studenti gatavo prakses atskaiti, kuras ietvaros arī veic padziļinātu uzņēmuma darbības jomas izpēti, tā pilnveidojot gan profesionālās, gan pētniecības prasmes un kompetences. Bieži prakses laikā veiktā izpēte kļūst par pamatu gada projektu izstrādei. Prakses laikā BV prakses vadītājs komunicē ar studentu, risina radušās problēmas, sniedz konsultācijas prakses dokumentu sagatavošanā. Prakses noslēgumā uzņēmuma prakses vadītājs dod atsauksmi. No 2020.gada prakses vadītājs dod arī novērtējumu 10 ballu sistēmā. Prakses noslēgumā notiek prakses publiska aizstāvēšana, kad studējošie prezentē paveikto un diskutē par prakses gaitu, novērojumiem, sniedz atgriezenisko saiti par to, kā studiju laikā iegūtās zināšanas ir palīdzējušas prakses uzdevumu izpildē. Prakšu aizstāvēšanas ietvaros studentu ieteikumi tiek ņemti vērā, pilnveidojot studiju kursu saturu, kā arī uzlabojot prakšu organizāciju. Praksi vērtē BV virziena izveidota komisija, tā tiek novērtēta ar ieskaiti, bet no 2020.gada tiek vērtēta 10 ballu sistēmā pēc kumulatīvās metodes. Biznesa vadības studiju

programmai ir izstrādāts Prakses nolikums, kas ietver prakses programmu, vērtēšanas kritērijus, norādes par prakses dokumentācijas sagatavošanu un noformēšanu.

Studiju programmu prakšu nolikumi apskatāmi ziņojuma pielikumā (*skat.20.pielikumu*).

Studiju programmu prakšu nodrošināšanas līgumi apskatāmi ziņojuma pielikumā (*skat.21.pielikumu*).

2.5. Analīze un novērtējums par studējošo noslēguma darbu tēmām, to aktualitāti nozarē, tajā skaitā darba tirgū, un noslēguma darbu vērtējumiem.

Studiju programmā paredzēta gada triju projektu un bakalaura darba izstrāde, kas studentiem palīdz pielietot un integrēt iegūtās teorētiskās un praktiskās zināšanas un veido prasmes un iemaņas pētnieciskā darba veikšanai. Biznesa vadības virziena studentiem ir izstrādāti un publicēti „Metodiskie norādījumi gada projektu un Valsts pārbaudījumu darbu izstrādei” (autori prof. S.Rozentāle, lekt. V.Melbārde), kur bakalaura studentiem ir dotas norādes par gada projektu un bakalaura darba satura veidošanu, pētījumu metodēm, noformējumu, vērtēšanas kritērijiem un kārtību.

Darbi aptver plašu un daudzveidīgu uzņēmējdarbības tematisko loku. Bakalaura darbu tematika iekļaujas augstskolas pētniecības virzienā *Ilgspējīga tautsaimniecības attīstība un zināšanu sabiedrība*. Līdztekus uzņēmējdarbības tematikai, studenti veic arī ekonomikas aktuālo problēmu izpēti. Studenti izvēlas pētīt konkrētus uzņēmumus, kur, sadarbībā ar uzņēmuma darbiniekiem un vadību analizē aktuālos jautājumus un meklē risinājumus. Bieži studenti turpina noslēguma darbos pētīt jau prakses laikā iepazītos uzņēmumus. Bieži tieši uzņēmēji ir ieinteresēti noteiktu jautājumu izpētē un bakalaura temata izvēlē. Tiek pētītas arī Latvijas, dažādu ekonomikas nozaru un uzņēmējdarbības jomu aktualitātes un jaunās tendencēs, daudz darbu izstrādāti par uzņēmējdarbības norisēm Vidzemes reģionā – pētīti dažādu nozares uzņēmumu saimnieciskā darbība, uzņēmējdarbības uzsākšana un attīstība, uzņēmumu konkurētspēja, eksporta problēmas, investīciju piesaistes un citi aspekti. Pētāmie uzņēmumi saņem atgriezenisko saiti, jo studenti parasti tos iepazīstina ar rezultātiem.

Zemāk apkopota virkne piemēru par galvenajiem tematiskajiem virzieniem, par kuriem absolventi izstrādājuši bakalaura darbus iepriekšējā akreditācijas periodā:

1. Aktuālas tendences Latvijas ekonomikā un uzņēmējdarbībā, Vidzemes reģiona ekonomikas attīstība:

- Ekonomiskā “trijstūra” loma Vidzemes reģiona attīstībā
- Vidzemes industriālais parks: uzņēmēju skatījums
- Uzņēmējdarbības attīstība Vidzemes plānošanas reģiona Igaunijas pierobežā
- Latvijas pilsētu pašvaldību kapitālsabiedrību un privāto uzņēmumu darbības salīdzinošā analīze: Nekustamo īpašumu apsaimniekošanas piemērs
- Elektroenerģijas tirgus liberalizācijas process māsaimniecībām Latvijā
- Nebanku kreditēšanas attīstība Latvijā
- Nepamatoti lētu piedāvājumu novērtējums mezsaimniecisko pakalpojumu publiskajos iepirkumos
- Augsto tehnoloģiju un zināšanu ietilpīgo nozaru uzņēmumu attīstība Vidzemes reģionā
- Sociālā inkubatora attīstības iespējas Latvijā
- Sociālās uzņēmējdarbības attīstības iespējas Latvijā

- Pakalpojumu klāsta izstrāde sociālajam uzņēmumam Kocēnu novadā

2. **Uzņēmējdarbības uzsākšana, plānošana:**

- Elektronisko pakalpojumu ieviešanas prakse Valmieras pilsētas pašvaldībā
- Latvijas uzņēmumu eksporta iespējas uz Azerbaidžānu
- Jauna uzņēmuma izveide aktīvās atpūtas nozarē
- "Rotaļu mājas" izveides un attīstības iespējas Valmierā
- Pūļa finansēšana un tā iespējas Latvijas uzņēmējiem
- Jauna uzņēmuma izveide aktīvās atpūtas nozarē
- Kurjerpasta pakalpojumu salīdzinošā analīze Latvijā un Vācijā
- SIA Uzņēmējdarbības attīstība Vidzemes plānošanas reģiona Igaunijas pierobežā
- "N. Bomja maiznīca "Lielezers"" attīstības stratēģisko iespēju novērtējums
- Moderna tulkošanas pakalpojuma uzņēmuma organizācija
- Atvērtā biroja izveide Valmierā
- Atbalsta instrumenti uzņēmējdarbības uzsākšanai Latvijā
- Jaunas mājdzīvnieku kosmētikas produktu līnijas izstrāde un virzīšana tirgū
- Medicīnas tūrisma attīstības iespējas SIA "Cēsu klīnika"
- Biznesa modeļa izstrāde alternatīvam paku piegādes veidam
- AS "Lazdonas piensaimnieks" attīstības stratēģija
- Gulbenes biznesa inkubatora darbības izvērtējums un perspektīvas

3. **Uzņēmējdarbības vides un tirgus izpēte, jaunu produktu un pakalpojumu ražošana:**

- Franšīzes izmantošanas pieredze un iespējas sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumos Latvijā
- SIA "BYKO-LAT" koka paneļu māju Francijas tirgus potenciāla izpēte
- Uzņēmuma SIA "Latvio vērtētāji & konsultanti Vidzemē" jauno mājokļu tirgus izpēte projekta attīstīšanai Valmierā un tās apkārtnē
- Beziepakojuma preču veikala attīstības perspektīvas Valmierā
- Kurināmo granulu ražošanas uzsākšanas iespējas uzņēmumā SIA „LIRIEM
- Starptautisko Biznesa pakalpojumu centru izveides priekšrocības Latvijā
- Iekšējās un ārējās vides analīze un attīstības iespējas SIA "Madonas karameles"
- Beverīnas novada investīciju objektu potenciāla novērtējums
- Augsto tehnoloģiju un zināšanu ietilpīgo nozaru uzņēmumu attīstība Vidzemes reģionā
- Cēsu novada degradētās teritorijas revitalizācijas investīciju ieguldījuma novērtējums

4. **Uzņēmējdarbības procesu analīze un risinājumi:**

- Parametru sistēmas "Key Performance Indicators" ieviešana aviācijas drošības nodaļai VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"
- E-komercijas risinājumu ieviešanas iespējas uzņēmumā SIA LUTRA
- IT projektu vadība un projektu plānošanas sistēmas ieviešana uzņēmumā "Muuv"
- SIA „VALPRO” loģistikas dienesta procesu analīze un darbības modelēšana
- *Lean* sistēmas ieviešanas plāna izveide SIA "Valmiermuižas pils"
- Aprites ekonomikas pamatprincipu ieviešana pārtikas nozares uzņēmumā
- Uzņēmumu ilgtspējas novērtēšanas process
- Radošums inovācijas veicināšanā mazos un vidējos uzņēmumos Latvijā
- Atbalsta programmatūras piedāvājuma izstrāde projektu vadīšanai A/S «Dikļu pils»

5. **Mārketinga, mārketinga stratēģiskā plānošana, marketinga komunikācija, klientu**

attiecību vadība:

- Tikla mārketinga uzņēmumu darbības novērtējums Latvijā
- Mārketinga kompleksa pielietojums uzņēmumā SIA "Latvijas Mobilais Telefons"
- Valmiera Glass UK Ltd mārketinga stratēģijas izveide Atex produktu virzīšanai ASV tirgū
- "Dabba" zīmola attīstības iespējas Latvijā Vidēja termiņa biznesa stratēģijas izstrāde SIA „ESPATTE”
- Pilsētmarketinga Cēsis kā uzņēmējdarbību veicinošs faktors
- *top!* tīkla un vadošo pārtikas mazumtirdzniecības uzņēmumu Vidzemē mārketinga pasākumu salīdzinošā analīze
- Sortimentu vadība uzņēmumā "T.N. Rozalinde"
- Mārketinga komplekss SIA "Custom Way" nišas produkta virzīšanai tirgū
- SIA „EchoTech” produkta virzība Latvijas tirgū
- Saziņas process un stratēģija Rīgas Nacionālajā zooloģiskajā dārzā
- Ārējā mārketinga komunikācija uzņēmumā SIA „Circkle K Latvija”
- Sociālo mediju lietojums SynotTip Virslīgas čempionāta futbola klubu mārketinga komunikācijā
- SIA "ZAAO" klientu lojalitātes programmas izstrāde
- Klientu piesaiste uzņēmumā AS "Bigbank"

6. Konkurence un uzņēmumu konkurētspēja

- SIA Ērenpreiss Original eksporta apjomu paplašināšanas iespējas Vācijā
- SIA CowCare attīstības iespējas Igaunijas tirgū
- Mopēda "Rīga 12" tirgus niša, tās attīstības iespējas Latvijā un ārējos tirgos
- Latvijas piena pārstrādes nozares konkurētspēja Baltijas valstu kontekstā
- Konkurētspējas paaugstināšana SIA "Amserv Krasta"
- SIA "Burtnieku Zirgaudzētava" konkurētspēja nozares tirgū
- AS „Swedbank Latvija” konkurētspēja fizisko personu īstermiņa kreditēšanas tirgū
- Smago spēkratu pēcpārdošanas pakalpojumu izvērtējums Latvijā

7. Personālvadība, darbinieku motivācija un apmierinātība, korporatīvā sociālā atbildība

- Darbinieku motivācijas sistēma uzņēmumā SIA "Valmieras ūdens"
- Uzņēmuma "Vidzemes energoceltnieks" vadības sistēmu izvērtējums
- SIA "BYKO - LAT" konflikta vadīšana
- SIA "VALPRO" darbinieku motivēšanas sistēmas novērtējums
- Personāla motivācija SIA "BBS-Dizain".
- A/S "Cēsu Alus" klientu apmierinātības novērtējums
- Korporatīvā sociālā atbildība Latvijas kokapstrādes uzņēmumos
- Korporatīvā sociālā atbildība Latvijas kosmētikas ražošanas uzņēmumos
- Korporatīvā sociālā atbildība Beverīnas novada uzņēmumos

8. Investīciju vadība un risku analīze, finanšu vadība

- "WOLF SYSTEM" SIA jauna produkta ražošanas uzsākšana: investīciju projekta analīze
- AS „Olainfarm” finanšu un risku analīze
- Risku identificēšana un novērtēšana kokapstrādes uzņēmumā SIA „Gaujas Koks”

- Risku mazināšanas instrumenti graudkopības nozarē Latvijā
- Investīciju projekta novērtēšana uzņēmumā SIA "A&C motors"
- Investīciju projekta izveidošana uzņēmumā SIA "Atspole" un tā risku novērtējums
- Cēsu novada degradētās teritorijas revitalizācijas investīciju ieguldījuma novērtējums
- Investīciju ekonomiskais pamatojums Rīgas dzīvokļu tirgū
- SIA "Trifeļu dārzs" investīciju plāns
- Pašnodarbinātu personu grāmatvedība, nodokļi un komunikācija ar Valsts ieņēmumu dienestu.
- Pašvaldības budžets kā instruments novada attīstības mērķu sasniegšanai
- Finanšu piesaiste piena lopkopības nozarei Latvijā
- "SIA "Vidzemes Olimpiskais centrs" saimnieciskās darbības novērtējums un attīstības iespējas Finanšu analīzes sniegtās informācijas nozīme vadības lēmumu pieņemšanā SIA "8 CBR

Noslēguma darbu (bakalaura darbu) vērtējumi pārskata periodā 2014. - 2020.gadā ir stabili, ar tendenci uzlaboties (*skat.5. tabulu*).

5.tabula. Noslēguma darbu vērtējumu pārskats 2014-2020

Gads	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Vidējais vērtējums	7,4	7,3	7,3	7,3	7,6	8,2	8,3

Kopumā Vērtējumu stabilitāti un uzlabošanos nodrošina studentu atbalsta sistēma noslēguma darbu izstrādē – studējošie vadītāju 6.semestra noslēgumā izvēlas darbu tematiku, saskaņo ar zinātnisko vadītāju tematu un darba struktūru, uzsāk literatūras studijas un datu ievākšanu. 8.semestra vidū notiek noslēguma darbu priekšizstrādēšana, kad studējošie komisiju iepazīstina ar ievāktajiem datiem un pirmajiem secinājumiem, kas izriet no datu analīzes. Tādā veidā tiek nodrošināts, ka noslēguma darba izstrāde notiek savlaicīgi, un studiju virziena līmenī notiek kontrole pār darba izstrādes progresu, daudz laicīgāk tiek konstatētas iespējamās problēmas, studējošie izjūt lielāku motivāciju laicīgi un aktīvi konsultēties ar darbu vadītājiem. Liels atbalsts ir detalizēti izstrādātie un pārskata periodā pilnveidotie „Metodiskie norādījumi gada projektu un Valsts pārbaudījumu darbu izstrādei” (aktuālie labojumi veikti 2019.gadā). Atzīmju stabilitāti un vērtējuma pieaugumu daļēji nosaka lielā iekšējā konkurence par budžeta finansējuma iegūšanu.

Informatīvais pārskats par BV studiju programmas atbilstību valsts izglītības standartam apskatāms ziņojuma pielikumā (*skat.25.pielikumu*).

Informatīvais pārskats par BV studiju programmā iegūstamās kvalifikācijas atbilstību profesijas standartam apskatāms ziņojuma pielikumā (*skat.26.pielikumu*).

BV studiju programmas plāns apskatāms ziņojuma pielikumā (*skat.27.pielikumu*).

BV studiju programmas studiju kursu apraksti apskatāmi ziņojuma pielikumā (*skat.28.pielikumu*).

BV studiju programmas studiju līguma paraugs apskatāms ziņojuma pielikumā (*skat.29.pielikumu*).

BV studiju programmas diploma un tā pielikuma paraugs apskatāms ziņojuma pielikumā (*skat.30.pielikumu*).

2.6. Analīze un novērtējums par studējošo, absolventu un darba devēju aptauju rezultātiem, to izmantošanu studiju satura un kvalitātes pilnveidē, sniedzot piemērus.

Viens no veidiem, kā tiek noskaidrots studentu viedoklis par studiju procesu, ir tiešsaistes anketēšana, kas tiek veikta pēc katra studiju kursa. Katra studiju kursa ietvaros studenti sniedz vērtējumu 5 ballu sistēmā par šādiem kritērijiem:

- kursa mērķi (definēšana un rezultātu sasniegšana),
- mācību metožu novērtējums kursa mērķu sasniegšanai (metožu atbilstība un daudzveidība; dialoga un diskusiju iespējas kursa laikā; docētāja spēja uzklaut citu viedokli un argumentāciju),
- mācību procesa organizācija (kursa prasības, vērtēšana, studiju slodze, studiju materiālu pieejamība un izmantošana, komunikācija ar studentiem),
- docētāja darba vērtējums (iespēja saņemt docētāja atbildes uz studentu uzdotajiem jautājumiem lekcijās, semināros un konsultācijās, kā arī atgriezeniskā saikne no docētāja puses par veiktajiem darbiem; zināšanu vērtēšana atbilstoši noteiktajiem kritērijiem; pedagoģiskā meistarība),
- Studenta iesaistīšanās studiju kursā (motivēšana no docētāja puses, iesaistes un patstāvīgā darba pašnovērtējums).

Studenti sniedz arī kursa kopvērtējumu un komentārus par kursa stiprajām un vājajām pusēm. Aptauju rezultāti akadēmiskā gada noslēgumā tiek analizēti BV virziena padomes sēdē, BV studiju programmas padomnieku konventā, BV virziena pašnovērtējuma izstrādes darba grupā, tādējādi nodrošinot uzlabojumu veikšanu gan kursa saturā, gan praktiskajā organizācijā.

2018./2019. akadēmiskajā gadā kopējie kursu novērtējumi studiju programmas pasniedzēju docētajiem kursiem (5 ballu sistēmā) no studentu puses tika novērtēti ļoti pozitīvi - esošie docētāju profesionalitātes vērtējumi ir intervālā no 4 - līdz 5 ballēm (tikai 3 kursiem vērtējums - 3,8, kas veido 10% no kopējā kursu skaita). Docētāju ieguldījums un profesionālais sniegums kursā praktiski visosursos tika novērtēts augstāk, nekā pats kurss saturs.

Stiprās puses studentu skatījumā ir docētāju praktiskā pieredze biznesā, reāli piemēri, problēmsituāciju analīze, atsaucība, individuāla pieeja studentiem. Studentiem patīk aktīvās mācību metodes - grupu darbi, gadījumu analīze, modelēšana, lietišķās spēles u.c. Studenti pozitīvi vērtē iespēju uzstāties auditorijas priekšā, iespēju apgūt prezentēšanas prasmes, veikt pētījumus gada projektu un prakšu ietvaros.

Docētāju darba vājās puses - neskaidrības vērtēšanas sistēmā, tā netiek pietiekami izskaidrota, īpaši, ja kursu docē vairāki pasniedzēji, atsevišķiem docētājiem vairāk jāizmanto aktīvās mācību metodes. Kursu novērtējumos studenti dažkārt nav konsekventi vai aizpilda pavirši, piem., bieži ir atzīmēts, ka viss apmierina, un nav ieteikumu, bet novērtējums nav maksimālais.

Ir palielinājies studentu skaits, kas norāda uz pārāk lielu studiju slodzi, pārāk lielu pasniegšanas tempu, kas norāda uz studentu kopējā zināšanu līmeņa pazemināšanos, mācīšanās prasmju trūkumu. Tajā pašā laikā studenti ir paškritiski savas līdzdalības studijuursos novērtēšanā: nepietiekami gatavojas nodarbībām, ir neaktīvi, pietrūkst centības un prasmes mācīties, patstāvīgos darbus atstāj uz pēdējo brīdi. Tas liecina, ka studenti ir nesagatavoti patstāvīgai studiju dzīvei, viņiem trūkst mērķtiecības. ViA kopumā nepieciešams pievērst lielāku vērību karjeras izglītībai.

Vidzemes Augstskolā regulāri tiek veiktas absolventu aptaujas. Aptauju ietvaros absolventi sniedz

informāciju par savu nodarbinātību, izvērtē savas studiju laikā gūtās zināšanas, prasmes un kompetences, un to pielietojamību.

Absolventu aptauju rezultāti tiek izvērtēti studiju virziena padomē, izteiktie priekšlikumi ņemti vērā, pilnveidojot studiju programmu.

Pārskata periodā aptaujas liecina, ka BV absolventu nodarbinātība ir 90-100%. 2018.gada aptauja parāda, nodarbinātība - 100%. Absolventi strādā algotu darbu specialitātē vai ar to saistītās jomās, turpina studijas vai ir citādi nodarbināti (ir maternitātes atvaļinājums, brīvprātīgais darbs, ERASMUS+). Pamatā nodarbināti privātajā sektorā, absolventi strādā Vidzemē, un Rīgas reģionā, t.sk. Rīgā. No BV absolventiem 11% ir darba devēji vai pašnodarbinātie. Absolventu darbs atbilst izglītības līmenim, absolventi uzsver, ka iegūtās zināšanas ir svarīgas un ļoti svarīgas, strādājot un veidojot karjeru.

Absolventi ir apmierināti ar studiju saturu un kvalitāti, augstu novērtē studijās gūtās zināšanas un prasmes, īpaši uzsverot prakses lomu. Visaugstāk tiek vērtētas iegūtās saskarsmes, komunikācijas un prezentēšanas prasmes, stratēģiskās un analītiskās domāšanas attīstīšana, orientācija uz komandu darbu, augstu tiek vērtēta iegūtā starptautiskā pieredze studijās un praksē. Absolventi labprāt piedāvā prakses vietas BV studentiem, gatavi lasīt lekcijas, dalīties ar pieredzi, organizēt pasākumus jaunažiem uzņēmējiem, tomēr kopumā ALUMNI kustībā iesaistās pasīvi.

Absolventi iesaka pastiprināti mācīt svešvalodu, kā arī studiju kursu svešvalodā palielināšanu, lai sekmētu komunikācijas prasmju attīstīšanu, izmantot jaunākos IT. Absolventi atzinīgi vērtē ārvalstu docētāju kursus un kursus angļu valodā. Aptauja parāda, ka arvien vairāk studentiem darbā nepieciešamas starpkultūras komunikācijas prasmes, zināšanas saskarsmes psiholoģijā, jo uzņēmumi strādā globālajā tirgū, kā arī mārketinga zināšanas, projektu vadības prasmes.

Darba devēju kritika un priekšlikumi tiek analizēti, uzklusot ViA konventa, BV studiju programmas konsultatīvās padomes un BV virziena pašnovērtējuma izstrādes darba grupas dalībnieku, valsts pārbaudījumu komisiju locekļu viedokļus, piedaloties uzņēmēju forumos, tiekoties ar pašvaldību un uzņēmēju organizāciju pārstāvjiem. Būtiski bija Vidzemes reģiona uzņēmēju viedokļi, kuri tika apzināti un analizēti, piedaloties valsts pētījumu programmā ECOSOLV(2015-2018).

Studiju kvalitātes uzlabošanai un ārējās novērtēšanas īstenošanai BV virzienā ir izveidota BV studiju programmas konsultatīvā padome, kuras sastāvu veido programmas direktors, studējošo pārstāvji, absolventi, nozares pārstāvji, darba devēju organizācijas pārstāvis un citu ārējo iesaistīto pušu pārstāvji, atbilstoši studiju programmas un studiju virziena mērķiem (vismaz 7 personas). Katru gadu sastāvs tiek atjaunots, padome tikšanās organizē reizi gadā. Atbalstu sniedz arī BV studiju virziena pašnovērtējuma ziņojuma sagatavošanas darba grupa, kura sniedz rekomendācijas visām virziena programmām, arī BV studiju programmas pilnveidei. Pašnovērtējuma ziņojuma sagatavošanas darba grupās sastāvu veido virziena direktore, studenti, virziena docētāji, programmas absolventi, nozares pārstāvji, ViA Administratīvā departamenta pārstāvis. Personālsastāvs tiek atjaunots reizi gadā, bet tikšanās notiek reizi semestrī.

Darba devēju viedoklis, absolventu un studējošo aptaujas tiek ņemtas par pamatu izmaiņām, kas tika veiktas studiju kursu saturā un plānojumā. Balstoties uz anketu rezultātiem, kas akcentēja nepieciešamību apgūt zināšanas un prasmes darbam globālajā tirgū, studiju saturā tika iekļauta otrās svešvalodas apguve, precizēts kursa *Starptautiskā ekonomika un business* saturs, tika izveidoti jauni kursi *Starpkultūru komunikācija*, *Biznesa komunikācija*. Mārketinga un pārdošanas prasmes padziļināti varēs apgūt jaunizveidotajos nozares profesionālo kursu moduļos *Mārketinga* (Zīmolu izstrāde un vadība starptautiskajā tirgū, Digitālais mārketinga, Eksporta mārketinga principi un rīki, Reklāma) un *Vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības vadība* (jauni kursi Pārdošana un klientu apkalpošana, Veikalvedība). Reaģējot uz studentu aptaujām, studiju kursa *Matemātika*

saturs tika pielāgots studiju programmas mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem, un izveidots *Matemātika ekonomistiem*. Programmas kursu saturā iekļauts jauns kurss *Reģionālā ekonomika*, docētāji arī strādā, lai studiju procesā integrētu digitālos risinājumus un rīkus, attīstītu komunikācijas un prezentēšanas prasmes.

Studiju programmas satura un plānojuma izmaiņas veiktas ar mērķi, integrēt studijās nozares jaunākās teorētiskās atziņas, informācijas tehnoloģiju rīkus, praktiskās apmācības radošuma un inovācijas spējas attīstīšanai, kas vispusīgāk sagatavotu uzņēmējdarbības uzsākšanai un vadīšanai. Kursos tiek akcentēti reģionālās ekonomikas aspekti, saturā un plānojumā ņemti vērā uzņēmēju ieteikumi.

2.7. Sniegt novērtējumu par studējošo ienākošās un izejošās mobilitātes iespējām, izmantoto iespēju skaita dinamiku un mobilitātes laikā apgūto studiju kursu atzišanu.

2018./2019. akadēmiskajā gadā ViA studēja 39 ārvalstu apmaiņas studenti no 10 valstīm: Albānijas, Beļģijas, Francijas, Kazahstānas, Nīderlandes, Portugāles, Spānijas, Turcijas, Ukrainas un Vācijas. Ienākošās mobilitātes studentu statistikā pa studiju virzieniem netiek veikta, jo studenti apgūst kursus no vienotā piedāvājuma "International Study Module" (izņemot studentus no ESME Sudria Francijā, kas apgūst specializētu programmu no IF fakultātes).

Samazinājies ViA studentu skaits, kas dodas Erasmus+ apmaiņas studijās un praksē: studijās -13, praksēs - 29 studenti, kas devās uz 16 valstīm.

ViA ir pietiekams stipendiju fonds Erasmus + ietvaros studijām un praksēm ārvalstīs, jebkurš students, kurš ir sekmīgs var pretendēt uz stipendiju. Ārvalstu mobilitātes spretendentus izvērtē un apstiprina BV studiju virziena Padomē.

BV studentu mobilitātes galvenie virzieni ir ES valstis un Kazahstana, kur ir vairākas partneraugstskolas.

Biznesa vadības virzienā pārskata periodā vērojama tendence samazināties mobilitātē iesaistīto studentu skaitam.

Izejošo BV mobilitātes studentu skaita dinamika redzam 6.tabulā:

6.tabula. BV studiju virziena studentu mobilitāte 2013-2019

Gads	Studijas	Prakse	Kopā
2012/2013	7	9	16
2013/2014	7	6	13
2014/2015	4	1	5
2015/2016	4	1	5
2016/2017	1	0	3

2017/2018	3	0	3
2018/2019	3	0	3
2019/2020	2	2	4

Viens no iemesliem studentu skaita kritumam ir saistāms ar kopējo studentu skaita samazinājumu programmā, bet galvenais ir tas, ka studenti jūtas nedroši ar piešķirto finansējumu, bet ģimeņu materiālā situācija neļauj atbalstīt finansiāli. Dzīves dārdzības dēļ studenti nedodas uz Ziemeļvalstīm, kas iepriekšējā akreditācijas periodā dominēja, pēdējos gados studenti izvēlas studijas un praksi Vācijā, Lielbritānijā, Spānijā, Igaunijā. Studentus attur arī pārlicēbas trūkums par angļu valodas prasmju līmeni un savām spējām, kā arī nedrošība starpkultūru komunikācijā. Pēdējā kursa studentus attur tas, ka ir atrasta darba vieta, kuru nevēlas zaudēt ārvalstu prakses dēļ.

BV studiju kursi un prakses ārvalstīs tiek atzītas, ja izpildītas BV programmas prasības. Pirms došanās uz ārvalstīm studentiem jāsaskaņo apgūstamie kursi ar programmas direktoru, studiju posmā ārzemēs visas izmaiņas studiju plānā jāsaskaņo atkārtoti, lai novērstu kursu pārklāšanos vai neatbilstību programmai. Pēc atgriešanās studentam notiek kursu atzīšana un tiek sastādīts individuāls plāns studiju turpināšanai. Ārvalstīs izietās prakses tiek atzītas pēc visu prakses uzdevumu izpildes un sekmīgas aizstāvēšanas.

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums)

3.1. Novērtēt resursu un nodrošinājuma (studiju bāzes, zinātnes bāzes (ja attiecināms), informatīvās bāzes (tai skaitā bibliotēkas), materiāli tehniskās bāzes un finansiāli bāzes) atbilstību studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātu sasniegšanai, sniegt piemērus. Veicot novērtējumu iespējams norādīt atsauci uz II. daļas 3. nodaļas 3.1.- 3.3. kritērijos sniegto informāciju.

Informācija par studiju programmas resursiem un tās nodrošinājumu pieejama ziņojuma II.daļas 3.1.-3.3.punktos.

3.2. Studiju un zinātnes bāzes, tajā skaitā resursu, kuri tiek nodrošināti sadarbības ietvaros ar citām zinātniskajām institūcijām un augstākās izglītības iestādēm, novērtējums (attiecināms uz doktora studiju programmām).

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (4. Mācībspēki)

4.1. Mācībspēku sastāva izmaiņu analīze un novērtējums par pārskata periodu, to ietekme uz studiju kvalitāti.

Biznesa vadības bakalaura studiju programmas īstenošanu nodrošināja 29 docētāji, no tiem 16 – ViA akadēmiskais personāls. Akadēmisko personālu veidoja: 7 docētāji ar doktora grādu (t.sk. 4 profesori, 1 asociētais profesors, 2 docenti), 16 ar maģistra grādu. No visiem docētājiem 13 bija viesdocētāji - nozares speciālisti. 55% docētāju ir vēlēti ViA. No visiem docējiem 7 maģistra grādu vai doktora grādu ir ieguvuši ārvalstu augstskolās, no Bv akadēmiskā personāla -3 docētāji. Pieci docētāji ir Vidzemes Augstskolas absolventi, kas parāda, ka studiju laikā iegūtā pieredze ir motivācija vēlāk atgriezties ViA un dalīties ar savām zināšanām, iesaistīties jauno profesionāļu sagatavošanā. Vairākos studijuursos ir vairāki pasniedzēji (Pētījumu metodoloģija, levads uzņēmējdarbībā, Organizāciju pārvaldība, Proaktivitāte un radošums, reģiona ekonomika). Daudzu studiju kursu īstenošana notiek, vēlētājiem docētājiem sadarboties ar viesdocētājiem. Šādā veidā tiek panākts līdzsvars starp teorētisko zināšanu apguvi un to aprobāciju, kā arī notiek nozares aktualitāšu integrēšana studiju procesā. Akreditācijas periodā docētāju sastāvs nav būtiski mainījies, atsevišķu kursu docētāju nomaiņa nav saistīta ar docēšanas kvalitāti.

Būtiskas kvantitatīvas izmaiņas docētāju sastāvā turpmāk nav plānotas, bet ar jauno akreditācijas periodu programmā strādās 3 jauni pasniedzēji, kas izglītību ieguvuši ārvalstīs, t.sk. divi doktoranti. 2021-2022.gadā tiek plānots, ka doktora grādu iegūs 3 akadēmiskā personāla pārstāvji (2 vadībzinātnēs un 1 inženierzinātnēs), tādejādi palielinot programmā strādājošo doktoru skaitu. Sakarā ar pensionēšanos darbu pārtrauks viens vieslektors, un kursu *Vadības psiholoģija* turpmāk lasīs ViA asoc.prof.V.Silkāne.

4.2. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku (akadēmiskā personāla, viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu) kvalifikācijas atbilstības studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām novērtējums. Sniegt informāciju par to, kā mācībspēku kvalifikācija palīdz sasniegt studiju rezultātus.

Studiju programmas realizācijā būtiski ir apvienot akadēmiskās zināšanas ar praktisko pieredzi un praksi, tāpēc tiek iesaistīts augstskolas vēlētais akadēmiskais personāls un viesdocētāji ar praktisko pieredzi nozarē. Iesaistīto mācībspēku izvēle pamatojas uz šādiem kritērijiem: akadēmiskā darbā (studiju kursu sagatavošanā) uzkrātā kompetence un zināšanas ar programmas saturu saistītajās jomās, zinātniskās darbības virziens un līdzšinējo pētījumu temati, zinātniskais grāds un kvalifikācija, kā arī praktiskā pieredze. Priekšroka studiju programmas īstenošanā ir docētājiem ar doktora grādu, ar doktora grāda kandidāta statusu un studējošajiem doktorantūrā. Lai piedalītos starptautiskajos pētniecība projektos, mobilitātes aktivitātēs, docētājiem ir nepieciešams pietiekams svešvalodas zināšanu līmenis (B2 līmenis). Priekšroka ir docētājiem ar angļu valodas prasmēm, kuras iespējams pilnveidot augstskolā). 2019.-2020.gadā daļa ViA vēlēto mācībspēku papildina savas svešvalodas zināšanas, piedaloties Eiropas Sociālā fonda projekta "Vidzemes Augstskolas akadēmiskā personāla pilnveide un cilvēkresursu attīstība" (SAM 8.2.2.) ietvaros notiekošajās angļu valodas apmācībās.

Programmā pamatā iesaistītais vēlētais personālam doktora zinātniskie grādi, maģistra grādi un kvalifikācija ir ekonomikas, uzņēmējdarbības vadības, vadībzinātnēs jomās. Programmas

īstenošanā ļoti labi iekļaujas dažu docētāji ar inženierzinātņu un pedagoģisko kvalifikāciju. Ar nozari nesaistīti it tikai svešvalodu pasniedzēji.

Studiju programmas īstenošanā iesaistītie docētāji ir atzīti zinātnieki, ekonomikas un vadībizinību jomas eksperti. Četri docētāji ir LZA eksperti ekonomikā un uzņēmējdarbības vadībā (L.Melece, S.Rozentāle, M.Lešceviča, A.Līviņa) viens – inženierzinātnēs un tehnoloģijās (S.Cakula), 4 docētāji veic akreditēšanas un licencēšanas ekspertīzi Augstākās izglītības kvalitātes aģentūrā (S.Rozentāle, M.Lešceviča, R.Cāne, A.Andersons), četri docētāji (S.Cakula, L.Melece, S.Rozentāle, M.Lešceviča) strādā ir promocijas padomēs Latvijas Lauksaimniecības universitātē, Rēzeknes tehnoloģiju Augstskolā un ViA, RTA un VeA konsorcijs promocijas padomē.

Viesdocētāju izvēli pamatā nosaka atpazīstamība profesionālajā vidē, praktiskā pieredze uzņēmējdarbībā Latvijā un ārvalstīs, līdz ar to tas būtiski palīdz nodrošināt sasaisti ar nozares aktualitātēm. Daļa vieslektoru ir noteiktas jomas speciālisti, piem., filozofija, matemātikā, jurisprudencē, kas nodrošina uzņēmējdarbības vadības studentiem nepieciešamās zināšanas un prasme.

Pārskata periodā programmā ik gadu kursu “Biznesa ētika” docē vieslektore no Horvātijas uzņēmuma (R.Jurkovic), 2019.gadā kursu “Inovāciju vadība” docēja viesprofesore no Maltas (D.Cardia), tā ienesot ārvalstu pieredzi, uzlabojot studentu angļu valodas prasmi.

Pārskata periodā programmā ik gadu kursu “Biznesa ētika” docē vieslektore no Horvātijas uzņēmuma (R.Jurkovic), 2019.gadā kursu “Inovāciju vadība” docēja viesprofesore no Maltas (D.Cardia), bet 2020./2021. ak.gadā kursu “Starptautiskā ekonomika un bizness” docēs vieslektore no Baltkrievijas (O.Maksimchikova), bet kursu “Radošais menedžments”- profesore no Kazahstanas (D.Ismailova). Tā iespēja studentiem iegūt jaunas zināšanas un iepazīties ar ārvalstu pieredzi, uzlabot angļu valodu un starpkultūru komunikācijas prasmes.

Programmā iesaistītā velētā personāla kvalifikācija atbilst Augstskolu likuma 39.p. *Profesionālo studiju programmu akadēmiskais personāls* prasībām. Programmā strādā velēti 16 akadēmiskā personāla pārstāvji (55% no iesaistīto kopskaita), no kuriem 7 ar doktora grādu (44% no akadēmiskā personāla); 4-ekonomikā, 1-pedagoģijā; 1- komunikācijas zinātnē, 1-filosofijā (Phd) (55% no iesaistītā akadēmiskā personāla), pārējiem lektoriem ir profesionālie maģistra grādi: sociālajās zinātnēs(ekonomika un uzņēmējdarbība), politikas zinātnē (sabiedrības vadība, pārvalde un administrācija), datorzinātnē un informātikā, humanitārajās un mākslas zinātnēs, bioloģijā. Vairākiem programmas īstenošanā iesaistītajiem docētājiem ir inženierzinātņu grāds, kas nodrošina informācijas tehnoloģiju plašāku integrāciju studijās.

45% no programmas īstenošanā iesaistītajiem mācībspēkiem ir viesdocētāji, t.sk. 1 ar doktora grādu (uzņēmējdarbības vadībā) un ārvalstīs iegūtu profesionālo izglītību un grādu(Čehija).

Akadēmiskā personāla kvalifikācija, iesaiste zinātniskajā pētniecībā starptautiskās sadarbības un, darba pieredze, apvienojumā ar piesaistītajiem viesdocētājiem- atzītiem savas nozares profesionāļiem ar starptautisku pieredzi un globālu skatījumu uz biznesa vadības teorētiskajiem un praktiskajiem aspektiem, nodrošina programmas studiju rezultātu mērķu sasniegšanu.

Kopumā docētāju kvalifikācija, iesaiste zinātniskajā darbā, svešvalodu zināšanas, pedagoģiskā pieredze atbilst profesionālās bakalaura studiju programmas realizācijas prasībām.

Informācija par akadēmiskā personāla iesaisti zinātniskajā pētniecībā gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī pieejama ziņojuma II.daļas 4.4. punktā.

4.3. Informācija par doktora studiju programmas īstenošanā iesaistītā akadēmiskā

personāla zinātnisko publikāciju skaitu pārskata periodā, pievienojot svarīgāko publikāciju sarakstu, kas publicētas žurnālos, kuri tiek indeksēti datubāzēs Scopus vai WoS CC. Sociālajās zinātnēs un humanitārajās un mākslas zinātnēs var papildus skaitīt zinātniskās publikācijas žurnālos, kas tiek indeksēti ERIH+ (ja piemērojams).

4.4. Informācija par doktora studiju programmas īstenojošā iesaistītā akadēmiskā personāla iesaisti pētniecības projektos kā projekta vadītājiem vai galvenajiem izpildītājiem/ apakšprojektu vadītājiem/ vadošajiem pētniekiem, norādot attiecīgā projekta nosaukumu, finansējuma avotu, finansējuma apmēru. Informāciju sniegt par pārskata periodu (ja attiecināms).

4.5. Sniegt piemērus akadēmiskā personāla iesaistei zinātniskajā pētniecībā un/vai mākslinieciskajā jaunradē gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī (studiju programmas saturam atbilstošajās jomās) un iegūtās informācijas pielietojumam studiju procesā.

Pētniecības aktivitātes BV studiju virziena ietvaros galvenokārt tiek organizētas caur ViA HESPI institūtu, kurā ievēlēti vairāki mācībspēki: prof. A.Līviņa, M.Rozentāle, prof. M.Lešceviča, lekt. Aigars Andersons, doc.L.Veliverronena). Virzienā iesaistītie docētāji iesakļaujas HESPI pētnieciskajā virzienā „Ilgtspējīga tautsaimniecība un zināšanu sabiedrība”. BV virziena pētnieciskās intereses pamatā saistās ar apakšvirzieniem *Tautsaimniecības attīstība un reģionu pārvaldība, Cilvēkresursu attīstība un iekļaujošā politika, Dabas un kultūras mantojuma izpēte*. Docētāju zinātniskā tematika aptver nacionālās un reģiona ekonomikas, vides un pārvaldības aspektus. A.Andersons ir ieguvis maģistra grādu sociālo sistēmu modelēšanā, un tāpēc pētniecībā pārstāv arī otru virzienu - Sociotehnisku sistēmu modelēšanas tehnoloģijas, kas ir viens no pētniecības virzieniem SSII zinātniskajā institūtā. SSII zinātniskā institūta zinātniskajā padomē ievēlēta pētniece, profesore S.Cakula, kuras pētījumu virziens ir *E-studiju pārvaldība un tehnoloģijas*.

HESPI ietvaros ir veikti vairāki Valmieras pilsētas pašvaldības grantu programmas finansēti projekti, kur kā ļoti nozīmīgus var izcelt „Cilvēkresursu (tajā skaitā talantu) piesaistes iespējas un priekšnosacījumi Valmieras pilsētai. Iedzīvotāju piesaistes stratēģijas izstrāde Valmieras pilsētai” (2018-2019), „Vidzemes Augstskolas piedāvāto studiju programmu pieprasījums un atbilstība darba tirgus pieprasījumam nākotnē” (2016-2017). Valmierai un reģionam ļoti nozīmīgs projekts ir “Eiropas nākamās paaudzes mazās pilsētas” (Next Generation Micro Cities of Europe, 2018-2021), kas veic Valmieras un Ventspils kā reģionālo ekonomikas centru izpēti un ieviestu pilsētu attīstībā inovācijas.

Pētījumi ir gan BVV studiju programmas docētāju ieguldījums reģiona sociālekonomiskās situācijas izpētē, gan ieguvums studiju programmai, jo pētījumu dati tiek izmantoti studiju satura pilnveidošanā, piem.ursos Reģionālā ekonomika, Stratēģiskā vadīšana, Investīcijas un risku vadība

Nozīmīgākā aktivitāte BVV docētājiem bija piedalīšanās Valsts pētījumu projekta ECOSOC

LV(2015-2018) apakšprojektos: 5.2.2. Inovācijas un uzņēmējdarbības attīstība Latvijā atbilstoši viedās specializācijas stratēģijai (M.Leščevica) 5.2.3. Latvijas lauku un reģionālās attīstības procesi un iespējas zināšanu ekonomikas kontekstā (S.Rozentāle, M.Ore, A.Andersons, V.Melbārde, bakaura studenti R.Eglītis); 5.2.8. Kultūrvides attīstības, vides daudzveidības saglabāšanas un urbanizācijas procesi Latvijas līdzsvarotās attīstības kontekstā (A.Līviņa, L.Veliverronena, I.Grīnfelde). Daļība valsts pētījumu programmā deva iespēju iesaistīties plašam BV docētāju lokam, tā nodrošinot gan pētījumu bāzi, gan iespējas rezultātus iekļaut studiju saturā. Projekta zinātniskā izpēte rezultējās jaunā studiju kursa *Reģionālā ekonomika* izveidē (docētāji S.Rozentāle, V.Melbārde, M.Ore).

Šobrīd M.Leščevica, sadarbībā ar Agrāro resursu un ekonomika institūtu, ir iesaistījusies Valsts pētījumu programmas "Latvijas mantojums un nākotnes izaicinājumi valsts ilgtspējai" projektā "[Latvijas valsts un sabiedrības izaicinājumi un risinājumi starptautiskā kontekstā \(INTERFRAME-LV\)](#)", (2018-2021). 2020.gadā uzsākts darbs Valsts pētījumu programmas projektā "Dzīve ar COVID-19: Novērtējums par koronavīrusa izraisītās krīzes pārvarēšanu Latvijā un priekšlikumi sabiedrības noturībai nākotnē" (Nr. VPP-COVID-2020/1-0013(S.Rozentāle)).

BVV docētāji pārskata periodā veikuši pētījumus pēc Vidzemes plānošanas reģiona, pašvaldību, ministriju, biedrību pasūtījuma, padziļinot izpratni par reģiona ekonomikas un uzņēmējdarbības attīstību, kas paaugstina docētāju profesionālo kompetenci, gan devis iespēju izmantot pētījumu datus studiju procesā, iesaistīt studentus pētījuma rezultātu aprobācijā.

Pārskata periodā BV studiju programā iesaistītajiem ViA akadēmiskāpersonāla pārstāvjiem ir 186 zinātniskās publikācijas Docētāji iesaistījušies 83 pētniecības, pamatā starptautiska mēroga, projektos, piedalījušies 158 konferencēs.

Ievērtējot akadēmiskā personāla iesisti zinātniskajā pētniecībā, var secināt, ka pētījumu tematika pamatā ir saistīta ar ekonomikas un uzņēmējdarbības nozari, reģionālās ekonomikas attīstības problēmām globālo ekonomikas pārmaiņu un Latvijas ekonomikas attīstības kontekstā; pētījumos gūtās atziņas integrētas studiju kursu saturā; izveidojies sadarbības tīklojums tiek izmantots jaunu pētniecības projektu īstenošanā; studiju procesā tiek integrēta starptautiskā pētniecības un sadarbības projektu pieredze (atziņas, mācību metodes).

Informācija par akadēmiskā personāla iesaisti zinātniskajā pētniecībā gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī pieejama ziņojuma *II.daļas 4.4. punktā*.

4.6. Mācībspēku sadarbības novērtējums, norādot mehānismus sadarbības veicināšanai, studiju kursu/ moduļu savstarpējās saistes nodrošināšanā. Norādīt arī studējošo un mācībspēku skaita attiecību studiju programmas ietvaros (pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdī).

Studiju kursu plānošanā un īstenošanā docētāji pievērš daudz uzmanības studentu individuālā un grupu darba plānošanai tādos formātos, kas ļautu studējošajiem nostiprināt vai pārbaudīt iegūtās zināšanas ar praktisku uzdevumu palīdzību-biznesa simulāciju, modelēšanu, stratēģisko spēļu veidā, kurās piedalās vairāku studiju programmu studenti, un uzdevuma saturu kopīgi izstrādā vairāku studiju kursu docētāji. Tādā veidā tiek sekmēta zināšanu apguve un aprobācija integrētā veidā. Pieredze, kas iegūta biznesa situāciju modelēšanas un simulāciju laikā, tiek analizēta no dažādām perspektīvām vairāku studiju kursu ietvaros. Šāda pieeja atbilst kopējai tendencei augstskolās Eiropā – piedāvāt integrētu pieeju jauno profesionāļu sagatavošanā, kurā tiek skarts

gan domāšanas, gan procesu vadības, gan operatīvais darbības līmenis. Ideju, pieredzes un apmācības metožu pārneši veicina arī tas, ja vienu kursu docē vairāki docētāji. Šāda pieeja iespējama arī, ja studiju kursu īstenošana notiek, vēlētājiem docētājiem sadarboties ar viesdocētājiem – nozares profesionāļiem, kas integrēto uzdevumu saturu izveido atbilstoši nozares visjaunākajām attīstības tendencēm. Šādā veidā tiek panākts labs līdzsvars starp teorētisko zināšanu apguvi un to aprobāciju, kā arī notiek nozares aktualitāšu integrēšana studiju procesā.

BV studiju programmas ietvaros tiek īstenoti 7 studiju kursi, kurus docē vairāki mācībspēki (Pētījumu metodoloģija, Ievads uzņēmējdarbībā, Statistika un statistikas datu apstrāde, Organizāciju pārvaldība, Reģionālā ekonomika, Finanšu instrumenti, Proaktivitāte un radošums). Tas ir veids, kā nodrošināt docētāju sadarbību, un tas palīdz īstenot starpdisciplināru pieeju studijās. Kopīgi docētie kursi studentiem liekas interesantāki, kas stimulē to sekmīgāku apguvi.

Reizi pārskata periodā BV tiek īstenots studiju kursu audits, kuram ir ļoti daudzpusīgs iedarbības mehānisms docētāju kopdarbības veicināšanā un studiju kvalitātes uzlabošanā: notiek pieredzes apmaiņa mācību satura izveidē un metožu pielietošanā; tiek apzinātas nozares aktualitātes; tiek novērsti kursu satura pārklāšanās; notiek virziena docētāju tuvināšanās un saliedēšanās, tiek uzlabots virziena iekšējais mikroklimats.

BV virziena docētāji komunicē BV virziena sanāksmēs, kur regulāri tiek izskatīti aktuālie studiju jautājumi, notiek diskusijas un kopīga lēmumu pieņemšana par studiju satura un procesa pilnveides aspektiem. Docētāji izmanto elektronisko saziņu, WebEx platformu komunikācijas un sadarbības nodrošināšanai.

ViA tiek realizēts ES struktūrfondu projekts SAM8.2.2. ,kura ietvaros tiek organizētas kopīgas apmācības docētājiem digitālās un pedagoģiskās kompetences pilnveidošanai, kā arī angļu valodas apguvei. Apmācības kļuvušas par kolēģu saliedēšanas un par sadarbības veicināšanas rīku, īpaši tas izjūtams tagad, Covid 19 pandēmijas apstākļos.

2020.gada 1.oktobrī bija 77 studējošie un programmas realizācijā bija iesaistīti 29 docētāji, no tiem 16-akadēmiskais personāls.

Pielikumi

III. Studiju programmas raksturojums - 1. Studiju programmas raksturojošie parametri		
Kopīgās studiju programmas atbilstība Augstskolu likuma prasībām (tabula)		
Statistika par studējošajiem pārskata periodā	2P-Studentu-statistika-2010-2020-AIKA-BV.xlsx	2P-Student-statistics-2010-2020-AIKA-BA-study-field.xlsx
III. Studiju programmas raksturojums - 2. Studiju saturs un īstenošana		
Studiju programmas atbilstība valsts izglītības standartam	25P-BV atbilstība valsts izglītības standartam-preciz-02012020.docx	25P-BA_compliance-educ-standard_edited-02012020.docx
Studiju programmā iegūstamās kvalifikācijas atbilstību profesijas standartam (ja piemērojams)	26P-BV atbilstība profesijas standartam-preciz-02012021.docx	26P-BA compliance to prof occupation-edited-02012021.docx
Studiju programmas atbilstību atbilstošās nozares specifiskajam normatīvajam regulējumam (ja piemērojams)		
Studiju kursu/ moduļu kartējums studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanai	24P-BV-BVV-Studiju-rezultatu-kartejums.2020.xlsx	24P-BV-BVV-Studiju-rezultatu-kartejums.2020.xlsx
Studiju programmas plāns (katram studiju programmas īstenošanas veidam un formai)	27P-Stud.progr.BV-plans_precizets_20122020.docx	27P-Stud.pr.BA-plan_edited_20122020.docx
Studiju kursu/ moduļu apraksti	28P-BV-kursu-apr.-BA-course-discr.-30122020.zip	28P-BV-kursu-apr.-BA-course-discr.-30122020.zip
Studiju programmas raksturojums - Citi obligātie pielikumi		
Par studiju programmas apgūšanu izsniedzamā diploma paraugs	30P-Diploma-paraugs-BV.zip	30P-Diploma-paraugs-BV.zip
Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem nodrošinās iespējas turpināt izglītības ieguvu citā studiju programmā vai citā augstskolā/ koledžā (līgums ar citu akreditētu augstskolu vai koledžu), ja studiju programmas īstenošana tiks pārtraukta	BV_stud.nodrosinajums.pdf	BA_study-ensurance-agreement-translation.doc
Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem garantē zaudējumu kompensāciju, ja studiju programma augstskolas vai koledžas rīcības (darbības vai bezdarbības) dēļ netiek akreditēta vai tiek atņemta studiju programmas licence un studējošais nevēlas turpināt studijas citā studiju programmā.	29P-Studiju-liguma-paraugs-bv.docx	29P-Studiju-liguma-paraugs-bv.docx
Augstskolas/ koledžas apliecinājums par studiju programmas īstenošanā iesaistāmo mācībspēku attiecīgo svešvalodu prasmi vismaz B2 līmenī atbilstoši Eiropas Valodas prasmes novērtējuma līmeņiem (līmeņu sadalījums pieejams tīmekļvietnē www.europass.lv , ja studiju programmu vai tās daļu īsteno svešvalodā.		
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas doktora studiju programmas, apliecinājums, ka doktora studiju programmas akadēmiskā personāla sastāvā ir ne mazāk kā pieci doktori, no kuriem vismaz trīs ir Latvijas Zinātnes padomes apstiprināti eksperti tajā zinātnē nozarē vai apakšnozarē, kurā studiju programma plāno piešķirt zinātnisko grādu.		
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas akadēmiskās studiju programmas, apliecinājums, ka akadēmisko studiju programmu akadēmiskais personāls atbilst Augstskolu likuma 55. panta pirmās daļas trešajā punktā noteiktajām prasībām.		
Studiju līguma paraugs/-i	29P-Studiju-liguma-paraugs-BV.docx	29P-Study-agreement-sample-BA.docx
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas akadēmiskās studiju programmas, kurās paredzēts, ka studēs mazāk nekā 250 pilna laika studējošie, attiecīgs Augstākās izglītības padomes atzinums atbilstoši Augstskolu likuma 55. panta otrajai daļai.		

Ekonomika un uzņēmējdarbība

Augstākās izglītības iestāde	<i>Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība</i>
Studiju programmas nosaukums	<i>Ekonomika un uzņēmējdarbība</i>
Izglītības klasifikācijas kods (IKK)	<i>51345</i>
Studiju programmas veids	<i>Doktora studiju programma</i>
Studiju programmas direktora vārds	<i>Agita</i>
Studiju programmas direktora uzvārds	<i>Līviņa</i>
Studiju programmas direktora e-pasts	<i>agita.livina@va.lv</i>
Studiju programmas vadītāja/ direktora akadēmiskais/ zinātniskais grāds	<i>Dr.oec.</i>
Studiju programmas direktora telefona numurs	<i>29456089</i>
Studiju programmas mērķis	<p><i>Programmas mērķis ir īstenot doktora līmeņa akadēmiskās studijas uzņēmējdarbībā un ekonomikā, sagatavot augsti kvalificētus ekspertus (speciālistus) un pētniekus, kuri spēj radīt jaunas zināšanas nozarē un iegūst starptautiskajiem standartiem atbilstošu zinātnes doktora grādu (Ph.D.).</i></p> <p><i>Programma paredz padziļināti apgūt dizaina un vizionāro domāšanu, daudznozaru pieeju, spēju izprast tautsaimniecības attīstību, organizāciju pārvaldību un indivīda uzvedību, pētījumos balstītu lēmumu pieņemšanu, attīstīt noturību, lai mērķtiecīgi darbotos pētniecībā un inovāciju īstenošanā uzņēmējdarbībā un ekonomikas viedā izaugsme.</i></p>
Studiju programmas uzdevumi	<p><i>Programmas uzdevumi ir attīstīt doktorantu analītiski kritiskās pētniecības iemaņas, integrējot teorētiskās zināšanas lietišķajos pētījumos, problēmu risinājumos. Sagatavot zinātniekus, pētniekus, ekspertus, augsta līmeņa profesionāļus analītiskajam, pētnieciskajam un vadošajam darbam publiskajā un privātajā sektorā. Paaugstināt pētniecības kvalitāti un kapacitāti Latvijā, Eiropā un kopējā pasaules pētniecības telpā.</i></p>

<p>Sasniedzamie studiju rezultāti</p>	<p><i>Zināšanas:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. Izprot ekonomikas, vadībzinātnes un uzņēmējdarbības teorijas, to veidošanos un attīstību, kā arī aktuālās tendences Latvijā, Eiropā un pasaulē.</i> <i>2. Izprot sociālo zinātņu nozīmi sabiedrības attīstībā, pievienotās vērtības radīšanā, valsts labklājības veicināšanā un problēmsituāciju risināšanā atsevišķās tautsaimniecības nozarēs un ekonomikā kopumā.</i> <i>3. Izprot faktorus, kas ietekmē noturīgu, iekļaujošu un ilgtspējīgu ekonomikas izaugsmi un jaunu pieeju izmantošanu organizāciju vadībā nenoteiktības un mainīgos apstākļos.</i> <i>4. Pārzina jaunu un pārbaudītu metožu atlasī, pamatošanu, pielāgošanu (gan kvantitatīvās, gan kvalitatīvās pētniecības metodes) un metodoloģijas izstrādi ekonomikas, vadībzinātnes un uzņēmējdarbības nozarēs un saskarē ar citām zinātņu nozarēm, starpdisciplināru pieeju pētniecībā.</i> <i>5. Pārzina efektīvu un elastīgu pieeju aktuālo un vēsturisko pētniecības datu izmantošanā un uzkrāšanā, autortiesību nosacījumus.</i> <p><i>Prasmes:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>6. Prot analizēt un interpretēt globālus procesus, teorijas, politikas, izmantojot pasaulē atpazīstamu organizāciju pieredzi un piemērus, ekonomikā, vadībzinātnē un uzņēmējdarbībā.</i> <i>7. Prot izmantot informācijas tehnoloģijas risinājumus pētniecībā un uzņēmējdarbībā, t.sk. datu vizualizācijas metodes.</i> <i>8. Prot lietot tehnoloģijas, lielo datu analīzi un prognozēšanu (Forecast un Foreseen) nākotnes scenāriju izveidē, īstenojot oriģinālus pētījumus, no kuriem daļa ir starptautiski citējamu publikāciju līmenī.</i> <p><i>Kompetences:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>9. Spēj patstāvīgi un sistemātiski atrast, analizēt un sintezēt informāciju, izmantojot zinātniskās datubāzes u.c. informācijas avotus.</i> <i>10. Spēj patstāvīgi izvērtēt un argumentēti izvēlēties zinātniskiem pētījumiem atbilstošas metodes un metodoloģiju nenoteiktības un mainīgos apstākļos, lai radītu inovatīvus risinājumus ilgtspējīgas ekonomikas izaugsmei.</i> <i>11. Spēj gan mutiski, gan rakstiski komunicēt un diskutēt par ekonomikas, vadībzinātnes un uzņēmējdarbības literatūru, aktuālajiem pētījumiem un atklājumiem ar studējošajiem, zinātniekiem, profesionāļiem un sabiedrību kopumā Latvijā un starptautiskā vidē.</i> <i>12. Spēj vadīt uzņēmējdarbības, pārvaldības un pētniecības procesus uzņēmumos, iestādēs un organizācijās, izmantojot jaunākās pētniecībā balstītas zināšanas un prasmes un ievērojot ētiskas un sociāli atbildīgas rīcības principus.</i> <i>13. Risināt ar nozari saistītas problēmas un pieņemt kompleksus lēmumus, lietojot dizaina domāšanas principus un izmantojot zināšanas par patērētāju vajadzībām, uzvedības maiņu, aprites ekonomiku, atbildīgu uzņēmējdarbību, vispārējās sociālās prasmes un emocionālo inteliģenci.</i> <i>14. Spēj patstāvīgi paaugstināt savu zinātnisko kvalifikāciju.</i>
<p>Studiju programmas noslēgumā paredzētais noslēguma pārbaudījums</p>	<p><i>Promocijas darbs</i></p>

Studiju programmas varianti

Pilna laika klātie - 3 gadi - latviešu

Studiju veids un forma	<i>Pilna laika klātie</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	3
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	0
Īstenošanas valoda	<i>latviešu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	120
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Maģistra grāds sociālajās zinātnēs</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>zinātniskais doktora grāds zinātnes doktors(-e) (Ph.D) ekonomikā un uzņēmējdarbībā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Vidzemes Augstskola	VALMIERA	CĒSU IELA 4, VALMIERA, VALMIERAS NOVADS, LV-4201

Pilna laika klātie - 3 gadi - angļu

Studiju veids un forma	<i>Pilna laika klātie</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	3
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	0
Īstenošanas valoda	<i>angļu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	120
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Maģistra grāds sociālajās zinātnēs</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>zinātniskais doktora grāds zinātnes doktors(-e) (Ph.D) ekonomikā un uzņēmējdarbībā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Vidzemes Augstskola	VALMIERA	CĒSU IELA 4, VALMIERA, VALMIERAS NOVADS, LV-4201

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (1. Studiju programmas raksturojošie parametri)

1.1. Izmaiņu studiju programmas parametros, kas notikušas kopš iepriekšējās studiju virziena akreditācijas lapas izsniegšanas vai studiju programmas licences izsniegšanas, ja studiju programma nav iekļauta studiju virziena akreditācijas lapā, apraksts un analīze.

Kopīgā doktora studiju programma “Ekonomika un uzņēmējdarbība” (ar Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmiju (RTA) un Ventspils Augstskolu (VeA)) ir licencēta 2020. gada 5. februārī ar lēmumu nr. 2020/02-L un licence nr. 04031-27 Studiju kvalitātes komisijas priekšsēdētājas T.Volkovas parakstīta 2020. gada 14.februārī.

Šī ir jauna licencēta studiju programma, kurā ir ņemtas vērā licencēšanas ekspertu ziņojumu rekomendācijas (Izstrādāti uzņemšanas noteikumi, papildināta kopīgā studiju programmas kvalitātes sistēma un studiju programmas attīstības plāns izstrādāts, palielināts VeA docētāju īpatsvars studiju programmā, precizēts studiju programmas nosaukums, ārvalstniekiem iekļauts Latviešu valodas studiju kurss, studiju kursu apraksti ir papildināti, studiju programmas direktoru CV ir precizēti).

Pārskata perioda beigās tika licencētā kopīgā doktora programma “Ekonomika un uzņēmējdarbība” (licence no 05.02.2020., īsteno RTA, VeA, ViA), programmā uzņemšana uzsākta 2020./2021.akad.gadā.

Licencēšanas ekspertu rekomendācija nr.1. ir ievērota, studiju kursa “Uzņēmējdarbības un ekonomikas tendences” docētāju sastāvs un slodze ir izmainīta, studiju kurss pirmo reizi notiks 2021.gada pavasara semestrī.

Licencēšanas ekspertu rekomendācija nr.2. ir ievērota, kopīgajā doktora studiju programmā ir vairāk kā 5 LZP eksperti ekonomikā un vai uzņēmējdarbībā. Kopīgā studiju programmas padome pievērš uzmanību, LZP ekspertu termiņiem, lai tie savlaicīgi tiktu atjaunoti.

Licencēšanas ekspertu rekomendācija nr.3. ir ņemta vērā izstrādājot IZM Doktorantūras studiju attīstības plānu. Izstrādātais plāns paredz šo rekomendāciju pilnveidot.

Licencēšanas ekspertu rekomendācija nr.4. Studiju plāns ir atstāts kā iepriekš, par tām izmaiņām objektīvi varēs izdarīt lēmumus pēc vismaz viena pilna studiju gada.

Licencēšanas ekspertu rekomendācija nr.5. izstrādāt kopīgās doktora studiju programmas attīstības plānu nākamajiem 2 gadiem. Ir izstrādāts kopīgs Doktorantūras studiju attīstības plāns SAM projekta dalībai 2020.g. rudenī.

[Informācija par programmas licencēšanā izteikto rekomendāciju ieviešanu apskatāma ziņojuma pielikumā \(skat.23. pielikumu\).](#)

1.2. Statistikas dati par studējošajiem studiju programmā, studējošo skaita dinamika, skaita izmaiņu ietekmes faktoru analīze un novērtējums. Analizējot, atsevišķi izdalīt dažādas studiju formas, veidus, valodas.

Uzņemšana šajā studiju programmā tika uzsākta 2020.gadā latviešu valodas plūsmā. ViA pirmajā gadā uzņēma 5 studējošos 1.kursā un vienu studējošo 2.kursā (studējošo uzsākšana vēlākajos studiju posmos), RTA - 3 un VeA - 4 studējošos.

ViA vairākkārt ir notikušas pārrunas ar maģistra studiju absolventiem par iespējām turpināt studijas doktorantūrā Vidzemes Augstskolā Valmierā. To arī apliecina maģistrantu iesaistīšanās savu pētījuma rezultātu publikāciju sagatavošanā un dalība studējošo pētniecisko darbu konferencēs un cita veida publiskos pasākumos, informējot par savu pētījumu rezultātiem. ViA sekmīgi iesaista studējošos pētniecības projektu īstenošanā.

Par vietējo studējošo potenciālu var spriest pēc maģistrantūrā studējošo skaita analīzes.

Periodā no 2014. – 2019. gadam tiek veiktas stratēģiskas izmaiņas ViA piedāvāto maģistra studiju programmu klāstā, kas turpināsies arī turpmākajos gados, tomēr, kā rāda studējošo un absolventu dinamika, ViA periodā no 2014. – 2019. gadam ir stabili spējusi piesaistīt un noturēt maģistrantūrā studējošo skaitu, variējot no 69 līdz 98 studentiem katru akadēmisko gadu (vidēji 84 studenti) (vidēji 124 studējošie gadā visās ViA piedāvātās studiju programmās), kā arī katru gadu absolventu skaits ir robežās no 20 – 50 maģistrantūras programmu pabeigušo studentu.

	2014./ 2015.	2015./ 2016.	2016./ 2017.	2017./ 2018.	2018./ 2019.	2019./ 2020.
Profesionālā maģistra SP "Tūrisma stratēģiskā vadība"	31	14	24	15	27	36
Kopīgā akadēmiskā maģistra SP "Starptautiskā tūrisma pasākumu vadība"	13	25	15	15	10	0
Profesionālā maģistra SP "Biznesa vides vadība"	29	29	29	19	24	32
Profesionālā maģistra SP "Stratēģiskā komunikācija un pārvaldība"	25	12	22	20	20	21
KOPĀ	98	80	90	69	81	89

RTA maģistra studiju programmās uzņēmējdarbības jomās studējošo skaits laika periodā no 2014. līdz 2019. gadam ir ļoti stabils, variējot no 47 līdz 64 studentiem katru akadēmisko gadu (vidēji 54 studenti gadā).

	2014./ 2015.	2015./ 2016.	2016./ 2017.	2017./ 2018.	2018./ 2019.	2019./ 2020.
Profesionālā maģistra SP "Finanšu vadība"	21	12	16	19	11	11
Profesionālā maģistra SP "Elektroniskā komercija informācijas sistēmas"	17	14	17	12	17	24
Profesionālā maģistra SP "Vadības zinātne"	26	24	28	24	19	18
KOPĀ	64	48	61	55	47	53

VeA divās maģistra studiju programmās "Uzņēmējdarbības vadība", "Starptautiskā biznesa un eksporta menedžments" studējošo skaits no 2014. – 2019.gadam ir ar stabilu augšupejošu tendenci abās studiju programmās. 2018. un 2019. gadā abās studiju programmās kopā studēja 94-95 studenti.

	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Profesionālā maģistra studiju programma "Uzņēmējdarbības vadība"	37	38	45	58	62	71
Kopīgā akadēmiskā maģistra studiju programma "Starptautiskais bizness un eksporta menedžments"		9	12	20	32	24
KOPĀ	37	47	57	78	94	95

Ārvalstu studējošo piesaistei tiek izmantotas ERASMUS + programmas priekšrocības gan ES, gan ārpus tās, lai uzrunātu potenciālos studējošos, kā arī sadarbība pētniecībā ar ārvalstu augstskolām.

1.3. Analīze un novērtējums par studiju programmas nosaukuma, iegūstamā grāda, profesionālās kvalifikācijas vai grāda un profesionālās kvalifikācijas mērķu un uzdevumu, studiju rezultātu, kā arī uzņemšanas prasību savstarpējo sasaisti.

Sekmīgi pabeidzot studiju programmu "Ekonomika un uzņēmējdarbība" tiks iegūts zinātnes doktora grāds ekonomikā un uzņēmējdarbībā (Ph.D.). Lai uzsāktu studijas šajā programmā, pretendents ir jābūt iepriekš iegūtam maģistra grādam sociālajās zinātnēs vai tām atbilstošā profesionālās darbības jomā. Ja maģistra vai bakalaura grāds nav iegūts sociālajās zinātnēs vai tām atbilstošā profesionālās darbības jomā, pretendents MK noteikumos Nr. 505 "Ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto kompetenču un iepriekšējā izglītībā sasniegtu studiju rezultātu atzīšanas noteikumi" noteiktajā kārtībā ir jāapliecina darba pieredze/neformālā izglītība, kas atbilst LKI 7. līmenim noteiktajām zināšanām, prasmēm un kompetencēm.

Programmas mērķis ir īstenot doktora līmeņa akadēmiskās studijas uzņēmējdarbībā un ekonomikā, sagatavot augsti kvalificētus ekspertus (speciālistus) un pētniekus, kuri spēj radīt jaunas zināšanas nozarē un iegūst starptautiskajiem standartiem atbilstošu zinātnes doktora grādu (Ph.D.).

Programma paredz padziļināti apgūt dizaina un vizionāro domāšanu, daudznozaru pieeju, spēju izprast tautsaimniecības attīstību, organizāciju pārvaldību un indivīda uzvedību, pētījumos balstītu lēmumu pieņemšanu, attīstīt noturību, lai mērķtiecīgi darbotos pētniecībā un inovāciju īstenošanā uzņēmējdarbībā un ekonomikas viedā izaugsmē.

Programmas uzdevumi ir attīstīt doktorantu analītiski kritiskās pētniecības iemaņas, integrējot teorētiskās zināšanas lietišķajos pētījumos, problēmu risinājumos. Sagatavot zinātniekus, pētniekus, ekspertus, augsta līmeņa profesionāļus analītiskajam, pētnieciskajam un vadošajam darbam publiskajā un privātajā sektorā. Paaugstināt pētniecības kvalitāti un kapacitāti Latvijā, Eiropā un kopējā pasaules pētniecības telpā.

Programma ir veidota tā, lai studējošais izstrādātu promocijas darbu par tautsaimniecībai aktuālu tematu, jau studiju programmas uzņemšanas posmā piedāvājot promocijas darba tēmas, par kuru pretendents sagatavo iestādreferātu. Viss studiju process ir sakārtots tā, lai studējot katrs kurss tiktu praktiski skatīts caur promocijas darba tematu.

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (2. Studiju saturs un īstenošana)

2.1. Studiju kursu/ moduļu satura aktualitātes un atbilstības nozares, darba tirgus vajadzībām un zinātnes tendencēm novērtējums. Sniegt informāciju, vai, un kā studiju kursu/ moduļu saturs tiek aktualizēts atbilstoši nozares, darba tirgus un zinātnes attīstības tendencēm. Maģistra vai doktora studiju programmu gadījumā norādīt un sniegt pamatojumu, vai grādu piešķiršana balstīta attiecīgās zinātnes nozares vai mākslinieciskās jaunrades jomas sasniegumos un atziņās.

Valsts un reģionu attīstībā nozīmīga loma ir ekonomikas un uzņēmējdarbības mijiedarbībai. Ja ekonomika pēta kategorijas un likumsakarības produktu un pakalpojumu ražošanā, sadalē, maiņā un patēriņā no sabiedriskā viedokļa, tad uzņēmējdarbības pētījumi ļauj izvērtēt sasniegtos rezultātus, to atbilstību vēlamajam un sagatavot izveidojušās tautsaimniecības attīstības gaitas korekcijas, politiku un pasākumus.[1]

Izstrādājot Programmu, ir ņemtas vērā starptautiskā ziņojuma "[*Reforming the Doctorate in Social Sciences*](#)"[2] (*European University Institute*, 2017) atziņas, kas aptver labās prakses piemērus astoņās doktora studiju jomās: disertācijas izstrādē, promocijas darba vadīšanā, doktorantūras studiju procesā, akadēmiskās un profesionālās darbības korelācijā, tehnoloģiju pielietojumā, mobilitātes un internacionalizācijas procesos, finansēšanas principos, darba tirgus iespējās.

Programma izstrādāta, ņemot vērā Pasaules bankas grupas ekspertu ziņojumus, kā arī klātienē uzklusītos padomus un rekomendācijas no Pasaules bankas ekspertiem, apmeklējot Latvijas augstskolas. Viena no rekomendācijām, kas tiek ņemta vērā, ir vienošanās līguma starp promocijas darba vadītāju un doktorantu iekļaušana studiju programmā (Sursock, A. 2017, 2018).[3]

Programmas tematiskā ievirze ir pamatota ar pieaugošo nepieciešamību pēc sociālajām zināšanām un prasmēm, lai efektīvi varētu vadīt un izmantot jaunus tehnoloģiskos risinājumus. ViA veiktā pētījuma "Valmierā un Vidzemes reģionā piedāvātās izglītības atbilstība uzņēmēju pieprasījumam un nodarbinātības prognozēm" (2016.) rezultāti[1] un ViA 2017. g. veiktā augstākās izglītības kvalitātes ekspertu (vietējo un ārvalstu) aptauja apstiprināja sociālo zināšanu un prasmju pieaugošo lomu nākotnes darba tirgū un augstākajā izglītībā (Rozentāle un Līviņa, 2017). Programmas izstrādē ir ņemts vērā Izglītības un zinātnes ministrijas 2016. g. pasūtītais pētījums "Sociālo un humanitāro zinātņu (SHZ) ekosistēmas analītisks apraksts"[4], kurā uzsvērtā sociālo un humanitāro zinātņu horizontālā loma Latvijas viedās specializācijas īstenošanā.

Programma ir izteikti starpdisciplināra, tās vienojošais elements ir uzņēmējdarbība, kas var tikt īstenota dažādās tautsaimniecības nozarēs. Lai nodrošinātu akadēmisko integritāti, promocijas darbam var tikt piesaistīti divi vadītāji: viens no uzņēmējdarbības/ ekonomikas nozares un otrs no citiem studiju/zinātnes virzieniem konkrētajā pētījuma nozarē, nodrošinot konkrētās nozares specifikas izpratni un procesus (Sursock, 2017). Internacionalizācija tiks nodrošināta, uzņemot ārvalstu studējošos, studiju plānā iekļaujot vasaras/ziemas kursu/kolīkviju apmeklējumus ārvalstīs, veicinot piedalīšanos zinātniskajās konferencēs, kā arī pieaicinot promocijas darbu konsultantus no ārvalstu sadarbības augstskolām, institūtiem.

Programmas izveide un īstenošana ir nozīmīgs ieguldījums Nacionālajā attīstības plānā definētajā policentriskā attīstībā, jo apvieno 3 augstākās izglītības institūciju resursus vienota mērķa sasniegšanai 3 dažādos Latvijas reģionos. ViA un VeA ir partneri kopīgā projektā "Eiropas nākamās

paaudzes mazās pilsētas”, kā mērķis ir abu pilsētu ekonomikas un biznesa vides attīstības veicināšana. Projekta īstenošanas periods no 2018. gada līdz 2021. gadam. Doktorantūras studiju iespējas nozīmīgi paaugstina reģiona iedzīvotāju kvalifikāciju un augstas kvalifikācijas personāla ilgtspēju un noturēšanu reģionā.

Ņemot vērā tendences ekonomikā un citu augstākās izglītības iestāžu piedāvājumu doktora studijās ekonomikā un uzņēmējdarbībā, šīs programmas apjoms ir 120 KP (124 KP- ārvalstu studentiem) jeb 180 ECTS pilna laika studijās trīs gadu periodā, piedāvājot šādu saturu:

Programmas struktūra	KP	Atbildīgā AII
STUDIJU KURSI 35 KP (29%)		
Kvantitatīvās pētījuma metodes	10	VeA
Kvalitatīvās pētījuma metodes	6	RTA
Uzņēmējdarbības un ekonomikas tendences	12	ViA
Kompetenču novērtējums	1	ViA
Zinātniskā rakstība	4	RTA
Zinātnes komunikācija	2	RTA
PĒTNIECISKAIS DARBS 85 KP (71%)		
Promocijas darbs	85	RTA, VeA, ViA
KOPĀ	120	
Latviešu valoda (ārvalstu studējošajiem)	4	RTA
KOPĀ ārvalstu studējošajiem	124	

Programmas izstrādes procesā ir veikta Programmas studiju rezultātu kartēšana ar mērķi pārliecināties, ka:

- plānotie studiju kursu studiju rezultāti korelē ar studiju programmas studiju rezultātiem;
- studiju kursu programmās nav novērojama tēmu pārklāšanās;
- definētie studiju programmas un studiju kursu rezultāti atbilst augstākās izglītības mērķiem (personības attīstība; aktīvu pilsoņu gatavošana darbībai demokrātiskā sabiedrībā; ilgtspējīga nodarbinātība; paplašinātas zināšanu bāzes veidošana), Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūrai un Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūrai.

Studiju satura aktualizēšana notiks sadarbībā ar konsorcijs augstākās izglītības institūcijām un darba devējiem, t.sk. publisko sektoru, veidojot semināru-diskusiju par reģionu un augstskolu attīstību, piem. 2020.gadā šādas diskusijas - semināri notika gan ViA, gan RTA pavasara semestrī.

[1] Valmierā un Vidzemes reģionā piedāvātās izglītības atbilstība uzņēmēju pieprasījumam un nodarbinātības prognozēm.
https://www.valmiera.lv/images/userfiles/cits/Petijums_Darba_tirgus_01_02.pdf

[2] Reforming the Doctorate in Social Sciences.
<https://www.eui.eu/Documents/ServicesAdmin/DeanOfStudies/ReformingtheDoctorate.pdf>

[3] Doctoral education: European trends.
https://www.izm.gov.lv/lv/petijums-par-augstakas-izglitibas-parvaldibu-sadarbiba-ar-pasaules-banku/doctoral_education_european_trends_sursock1_0.pdf

[4] Sociālo un humanitāro zinātņu (SHZ) ekosistēmas analītisks apraksts.
https://viaa.gov.lv/library/files/original/Socialo_un_humanitaro_zinatnu_SHZ_ekosistemas_analitisks_apraksts.pdf

2.2. Studiju kursos/ moduļos iekļautās informācijas, sasniedzamo rezultātu, izvirzīto mērķu u.c. rādītāju savstarpējās sasaistes, studiju kursu/ moduļu mērķu sasaistes ar studiju programmas mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem novērtējums. Doktora studiju programmas gadījumā, galveno pētniecības virzienu apraksts, programmas ietekme uz pētniecību un citiem izglītības līmeņiem.

ViA galvenais vienotais pētniecības virziens ir digitālie risinājumi sociālajiem izaicinājumiem. Kopš 2017.gada sociālo zinātņu jomā ir divi pētniecības virzieni:

- Ilgtspējīga tautsaimniecība un zināšanu sabiedrība;
- Komunikācijas ekosistēma un tehnoloģijas.

Virzienam Ilgtspējīga tautsaimniecība un zināšanu sabiedrība ir izdalīti trīs apakšvirzieni: Ekonomika (apakšvirziena vadītāja vadošā pētniece Sarmīte Rozentāle), Mantojuma saglabāšana & attīstība (apakšvirziena vadītāja pētniece Linda Veliverronena), Iekļaujošā politika un cilvēkresursu attīstība (apakšvirziena vadītāja vadošā pētniece Feliciana Rajevska).

2019.gadā ViA ir uzsākts darbs pie jaunas attīstības stratēģijas izstrādes, kurš vēl turpinās, taču ir noteikti trīs galvenās misijas (naratīvi): Daba, Digitalizācija, Drošība un drošums un šīs visas misijas ir jāpārvalda un jāattīsta, kas pieprasa ekonomikas un vadībzinātnes kompetenci, pētniecību. Sīkāk par pētniecības virzieniem var uzzināt šeit: <https://va.lv/en/research/research-directions>

Kopīgās doktorantūras studiju programmas īstenošana vienlaicīgi sniedz būtisku ieguldījumu maģistra studiju programmu attīstībā, jo profesori, asoc. profesori, kuri vada promocijas darbu pētījumus, paši ir aktīvi iesaistīti pētniecībā, docējot studiju kursus maģistra programmā, vadot maģistra darbus dalās ar iegūtajiem pētniecības rezultātiem un aizrauj studējošos ar pētniecības vilkmi.

Studiju programma ir veidota tā, lai studējošais spētu veikt patstāvīgu pētniecisku darbu promocijas darba vadītāja sadarbībā un izpētes tēmas būtu aktuālas gan globālā mērogā, gan nacionālā, gan reģionālā, gan arī tautsaimniecības noteiktas nozares skatījumā. Studiju kursos liels īpatsvars ir likts pētniecības metožu apguvē, izziņā, lai studējošais pētījuma veikšanai izvēlētos un argumentētu

atbilstošākās metodes pētījuma tematam un atbilstoši mūsdienu tehnoloģisko risinājumu iespējām, atjauninājumiem. Tā kā studējošajam uzsākot studijas jau promocijas pētījuma tēma būs zināma, tad katrā studiju kursā ir iespēja konkrēto tēmu analizēt, pielietot caur konkrēto tematu, kas gala rezultātā sniegs daudz plašāku skatījumu uz izpētes tematu. Studiju kursa Uzņēmējdarbības un ekonomikas tendences saturs ir veidots iekļaujot tematus, kas ir aktuāli uzņēmējdarbības un ekonomikas pētījumos, sniedzot skatu no dažādām pusēm, parādot iespējas temata izpētē un situācijas/rezultātu izskaidrošanā no dažādām šķautnēm, t.sk. dažādiem ekonomikas veidiem. Arī studiju kursi Zinātniskā rakstība un Zinātnes komunikācija ir veidoti tā, lai šajās studijuursos iegūtās zināšanas un prasmes tiktu pielietotas pētījuma temata literatūras pārskata rakstu un pētījuma rezultātu rakstu sagatavošanā, iesniegšanai publicēšanai, gan pētījuma gaitas, gan rezultātu komunikēšanai ar citiem pētniekiem, nozari un sabiedrību kopumā.

Studiju kursu kartējums parāda, ka studiju kursi un pētnieciskais darbs, attīsta sintēzes un analīzes prasmes, kas nepieciešamas, lai risinātu promocijas darbā izvēlēto problēmu un radītu jaunas zināšanas, kā arī papildinātu un nostiprinātu esošās zināšanas mūsdienu mainīgajos apstākļos.

Piedāvātās promocijas darbu tēmas 2020./2021.ak.g., kuras ir saistītas ar esošiem pētniecības projektiem vai šajās tēmās sagatavotiem, iesniegtiem pētniecības projektiem:

1. Nodokļu politikas izaicinājumi un pilnveidošanas iespējas valsts reģionālās konverģences ietvaros.
2. Nodokļu politikas izaicinājumi un pilnveidošanas iespējas valsts ekonomiskās izaugsmes kontekstā.
3. Uzņēmuma ienesīguma izpētes metodoloģija un tās novērtējums ekonomiskās transformācijas vidē.
4. Vadības lēmumu pieņemšanas tehnoloģiskie risinājumi mainīgos un neprognozējamajos apstākļos.
5. Cilvēkkapitāla veidošanās izaicinājumi uzņēmējdarbības vides digitalizācijas kontekstā.
6. Dokumentārā mantojuma nozīme mūsdienu tautsaimniecībā.
7. Paaudžu atšķirības prasmju lietojumā un atbilstošs darba tirgus piedāvājums.
8. Visaptverošas tūrisma attīstības monitoringa un prognozēšanas sistēmas dažāda mēroga galamērķu līmenī, iekļaujot lielo datu un tehnoloģisko inovāciju pielietojumu.
9. Mantojuma ilgtspējīga vadība sarūkošos reģionos.
10. Aprites ekonomika biosfēras rezervātos.
11. Biosfēras rezervāta nākotnes izmaiņas un pārvaldības modeļu izpēte.
12. Mobilitātes risinājumi pilsētvidē un lauku telpā.
13. Alternatīvu finanšu instrumentu piesaiste uzņēmējdarbības finansēšanā.
14. Uzvedība un lēmumu pieņemšana finanšu tirgos un to ietekme uz uzņēmējdarbības finansēšanu.

Kopīgā programmas padome 2020.gada 30. oktobrī ieteica 1. kursa studējošo sākotnējās tēmas un darba vadītājus apstiprināt konsorcijs augstskolu Zinātnes padomē. ViA HESPI Zinātniskā padome 2020.gada 4. decembrī apstiprināja studējošajiem šādus tēmu lokus un promocijas darbu vadītājus:

Doktorants	Augstskola	Promocijas darba tēma	Promocijas darba zinātniskie vadītāji
-------------------	-------------------	------------------------------	--

Gaļina Bukovska	ViA	Darījuma un pasākumu tūrisma nozare Latvijā, Lietuvā, Igaunijā: tendences un attīstības iespējas.	Dr.oec. Agita Līviņa Dr. ģeogr. Andris Klepers
Anda Arkliņa	ViA	Ekosistēmas pakalpojumu vērtības un sociālās nozīmes noteikšana ar līdzdalības pieeju Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā	Dr.oec. Agita Līviņa Dr.ģeogr. Andris Klepers
Jānis Bikše	ViA	Dokumentārā mantojuma pielietojums tautsaimniecībā	Dr.oec. Agita Līviņa Dr. hist. Gatis Krūmiņš
Santa Lemša	ViA	Kompleksās analītikas adaptācijas izaicinājumi Latvijā	Dr. oec. Sarmīte Rozentāle
Ieva Grīntāle	ViA	Attālinātā darba elastdrošība: Covid-19 krīzes pieredze	Dr. oec. Sarmīte Rozentāle

Studējošo iesaiste pētniecības projektu aktivizētajās tēmas, attīstīta zinātnisko projektu vadības un izpildes kompetences, tajā skaitā tīklošanos ar citiem pētniekiem no dažādām valstīm.

2.3. Studiju īstenošanas metožu (tajā skaitā vērtēšanas) novērtējums, iekļaujot analīzi par to, kā tiek izvēlētas studijuursos/ moduļos izmantotās studiju īstenošanas (tajā skaitā vērtēšanas) metodes, kādas tās ir un kā tās veicina studiju kursu rezultātu un studiju programmas mērķu sasniegšanu. Iekļaut skaidrojumu, kā studiju procesa īstenošanā ņemti vērā studentcentrētas izglītības principi.

Studiju īstenošanā tiek noteikti šādi pamatprincipi kā kvalitāte (akadēmiskajam personālam (AP) galvenais faktors, kas sekmē būtiskus intelektuālus un izglītības rezultātus), **sinerģija** (AP veic

pētījumos balstītu akadēmisko darbību), **pieejamība** (AP ir pats svarīgākais studentiem pieejamais studiju resurss), **motivācija** (AP personāls ir motivēts attīstībai) un **ētika** (AP ievēro akadēmisko un korporatīvo ētiku).

Konsorcijs partneru darbībā ir **studentcentrēts studiju process, pētniecības process**, kas vērsts uz sabiedrības inovatīvu produktu un pakalpojumu pieprasījumu, **komunikatīvais process**, kas paredz apmaiņu ar zināšanām un inovācijām starpaugstskolu līmenī, efektīvu starptautisku akadēmisku un pētniecisku kooperāciju un **tehnoloģiskais process**, kas vērsts uz kvalitatīvas, zinātnē balstītas augstākās izglītības pieejamību, jaunu mūsdienīgu tehnoloģiju ieviešanu studiju un pētniecības procesā (tostarp, tālmācību).

Relatīvi nelielais studentu skaits augstskolās kopumā un studentu grupās veicina iespējas ņemt vērā un respektēt studentu kontingentu un viņu vajadzību daudzveidību, veidojot viņiem piemērotus mācīšanās ceļus – Programmā to apliecina arī izveidotais doktoranta kompetenču novērtēšanas studiju kurss. Programma tiks īstenota, veicinot doktorantu tieksmi uz patstāvīgumu, tajā pašā laikā nodrošinot profesoru vadību un atbalstu, kā arī abpusēju cieņu savstarpējās attiecībās. Programmas direktors katrā Programmas īstenošanā iesaistītajā institūcijā pārliecinās, ka:

- programmas īstenošanā iesaistītie profesori pārzina studiju rezultātu novērtēšanas metodes un saņem atbalstu savu prasmju pilnveidošanai šajā jomā;
- vērtēšanas kritēriji un metodes, kā arī kritēriji atzīmju izlikšanai, ir iepriekš publiskoti;
- vērtēšana sniedz doktorantiem iespēju parādīt, kādā mērā tie ir sasnieguši studiju rezultātus;
- doktoranti saņem atgriezenisko saiti, kas, ja nepieciešams, sniedz padomus saistībā ar studiju un pētniecības procesu;
- vērtēšana ir konsekventa, taisnīgi piemērota visiem doktorantiem un tiek īstenota saskaņā ar apstiprinātos studiju kursu aprakstos noteikto.

Šajā studiju programmā uz ziņojuma sagatavošanas brīdi vēl nav noslēdzies neviens studiju kurss, kurā ir izlikti gala vērtējumi. Studiju kursu aprakstos ir norādīta vērtējuma veidošanās saņemšanas kritēriji. Studiju metodes ir izvēlētas, lai studējošais studiju kursa laikā teorētiskās zināšanas praktizētu savā promocijas darba pētījumā tematā.

2020.gada rudens semestrī studiju kursi konsorcijs augstskolu ietvarā notika gan klātienē nodarbībās – studējošiem braucot uz augstskolu, gan attālinātās studijas, kuras atbildībā ir studiju kurss, gan arī attālinātā formā, izmantojot digitālās platformas kā Microsoft Teams, Webex. Attālināto studiju īstenošana notika saskaņā ar IZM noteikto kārtību Covid-19 pandēmijas laikā. Attālināti studijas notika noteiktā datumā un noteiktā laikā, studējošajiem un docētājiem izmantojot digitālo platformu. Pirmie trīs studiju mēneši ir apliecinājuši, ka šādā modelī studijas norit sekmīgi un iesaistītās puses ir apmierinātas ar darba kvalitāti.

2.4. Ja studiju programmā ir paredzēta prakse, sniegt studiju programmā iekļauto studējošo prakšu uzdevumu sasaistes ar studiju programmā sasniedzamajiem studiju rezultātiem analīzi un novērtējumu. Norādīt, kā augstskola/ koledža studiju programmas ietvaros atbalsta studējošos studiju prakses ietvaros izvirzīto uzdevumu sasniegšanai.

2.5. Analīze un novērtējums par studējošo noslēguma darbu tēmām, to aktualitāti nozarē,

tajā skaitā darba tirgū, un noslēguma darbu vērtējumiem.

Uz studiju virziena akreditācijas brīdi nav pieejama informācija par izstrādātiem un aizstāvētiem promocijas darbiem.

Informatīvais pārskats par EUd studiju programmas atbilstību valsts izglītības standartam apskatāms ziņojuma pielikumā (skat.37.pielikumu).

EUd studiju programmas plāns apskatāms ziņojuma pielikumā (skat.38.pielikumu).

EUd studiju programmas studiju kursu apraksti apskatāmi ziņojuma pielikumā (skat.39.pielikumu).

EUd studiju programmas studiju līguma paraugs apskatāms ziņojuma pielikumā (skat.40.pielikumu).

EUd studiju programmas diploma paraugs apskatāms ziņojuma pielikumā (skat.41.pielikumu).

2.6. Analīze un novērtējums par studējošo, absolventu un darba devēju aptauju rezultātiem, to izmantošanu studiju satura un kvalitātes pilnveidē, sniedzot piemērus.

Studējošo, absolventu un darba devēju aptaujas ir plānotas, lai pastiprinātu studiju programmas satura un organizatorisko sniegumu. Īpašu vērību plānojam klātienē tikšanās ar darba devējiem, t.sk. publiskajām organizācijām sadarbojoties projektos pētniecības aktivitāšu veikšanā, lai tās tiktu sasaistītas ar promocijas darbu tematiem. Attiecīgi augstskola studējošajiem piedāvātu aktuālos pētniecības tematus, kas reizē sniedz iespēju studējošajiem strādāt kā zinātniskajiem asistentiem augstskolā, izstrādājot promocijas darbu.

2020.gadā ViA programmas direktore pieprasīja aktuālās pētniecības tēmas Vidzemes plānošanas reģionam, lai tās varētu piedāvāt studējošo izvēlei. Vismaz reizi gadā tiek plānota Kopīgās konsultatīvās padomes sanāksme, kurā piedalās industrijas, studējošo un programmas direktoru pārstāvji, lai aktualizētu pētniecības tēmas un ciešu sadarbību. Kopīgās konsultatīvās padomes sēde tiek plānota 2021.gada pavasara semestrī, lai pārrunātu pirmo studiju gadu un sagatavotu pētniecības tēmas 2021.gada uzņemšanai.

Programmas studējošie piedalījās 2020.gada 9.decembrī tiešsaistes sanāksmē ar ārvalstu ekspertiem, kuri veic ViA kā zinātniskas institūcijas izvērtējumu.

Studiju programma tiek īstenota tikai 3 mēnešus, absolventu aptaujas vēl nav veiktas.

2.7. Sniegt novērtējumu par studējošo ienākošās un izejošās mobilitātes iespējām, izmantoto iespēju skaita dinamiku un mobilitātes laikā apgūto studiju kursu atzišanu.

ViA ikvienam studējošajam ir iespēja studiju laikā braukt izejošajā mobilitātē ERASMUS programmas ietvarā, gan arī Nordplus programmas ietvaros. Studiju programma uzņems arī studējošo ienākošo mobilitāti, t.sk. promocijas pētījuma veikšanai.

Studiju programmas direktors informē studējošos par mobilitātes iespējām, kādas nodrošina

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums)

3.1. Novērtēt resursu un nodrošinājuma (studiju bāzes, zinātnes bāzes (ja attiecināms), informatīvās bāzes (tai skaitā bibliotēkas), materiāli tehniskās bāzes un finansiāli bāzes) atbilstību studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātu sasniegšanai, sniegt piemērus. Veicot novērtējumu iespējams norādīt atsauci uz II. daļas 3. nodaļas 3.1.- 3.3. kritērijos sniegto informāciju.

Informācija par studiju programmas resursiem un tās nodrošinājumu pieejama ziņojuma *II.daļas 3.1.-3.3.punktos*.

3.2. Studiju un zinātnes bāzes, tajā skaitā resursu, kuri tiek nodrošināti sadarbības ietvaros ar citām zinātniskajām institūcijām un augstākās izglītības iestādēm, novērtējums (attiecināms uz doktora studiju programmām).

Studiju programma tiek īstenota konsorciā sadarbojoties VeA un RTA, līdz ar to šo augstskolu infrastruktūra un sniegtie pakalpojumi ir pieejami studējošajiem šajā studiju programmā. ViA ir ilgtermiņa sadarbība ar LR Dabas aizsardzības pārvaldi, promocijas darbu izstrādē ir pieejama šīs institūcijas datu bāze OZOLS, kas ir aktuāla pētot ekosistēmas pakalpojumu vērtības un to nozīmi tautsaimniecībā un sabiedrībā.

A.Klepera pēcdoktorantūras projekta ietvarā ir izveidota sekmīga sadarbības ar LR Centrālās statistikas pārvaldi, kas ir svarīga statistiku datu ieguvē, pieredzes apmaiņā ar ieguvē, apstrādes metodēs.

ERASMU+ sadarbības augstskolu resursu tiks izmantots, ņemot vērā specifiskās pētniecības jomas.

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (4. Mācībspēki)

4.1. Mācībspēku sastāva izmaiņu analīze un novērtējums par pārskata periodu, to ietekme uz studiju kvalitāti.

Nav izmaiņas uz akreditācijas dokumentu sagatavošanas brīdi.

4.2. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku (akadēmiskā personāla, viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu) kvalifikācijas atbilstības studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām novērtējums. Sniegt informāciju par to, kā mācībspēku kvalifikācija palīdz sasniegt studiju rezultātus.

Mācībspēku kvalifikācijas un kompetences novērtēšanas kārtība ViA ir normēta "Nolikumā par vēlēšanām akadēmiskajos amatos", akadēmiskā darba veidi un to apmaksas kārtība noteikta "ViA Darba samaksas nolikumā". Docētāju darba saturs un pienākumi, kas nosaka prasības akadēmiskajā darbā, pētnieciskās, akadēmiskās un zinātniskās kvalifikācijas paaugstināšanā un arī administratīvajā darbā, ir apstiprināts ViA Senātā. Mācībspēku darba novērtēšanai ViA tiek veiktas studentu aptaujas par katru docētāja vadīto studiju kursu attiecīgajā semestrī. ViA regulāri veicina darbinieku nepārtrauktu izglītošanos un kvalifikācijas paaugstināšanu, atbalstot darbinieku piedalīšanos dažādos vietējās nozīmes un starptautiskajosursos, semināros, konferencēs un pieredzes apmaiņas programmās.

Mācībspēku iesaiste Programmas īstenošanā ir veikta, ņemot vērā atbilstību MK noteikumiem nr.381^[1]:

• **Zinātniskai kvalifikācijai**

- mācībspēka publikācijas starptautiskos žurnālos/ starptautisku konferenču rakstu krājumos (pēdējos 6 gados vismaz trīs);
- piedalīšanās starptautiskās zinātniskās konferencēs ārvalstīs un Latvijā (pēdējos 6 gados vismaz trīs);
- LZP eksperta tiesības;
- iesaiste pētniecībā pēdējos sešos gados (no 2014. gada) sociālajās zinātnēs un/vai citās zinātnes nozarēs, nodrošinot programmas starpdisciplināritāti (projekti, granti);
- mācībspēka motivācija strādāt komandā ar doktorantiem;
- starptautiska pieredze mobilitātes vizītēs ārvalstīs (docēšana, pieredzes apmaiņa);
- Studiju programmu, studiju kursu izstrāde.

• **Organizatoriskās kompetences**

- Koleģiālo institūciju vadība, līdzdalība to darbā
- Starptautisku konferenču organizācija
- Zinātnisko izdevumu redakcijās.

Ja akadēmiskais personāls atbilst augstāk minētajām prasībām, tad viņam ir plašs redzesloks, starptautisko kontaktu tīkls, kas ir ļoti svarīgs darbā ar doktorantiem.

Programmas īstenošanā RTA, ViA un VeA iesaistīs akadēmisko personālu ar augstu akadēmisko un pētniecisko kompetenci. RTA, ViA un VeA veic pasākumus akadēmiskā personāla izaugsmei un pilnveidei, veicinot personāla kvalifikācijas pilnveidi:

- tehnoloģiju, t.sk. digitālo resursu un inovāciju pielietošanā studiju procesā,
- svešvalodu apguvē C1, B2 līmeņos internacionalizācijas procesa nodrošināšanai,
- augstskolu didaktikas un inovāciju augstākajā izglītībā aktuālajos jautājumos.

Viesprofessori un viespētnieki tiks uzaicināti studiju programmā ar lekcijām un semināriem tieši par pētniecībā uzkrāto pieredzi dalīšanos ar studējošajiem un aktualitātēm pētniecībā. Primāri tiks uzaicināti visprofessori un pētnieki, ar kuriem ViA vai konsorcijam ir sadarbība pētniecības projektos, kā arī mērķtiecīgi uzmeklējot konkrētas tēmas ekspertu.

[1] Atbilstība ir norādīta personāla CV

4.3. Informācija par doktora studiju programmas īstenošanā iesaistītā akadēmiskā personāla zinātnisko publikāciju skaitu pārskata periodā, pievienojot svarīgāko publikāciju sarakstu, kas publicētas žurnālos, kuri tiek indeksēti datubāzēs Scopus vai WoS CC. Sociālajās zinātnēs un humanitārajās un mākslas zinātnēs var papildus skaitīt zinātniskās publikācijas žurnālos, kas tiek indeksēti ERIH+ (ja piemērojams).

Kopīgās programmas docētājiem ir publikācijas starptautiski atzītajās datu bāzēs SCOPUS un Web of Sciences.

[Informācija par doktora studiju programmas īstenošanā iesaistītā akadēmiskā personāla zinātniskajām publikācijām pieejama ziņojuma pielikumā \(skat.18.pielikumu\).](#)

4.4. Informācija par doktora studiju programmas īstenojošā iesaistītā akadēmiskā personāla iesaisti pētniecības projektos kā projekta vadītājiem vai galvenajiem izpildītājiem/ apakšprojektu vadītājiem/ vadošajiem pētniekiem, norādot attiecīgā projekta nosaukumu, finansējuma avotu, finansējuma apmēru. Informāciju sniegt par pārskata periodu (ja attiecināms).

Docētājs	Projekts	Finansējuma avots	Periods
----------	----------	-------------------	---------

Maira Leščevica	VPP EKOSOC-LV „Inovācijas un uzņēmējdarbības attīstība Latvijā atbilstoši viedās specializācijas stratēģijai”,	IZM	2016-2019
	INTERFRAME-LV “Latvian heritage and future challenges for the sustainability of the state” project “Challenges for the Latvian state and society and the solutions in international context	IZM	2019-2021
	projekts “Business and Wellness from Green Economy Growth” u.c. CV	Interreg Central Baltic	2018 - 2020
Sarmīte Rozentāle	VPP EKOSOC-LV	IZM	2016-2019
	Esošo atbalsta instrumentu situācijas analīze un konceptuālu priekšlikumu izstrāde tūrisma nozares politikas pilnveidošanai	Ekonomikas ministrija	2019
	"Maximised Mobility and Accessibility of Services in Regions Affected by Demographic Change"	Interreg	2017-2020
	Possibilities and prerequisites for attracting human resources (including talents) to Valmiera city. Population raising Strategy Valmiera city	Valmiera City Council Research grant	2018-2019

Agita Šmitiņa	Starpkultūru komunikācija un sadarbība profesionālai izaugsmei”,		2019
	„Entrance to future education Pētījums “Darba devēju pieredze komunikācijā ar studentiem-darba meklētājiem” u.c. CV	ERASMUS	2017-2018
		Latvijas Universitāte	2017

Agita Līviņa	VPP Dokumentārā mantojuma sinerģija	IZM	2019-2021
	VPP EKOSOC-LV Kultūrvides attīstības, vides daudzveidības saglabāšanas un urbanizācijas procesi Latvijas līdzsvarotas attīstības kontekstā” vadītāja.	IZM	2016-2019
	Maximised Mobility and Accessibility of Services in Regions Affected by Demographic Change"	Interreg	2018-2019
	Scientific research: Opportunities of self-governments to influence development of local economy.	EEZ, The Latvian association of Local and Regional Governments.	2016
	Optimising the Governance and management of the Natura 2000 Protected Area network in Latvia	LIFE integrētais projekts VARAM	2020-2027 2014-2015
	<u>Ziņojums par mazo un vidēji lielo pilsētu izaicinājumiem, ekonomiskās attīstības potenciālu, ietekmi uz kopējo teritoriālo attīstību gan Latvijas, gan Eiropas Savienības mērogā.</u>		

Vineta Silkāne	Valsts pētījumu programma „Vērtības darbībā: atbildīgas, drošas un izglītotas pilsoniskās sabiedrības attīstība ar pētniecību un rīcības modeļu izstrādes palīdzību”	IZM	2018.-2021. gads
	Integrētie nacionālā līmeņa pasākumi Latvijas pētniecības un attīstības interešu pārstāvības stiprināšanai Eiropas pētniecības telpā”	IZM	2018.-2021. gads
	”Vidzemes Augstskolas akadēmiskā personāla pilnveide un cilvēkresursu attīstība”, projekta Nr.8.2.2.0/18/A/012.	ESF	2018.-2021. gads
	Akadēmiskās līderības programmas vadītāja, Strategic partnerships for higher education “Simulation Games in Strategic Communication”	ERASMUS+	2018.-2021. gads
	”Ilgtspējas sociālā dimensija un sociālā inovācija” (SUSTINNO) u.c. CV	IZM	2014.-2017. gads

Andris Klepers	Optimising the Governance and management of the Natura 2000 Protected Area network in Latvia	Life Integrated	2020-2027
	PostDoctorate research project "Tourism Intelligence Latvia".	ERAF	2018-2020
	The research project is implemented with the PostDoctoral research support Project "Lakesperience destinations" (case of Burtnieku Lake, North Vidzeme Biosphere Reserve)- expert.	Municipality Burtnieki	2018-2019
	EKOSOC-LV sub-project "Impact of social awareness changes on sustainable provision of ecosystem services"	IZM	2014-2018
	Research "Preparation of input to the VASAB review "Development of Cities in the Baltic Sea Region"". U.c. CV	VASAB secretariat	2015-2016
Kaspars Osis	Urban Innovation action project "Next generation Micro cities of Europe" u.c. CV	EU	2019-2020

Linda Veliverronena	VPP EKOSOC-LV“ “Cultural environment development, preservation of the nature diversity and urbanisation processes within the context of the balanced development of Latvia”.	IZM	2016-2019
			2019-2021
		IZM	2018
	<i>The Significance of Documentary Heritage in Creating Synergies between Research and Society”.</i> Pētniece.	Ekonomikas ministrija	2016-2019
	<i>Tūrisma nozares analīze. Latvijas tūrisma piedāvājuma attīstības rīcības plāna izstrāde</i> Boosting Tourism Business Growth through Higher Professional Education.	Interreg	

4.5. Sniegt piemērus akadēmiskā personāla iesaistei zinātniskajā pētniecībā un/vai mākslinieciskajā jaunradē gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī (studiju programmas saturam atbilstošajās jomās) un iegūtās informācijas pielietojumam studiju procesā.

ViA mācībspēki piedalās Valsts pētījumu programmas projektu īstenošanā, iesaistot studējošos, rezultātā radot jaunas zināšanas, kuras tiek publicētas kopīgos zinātniskos rakstos. Doktorantūras programmā sadarbība starp studējošo un promocijas darba vadītāju (-iem) tiek plānota vēl mērķtiecīgāk pie kopīgiem pētījumiem.

Tā kā studiju programmā patreiz notiek 1.semestris, tad varam atsaukties uz sadarbību ar tiem studējošajiem, ar kuriem sadarbība turpinās kopš doktorantūras ViA.

Kopīgs pētnieciskais darbs projektos un publikācijas:

- S.Rozentāle, A. Līviņa ar studējošo Ievu Grīntāli (Bij. Kreituze). Kopīgas publikācijas, tagad profesore S.Rozentāle ir promocijas darba vadītāja un kopīgi strādā VPP Life with Covid (2020).
- M.Leščevica ar studējošo I.Zaumani. Leščevica promocijas darba vadītāja, kopīga publikācijas izstrādes posmā.
- A.Līviņai sadarbība ar studējošo A.Arkliņu. A.Arkliņa ir iesaistīta UNESCO katedras darbībā un

kopīgi ar Līviņu plāno darbus, ir kopīgass 2 publikācijas, ziņojumu konferencēs.

- A.Līviņai sadarbība ar studējošo G.Bukovsku. Pieņemts kopīgs manuskripts par Tūrisma nozares adaptāciju COVID19 apstākļos Baltijas valstīs Emerald izdevniecībā.
- S.Rozentālei un A.Līviņai sadarbība ar studējošo J.Bikši, A.Arkliņu lietišķajā pētījumā par Valmieras jaunā administratīvā pārvaldības modeļa izstrādi.
- A.Kleperam ir pārrunāta sadarbība ar studējošo A.Arkliņu par telpisko datu analīzi.
- L.Veliverronena ir studējošo S.Lemšu iesaistījusi studiju kursa izstrādē jaunai maģistrantūras programmai par finanšu vadību.

4.6. Mācībspēku sadarbības novērtējums, norādot mehānismus sadarbības veicināšanai, studiju kursu/ moduļu savstarpējās sasaistes nodrošināšanā. Norādīt arī studējošo un mācībspēku skaita attiecību studiju programmas ietvaros (pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdī).

Programmā studējošie uzņemti ar 2020./2021.akad.gadu. Mācībspēku sadarbībai un studiju kursu savstarpējās sasaistes nodrošināšanai ir plānotas docētāju tikšanās un rakstveida informācijas nodošana nākamajam atbildīgajam par studiju kursa īstenošanu.

Pielikumi

III. Studiju programmas raksturojums - 1. Studiju programmas raksturojošie parametri		
Kopīgās studiju programmas atbilstība Augstskolu likuma prasībām (tabula)	37P-EUD-doktorantura_atbilstiba_Augstskolu_liik.docx	37P-EB-dr-copmpliance-to-law.docx
Statistika par studējošajiem pārskata periodā	2P-Studentu-statistika-2010-2020-AIKA-BV.xlsx	2P-Student-statistics-2010-2020-AIKA-BA-study-field.xlsx
III. Studiju programmas raksturojums - 2. Studiju saturs un īstenošana		
Studiju programmas atbilstība valsts izglītības standartam	37P-EUD-doktorantura_atbilstiba_Augstskolu_liik.docx	37P-EUD-doktorantura_atbilstiba_Augstskolu_liik.docx
Studiju programmā iegūstamās kvalifikācijas atbilstību profesijas standartam (ja piemērojams)		
Studiju programmas atbilstību atbilstošās nozares specifiskajam normatīvajam regulējumam (ja piemērojams)		
Studiju kursu/ moduļu kartējums studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanai	24P-EuD-kartejums-Eb-mapping-edited-30122020.xlsx	24P-EuD-kartejums-Eb-mapping-edited-30122020.xlsx
Studiju programmas plāns (katram studiju programmas īstenošanas veidam un formai)	38P-Studiju_plans-doktorantura-EUD_precizets_20122020.docx	38P-Study-plan-doctoral-EB_edited_20122020.docx
Studiju kursu/ moduļu apraksti	39P-EuD-kursa_apraksti-LV-preciz-04012021.zip	39P-EB-study course descriptions-ENG-edited-04012021.zip
Studiju programmas raksturojums - Citi obligātie pielikumi		
Par studiju programmas apgušanu izsniedzamā diploma paraugs	41P-EUD-kopiga-DR-diploma-paraug.pdf	41P-Joint-DR-diploma-example.doc
Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem nodrošinās iespējas turpināt izglītības iegūvi citā studiju programmā vai citā augstskolā/ koledžā (līgums ar citu akreditētu augstskolu vai koledžu), ja studiju programmas īstenošana tiks pārtraukta	Pielikums_14_Vienosanas_LLUI_RTAViA_VeA_stud_turp.pdf	Pielikums_14_Vienosanas_LLUI_RTAViA_VeA_stud_turp.pdf
Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem garantē zaudējumu kompensāciju, ja studiju programma augstskolas vai koledžas rīcības (darbības vai bezdarbības) dēļ netiek akreditēta vai tiek atņemta studiju programmas licence un studējošais nevēlas turpināt studijas citā studiju programmā.	40P-EUD-kopiga-DR-studiju-liguma-paraug.pdf	40P-EUD-kopiga-DR-studiju-liguma-paraug.pdf
Augstskolas/ koledžas apliecinājums par studiju programmas īstenošanā iesaistāmo mācībspēku attiecīgo svešvalodu prasmi vismaz B2 līmenī atbilstoši Eiropas Valodas prasmes novērtējuma līmeņiem (līmeņu sadalījums pieejams tīmekļvietnē www.europass.lv , ja studiju programmu vai tās daļu īsteno svešvalodā.	EUD-docetaju-saraksts-anglu-valoda-precizets-26122020.edoc	EUD-docetaju-saraksts-anglu-valoda-precizets-26122020-TRANSLATION.docx
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas doktora studiju programmas, apliecinājums, ka doktora studiju programmas akadēmiskā personāla sastāvā ir ne mazāk kā pieci doktori, no kuriem vismaz trīs ir Latvijas Zinātnes padomes apstiprināti eksperti tajā zinātnu nozarē vai apakšnozarē, kurā studiju programma plāno piešķirt zinātnisko grādu.	Apliecinajums-EUD-AL.55.pants-Latvian-only.zip	Apliecinajums-EUD-AL.55.pants-Latvian-only.zip
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas akadēmiskās studiju programmas, apliecinājums, ka akadēmisko studiju programmu akadēmiskais personāls atbilst Augstskolu likuma 55. panta pirmās daļas trešajā punktā noteiktajām prasībām.	Apliecinajums-EUD-AL.55.pants-Latvian-only.zip	Apliecinajums-EUD-AL.55.pants-Latvian-only.zip
Studiju līguma paraugs/-i	40P-EUD-kopiga-DR-studiju-liguma-paraug.docx	40P-Study-agreement-sample-EB.docx
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas akadēmiskās studiju programmas, kurās paredzēts, ka studēs mazāk nekā 250 pilna laika studējošie, attiecīgs Augstākās izglītības padomes atzinums atbilstoši Augstskolu likuma 55. panta otrajai daļai.	AIP_atzinums-EUD-250st.pdf	AIP_atzinums-EUD-250st.pdf

Biznesa vides vadība

Augstākās izglītības iestāde	<i>Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība</i>
Studiju programmas nosaukums	<i>Biznesa vides vadība</i>
Izglītības klasifikācijas kods (IKK)	47345
Studiju programmas veids	<i>Profesionālā maģistra studiju programma</i>
Studiju programmas direktora vārds	<i>Vija</i>
Studiju programmas direktora uzvārds	<i>Melbārde</i>
Studiju programmas direktora e-pasts	<i>vija.melbarde@va.lv</i>
Studiju programmas vadītāja/ direktora akadēmiskais/ zinātniskais grāds	<i>Mg.eoc.</i>
Studiju programmas direktora telefona numurs	29288360
Studiju programmas mērķis	<i>Maģistra profesionālās studiju programmas “Biznesa vides vadība” mērķis ir sagatavot augsti kvalificētus uzņēmējdarbības vadības līmeņa darbiniekus –organizācijas vadītājus valsts, sabiedriskajā un privātajā sektorā, kuru teorētiskās zināšanas , prasmes un kompetences atbilstu mūsdienu darba tirgus prasībām un pasaulē vispāratzītam standartam par profesionālo grādu vadības zinātnēs (Master of Business Administration), un kas spētu vadīt organizāciju mainīgajā globālajā vidē.</i>
Studiju programmas uzdevumi	<p><i>Programmas uzdevumi:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. Sniegt padziļinātas un paplašinātas zināšanas atbilstoši nozares jaunākajiem atklājumiem, nodrošināt specializētas zināšana apguvi un attīstīt profesionālās darbības veikšanai nepieciešamo prasmju un attieksmju kopumu atbilstoši organizācijas vadītāja profesijas standarta prasībām.</i> <i>2.Nostiprināt un attīstīt studējošo prasmes pētniecības darbam nozarē un motivēt iesaistei lietišķajos pētījumos novadu, reģiona un valsts līmeņa uzņēmējdarbības vadības aspektu izpētē, veidot izpratni par ētisko atbildību par zinātnes rezultātu un profesionālās darbības iespējamo ietekmi uz vidi un sabiedrību, attīstīt spēju argumentēti diskutēt par sarežģītiem zinātnes un profesionālās jomas aspektiem ar speciālistiem un sabiedrību , sagatavot studijām doktora programmā nozarē.</i> <i>3.Attīstīt studējošo pašmotivāciju patstāvīgai profesionālai pilnveidei un mūžizglītibai, veidot prasmi virzīt personālu tālākizglītibai, attīstīt sadarbības prasmes multikulturālā un starptautiskā vidē.</i> <i>4. Sekmēt studiju kvalitātes paaugstināšanu, nodrošinot akadēmiskā personāla profesionālo pilnveidi , nacionālā līmeņa nozares profesionālu un ārvalstu profesoru iesaisti docēšanā, sekmējot sadarbību ar uzņēmējiem un publisko sektoru, nodrošinot studiju un prakses iespējas ārvalstīs, veidojot radošu, studentcentrētu un internacionālu studiju vidi.</i>

Sasniedzamie studiju rezultāti	<p><i>Studiju programmā sniedzamie rezultāti:</i></p> <p><i>Zināšanas:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. teorētiskās zināšanas un izpratne par globālo nozares procesu norisēm un ietekmi uz organizācijas attīstības mērķu noteikšanu, par stratēģisko plānošanu un stratēģijai atbilstošas organizācijas kultūras veidošanu;</i> <i>2. zināšanas un izpratne par organizāciju, korporatīvās pārvaldības, personālvadības, starpkultūru komunikācijas teorijām, pārzina organizācijas ekonomiskās darbības un darbības efektivitātes novērtēšanas metodes, pārmaiņu un krīžu vadības instrumentus un to pielietojumu organizācijas efektīvas darbības plānošanai un vadīšanai;</i> <i>3. zināšanas projektu, procesu un kvalitātes vadībā, lai īstenotu struktūrvienību racionālu un saskaņotu darbību, veiktu kontroli, panāktu organizācijas stratēģijas un attīstības plānu izpildi organizācijas racionālās darbības nodrošināšanai;</i> <i>4. zina un izprot nozares saistošos normatīvos aktus un profesionālās vides standartus un darbības principus, civilās un vides aizsardzības prasības;</i> <i>5. pārzina un izprot profesionālo ētiku, korporatīvo sociālo atbildību un nozares projektu īstenošanas ietekmi uz vidi un sabiedrību.</i> <p><i>Prasmes:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. prot plānot, organizēt un uzrauga organizācijas darbību un attīstību, analizē ieguldījumus vides un resursu pilnveidē, saskaņo personālvadības politiku atbilstoši organizācijas mērķiem, salīdzina ar nozares un globālajām tendencēm;</i> <i>2. veic globālo nozares procesu un organizācijas procesu pārraudzību, koordinē starp-organizāciju un starpnozaļu sadarbību;</i> <i>3. sadarbībā ar funkcionāliem vadītājiem spēj izstrādāt uzņēmējdarbības un attīstības plānus un budžetu, prot iegūt, analizēt un pielietot nozares un saistīto informāciju stratēģisko priekšlikumu izstrādei, kas vērsti uz efektīvāku un lietderīgāku organizācijas resursu izmantošanu un darbību;</i> <i>4. pielieto saistošo normatīvo aktu un standartu prasības un organizē uzņēmuma darbu atbilstoši normatīvu aktu izmaiņām;</i> <i>5. īsteno pētījumus, un izstrādā koncepcijas atbilstošajā nozares un profesionālās darbības jomai, prot argumentēti skaidrot un diskutēt par sistēmiskiem nozares un profesionālās jomas aspektiem, komunikācijā ievēro ētikas normas.</i> <p><i>Kompetences:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. spēj patstāvīgi formulēt un kritiski analizēt sarežģītas profesionālas problēmas, argumentē un pieņem un lēmumus, kas saistīti ar organizācijas vadību un attīstību;</i> <i>2. spēj integrēt dažādu jomu zināšanas, dot ieguldījumu jaunu zināšanu radīšanā, pētniecības vai profesionālās darbības metožu attīstībā, ieviest inovatīvus, pierādījumos balstītus sasniegumus darbā, parādīt izpratni un ētisko atbildību par profesionālās darbības iespējamo ietekmi uz vidi un sabiedrību;</i> <i>3. spēj argumentēti izskaidrot un diskutēt par sarežģītiem vai sistēmiskiem attiecīgās nozares vai profesionālās jomas aspektiem, īstenojot sociālo dialogu ar sabiedrību un veidojot organizācijas reputāciju publiskajā telpā;</i> <i>4. spēj patstāvīgi virzīt savu profesionālo pilnveidi, uzņemties atbildību, demonstrē personīgās, sociālās un pilsoniskās starppersonu un starpkultūru prasmes.</i>
--------------------------------	--

Studiju programmas noslēgumā paredzētais noslēguma pārbaudījums	Maģistra darbs
---	----------------

Studiju programmas varianti

Pilna laika klātie - 1 gadi, 6 mēneši - angļu

Studiju veids un forma	<i>Pilna laika klātie</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	1
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	6
Īstenošanas valoda	<i>angļu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	60
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Profesionālā bakalaura grāds vai tam pielīdzināma augstākā izglītība</i>
Iegūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālā maģistra grāds uzņēmējdarbības vadībā</i>
Iegūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	<i>Organizācijas vadītājs</i>

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Vidzemes Augstskola	VALMIERA	CĒSU IELA 4, VALMIERA, VALMIERAS NOVADS, LV-4201

Pilna laika klātie - 2 gadi - angļu

Studiju veids un forma	<i>Pilna laika klātie</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	2
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	0
Īstenošanas valoda	<i>angļu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	80
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Akadēmiskā bakalaura grāds vai tam pielīdzināma augstākā izglītība</i>
Iegūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālā maģistra grāds uzņēmējdarbības vadībā</i>
Iegūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	<i>Organizācijas vadītājs</i>

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Vidzemes Augstskola	VALMIERA	CĒSU IELA 4, VALMIERA, VALMIERAS NOVADS, LV-4201

Pilna laika klātie - 1 gadi, 6 mēneši - latviešu

Studiju veids un forma	<i>Pilna laika klātie</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	1
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	6
Īstenošanas valoda	<i>latviešu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	60
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Profesionālā bakalaura grāds vai tam pielīdzināma augstākā izglītība</i>
Iegūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālā maģistra grāds uzņēmējdarbības vadībā</i>
Iegūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	<i>Organizācijas vadītājs</i>

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Vidzemes Augstskola	VALMIERA	CĒSU IELA 4, VALMIERA, VALMIERAS NOVADS, LV-4201

Pilna laika klātie - 2 gadi - latviešu

Studiju veids un forma	<i>Pilna laika klātie</i>
Īstenošanas ilgums (gados)	2
Īstenošanas ilgums (mēnešos)	0
Īstenošanas valoda	<i>latviešu</i>
Studiju programmas apjoms (KP)	80
Uzņemšanas prasības (latviešu valodā)	<i>Akadēmiskā bakalaura grāds vai tam pielīdzināma augstākā izglītība</i>
legūstamais grāds (latviešu valodā)	<i>Profesionālā maģistra grāds uzņēmējdarbības vadībā</i>
legūstamā kvalifikācija (latviešu valodā)	<i>Organizācijas vadītājs</i>

Īstenošanas vietas

Īstenošanas vietas nosaukums	Pilsēta	Adrese
Vidzemes Augstskola	VALMIERA	CĒSU IELA 4, VALMIERA, VALMIERAS NOVADS, LV-4201

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (1. Studiju programmas raksturojošie parametri)

1.1. Izmaiņu studiju programmas parametros, kas notikušas kopš iepriekšējās studiju virziena akreditācijas lapas izsniegšanas vai studiju programmas licences izsniegšanas, ja studiju programma nav iekļauta studiju virziena akreditācijas lapā, apraksts un analīze.

Kopš pēdējās akreditācijas studiju programmā veiktās izmaiņas pamatā nosaka noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu (MK noteikumi Nr.512, 26.08.2014), Uzņēmējdarbības, finanšu, grāmatvedības un administrēšanas (vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības, komerczinību) nozares struktūrā iekļauto profesiju karte un jaunais Organizācijas vadītāja profesijas standarts (pieņemts 18.09.2019).

1. Profesionālā kvalifikācija:

Piešķiramā profesionālā kvalifikācija - **organizācijas vadītājs** (līdz 2020.gadam- uzņēmuma un iestādes vadītājs).

Izmaiņas profesionālajā kvalifikācijā nosaka Organizācijas vadītāja profesijas standarts.

2. Izmaiņas studiju saturā un plānojumā:

- izstrādāti jauni kursi (6 KP):
- Organizāciju stratēģiskā vadība / 2 KP(obligātie kursi, A daļa),
- Organizāciju ārējā komunikācija 2 KP (izvēles kurss , B daļa),
- Viedās tehnoloģijas un datu drošība 2 KP (izvēles kurss , B daļa).

2) precizēti kursu nosaukumi un kursa saturs:

- Projektu vadības stratēģijas un rīki (iepriekš- Projektu vadības stratēģijas un inovatīvie procesi) 2 KP,
- E-komercija un e-bizness (iepriekš E -komercija un bizness) 2 KP,
- Komunikācija starptautiskajā biznesā (iepriekš Starpkultūru komunikācija) 2 KP,

3) izveidots jauns izvēles kursu modulis (B daļa) *Biznesa tīklošanās* (6 KP), kurā iekļauti kursi:

- Organizāciju ārējā komunikācija 2KP,
- Viedās tehnoloģijas un datu drošība 2 KP,
- Sociālie tīkli biznesa vidē 2 KP.

4) veiktas izmaiņas kursu plānojumā :

- Obligāto kursu saturā (1.sem.) iekļauts studiju kurss *Organizāciju stratēģiskā vadība*/ 2 KP,
- studiju kurss *Modernās loģistikas sistēmas* (2KP) iekļauts modulī *Business to Business (B2B)*.

Studiju programmas satura un plānojuma izmaiņas veiktas ar mērķi integrēt studijās nozares jaunākās teorētiskās atziņas vadībinātnē, aktuālos informācijas tehnoloģiju rīkus, akcentējot internacionalizācijas un digitalizācijas aspektus. Kurss *Organizāciju stratēģiskā vadība* izveidots, lai pilnvērtīgāk nodrošinātu plānošanas un vadības zināšanas, prasmes un kompetences. Kurss *Modernās loģistikas sistēmas* loģiski iekļaujas B2B modulī, jo parāda uzņēmumiem biznesa procesu uzlabošanas iespējas. Jaunā moduļa *Biznesa tīklošanās* izveides mērķis ir parādīt organizācijas

sadarbības iespējas digitālā laikmeta sabiedrībā. Jaunie kursi *Organizāciju ārējā komunikācija un Viedās tehnoloģijas un datu drošība* apguve nodrošinās organizācijas vadītājiem nepieciešamo atbalstu aktuālos izaicinājumu risināšanā. Kursos, kuru saturs ir precizēts un papildināts, galvenokārt ir akcentēti starptautiskie biznesa aspekti.

1.2. Statistikas dati par studējošajiem studiju programmā, studējošo skaita dinamika, skaita izmaiņu ietekmes faktoru analīze un novērtējums. Analizējot, atsevišķi izdalīt dažādas studiju formas, veidus, valodas.

Studiju programma tiek realizēta pilnā laika studijās ar 1,5 gadu un 2 gadu programmās. Lai gan programmu ir tiesības realizēt latviešu un angļu valodā, studijas notiek tikai angļu valodā, ko nosaka pieprasījums, kā arī augstskolas stratēģiskie mērķi studiju procesa internacionalizācijas nodrošināšanai. Pārskata periodā no 2013.gada līdz 2016.gadam studējošo skaits praktiski bija nemainīgs, samazinājums vērojams no 2017.gada, kad ar Vidzemes Augstskolas Senāta lēmumu uzņemšana programmā notiek katru otro gadu. Studenti netika uzņemti tikai 2017. un 2019.gadā, 2020.gadā atkal tika uzņemti 15 studenti. Lai gan programmai ir laba reputācija gan reģionā, gan valstī, tomēr studentu kopējā skaita samazinājumu būtiski ietekmē kopējā demogrāfiskā situācija un iedzīvotāju maksātspējas līmenis reģionā un valstī. Pēdējos gados vērojama tendence, ka studijas turpina tikai tie studenti, kas ieguvuši valsts finansētas budžeta vietas. Pārskata periodā studentu atbirums no kopējā studentu skaita svārstās ir vidēji 4-5% , ko var uzskatīt par labu rādītāju. Gandrīz visi studējošie strādā, tāpēc galvenais iemesls studiju pārtraukšanai ir tas, ka nav iespējams savienot darba slodzi ar studijām. Diezgan bieži darba devēji nesniedz atbalstu, pat uzstāda kategoriskas prasības pārtraukt studijas. Tādos gadījumos studenti izvēlas saglabāt darba vietu un studijas nepabeidz. Nopietns iemesls studiju pārtraukšanai ir arī veselības problēmas. Šādās situācijās vienmēr tiek piedāvāta iespēja studēt pēc individuālā plāna. Studijas pēc individuāla plāna veic arī tie, kas atsāk studijas pēc akadēmiskā pārtraukuma. Akadēmiskais pārtraukums pārsvarā tiek izmantots finansiālu problēmu un darba dēļ, kā arī bērna kopšanas laikā. Studiju virzienā individuāli tiek strādāts ar katru studējošo, kas tiek eksmatrikulēts akadēmisko parādu dēļ, atskaitīts kā teorētisko programmu apguvis. Ar šiem studējošajiem notiek saziņa par atjaunošanās iespējām studiju pabeigšanai, ko daudzi izmanto.

1.3. Analīze un novērtējums par studiju programmas nosaukuma, iegūstamā grāda, profesionālās kvalifikācijas vai grāda un profesionālās kvalifikācijas mērķu un uzdevumu, studiju rezultātu, kā arī uzņemšanas prasību savstarpējo sasaisti.

Maģistra profesionālās studiju programmas “Biznesa vides vadība” **mērķis** ir sagatavot augsti kvalificētus uzņēmējdarbības vadības līmeņa darbiniekus - organizācijas vadītājus valsts, sabiedriskajā un privātajā sektorā, kuru teorētiskās zināšanas, prasmes un kompetences atbilstu mūsdienu darba tirgus prasībām un pasaulē vispāratzītam standartam par profesionālo grādu vadības zinātnēs (*Master of Business Administration*), un kas spētu vadīt organizāciju mainīgajā globālajā vidē.

Programmas uzdevumi

1. Sniegt padziļinātas un paplašinātas zināšanas atbilstoši nozares jaunākajiem atklājumiem,

nodrošināt specializētas zināšana apguvi un attīstīt profesionālās darbības veikšanai nepieciešamo prasmju un attieksmju kopumu atbilstoši organizācijas vadītāja profesijas standarta prasībām.

2. Nostiprināt un attīstīt studējošo prasmes pētniecības darbam nozarē un motivēt iesaisti lietiskajos pētījumos novadu, reģiona un valsts līmeņa uzņēmējdarbības vadības aspektu izpētē, veidot izpratni par ētisko atbildību par zinātnes rezultātu un profesionālās darbības iespējamo ietekmi uz vidi un sabiedrību, attīstīt spēju argumentēti diskutēt par sarežģītiem zinātnes un profesionālās jomas aspektiem ar speciālistiem un sabiedrību, sagatavot studijām doktora programmā nozarē.

3. Attīstīt studējošo pašmotivāciju patstāvīgai profesionālai pilnveidei un mūžizglītībai, veidot prasmi virzīt personālu tālākizglītībai, attīstīt sadarbības prasmes multikulturālā un starptautiskā vidē.

4. Sekmēt studiju kvalitātes paaugstināšanu, nodrošinot akadēmiskā personāla profesionālo pilnveidi, nacionālā līmeņa nozares profesionālu un ārvalstu profesoru iesaisti docēšanā, sekmējot sadarbību ar uzņēmējiem un publisko sektoru, nodrošinot studiju un prakses iespējas ārvalstīs, veidojot radošu, studentcentrētu un internacionālu studiju vidi.

Studiju programmā sasniedzamie rezultāti:

Zināšanas:

1. teorētiskās zināšanas un izpratne par globālo nozares procesu norisēm un ietekmi uz organizācijas attīstības mērķu noteikšanu, par stratēģisko plānošanu un stratēģijai atbilstošas organizācijas kultūras veidošanu;
2. zināšanas un izpratne par organizāciju, korporatīvās pārvaldības, personālvadības, starpkultūru komunikācijas teorijām, pārzina organizācijas ekonomiskās darbības un darbības efektivitātes novērtēšanas metodes, pārmaiņu un krīžu vadības instrumentus un to pielietojumu organizācijas efektīvas darbības plānošanai un vadīšanai;
3. zināšanas projektu, procesu un kvalitātes vadībā, lai īstenotu struktūrvienību racionālu un saskaņotu darbību, veiktu kontroli, panāktu organizācijas stratēģijas un attīstības plānu izpildi organizācijas racionālās darbības nodrošināšanai;
4. zina un izprot nozares saistošos normatīvos aktus un profesionālās vides standartus un darbības principus, civilās un vides aizsardzības prasības;
5. pārzina un izprot profesionālo ētiku, korporatīvo sociālo atbildību un nozares projektu īstenošanas ietekmi uz vidi un sabiedrību.

Prasmes:

1. prot plānot, organizēt un uzrauga organizācijas darbību un attīstību, analizē ieguldījumus vides un resursu pilnveidē, saskaņo personālvadības politiku atbilstoši organizācijas mērķiem, salīdzina ar nozares un globālajām tendencēm;
2. veic globālo nozares procesu un organizācijas procesu pārraudzību, koordinē starp-organizāciju un starpnozaru sadarbību;
3. sadarbībā ar funkcionāliem vadītājiem spēj izstrādāt uzņēmējdarbības un attīstības plānus un budžetu, prot iegūt, analizēt un pielietot nozares un saistīto informāciju stratēģisko priekšlikumu izstrādei, kas vērsti uz efektīvāku un lietderīgāku organizācijas resursu izmantošanu un darbību;
4. pielieto saistošo normatīvo aktu un standartu prasības un organizē uzņēmuma darbu atbilstoši normatīvu aktu izmaiņām;
5. īsteno pētījumus, un izstrādā koncepcijas atbilstošajā nozares un profesionālās darbības jomai, prot argumentēti skaidrot un diskutēt par sistēmiskiem nozares un profesionālās jomas aspektiem, komunikācijā ievēro ētikas normas.

Kompetences:

1. spēj patstāvīgi formulēt un kritiski analizēt sarežģītas profesionālas problēmas, argumentē un pieņem un lēmumus, kas saistīti ar organizācijas vadību un attīstību.
2. spēj integrēt dažādu jomu zināšanas, dot ieguldījumu jaunu zināšanu radīšanā, pētniecības vai profesionālās darbības metožu attīstībā, ieviest inovatīvus, pierādījumos balstītus sasniegumus darbā, parādīt izpratni un ētisko atbildību par profesionālās darbības iespējamo ietekmi uz vidi un sabiedrību.
3. spēj argumentēti izskaidrot un diskutēt par sarežģītiem vai sistēmiskiem attiecīgās nozares vai profesionālās jomas aspektiem, īstenojot sociālo dialogu ar sabiedrību un veidojot organizācijas reputāciju publiskajā telpā.
4. spēj patstāvīgi virzīt savu profesionālo pilnveidi, uzņemties atbildību, demonstrē personīgās, sociālās un pilsoniskās starppersonu un starpkultūru prasmes.

Gan studiju programmas sagatavošanas procesā, gan arī vēlāk turpmākajos gados nemitīgi strādāts pie studiju programmas raksturojuma caurlūkošanas, lai nodrošinātu, ka tiek uzturēta atbilstība starp programmas nosaukumu, iegūstamo grādu un profesionālo kvalifikāciju. 2019.gadā tika apstiprināta jauna *Uzņēmējdarbības, finanšu, grāmatvedības, administrēšanas (vairumtirdzniecība, mazumtirdzniecība un komerczinības) nozares kvalifikāciju struktūra* un jauns profesijas standarts - **organizācijas vadītājs**, kas aktualizēja programmas mērķu, uzdevumu un plānoto rezultātu sasaistes analīzi, lai nodrošinātu uzdevumu un rezultātu savstarpējo saskaņu, studiju programmas satura pilnveidi atbilstoši nozares attīstības tendencēm. Programmas mērķu un uzdevumu apraksti izmantoti studiju kursu kartēšanā. Atbilstība un saskaņotība starp studiju programmas rezultātiem un konkrētu studiju kursu rezultātiem tiek vērtēta ik gadu, sagatavojot pašnovērtējuma ziņojumu. Informācija par studiju programmas realizācijas gaitu un noteikto uzdevumu sasniegšanu tiek vērtēta katru akadēmisko gadu, tiekoties ar studējošajiem, veicot analīzi studiju virziena padomes sanāksmēs, tiekoties ar konsultatīvās padomes locekļiem. Studiju programmas uzsākšanas noteikumi formulēti tā, lai dotu iespēju studēt motivētiem un uzņēmējdarbības studijām sagatavotiem studentiem - konkursā ar iegūtu profesionālo bakalaura grādu ekonomikas vai vadības zinātnēs tiek ņemta vērā vidējā svērtā atzīme bakalaura diploma pielikumā, bet reflektantiem, kuriem iegūtais bakalaura grāds vai tam pielīdzināmā izglītība nav iegūta ekonomikas vai vadības zinātnēs, ir jākārtos iestājtests (vidējā svērtā atzīme diploma pielikumā - 50 %; iestājpārbaudījums - 50%).

Iestājpārbaudījuma testa mērķis ir pārbaudīt reflektantu zināšanas un prasmes par ekonomikas darbības pamatprincipiem un uzņēmējdarbības vadības teorētiskajiem un praktiskajiem aspektiem. Iestājtestu ir izstrādājuši BVV studiju programmas docētāji, tā vērtēšanas kritēriji un saturs ir apstiprināts BV virziena padomē. Vērtēšanas kritēriji: 1) ekonomikas likumsakarību darbības principu izpratne mikro- un makroekonomikas līmenī; 2) pamatzināšanas par uzņēmējdarbības uzsākšanu un īstenošanu; 3) izpratne par uzņēmējdarbības plānošanas, finanšu un personālvadības jautājumiem; 4) pamatzināšanas un izpratne par mārketinga rīku izmantošanu uzņēmējdarbībā.

Reflektantu testus vērtē BV virziena izveidota komisija (3 docētāju sastāva), kas individuāli izvērtē katru atbildi un dod vidējo vērtējumu, bet gala vērtējumu veido komisijas vidējais vērtējums 10 ballu sistēmā. Reflektants testu nav nokārtojis, ja vērtējums ir zemāks par 4 ballēm, Katru gadu testa saturs tiek aktualizēts.

Reflektantus ar diplomu par izcilību uzņem ārpus kārtas.

BVV studiju programma tiek īstenota divos variantos - 60kp apjomā (1,5 gadi) un 80 kp apjomā (2 gadi). Atšķirīgo studiju apjomu nosaka iepriekšējās studijās iegūtais grāds un kvalifikāciju, un tas ir tieši saistīts ar uzsākšanas noteikumiem. Ja reflektantam ir profesionālais bakalaura

grāds(iegūta 5.līmeņa profesionālā kvalifikācija) vai tam pielīdzināma augstākā izglītība, tad studiju apjoms ir 60 kp un ilgst 1,5 gadus, bet ja reflektants ir ieguvis akadēmisko bakalaura grādu vai tam pielīdzināmu augstāko izglītību, tad studiju apjoms ir 80 kp un ilgst 2 gadus. 20 kp apjoms ir papildus prakse, kura papildina iepriekš akadēmiskajā izglītībā apgūtās teorētiskās zināšanas un prasmes, tā nodrošinot studiju programmas mērķu un rezultātu sasniegšanu. Savukārt, iestājtests nodrošina teorētiski un praktiski sagatavotu reflektantu atlasī uzņēmējdarbības jomā, un dod iespēju studēt BVV programmā arī citu zinātņu jomu studentiem. Līdzšinējā pieredze parāda, ka iestājtesta iekļaušana uzņemšanas noteikumos ir pamatota, tā tiek uzņemti motivētāki un labāk sagatavotie studenti, kas nodrošina sekmīgāku studiju mērķu un rezultātu sasniegšanu.

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (2. Studiju saturs un īstenošana)

2.1. Studiju kursu/ moduļu satura aktualitātes un atbilstības nozares, darba tirgus vajadzībām un zinātnes tendencēm novērtējums. Sniegt informāciju, vai, un kā studiju kursu/ moduļu saturs tiek aktualizēts atbilstoši nozares, darba tirgus un zinātnes attīstības tendencēm. Maģistra vai doktora studiju programmu gadījumā norādīt un sniegt pamatojumu, vai grādu piešķiršana balstīta attiecīgās zinātnes nozares vai mākslinieciskās jaunrades jomas sasniegumos un atziņās.

2019.gada nogalē BV studiju virziena sanāksmē tika izskatīts jaunais profesijas standarts „[Organizācijas vadītājs](#)” atbilstoši kuram notika BVV studiju satura caurlūkošana, veikta salīdzināšana starp studiju programmā noteiktajiem rezultātiem un profesijas standarta prasībām. Secināts, ka studiju programmas saturs atbilst profesijas standartā „Organizācijas vadītājs”, iekļautajām prasībām. Ar jauno standartu tika iepazīstināts arī ViA Padomnieku konvents.

Ik gadu notiek studiju programmas pilnveidošana, balstoties uz studējošo aptauju un darba devēju ieteikumiem. Studentu kritika un ieteikumi ir redzami aptaujās katra studiju kursa noslēgumā, būtiski uzlabojumiem programmā palīdz absolventu aptaujās sniegta informācija, jo profesionālajā darbībā var objektīvi novērtēt programmas sniegumu un rezultātus.

2016.gadā notika darba devēju, uzņēmēju profesionālo apvienību, reģiona pašvaldību pārstāvju diskusija par Biznesa vadības virziena attīstības jautājumiem. Forumā ieteikumi tika ņemti par pamatu programmas pārstrukturēšanai, jaunu kursu izstrādei, prakšu nolikumu pilnveidei. Programmas kursu pilnveidē BV virziens ir respektējis Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras, Vidzemes plānošanas reģiona pārstāvju ieteikumus, augstskolas Padomnieku konventa, valsts pārbaudījumu komisijas viedokļus par darba tirgus vajadzībām. Uzņēmēji uzskata, ka organizācijas vadītājam būtiskas ir stratēģiskās plānošanas un finanšu vadības prasmes, jāorientējas jaunākajās informāciju tehnoloģijās un jāprot komunicēt ar darbiniekiem. Uzņēmēji uzsver, ka šobrīd darba tirgū nepieciešami vadītāji ar mārketinga prasmēm, programmas realizācija angļu valodā tiek uzskatīta par lielu priekšrocību.

Studiju programmas saturā un plānojumā veiktās izmaiņas pakārtotas profesijas standartam, ņemot vērā darba devēju ieteikumus, iekļaujot jaunākās vadībiznātnes teorētiskās atziņas un uzņēmējdarbībai aktuālus aspektus. Tas tika ņemts vērā, pilnveidojot izvēles kursu (B daļa) moduļu sistēmu, kas šobrīd veido 3 moduļus: *Eksporta mārketingas, Bizness biznesam (Business to Business)*

un jaunizveidotais modulis *Biznesa tīklošanās*. Šo kursu moduļi atspoguļo aktuālos biznesa attīstības aspektus, nodrošinot studentiem iespējas apgūt uzņēmējdarbībā aktuālākos informācijas tehnoloģiju rīkus, apzināties un spēt vadīt digitalizācijas procesus organizācijās, pārvaldīt un veicināt uzņēmumu eksportu. Izvēles modulis *Biznesa tīklošanās* tika ieviests, lai pilnveidotu prasmi, vadīt gan organizācijas iekšējo komunikāciju, gan nodrošināt veiksmīgu ārējo sadarbību. Tieši ekonomikas un uzņēmējdarbības, vadībzinātnes jaunākās zinātnes atziņas, tendences uzņēmējdarbībā – digitalizācija, inovācijas radīšana, globālā tirgus izaicinājumi un starpdisciplinārā – ir integrētas moduļu kursu saturā.

Studiju satura apguvē starp programmā ar 80 kp apjomu un programmu 60 kp apjomā nav atšķirību teorētiskā kursa paguvē, atšķirība ir papildus 20 kp prakse 80kp apjoma programmas studentiem.

Moduļu kursi ļauj studentiem, kuriem iepriekš ir iegūts akadēmiskais bakalaura grāds (80 kp programma), papildināt trūkstošās zināšanas un prasmes, kā arī caur moduļu kursu apguvi koncentrēties uz šī brīža uzņēmējdarbības vadības un organizācijas vadītāja aktualitātēm.

Profesionālais maģistra grāds uzņēmējdarbības vadībā tiek piešķirts pēc sekmīga valsts pārbaudījuma – maģistra darba aizstāvēšanas. Maģistra darbs ir patstāvīgi veikts, kvalificēts pētījuma rezultātu apkopojums ar teorētisku pamatojumu, kas balstīts jaunākajās ekonomikas un uzņēmējdarbības, kā arī vadībzinātnes jomas atziņās un praktisku pielietojumu organizāciju vadībā. Maģistra darba mērķis – aktuālas biznesa vadības problēmas (jautājuma, procesa) teorētiska un praktiska izpēte un analīze, integrējot studiju laikā iegūtās teorētiskās zināšanas starpdisciplināros studiju kursus un praktiskās iemaņas teorētisko zināšanu pielietošanai pētījumos.

(Prasības maģistra darbam skatīt 34.pielikumā).

2.2. Studiju cursos/ moduļos iekļautās informācijas, sasniedzamo rezultātu, izvirzīto mērķu u.c. rādītāju savstarpējās sasaistes, studiju kursu/ moduļu mērķu sasaistes ar studiju programmas mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem novērtējums. Doktora studiju programmas gadījumā, galveno pētniecības virzienu apraksts, programmas ietekme uz pētniecību un citiem izglītības līmeņiem.

Studiju cursos iekļauta informācija un sasniedzamie rezultāti tiek pārlūkoti katru gadu, docētāji ņem vērā gan nozares tendences, gan studējošo sniegto atgriezenisko saiti par studiju kursiem, ik gadu tiek papildināts literatūras krājums, kas tiek izmantots studijās. Ik gadu, gatavojot pašnovērtējuma ziņojumu, arī tiek caurskatīti un pēc nepieciešamības precizēti studiju programmas mērķu formulējumi attiecībā uz studiju saturu, kā arī metodēm, kas tiek izmantotas studiju procesā, pēc vajadzības iekļaujot informāciju saskaņā ar nozares attīstības tendencēm (piemēram, komerciālo datu drošība, viedo tehnoloģiju izmantošana biznesā, projektu vadības rīki, globālās komunikācijas izaicinājumi u.c.).

Studiju cursos un moduļos iekļautā informācija, sasniedzamie rezultāti un izvirzītie mērķi pilnībā ir sasaistīti ar kopējiem studiju programmas mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem, ko pārāda studiju rezultātu kartējums.

B daļas izvēles kursu modulis veido tikai 6 kp no kopējā obligātā kursu 60 kp apjoma. Gan 60 kp programmas, gan 80 kp KP programmas studenti apgūst vienu moduli, tādejādi apgūtajā saturā atšķirības starp abiem studiju programmas variantiem nepastāv. Moduļa izvēle notiek iepriekšējā semestrī pēc darba devēju ieteikuma (Valsts pārbaudījumu komisijas, augstskolas Padomnieku konventa dalībnieki, BV virziena Padomnieku konvents, prakšu vadītāji), reaģējot uz uz tirgus

prasībām.

Eksporta mārketinga, Business to business (B2B), Biznesa tīklošanās ļauj studentiem padziļināti apgūt interesējošos un aktuālos uzņēmējdarbības vadības aspektus, nodrošinot pilnvērtīgāku profesijas standartu un programmas rezultātu sasniegšanu. Balstoties uz šo analīzi, tiek veikta studiju kursu rezultātu kartēšanai, tādā veidā pārbaudot katra individuālā kursa atbilstību studiju programmā noteiktajiem mērķiem un uzdevumiem. Ziņojuma pielikumā pievienots BVV studiju programmas kursu kartējums, kas atspoguļo to, kā individuāli studiju kursi sekmē studiju programmas rezultātu sasniegšanu.

Studiju kursu kartējums BVV studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanai skatāms pielikumā (skat.24. pielikumu).

2.3. Studiju īstenošanas metožu (tajā skaitā vērtēšanas) novērtējums, iekļaujot analīzi par to, kā tiek izvēlētas studiju kursos/ moduļos izmantotās studiju īstenošanas (tajā skaitā vērtēšanas) metodes, kādas tās ir un kā tās veicina studiju kursu rezultātu un studiju programmas mērķu sasniegšanu. Iekļaut skaidrojumu, kā studiju procesa īstenošanā ņemti vērā studentcentrētas izglītības principi.

Studiju programmas realizācija notiek ar dažādu studiju formu palīdzību, kas ietver lekcijas, seminārus, diskusijas, praktiskās nodarbības, on-line resursu izmantošanu, biznesa simulācijas un modelēšanu, literatūras studijas, lietišķās spēles, individuālās un grupu konsultācijas, studiju vizītes, gadījumu analīzi, audio un video materiālu analīzi, studentu patstāvīgo praktisko darbu (individuāli un grupās), prezentāciju veidošanu, Skype un WebEx konferences, prakses. Studiju procesā plaši tiek izmantotas mūsdienu informācijas tehnoloģijas. Nodarbību laikā docētājiem un studentiem ir iespēja izmantot datorklases un multimediju laboratoriju. Studiju procesā aktīvi tiek izmantotas iekštīkla sniegtās iespējas: *moodle.va.lv* – studiju elektroniskā vide, kurā katra studiju kursa ietvaros tiek glabāti studijām nepieciešamie materiāli, lekciju prezentācijas, notiek informācijas apmaiņa, studenti ievieto savas prezentācijas un mājas darbus; ViA dokumentu elektroniskā krātuve; e-pasts, WebEx, sociālie mediji. Viena kredītpunkta ietvaros studentam jāapgūst vidēji 100 lappušu zinātniska teksta. Katra studiju kursa ietvaros jāizstrādā ne mazāk kā divi patstāvīgie darbi, kā arī jākārtos pārbaudes darbi. Kursa noslēgumā katram studentam ir jākārtos rakstisks vai mutisks eksāmens vai jāiesniedz plašāks apjoma prezentācija, kurā tiek demonstrētas kursā apgūtās zināšanas. Šāds daudzveidīgs studiju metožu un tehnoloģisko rīku klāsts nodrošina augstu studiju kvalitāti – studējošie apgūst un nostiprina gan akadēmiskas zināšanas, gan arī iegūst prasmes to praktiskam pielietojumam jau studiju gaitā. Tādā veidā tiek nodrošinātas daudzveidīgs, atraktīvs un saistošs studiju process, studenti iegūst pieredzi (simulāciju spēles, lomu spēles), iespējas veidot tālākai karjerai noderīgu portfolio, pilnvērtīgāk sagatavojot profesionālai darbībai nozarē.

Ņemot vērā, ka kopā mācās studenti ar atšķirīgu iepriekšējā posmā iegūtu izglītību un kvalifikāciju (ir 2 gadīgajā programma 80 KP un 1,5 gadu programma 60 KP), tad docētājiem ir vairāk jāizmanto individuālā pieeja, diskusijas, situāciju modelēšana, lai vienlīdz augstā līmenī studiju saturu apgūtu studenti, kuri iepriekšējā izglītības līmenī ieguvuši akadēmisko bakalura grādu vai tam pielīdzināmu augstāko izglītību.

Kopumā jāsecina, ka BV virziena studiju programmās tiek lietotas daudzveidīgas mācību metodes, bet visās nodarbībās dominē interaktīvās mācību metodes, kuras balstās uz studentu aktīvu un apzinātu līdzdalību studiju procesā (galvenais princips - mācīties darot). Otra dominante ir praksē

balstīta mācību metodika - tiek analizētas praksē balstītas uzņēmējdarbības vadības gadījumi, kas tiek aprobēti prakse uzņēmumos un organizācijās. Docētāju praktiskajai pieredzei uzņēmējdarbībā vai savā nozarē ir augsta pievienotā vērtība, kas, izmantojot daudzveidīgu mācību metodiku, pilnībā nodrošina studiju rezultātu un studiju mērķu sasniegšanu.

ViA un, tajā skaitā, BV studiju virzienā viss studiju process ir studentcentrēts - pakārtots tam, lai veidotu studentu kā aktīvu dalībnieku studiju procesā un studiju rezultātu novērtēšanā, attīstot studentā gan profesionālās prasmes un kompetenci, gan kritisko domāšanu un objektīvu pašvērtējumu.

Tam kalpo gan izmantotās mācību metodes, gan komunikācijas veids un sadarbība ar studējošajiem.

Dialoga ar studentiem veicināšanai tiek izmantotas šādas darba formas: studijas mazās grupās, kas veicina studentu iesaisti studiju procesā; interaktīvu studiju metožu pielietošana; patstāvīgo un pētniecisko darbu izvērtēšana un apspriešana ar autoriem; konsultācijas; kumulatīvā novērtējuma sistēma; studentu aptaujas par studiju kursu, prakses aizstāvēšana. Individuālā saziņa starp docētāju un studentu (ārpus lekcijām, semināriem un nodarbībām) iespējama, tiekoties individuālās konsultācijās ar docētāju, kā arī ar elektroniskā pasta un WebEx starpniecību.

Plašāk par vērtēšanas metodēm un studentcentrētas izglītības principu ievērošanu *II daļas skat. 1.6.punktu.*

2.4. Ja studiju programmā ir paredzēta prakse, sniegt studiju programmā iekļauto studējošo prakšu uzdevumu sasaistes ar studiju programmā sasniedzamajiem studiju rezultātiem analīzi un novērtējumu. Norādīt, kā augstskola/ koledža studiju programmas ietvaros atbalsta studējošos studiju prakses ietvaros izvirzīto uzdevumu sasniegšanai.

Maģistra prakse ir nozīmīga studiju procesa sastāvdaļa, kuras studenti iziet uzņēmumos Latvijā un ārzemēs. Prakses ļauj pārbaudīt apgūtās zināšanas un prasmes reālā darba vidē un iegūt jaunas atziņas un prasmes. Studenti, kuriem iegūts profesionālais bakalaura grāds vai tam pielīdzināma augstākā izglītība iziet praksi 6 kredītpunktu apjomā atbilstoši BV virziena sēdē apstiprinātajam maģistra prakses nolikumam. Prakse notiek otrā semestra ietvaros.

Studenti ar iepriekš iegūtu akadēmiskā bakalaura grādu vai tam pielīdzināmu augstāko izglītību iziet maģistra praksi 6 kp apjomā un arī kvalifikācijas praksi 20KP apjomā (atbilstoši apstiprinātajam prakses nolikumam 2 gadu studijām), nodrošinot kopējo praksi 26 KP apjomā. Tādējādi studenti, papildus praktizējoties organizācijā, apgūst uzņēmējdarbības vadības praktiskos aspektus un papildina iepriekš akadēmiskajā izglītībā apgūtās teorētiskās zināšanas un prasmes, tā nodrošinot organizācijas vadītāja standartā paredzēto kompetenci. 20 kp prakse nodrošina kompensējamo mehānismu iepriekšējā izglītībā trūkstošo uzņēmējdarbības vadības zināšanu un prasmju apguvei.

Par prakšu organizāciju un sekmīgu norisi atbild programmas direktors. Praksi noslēdz publiska studentu atskaišu prezentācija un aizstāvēšana.

Prakses nodrošina, ka tiek sasniegti studiju programmā paredzētie rezultāti, kas saistīti ar praktisku iemaņu iegūšanu un teorētisko zināšanu aprobēšanu praktiskā darbībā. Katrai praksei ir prakses vadītājs- programmas direktors. Praksi novērtē prakses BV studiju virziena padomes izveidota aizstāvēšanas komisija. Studiju programmas direktore un docētāji aktīvi komunicē ar nozares

pārstāvjiem, aicinot piedāvāt prakses vietas. BVV programmai ir laba reputācija nozares profesionāļu vidū, tāpēc bieži uzņēmumi paši piedāvā prakses vietas. Prakses vietu piedāvājumu studējošajiem tiek izsūtīta e-pastā. Studējošajiem ir iespējas iegūt stipendijas un iziet praksi ārvalstu uzņēmumos Erasmus+ programmas ietvaros (pārskata periodā 11 studenti izgāja prakses ārvalstīs).

BV virzienam ir uzkrāta ievērojama sadarbības pieredze ar darba devējiem prakšu organizācijas jautājumos. Programmas direktorei ir uzņēmumu datu bāze, kura tiek izmantota prakses vietu nodrošināšanā, tomēr studenti pamatā prakses vietas meklē paši, jo var izvēlēties savai profesionālajai interesei atbilstošas jomas uzņēmumu, atrašanās vietu, kas bieži svarīgi finansiālu apsvērumu dēļ (zemas transporta izmaksas, tuvu dzīvesvietai un ģimenei). Bieži prakse tiek izieta darba vietā, tā nodrošinot padziļinātu organizācijas izpēti un dodot atgriezenisko saiti uzņēmumiem, kuri to novērtē un izmanto praktiskajā darbībā. Ja studentam rodas problēmas, tad programmas direktore palīdz nodrošināt prakses vietas reģiona uzņēmumos vai arī augstskolā.

Studējošie piesaka prakses vietas, aizpildot e-pieteikuma formu. Programmas direktors dod savu akceptu vai arī noraida izvēli, ja uzņēmumā nebūs iespējams izpildīt prakses programmu. Pirms prakses uzsākšanas programmas direktors pārrunā prakses laikā veicamos uzdevumus, līguma slēgšanas procedūru, atskaites dokumentu sagatavošanas un aizstāvēšanas kārtību. Pirms prakses uzsākšanas tiek slēgts divpusējais (starp ViA un uzņēmumu) vai trīspusējais (starp ViA, uzņēmumu un studentu) prakses līgums, kas ir pamats norīkošanai praksē. Prakses laikā studenti gatavo prakses atskaiti, kuras ietvaros arī veic padziļinātu uzņēmuma darbības jomas izpēti, tā pilnveidojot gan profesionālās, gan pētniecības prasmes un kompetences. Prakses laikā BVV prakses vadītājs komunicē ar studentu, risina radušās problēmas, sniedz konsultācijas prakses dokumentu sagatavošanā. Prakses noslēgumā uzņēmuma prakses vadītājs dod atsauksmi. No 2020.gada prakses vadītājs dod arī novērtējumu 10 ballu sistēmā. Prakses noslēgumā notiek prakses publiska aizstāvēšana, kad studējošie prezentē paveikto un diskutē par prakses gaitu, novērojumiem, sniedz atgriezenisko saiti par to, kā studiju laikā iegūtās zināšanas ir palīdzējušas prakses uzdevumu izpildē. Prakšu aizstāvēšanas ietvaros studentu ieteikumi tiek ņemti vērā, pilnveidojot studiju kursu saturu, kā arī uzlabojot prakšu organizāciju. Praksi vērtē BV virziena izveidota komisija, kas tika vērtēta ar ieskaiti, bet no 2020./2021.ak.gada tā tiks vērtēta 10 ballu sistēmā pēc kumulatīvās metodes.

Ziņojuma 20.pielikumā pievienots prakses nolikums.

Vidzemes Augstskolā noslēgti līgumi par prakšu nodrošināšanu – līgumu saraksts pievienots ziņojuma 21.pielikumā.

2.5. Analīze un novērtējums par studējošo noslēguma darbu tēmām, to aktualitāti nozarē, tajā skaitā darba tirgū, un noslēguma darbu vērtējumiem.

Studiju programmā kā noslēguma darbs ir paredzēts maģistra darbs, kas studentiem palīdz pielietot un integrēt iegūtās teorētiskās un praktiskās zināšanas un pilnveido pētnieciskā darba prasmes. Darbi aptver plašu tematu loku. Biznesa vadības virziena studentiem ir izstrādāti un 2019.gadā aktualizēti „Metodiskie norādījumi gada projektu un Valsts pārbaudījumu darbu izstrādei” (autori prof.S.Rozentāle, lekt.V.Melbārde), kur dotas norādes par maģistra darba satura veidošanu, pētījumu metodēm, noformējumu, vērtēšanas kritērijiem un kārtību. Darbi aptver plašu un daudzveidīgu uzņēmējdarbības tematisko loku. Maģistra darbu tematika iekļaujas augstskolas pētniecības virzienā *Ilgspējīga tautsaimniecības attīstība un zināšanu sabiedrība*. Līdztekus

uzņēmējdarbības tematikai, studenti veic arī ekonomikas aktuālo problēmu, reģiona aspektu izpēti, arī prakses uzņēmumu izpēti pēc darba devēja pieprasījuma.

Zemāk apkopoti virkne piemēru par pārskata periodā aizstāvētajiem BVV studentu maģistra darbu tematiem:

1. Aktuālas tendences Latvijas, Vidzemes reģiona ekonomikā un uzņēmējdarbības vadībā:

- Atvērtās algas politika, attīstot spēcīgu uzņēmuma kultūru Y paaudzes darbiniekiem
- Bioloģiskās pārtikas tirgus attīstība Latvijā
- Konsolidācija un ciešāku kooperāciju veicinošie faktori Iaineru kuģniecības nozarē
- Eko-uzņēmējdarbība kā konkurētspējas priekšrocība tūrisma biznesā
- ES struktūrfondu apguvi ietekmējošie faktori 2007 – 2013 plānošanas periodā
- Neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanas un organizēšanas uzlabošana Latvijā
- Sociālā uzņēmējdarbība kā modelis jauniešu nodarbinātības veicināšanā Latvijā
- Hipotekārās kredītēšanas ietekme uz tautsaimniecības attīstību Latvijā
- Ārpakalpojumu tendences Latvijā
- Kultūrvēsturiskā mantojuma ietekme uz uzņēmumu saimniecisko darbību, Mazsalacas novada piemērs
- Attālinātā darba iespējas Vidzemes reģionā

2. Organizācijas darbības plānošana un vadīšana

- Stratēģiskās plānošanas pieeja inovācijām Rīgas mikro, mazajos un vidējos uzņēmumos
- Jaunu produktu attīstība un ieviešanas stratēģija uzņēmumā STENDERS
- Stratēģiskās vadīšanas process un stratēģijas izstrāde uzņēmumam Līga Nature SPA
- Dzīves cikla investīciju stratēģija kā sociālās cilvēkdrošības instruments valsts fondēto pensiju shēmā Latvijā
- Vadības grāmatvedības koncepta izveide uzņēmumam P-D Valmiera Glass USA Corp
- Vadības kompetenču atbilstība Vidzemes reģiona darba tirgus prasībām
- Darba aizsardzības organizācija mazumtirdzniecības uzņēmumos Latvijā
- Darbaspēka efektivitātes paaugstināšanas risinājumi ražošanas uzņēmumos
- Kvalitātes vadības tendences meža nozarē Latvijā: sertifikācija atbilstoši PEFC un FSC standartiem
- Darba izpildes novērtēšanas sistēmas pilnveidošana AS "Cēsu alus"

3. Personālvadība, darbinieku motivācija un apmierinātība

- Personāla piesaistes un atlases procesa pilnveidošanas iespējas uzņēmumā SIA CatchSmart
- Cilvēkresursu vadības tendences mazos un vidējos uzņēmumos Latvijā. Vidzemes reģiona piemērs.
- Klientu apmierinātības salīdzinājums SIA "Rimi Latvija" un SIA "Maxima Latvija"
- Darbinieku motivācijas sistēma Latvijas komercbankās
- Saskarsmes standarta izstrāde un ieviešana uzņēmuma "X" grupā
- Jauno darbinieku integrācijas process AS "Valmieras stikla šķiedra
- Viesmīlības un restorānu personāla apmācību un vadības procesa pilnveidošana Valmieras tehnikumā

4. Mārketings, marketinga komunikācija

- Vietējo produktu virzīšana un konkurētspēja ārējos tirgos. Akciju sabiedrības "Aroma Chemical" Moldovā piemērs
- Ietekmes mārketinga nozīme jauna zīmola attīstībā

- SIA "Abula" mārketinga komunikācijas stratēģijas izstrāde
- Preču virzīšanas un pārdošanas veicināšanas vadība mazumtirdzniecības lielveikalos
- Bioloģisko pārtikas produktu tiešās pirkšanas attīstība un nozīme Latvijā
- Sociālie mediji kā mārketinga rīks B2B uzņēmumos
- Mazo tūrisma uzņēmumu un galamērķa mārketinga komunikācijas mijiedarbība: Anglijas un Latvijas piemērs
- Reklāmas ieņēmumu ietekme uz VSIA "Latvijas Radio" finanšu stāvokli
- Kapitāla piesaiste produkta virzībai tirgū ar sociālā atbalsta platformu palīdzību

5. Uzņēmējdarbības attīstība, Inovācija, konkurētspēja

- SIA "Pedelītes" attīstības iespējas Latvijas pierobežā
- Projektu vadības pieeja biznesa attīstībai Quinto Grupā
- Ilgtspējīga attīstība uzņēmumā SIA "WOLTEC"
- Latvijas diasporu iesaiste uzņēmējdarbības un inovāciju attīstības veicināšanā Latvijā
- Radošo industriju attīstības potenciāls Valmierā
- Jauninājumu iespējas pirmsskolas izglītības iestādēs: Latvijas un pasaules piemēri
- Izglītības, pašvaldības un uzņēmēju sadarbība zināšanu ekonomikas kontekstā
- Mazumtirdzniecības uzņēmumu konkurētspējas paaugstināšanas iespējas: Gulbenes novada piemērs
- Uzņēmējdarbības veicināšana Vidzemes reģiona lauku teritorijās
- Uzņēmuma VIZULO starptautiskā konkurētspēja un eksporta attīstības iespējas

Noslēguma darbu (bakalaura darbu) vērtējumi pārskata periodā 2014.- 2019. gadā ir stabili, ar tendenci uzlaboties (*skat. 7. tabulu*).

7. tabula. Noslēguma darbu vērtējumu pārskats 2014-2020

Gads	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Vidējais vērtējums	8,0	8,6	8,0	8,0	8,2	8,5	8,8

Maģistra darbu vērtējumi ir stabili augsti. Vērtējumu stabilitāti nodrošina studentu atbalsta sistēma noslēguma darbu izstrādē – studējošie 1. semestra noslēgumā izvēlas darba tematiku, saskaņo ar zinātnisko vadītāju tematu un darba struktūru, uzsāk literatūras studijas un datu ievākšanu. 3. semestra vidū (1,5 gadu programma) un 4. semestra vidū (2 gadu programma) noteik priekšizstāvēšana, kad studējošie komisiju iepazīstina ar teorētiskajām atziņām, pētījuma gaitu un pirmajiem secinājumiem. Tad tiek nodrošināta kontrole par darba izstrādes progresu, daudz laicīgāk tiek konstatētas iespējamās problēmas.

Informatīvais pārskats par BVV studiju programmas atbilstību valsts izglītības standartam apskatāms ziņojuma pielikumā (skat. 31. pielikumu).

Informatīvais pārskats par BVV studiju programmā iegūstamās kvalifikācijas atbilstību profesijas standartam apskatāms ziņojuma pielikumā (skat. 32. pielikumu).

BVV studiju programmas plāns apskatāms ziņojuma pielikumā (skat. 33. pielikumu).

BVV studiju programmas studiju kursu apraksti apskatāmi ziņojuma pielikumā (skat. 34. pielikumu).

BVV studiju programmas studiju līguma paraugs apskatāms ziņojuma pielikumā (skat. 35. pielikumu).

BVV studiju programmas diploma un tā pielikuma paraugs apskatāms ziņojuma pielikumā

2.6. Analīze un novērtējums par studējošo, absolventu un darba devēju aptauju rezultātiem, to izmantošanu studiju satura un kvalitātes pilnveidē, sniedzot piemērus.

Viens no veidiem, kā tiek noskaidrots studentu viedoklis par studiju procesu, ir tiešsaistes anketēšana, kas tiek veikta pēc katra studiju kursa. Katra studiju kursa ietvaros studenti sniedz vērtējumu 5 ballu sistēmā par šādiem kritērijiem:

- kursa mērķi (definēšana un rezultātu sasniegšana),
- mācību metožu novērtējums kursa mērķu sasniegšanai (metožu atbilstība un daudzveidība; dialoga un diskusiju iespējas kursa laikā; docētāja spēja uzklaut citu viedokli un argumentāciju),
- mācību procesa organizācija (kursa prasības, vērtēšana, studiju slodze, studiju materiālu pieejamība un izmantošana, komunikācija ar studentiem),
- docētāja darba vērtējums (iespēja saņemt docētāja atbildes uz studentu uzdotajiem jautājumiem lekcijās, semināros un konsultācijās, kā arī atgriezeniskā saikne no docētāja puses par veiktajiem darbiem; zināšanu vērtēšana atbilstoši noteiktajiem kritērijiem; pedagoģiskā meistarība),
- Studenta iesaistīšanās studiju kursā (motivēšana no docētāja puses, iesaistes un patstāvīgā darba pašnovērtējums).

Studenti sniedz arī kursa kopvērtējumu un komentārus par kursa stiprajām un vājajām pusēm, izsaka priekšlikumus, kas tiek analizēti BV virziena sanāksmē akadēmiskā gada noslēgumā.

BVV programmas studentu vidējais kursa novērtējums 4,5 (augstākais - 4,8, zemākais - 3,9). Augstu novērtēta docētāju profesionālā kompetence, sasaiste ar biznesa praksi Latvijā un ārvalstīs, kā arī personības harizma. Studenti atzinīgi vērtē daudzveidīgu mācību metožu izmantošanu, grupu darbu. Lielāku piepūli un darba ieguldījumu prasa studiju kursi, kas balstās uz IT programmatūras izmantošanu, kas daļēji arī izskaidro zemāku kursu novērtējumu, bet arī apliecina nepietiekamo IT jomas zināšanu un prasmju apguvi iepriekšējās studijās. Studenti atzīst, ka nepietiekami strādā patstāvīgi, bet vienlaikus norāda uz lielo studiju slodzi. BVV studenti studijuursos vēlas iegūt vairāk praktisku, nevis teorētisku sagatavotību, ko varētu pielietot savā darbā vai biznesā. Aptaujas parāda, ka daļa docētāju neskaidri izklāsta vērtēšanas kritērijus, tāpēc BV virziena metodiskā darba prioritāte ir vienotas vērtēšanas izpratnes veidošana.

Vidzemes Augstskolā regulāri tiek veiktas absolventu aptaujas. 2019.gada aptauja liecina, ka BV virziena absolventi ir nodarbināti - strādā algotu darbu specialitātē vai ar to saistītās jomās, studē, turpina studijas vai ir citādi nodarbināti (bet ir maternitātes atvaļinājums, brīvprātīgais darbs, ERASMUS+). Pamatā nodarbināti privātajā sektorā, absolventi pamatā strādā Vidzemē, un Rīgas reģionā, t.sk. Rīgā. BVV absolventu nodarbinātība -100%. Atšķirībā no bakalaura programmas absolventiem, kur 11% ir darba devēji vai pašnodarbinātie, BVV absolventi vidū tādu nav, visi ir darba ņēmēji. Absolventu darbs atbilst izglītības līmenim, iegūtās zināšanas ir svarīgas ļoti un ļoti svarīgas.

Absolventi ir apmierināti ar studiju saturu un kvalitāti, augstu novērtē studijās gūtās zināšanas un prasmes, īpaši uzsverot stratēģiskās plānošanas un analītiskās domāšanas prasmes, novērtējusi iegūtās saskarsmes un prezentēšanas prasmes. BVV maģistra studenti īpaši uzsver nozares profesionāļu iesaistīšanu, kas dod praktisko skatījumu uz biznesu. Studenti vēlas, lai kursus lasītu

vairāk ārvalstu viesprofesoru, uzskata, ka studiju kursus nepieciešams izmantot jaunākos IT nozares sasniegumus. Absolventi īpaši uzsver studiju angļu valodā lomu - tā ir iespēja pilnveidot svešvalodas zināšanas, kas arī ir būtiska priekšrocība, gan konkurējot darba tirgū, absolventu rekomendācijas ņemtas vērā, iekļaujot programmā plašāk digitālos risinājumus biznesam.

Darba devēju kritika un priekšlikumi tiek analizēti, uzklusot ViA konventa, BVV konsultatīvās padomes, valsts pārbaudījumu komisiju locekļu viedokļus, piedaloties uzņēmēju forumos, tiekoties ar pašvaldību un uzņēmēju organizāciju pārstāvjiem. Būtiski bija Vidzemes reģiona uzņēmēju viedokļi, kuri tika apzināti un analizēti, piedaloties valsts pētījumu programmā ECOSOCLV (2015-2018).

Ļoti nozīmīgs atbalsts studiju kvalitātes uzlabošanā un ārējās novērtēšanas īstenošanā ir BV virzienā izveidotās BVV studiju programmas konsultatīvās padomes viedoklis studiju satura un organizācijas jautājumos. BVV studiju programmas konsultatīvās padomes sastāvu veido programmas direktors, studējošo, absolventi, nozares pārstāvji, darba devēju organizācija pārstāvis un citu ārēko iesaistīto pušu pārstāji, atbilstoši studiju programmas un studiju virziena mērķiem (vismaz 7 personas). Katru gadu sastāvs tiek atjaunots, padome tikšanās organizē reizi gadā.

BV studiju virzienā ir izveidota kopīga pašnovērtējuma ziņojuma sagatavošanas darba grupa, kura sniedz rekomendācijas arī BVV studiju programmas pilnveidei. Pašnovērtējuma ziņojuma sagatavošanas darba grupās sastāvu veido virziena direktore, studenti, virziena docētāji, programmas absolventi, nozares pārstāvji, ViA Administratīvā departamenta pārstāvis. Personālsastāvs tiek atjaunots reizi gadā, bet tikšanās notiek reizi semestrī.

Darba devēju viedoklis, absolventu un studējošo aptaujas tiek ņemtas par pamatu izmaiņām, kas tika veiktas studiju kursu saturā un plānojumā (*skat.2.1.p.*).

Anketēšanas un aptauju rezultātu analīze tika ņemta vērā, pilnveidojot studiju kursu *Projektu vadības stratēģijas un rīki, E-komercija un e-bizness*, pastiprinot digitālos aspektus; no jauna izveidoti 3 studiju kursi *Organizāciju ārējā komunikācija, Viedās tehnoloģijas un datu drošība, Sociālie tīkli biznesa vidē* (izvēles modulis *Biznesa tīklošanās* 6 kp), kas aktualizē sadarbības tīklu veidošanas un vadīšanas prasmes organizācijā digitālajā laikmetā.

2.7. Sniegt novērtējumu par studējošo ienākošās un izejošās mobilitātes iespējām, izmantoto iespēju skaita dinamiku un mobilitātes laikā apgūto studiju kursu atzišanu.

2019./2020.akadēmiskajā gadā ViA studēja 27 ārvalstu apmaiņas studenti no 8 valstīm. Ienākošās mobilitātes studentu statistika pa studiju virzieniem netiek veikta, jo studenti apgūst kursus no vienotā piedāvājuma "International Study Module" (izņemot studentus no ESME Sudria Francijā, kas apgūst specializētu programmu ViA Inženierzinātņu fakultātē).

Samazinājies ViA studentu skaits, kas dodas Erasmus+ apmaiņas studijās un praksē: studijās -17, praksēs - 13 studenti, kas devās uz 14 valstīm.

ViA ir pietiekams stipendiju fonds Erasmus+ ietvaros studijām un praksēm ārvalstīs, jebkurš students, kurš ir sekmīgs var pretendēt uz stipendiju. Ārvalstu mobilitātes pretendētus izvērtē un apstiprina BV studiju virziena padomē.

Biznesa vadības virzienā pārskata periodā vērojama tendence samazināties mobilitātē iesaistīto studentu skaitam.

Izejošo BVV mobilitātes studentu skaita dinamika redzam 8.tabulā:

8.tabula. BV studiju virziena studentu mobilitāte 2013-2020

Gads	Studijas	Prakse	Kopā
2012/2013	1	1	2
2013/2014	1	2	3
2014/2015	-	3	3
2015/2016	-	-	-
2016/2017	-	2	2
2017/2018	-	1	3
2018/2019	-	2	2
2019/2020	-	-	-

Programmas studenti labprāt dodas praksēs, bet pēdējos gados nemaz neizmanto studiju iespējas. Lielāku interesi par praksēm var skaidrot ar jaunas darba pieredzes meklējumiem, interesi par uzņēmējdarbību, dažkārt tie ir darba meklējumi. Tā kā gandrīz visi studenti strādā, tad doties studijās uz vienu semestri praktiski ir neiespējami, bet neviens nevēlas zaudēt darbu. Dzīves dārdzības dēļ, studenti nedodas uz Ziemeļvalstīm, kas iepriekšējā akreditācijas periodā dominēja, pēdējos gados praksi Vācijā, Lielbritānijā, Spānijā, Igaunijā. BVV studiju kursi un prakses ārvalstīs tiek atzītas, ja izpildītas BVV programmas prasības. Pirms došanās uz ārvalstīm studentiem jāaskāņo apgūstamie kursi ar programmas direktoru, lai novērstu kursu pārklāšanos vai neatbilstību programmai. Pēc atgriešanās studentam notiek kursu atzīšana un tiek sastādīts individuālais plāns studiju turpināšanai. Ārvalstīs izietās prakses tiek atzītas pēc visu prakses uzdevumu izpildes un sekmīgas aizstāvēšanas.

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (3. Studiju programmas resursi un nodrošinājums)

3.1. Novērtēt resursu un nodrošinājuma (studiju bāzes, zinātnes bāzes (ja attiecināms), informatīvās bāzes (tai skaitā bibliotēkas), materiāli tehniskās bāzes un finansiāli bāzes) atbilstību studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātu sasniegšanai, sniegt piemērus. Veicot novērtējumu iespējams norādīt atsauci uz II. daļas 3. nodaļas 3.1.- 3.3. kritērijos sniegto informāciju.

Informācija par studiju programmas resursiem un tās nodrošinājumu pieejama ziņojuma II.daļas 3.1.-3.3.punktos.

3.2. Studiju un zinātnes bāzes, tajā skaitā resursu, kuri tiek nodrošināti sadarbības ietvaros ar citām zinātniskajām institūcijām un augstākās izglītības iestādēm, novērtējums (attiecināms uz doktora studiju programmām).

III - STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS (4. Mācībspēki)

4.1. Mācībspēku sastāva izmaiņu analīze un novērtējums par pārskata periodu, to ietekme uz studiju kvalitāti.

Biznesa vides vadības maģistra studiju programmas realizāciju nodrošināja 19 docētāji: 7 ar doktora grādu (t.sk. 4 profesori, docents un 2 viesprofesori), pārējie lektori un nozares profesionāļi ar maģistra grādu. 58% no Biznesa vides vadības maģistra studiju programmas docētājiem ir ievēlēti ViA.

Trīs docētāji ir Vidzemes Augstskolas absolventi, kas parāda, ka studiju laikā iegūtā pieredze ir motivācija vēlāk atgriezties ViA un dalīties ar savām zināšanām. Vairākos studijuursos ir vairāki pasniedzēji (Korporatīvās un publiskās finanses, Cilvēkresursu attīstība, Biznesa procesa imitāciju modelēšana, Projektu vadības stratēģijas un rīki) Daudzu studiju kursu īstenošana notiek, vēlētājiem docētājiem sadarboties ar viesdocētājiem. Vairākiem no viņiem ārvalstīs iegūta izglītība un ir pasaules biznesa un darba pieredze (ASV, Dienvidāfrikas republika, Lielbritānija, Vācija, Zviedrija), kas pozitīvi ietekmē satura un mācību metodikas kvalitāti Šādā veidā tiek panākts līdzsvars starp teorētisko zināšanu apguvi un to aprobāciju, kā arī notiek nozares aktualitāšu integrēšana studiju procesā. Akreditācijas periodā docētāju sastāvs nav būtiski mainījies, atsevišķu kursu docētāju nomaiņa nav saistīta ar docēšanas kvalitāti, bet studiju satura izmaiņām.

Šobrīd programmā iesaistīto docētāju personālsastāvā nav plānotas izmaiņas, bet līdz 2023.gadam 3 no docējiem plāno aizstāvēt promocijas darbus, tādejādi programmā strādājošo doktoru skaits tiks palielināts līdz 10 doktoriem.

4.2. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku (akadēmiskā personāla, viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu) kvalifikācijas atbilstības studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām novērtējums. Sniegt informāciju par to, kā mācībspēku kvalifikācija palīdz sasniegt studiju rezultātus.

Studiju programmas realizācija būtiski ir apvienot akadēmiskās zināšanas ar praktisko pieredzi un praksi, tāpēc tiek iesaistīts augstskolas vēlētais akadēmiskais personāls un viesdocētāji ar praktisko pieredzi nozarē. Iesaistīto mācībspēku izvēle pamatojas uz šādiem kritērijiem: zinātniskās darbības virziens un līdzšinējo pētījumu temati, zinātniskais grāds un kvalifikācija, akadēmiskā

darbā (studiju kursu sagatavošanā) uzkrātā kompetence un zināšanas ar programmas saturu saistītajās jomās, arī praktiskā pieredze. Priekšroka studiju programmas īstenošanā ir docētājiem ar doktora grādu, ar doktora grāda kandidāta statusu un studējošajiem doktorantūrā. Lai piedalītos starptautiskajos pētniecības projektos, mobilitātes aktivitātēs, docētājiem ir jāpārzina svešvalodas (B2 līmenis). Priekšroka ir docētājiem ar angļu valodas prasmēm, kuras iespējams pilnveidot augstskolā. 2019.-2020.gadā daļa ViA vēlēto mācībspēku papildina savas svešvalodas zināšanas, piedaloties Eiropas Sociālā fonda projekta "Vidzemes Augstskolas akadēmiskā personāla pilnveide un cilvēkresursu attīstība" (SAM 8.2.2.) ietvaros notiekošajās angļu valodas apmācībās.

Programmā iesaistītā velētā personāla kvalifikācija atbilst Augstskolu likuma 39.p. *Profesionālo studiju programmu akadēmiskais personāls* prasībām. Programā strādā vēlēti 11 akadēmiskā personāla pārstāvji, no kuriem 5 ar doktora grādu; 2-ekonomikā, 1-pedagoģijā; 1-fizikā, 1-tiesību zinātnē (45% no iesaistītā akadēmiskā personāla), pārējiem ir profesionālie maģistra grādi: sociālajās zinātnēs (ekonomika un uzņēmējdarbība), politikas zinātnē (sabiedrības vadība, pārvalde un administrācija), datorzinātnē un informātikā, humanitārajās un mākslas zinātnēs, bioloģijā. Vienam docētājam ir divi maģistra grādi, vienam maģistra grāds iegūts Zviedrijā. 42% no programmas īstenošanā iesaistītajiem mācībspēkiem ir viesdocētāji, t.sk. 2 ar doktora grādu (uzņēmējdarbības vadībā un filosofijā) un ārvalstīs iegūtu profesionālo izglītību un grādu (ASV). Vairākiem programmas īstenošanā iesaistītajiem docētājiem ir inženierzinātņu grāds, kas nodrošina informācijas tehnoloģiju plašāku integrāciju studijās.

Studiju programmas īstenošanā iesaistītie docētāji ir atzīti zinātnieki, ekonomikas un vadībizinību jomas eksperti. Trīs docētāji ir LZA eksperti ekonomikā un uzņēmējdarbības vadībā (S.Rozentāle, M.Lešceviča), viens – eksperts datorzinātnēs un informātikā, izglītības zinātnē (A.Kapenieks), viens – inženierzinātnēs un tehnoloģijās (S.Cakula) Docētāji veic akreditēšanas un licencēšanas 2 ekspertīzi Augstākās izglītības kvalitātes aģentūrā (S.Rozentāle, M.Lešceviča), četri docētāji (S.Cakula, L.Meļe, S.Rozentāle, M.Lešceviča) strādā promocijas padomēs Latvijas Lauksaimniecības universitātē un Rēzeknes tehnoloģiju Augstskolā.

Viesdocētāju izvēli pamatā nosaka atpazīstamība profesionālajā vidē, praktiskā pieredze uzņēmējdarbībā Latvijā un ārvalstīs, līdz ar to tas būtiski palīdz nodrošināt sasaisti ar nozares aktualitātēm. Daļa vieslektoru ir pieredzējuši savas nozares speciālisti, piem., politikas zinātnē, komunikācijas zinātnē, jurisprudencē. Pārskata periodā studentiem bija iespējas piedalīties ārvalstu viesprofesoru lekcijā (Ēģipte, Albānija, Beļģija, Austrija u.c.), izvēles kursu globālais mārketingas lasīja ASV profesors Fulbraita stipendijas ietvaros.

Akadēmiskā personāla kvalifikācija, iesaiste zinātniskajā pētniecībā, starptautiskās sadarbības un darba pieredze, apvienojumā ar piesaistītajiem viesdocētājiem - atzītiem savas nozares profesionāļiem ar starptautisku pieredzi un globālu skatījumu uz biznesa vadības teorētiskajiem un praktiskajiem aspektiem, nodrošina programmas studiju rezultātu un mērķu sasniegšanu.

Kopumā docētāju kvalifikācija, iesaiste zinātniskajā darbībā, svešvalodu zināšanas, pedagoģiskā pieredze atbilst prasībām, kādas nepieciešamas profesionālās maģistra programmas realizācijai, t.sk. angļu valodā.

Informācija par akadēmiskā personāla iesaisti zinātniskajā pētniecībā gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī pieejama ziņojuma II.daļas 4.4. punktā.

4.3. Informācija par doktora studiju programmas īstenošanā iesaistītā akadēmiskā personāla zinātnisko publikāciju skaitu pārskata periodā, pievienojot svarīgāko publikāciju sarakstu, kas publicētas žurnālos, kuri tiek indeksēti datubāzēs Scopus vai WoS CC.

Sociālajās zinātnēs un humanitārajās un mākslas zinātnēs var papildus skaitīt zinātniskās publikācijas žurnālos, kas tiek indeksēti ERIH+ (ja piemērojams).

4.4. Informācija par doktora studiju programmas īstenojošā iesaistītā akadēmiskā personāla iesaisti pētniecības projektos kā projekta vadītājiem vai galvenajiem izpildītājiem/ apakšprojektu vadītājiem/ vadošajiem pētniekiem, norādot attiecīgā projekta nosaukumu, finansējuma avotu, finansējuma apmēru. Informāciju sniegt par pārskata periodu (ja attiecināms).

4.5. Sniegt piemērus akadēmiskā personāla iesaistei zinātniskajā pētniecībā un/vai mākslinieciskajā jaunradē gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī (studiju programmas saturam atbilstošajās jomās) un iegūtās informācijas pielietojumam studiju procesā.

Pētniecības aktivitātes BV studiju virziena ietvaros galvenokārt tiek organizētas caur ViA HESPI institūtu, kurā ievēlēti vairāki mācībspēki: prof. M.Rozentāle, prof. M.Leščevica, lekt. Aigars Andersons. Virzienā iesaistītie docētāji iekļaujas HESPI pētnieciskajā virzienā „Ilgtspējīga tautsaimniecība un zināšanu sabiedrība”. BV virziena pētnieciskās intereses pamatā saistās ar apakšvirzieniem *Tautsaimniecības attīstība un reģionu pārvaldība, Cilvēkresursu attīstība un iekļaujošā politika, Dabas un kultūras mantojuma izpēte*. Docētāju zinātniskā tematika aptver nacionālās un reģiona ekonomikas, vides un pārvaldības aspektus. A.Andersons ir ieguvis maģistra grādu sociālo sistēmu modelēšanā, un tāpēc pētniecībā pārstāv arī otru virzienu - Sociotehnisku sistēmu modelēšanas tehnoloģijas, kas ir viens no pētniecības virzieniem SSII zinātniskajā institūtā. SSII zinātniskā institūta zinātniskajā padomē ievēlēta pētniece, profesore S.Cakula, kuras pētījumu virziens ir *E-studiju pārvaldība un tehnoloģijas*.

BV studiju virziens aktīvi strādā, lai piesaistītu jaunus spēkus pētniecībā, tai skaitā doktorantūras studentus, ko pārstāv lektors A.Andersons, kurš ViA doktora programmā “Sociotehnisko sistēmu modelēšana” izstrādā promocijas darbu “Integrētais servisa orientētais biznesa modelis digitāli transformējamās ekosistēmās”. Lektora A.Andersona un prof.S Cakulas zinātniskās pētniecības tematiskie virzieni ir piemērs tam, ka BV virzienā un konkrēti BVV studiju programmas ietvaros tiek īstenota starpdisciplinārā pieeja, akcentēta digitālo prasmju apguve un integrācija studiju saturā. To apliecina arī. politikas eksperta lektora J.Kapustāna pētniecība politikas zinātnes doktora studiju ietvaros un pētījumu rezultātu iekļaušana kursā *ES politika uzņēmējdarbībā*.

HESPI ietvaros piesaistīts finansējums arī vairāku Valmieras pilsētas pašvaldības grantu programmas finansētu projektu ietvaros, kas veikt pētījumus reģiona vajadzībām. Docētāji piedalījās pētījumos „Cilvēkresursu (tajā skaitā talantu) piesaistes iespējas un priekšnosacījumi Valmieras pilsētai. Iedzīvotāju piesaistes stratēģijas izstrāde Valmieras pilsētai” (2018-2019), „Vidzemes Augstskolas piedāvāto studiju programmu pieprasījums un atbilstība darba tirgus pieprasījumam nākotnē” (2016-2017). Valmierai un reģionam ļoti nozīmīgs projekts ir “Eiropas nākamās paaudzes mazās pilsētas” (Next Generation Micro Cities of Europe, 2018-2021), kas veic Valmieras un Ventspils kā reģionālo ekonomikas centru izpēti, lai risinātu kopīgus izaicinājumus

ieviestu pilsētu attīstības inovācijas. Minētie pētījumi ir būtisks ieguldījums reģiona sociālekonomiskās situācijas un darba tirgus izpētē, kā arī pētījuma dati un rezultāti tiek izmantoti studiju satura pilnveidošanā reģiona uzņēmējdarbības kontekstā.

BVV docētāji pārskata periodā veikuši virkni pētījumu pēc Vidzemes plānošanas reģiona, pašvaldību, ministriju, biedrību pasūtījuma, padziļinot izpratni par reģiona ekonomikas un uzņēmējdarbības attīstību, kā arī iegūtās atziņas iekļaujot studiju kursus.

BVV docētāji sekmē informācijas apriti un zinātniskās darbības kvalitātes nodrošināšanu, piemēram, informējot kolēģus un studentus par pieredzi, kas gūta konferencēs par ekonomikas un uzņēmējdarbības aktualitātēm, prezentējot tās savus pētījumus HESPI pētnieciskās diskusijās.

Nozīmīgākā aktivitāte BVV docētājiem bija piedalīšanās Valsts pētījumu projekta ECOSOC LV(2015-2018) apakšprojektos: 5.2.2.Inovācijas un uzņēmējdarbības attīstība Latvijā atbilstoši viedās specializācijas stratēģijai (M.Leščevica un BVV maģistrante); 5.2.3. Latvijas lauku un reģionālās attīstības procesi un iespējas zināšanu ekonomikas kontekstā (S.Rozentāle, bakalaura un maģistra studenti)

Šobrīd M.Leščevica, sadarbībā ar Agrāro resursu un ekonomika institūtu, ir iesaistījies Valsts pētījumu programmas "Latvijas mantojums un nākotnes izaicinājumi valsts ilgtspējai" projektā "Latvijas valsts un sabiedrības izaicinājumi un risinājumi starptautiskā kontekstā (INTERFRAME-LV)", (2018-2021). 2020.gadā uzsākts darbs Valsts pētījumu programmas projektā "Dzīve ar COVID-19: Novērtējums par koronavīrusa izraisītās krīzes pārvarēšanu Latvijā un priekšlikumi sabiedrības noturībai nākotnē" (Nr. VPP-COVID-2020/1-0013(S.Rozentāle).

Informācija par starptautiskajiem zinātniskās pētniecības projektiem pieejama *II.daļas, 4.3.punktā*.

Pārskata periodā BVV studiju programmā iesaistītajiem ViA akadēmiskā personāla pārstāvjiem ir 102 zinātniskās publikācijas, vislielākais skaits bija 2017.gadā, ko var skaidrot ar lielu skaitu iesaistīto mācībspēku Valsts pētniecības programmā ECOSOC LV. Docētāji darbojušies 37 dažādos projektos, no kuriem lielākā daļa ir bijuši starptautiska mēroga projekti. Pārskata periodā akadēmiskā personāla pārstāvji ir piedalījušies 58 konferencēs, kas pamatā bija starptautiskas.

Veicot akadēmiskā personāla zinātniskās pētniecības situācijas analīzi BVV studiju programmas ietvaros, jāsecina, ka pētījumu tematikai ir plašs spektrs, taču pamatā tie ir saistīti ar ekonomikas un uzņēmējdarbības nozari, reģionālās ekonomikas un attīstības problemātiku globālo pārmaiņu kontekstā. Būtiski, ka zinātniskajā pētniecībā tiek iesaistīti arī maģistra programmas studenti, pētījumos gūtās atziņas integrētas studiju kursu saturā, starptautiskajā pieredzē apgūtās mācību metodes tiek pielietotas studiju procesā, bet izveidojies sadarbības tīklojums tiek izmantots jaunu pētniecības projektu īstenošanā.

Informācija par akadēmiskā personāla iesaisti zinātniskajā pētniecībā gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī pieejama ziņojuma *II.daļas 4.4. punktā*.

BV studiju virzienā esošo studiju programmu īstenošanā iesaistītā vēlētā pētnieciskā personāla zinātnisko publikāciju saraksts apskatāms ziņojuma pielikumā (skat. 18.pielikumu).

4.6. Mācībspēku sadarbības novērtējums, norādot mehānismus sadarbības veicināšanai, studiju kursu/ moduļu savstarpējās sasaistes nodrošināšanā. Norādīt arī studējošo un mācībspēku skaita attiecību studiju programmas ietvaros (pašnovērtējuma ziņojuma iesniegšanas brīdī).

Studiju kursu plānošanā un īstenošanā docētāji pievērš daudz uzmanības studentu individuālā un grupu darba plānošanai tādos formātos, kas ļautu studējošajiem nostiprināt vai pārbaudīt iegūtās zināšanas ar praktisku uzdevumu palīdzību – biznesa simulāciju, modelēšanu, stratēģisko spēļu veidā, kurās piedalās vairāku studiju programmu studenti, un uzdevuma saturu kopīgi izstrādā vairāku studiju kursu docētāji. Tādā veidā tiek sekmēta zināšanu apguve un aprobācija integrētā veidā. Pieredze, kas iegūta biznesa situāciju modelēšanas un simulāciju laikā, tiek analizēta no dažādām perspektīvām vairāku studiju kursu ietvaros. Šāda pieeja atbilst kopējai tendencei augstskolās Eiropā – piedāvāt integrētu pieeju jauno profesionāļu sagatavošanā, kurā tiek skarts gan domāšanas, gan procesu vadības, gan operatīvais darbības līmenis. Ideju, pieredzes un apmācības metožu pārneši veicina arī tas, ja vienu kursu docē vairāki docētāji. Šāda pieeja iespējama arī, ja studiju kursu īstenošana notiek, vēlētajiem docētājiem sadarboties ar viesdocētājiem – nozares profesionāļiem, kas integrēto uzdevumu saturu izveido atbilstoši nozares visjaunākajām attīstības tendencēm. Šādā veidā tiek panākts labs balanss starp teorētisko zināšanu apguvi un to aprobāciju, kā arī notiek nozares aktualitāšu integrēšana studiju procesā.

BVV studiju programmas ietvaros tiek īstenoti studiju kursi, kurus docē vairāki mācībspēki (Cilvēkresursu attīstība, Biznesa procesu imitāciju modelēšana, Korporatīvās un publiskās finanses, Projektu vadības stratēģijas un rīki) - tas sekmē gan docētāju sadarbību starpdisciplinārās pieejas nodrošināšanai, gan nodrošina to, ka studenti kursu apgūst ar lielāku interesi un sekmīgāk. Docētāji satiekas arī BV virziena sēdēs, kur regulāri tiek izskatīti studiju satura un procesa pilnveides jautājumi. Covid-19 pandēmijas apstākļos docētāji aktīvāk komunicē WebEx platformā. Lielu ieguldījumu savstarpējās komunikācijas uzlabošanā un studija procesa pilnveidē dod ViA realizētie ES struktūrfondu projekti SAM8.2.2., kas organizē kopīgas apmācības docētājiem digitālās un pedagoģiskās kompetences pilnveidošanai, kā arī angļu valodas apguvei.

2020.gada 1.oktobrī bija 15 studējošie un programmas realizācijā bija iesaistīti 19 docētāji, no tiem 11-akadēmiskais personāls.

Pielikumi

III. Studiju programmas raksturojums - 1. Studiju programmas raksturojošie parametri		
Kopīgās studiju programmas atbilstība Augstskolu likuma prasībām (tabula)		
Statistika par studējošajiem pārskata periodā	2P-Studentu-statistika-2010-2020-AIKA-BV.xlsx	2P-Student-statistics-2010-2020-AIKA-BA-study-field.xlsx
III. Studiju programmas raksturojums - 2. Studiju saturs un īstenošana		
Studiju programmas atbilstība valsts izglītības standartam	31P-BVV-atbilstiba-VIS-LV-02012021.docx	31P-BEA-compliance-education-standartd-edited-02012021.docx
Studiju programmā iegūstamās kvalifikācijas atbilstību profesijas standartam (ja piemērojams)	32P-BEA compliance to prof occupation-edited-02012021.docx	32P-BVV atbilstība profesijas standartam-preciz-02012021.docx
Studiju programmas atbilstību atbilstošās nozares specifiskajam normatīvajam regulējumam (ja piemērojams)		
Studiju kursu/ moduļu kartējums studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanai	24P-BV-BVV-Studiju-rezultatu-kartejums.2020.xlsx	24P-BV-BVV-Studiju-rezultatu-kartejums.2020.xlsx
Studiju programmas plāns (katram studiju programmas īstenošanas veidam un formai)	33P-Stud.progr.BVV-plans_3sem_4sem_prec.20122020.docx	33P-Study-progr-BEA-plan_3sem_4sem_edited-20122020.docx
Studiju kursu/ moduļu apraksti	34P-BVV-kursu-apr.-BEA-course-discr.-30122020.zip	34P-BVV-kursu-apr.-BEA-course-discr.-30122020.zip
Studiju programmas raksturojums - Citi obligātie pielikumi		
Par studiju programmas apgūšanu izsniedzamā diploma paraugs	36P-Diploma-paraugs-BVV.zip	36P-Diploma-paraugs-BVV.zip
Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem nodrošinās iespējas turpināt izglītības iegūvi citā studiju programmā vai citā augstskolā/ koledžā (līgums ar citu akreditētu augstskolu vai koledžu), ja studiju programmas īstenošana tiks pārtraukta	BVV_studiju nodrošinajums_ligums.pdf	BVV_study-ensurance-agreement.doc
Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem garantē zaudējumu kompensāciju, ja studiju programma augstskolas vai koledžas rīcības (darbības vai bezdarbības) dēļ netiek akreditēta vai tiek atņemta studiju programmas licence un studējošais nevēlas turpināt studijas citā studiju programmā.	35P-Studiju-liguma-paraugs-BVV.docx	35P-Studiju-liguma-paraugs-BVV.docx
Augstskolas/ koledžas apliecinājums par studiju programmas īstenošanā iesaistāmo mācībspēku attiecīgo svešvalodu prasmi vismaz B2 līmeni atbilstoši Eiropas Valodas prasmes novērtējuma līmeņiem (līmeņu sadalījums pieejams tīmekļvietnē www.europass.lv , ja studiju programmu vai tās daļu īsteno svešvalodā.	15P-BV_docetaju_parskata_tabula.edoc	15P-BV_docetaju_parskata_tabula.edoc
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas doktora studiju programmas, apliecinājums, ka doktora studiju programmas akadēmiskā personāla sastāvā ir ne mazāk kā pieci doktori, no kuriem vismaz trīs ir Latvijas Zinātnes padomes apstiprināti eksperti tajā zinātņu nozarē vai apakšnozarē, kurā studiju programma plāno piešķirt zinātnisko grādu.		
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas akadēmiskās studiju programmas, apliecinājums, ka akadēmisko studiju programmu akadēmiskais personāls atbilst Augstskolu likuma 55. panta pirmās daļas trešajā punktā noteiktajām prasībām.		
Studiju līguma paraugs/-i	35P-Studiju-liguma-paraugs-BVV.docx	35P-Study-agreement-sample-BEA.docx
Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenotas akadēmiskās studiju programmas, kurās paredzēts, ka studēs mazāk nekā 250 pilna laika studējošie, attiecīgs Augstākās izglītības padomes atzinums atbilstoši Augstskolu likuma 55. panta otrajai daļai.		